

بسم الله الرحمن الرحيم

جایگاه زن

در اندیشه امام خمینی (س)

تبیان
آثار موضوعی
دفتر هشتم

فهرست مطالب

عنوان صفحه

مقدمه *** الف

فصل اول: زنان بزرگ عالم *** 1

حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا علیها السلام *** 3

ولادت حضرت فاطمه علیها السلام و روز زن *** 3

شخصیت ملکوتی حضرت زهرا علیها السلام *** 7

خانه حضرت زهرا علیها السلام و برکات آن *** 11

سیره حضرت فاطمه علیها السلام *** 14

حضرت خدیجه علیها السلام *** 17

حضرت زینب علیها السلام *** 19

حضرت مریم علیها السلام *** 22

فصل دوم: جایگاه و حقوق زن در نظام اسلامی *** 25

مقام و کرامت زن در اسلام *** 27

حقوق زن در اسلام *** 32

نقش زنان در بنای جامعه اسلامی *** 38

فعالیت‌های زنان در صحنه‌های سیاسی و اجتماعی ... 42
تعلیم و تعلم زنان ... 51
آزادی زنان در نظام اسلامی ... 58
حجاب اسلامی ... 69
توصیه به حفظ و تداوم نهضت اسلامی ... 76

فصل سوم: نقش خانواده و زنان در تربیت انسانها ... 79
توجه جدی اسلام به همه ابعاد زندگی خانوادگی ... 81
اهمیت نقش مادران در تربیت صحیح فرزندان ... 94
اهمیت و شرافت مادری ... 99
اثرات منفی جدا کردن فرزندان از دامن مادر ... 110
اهمیت خانواده و وظایف آن در جلوگیری از انحراف فرزندان ... 115
توصیه به حسن رفتار با اعضای خانواده ... 119

فصل چهارم: نقش زنان در پیروزی انقلاب اسلامی ... 123
تحول زنان در انقلاب اسلامی ... 125
پیشقدم بودن زنان در نهضت ... 134
حضور شجاعانه زنان در تظاهرات ... 144
کمک‌های مالی زنان به مستضعفین ... 153

فصل پنجم: زنان و دفاع مقدس ... 157
وجوب دفاع از اسلام و مملکت اسلامی بر زنان ... 159
آموزش نظامی زنان ... 164
شرکت زنان در میدان جنگ ... 166
فداکاری زنان در دفاع مقدس ... 169

شهادت و روحیه شهادت طلبی زنان ... 171
نقش زنان در پشت جبهه و پشتیبانی رزمندگان ... 176

فصل ششم: جنایات و نقشه‌های استعماری درباره زنان ... 185

خودباختگی و غرب‌گرایی ... 187
کشف حجاب ... 192
ورود زنان به مجامع و مجالس فرمایشی ... 203
ادعای تساوی حقوق زنان ... 213
سربازی بردن دختران ... 218
اختلاط زن و مرد ... 218
تظاهر به آزادی زنان در رژیم طاغوت ... 224

فهارس ... 235

فهرست تفصیلی ... 237
فهرست مأخذ ... 259
فهرست منابع ... 283

مقدمه

تاریخ بشریت مشحون از ستمهای بی‌شماری است که از سوی قدرتمندان و جباران علیه محرومان و مظلومان اعمال گشته است و هر از چند گاهی این مظلومان بوده‌اند که در پی ندای صالحی از تبار انبیا و اولیا بر ستم‌پیشگان برآشفته‌اند و با نثار خون خود و تحمل مصایب انبوه، رایحه‌ای از نسیم عدالت و انصاف را به مشام جهانیان رسانده‌اند. اما دیر یا زود دوباره گنداب تفرعن و استکبار به مدد زر و زور و نیرنگ بر عطر عدالت غالب شده و شامه حق‌طلبان را آزرده است. اما در این میان «زن» به عنوان نیمی از بشریت علاوه بر سهمی که از این ستم تاریخی نصیب برده، گرفتار ظلمی مضاعف بوده است که شرح آن دفتری قشورتر از دفتر حدیث ظلم عام بشریت می‌طلبد؛ چرا که زن به عنوان «همسر مرد» نوعاً شریک غم و سپر بلای شوی خویش بوده و حتی در بسیاری اوقات که ستم جباران یا محنت دوران، مرگ شوی وی را موجب شده است این زن بوده که باید بار مسئولیت را يك تنه بر دوش نهد. اما علاوه بر اینها زن چه به عنوان دختر در خانه پدر یا به عنوان همسر در کنار شوهر، یا خواهر در رابطه با برادران و به طور کلی زن در برابر مرد، از شأنی در خور، برخوردار نبوده است و غالباً به صورت عنصری ضعیف، پست، نامیمون و یا حداقل قابل‌ترحم، کرامت وی نادیده انگاشته می‌شده است. هرچند در فرهنگها و جوامع مختلف و نیز در طول ازمنه تاریخ، این تمایز و اختلاف، شدت و ضعف متفاوتی داشته است؛ ولی مناسبانه است که تمرار و فراگیری آن غیرقابل

انکار است و در هر مقطع و زمانی رنگ و لعاب خاصی می‌یافته است که شرح آن خارج از حوصله و مجال کنونی است. آنچنان که می‌دانیم در جاهلیت عرب «زنده به گور کردن دختران» راهی بود که خانواده را از شر وجود اولاد مؤنث نجات می‌داد. صرف نظر از دوره کوتاهی در صدر اسلام که به مدد تعالیم و سنت نبوی و اهل بیت طاهرینش زن تا حدودی ارج و منزلت حقیقی خود را بازیافت؛ مجدداً هم‌زمان با تجدید حیات و احیای نظامات پیشین که با رنگ و لعاب خلافت اسلامی آغاز گردید، جایگاه و منزلت زن نیز رجعتی دوباره یافت و به تدریج با گذشت زمان برداشتهای متحجرانه از اسلام، قیود و محدودیتهای فلج‌کننده‌ای را بر زنان تحمیل نمود تا آنجا که حتی تا همین چند دهه اخیر نیز نزد مقدسین سنتی و متحجر هم عصر ما، رگه‌هایی از این استحقاف و دون منزلتی زن به وضوح قابل مشاهده بود.

در چنین شرایطی بود که استعمار و ایادی آن نیز که براساس سلطه‌طلبی خود در جستجوی راهها و شیوه‌های مناسب برای نفوذ فرهنگی و سیاسی در جامعه ما بودند، موقعیت زنان را بهانه قرار داده و با شعار آزادی و مساوات، فرهنگ برهنگی و بی‌بندوباری را اشاعه دادند و در این راه حتی خشن‌ترین رویه‌های استبدادی را نیز در قالب کشف حجاب رضاخانی به کار گرفتند. این منس که در دوره فرزند خلف رضاخان، شکل تلطیف شده و زیرکانه‌تری به خود گرفت - در ادبیات شاهانه، تحت عنوان «فریبا» بودن زن از آن یاد شد. در منطق شاه، زن مدرن و زن آزاد از قیود مذهب، رسالتش فریبایی است و همه موانع موجود بر سر راه تحقق این رسالت، باید از سر راه برداشته شود. و بدین‌سان بود که نه تنها زنان بلکه نیم دیگر جامعه، یعنی مردان را نیز به بند افسون «فریبایی» کشاندند و خود شاهد بودیم که چگونه علاوه بر کاباره‌ها و رقص‌خانه‌ها، و مجالس و محافل رسمی و غیررسمی، معابر و میادین شهرها، پارکها، مراکز تفریحی، استخرها و سواحل دریا به صورت جلوه‌گاهی از این سیاست شاهانه، عملاً به عشرتکده‌هایی در خدمت ابتذال و فساد و تخدیر نسل جوان تبدیل گردید.

زن فریبا، نسخه بدل و استعاری از تصویر زن در جامعه غربی است که متأسفانه در نسخه اصلی آن نیز کرامت و شخصیت واقعی زن در مسلخ فلسفه مادی غرب قربانی شده

تا «اقتصاد و لذت» این دو معبود و مقصود انسان غربی را فراهم آورد. بدین‌سان در تمدن غرب نیز زن تا حد زیادی یا در خدمت تبلیغ و فروش کالا است یا در خدمت تبلیغ و فروش خود و در هر حال او متاعی است در خدمت نظام سلطه که به سفارش «حاکم» ایفای نقش می‌کند.

با عنایت به ملاحظات فوق است که فروغ اندیشه و سترگی و عظمت عمل حضرت امام خمینی در احیای هویت اصیل زن مسلمان بهتر شناخته می‌شود. امام که خود از نزدیک برداشتهای متحجرانه از جایگاه زن به عنوان «ضعیفه» و عیال محبوس در اندرونی را شاهد بود و از سوی دیگر با تیزبینی خاص خود، نقش زن فریبا و ملعبه شاه و استعمار را درابتدال و فساد و از خودبیگانگی و خودباختگی جوامع مسلمان به خوبی احساس می‌کرد، با سود جستن از کوثر زلال معارف اسلام ناب محمدی و تعمق و تأمل مجتهدانه در میراث گرانقدر سنت نبوی و تعالیم ائمه معصومین علیهم السلام از موضع مرجع تقلیدروشن ضمیر و مبارز به آنچنان درک درستی از نقش و مسئولیت زن دست یافت که تجلی و بروز آن را در احیای هویت زن مسلمان در انقلاب اسلامی شاهدیم. این تلقی از زن بود که علی‌رغم سالها کوشش و تلاش دستگاههای تبلیغاتی استعمار از یک‌سو و علی‌رغم حضور وجود سنتهای متحجری که در هیأت وفاداری به اسلام ظاهر شده بود، زنان را آنچنان به صحنه کشید که از سوی خبرگزارها و ناظرین و تحلیلگران، «انقلاب ایران» بعضاً به «انقلاب چادرها»، لقب گرفت و زنان نه فقط در تظاهرات براندازی رژیم شاه که در همه مراحل تصویب و تأیید و تثبیت نظام جمهوری اسلامی آرایش معتبر و کارساز شد و علی‌رغم عقب‌ماندگیهای ناشی از سیاستها و برداشتهای گذشته که مانع از رشد و شکوفایی درخور استعداد و قابلیت‌های زنان شده بود، با سرعتی پرشتاب به جبران گذشته پرداخته؛ در صراط منتهی به اخذ و اکتساب شأن و جایگاه مناسب، گامهای بسیار مؤثری را برداشتند.

نماد ارزشمند و بسیار گویای نقش زن در جامعه اسلامی مورد نظر امام را در ترکیب هیأت اعزامی از جانب ایشان برای تسلیم پیام تاریخی به «گورباچف»، رهبر وقت اتحاد جماهیر شوروی سابق می‌توان ملاحظه کرد. حضرت امام به نحوی سمبلیک، در هیأتی

مرکب از «روحانی، دانشگاهی و زن» «مرگ کمونیسم» را به جهانیان ابلاغ و اعلام نمودند و شاید به توان ادعا کرد این ترکیب خود حامل پیامی به صحت و درستی پیش‌بینی معجزه‌آسای آن پیر فرزانه در فروپاشی بلوک شرق باشد و آن اینکه احیای اسلام و قدرت آینده جهان به دست با کفایت این سه قشر نهاده شده و در پرتو درک درست و انجام رسالت در خور آنان است که رضوان انقلاب جهانی اسلام، بر خرابه‌های کمونیسم و سرمایه‌داری، به شکوفه خواهد نشست.

سیره عملی، فرمایشات و مواضع روشن‌گر و فتاوی‌ راهگشای ایشان در این زمینه که ضمن وفاداری تام به اصول و محکمت دین در چارچوب حقوق مسلم شرعی بیان شده می‌تواند راهنمای عملی نسلی باشد که به جایگاه حقیقی زن می‌اندیشند. آنان که از محدودیتها و بی‌منزلیتهای سنتی که متأسفانه در بسیاری از کشورهای مدعی اسلام به نام شرع بر زن اعمال می‌شود بیزارند و در عین حال مواضع افراطی مدعیان حقوق زن که با ادعای موهوم تساوی حقوق، حتی تمایزات طبیعی و فطری را نیز انکار نموده، و عملاً در مسیر اضمحلال خانواده و کانونهای معنویت و اخلاق گام برمی‌دارند، روح حقیقت طلبشان را ناکام می‌گذارد. با رجوع به این مجموعه که فرا رویشان قرار گرفته، با اندیشه مردی از سلاله زهرای مرضیه مواجه خواهند بود که در منظر وی، زن مربی انسان و مظهر تحقق آمال بشر است و از دامن وی مرد به معراج می‌رود. تا آنجا که می‌فرماید اگر زنان شجاع و انسان‌ساز از ملتها گرفته شوند، ملتها به شکست و انحطاط کشیده می‌شوند. هموست که با روشن‌اندیشی خاص خود، بدون آنکه از سنت سلف و فقه مرسوم فاصله گرفته باشد، مشکل یا معضل حق زن در امر طلاق را که بویژه مورد تبلیغات سوء مغرضین نیز قرار داشت، از طریق حق «توکیل در طلاق» قابل رفع دانست.

اینک مجموعه فرمایشات و پیامهای گرانقدر آن حضرت در این خصوص که با همکاری مرکز مطالعات و تحقیقات فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (واحد امور فرهنگی خواهران) تنظیم شده است فرا روی طالبان قرار می‌گیرد. در مورد نحوه تنظیم این مجموعه لازم است اشاره شود که قطعات منتخب ذیل هر عنوان، بر اساس توالی زمان صدور آن تنظیم شده، به استثنای قطعاتی که از کتب تألیفی آن حضرت گرفته شده است که مأخذ کاملاً آنها

ذیل هر يك از قطعات ذکر شده است، در مورد پیامها و سخنرانیها، فقط به ذکر تاریخ آن اکتفا شده ولی برای تسهیل مراجعه احتمالی محققین به صدر و ذیل مطالب، آدرس کامل مطالب مأخوذه نیز در پایان کتاب آورده شده است.

معاونت پژوهشی

مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (س)

فصل اول: زنان بزرگ عالم

حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا علیها السلام

حضرت خدیجه علیها السلام

حضرت زینب علیها السلام

حضرت مریم علیها السلام

حضرت صدیقه طاهره، فاطمه زهرا علیها السلام

ولادت حضرت فاطمه علیها السلام و روز زن

افتخار عالم
فردا روز زن است. روز زنی است که عالم به او افتخار دارد؛ روز زنی است که دخترش در مقابل حکومت‌های جبار ایستاد و آن خطبه را خواند و آن حرف‌ها را زد که همه می‌دانید. (1)

58/2/26

* * *

افتخار خاندان وحی
اگر روزی باید روز زن باشد، چه روزی والاتر و افتخارآمیزتر از روز ولادت با سعادت فاطمه زهرا - سلام الله علیهاست. زنی که افتخار خاندان وحی [است] و چون خورشیدی بر تارک اسلام عزیز می‌درخشد. (2)

59/2/15

* * *

نمونه انسان کامل
روز بزرگی است، يك زن در دنیا آمد که مقابل همه مردان است. يك زن به دنیا آمد که نمونه انسان است. يك زن به دنیا آمد که تمام هویت انسانی در او جلوه‌گر است. پس روز، روز بزرگی است؛ روز شـ

58/2/27

* * *

روز ولادت سرتاسر سعادت صدیقه طاهره که والاترین روز برای انتخاب روز زن است، به ملت شریف ایران، خصوصاً زنان محترم تبریک و تهنیت عرض می‌کنم. این ولادت با سعادت در زمان و محیطی واقع شد که زن به عنوان يك انسان مطرح نبود و وجود او موجب سرافکندگی خاندانش در نزد اقوام مختلف جاهلیت به شمار می‌رفت. در چنین محیط فاسد و وحشتزایی، پیامبر بزرگ اسلام دست زن را گرفت و از منجلااب عادات جاهلیت نجات بخشید. و تاریخ اسلام گواه احترامات بی‌حد رسول خدا- صلی الله علیه و آله - به این مولود شریف است، تا نشان دهد که زن، بزرگی ویژه‌ای در جامعه دارد که اگر برتر از مرد نباشد، کمتر نیست. پس این روز، روز حیات زن و روز پایه‌گذاری افتخار و نقش بزرگ او در جامعه است. (4)

والاترین روز

60/2/4

* * *

مبارک باد بر ملت عظیم‌الشأن ایران بویژه زنان بزرگوار «روز مبارک زن»؛ روز شرافت عنصر تابناک که زیربنای فضیلت‌های انسانی و ارزش‌های والای خلیفه‌الله در جهان است.

و مبارکتر و پربرهاتر انتخاب بسیار والای روز بیستم جمادی الثانی است، روز پرافتخار ولادت زنی که از معجزات تاریخ و افتخارات عالم وجود است. (5)

61/1/25

عنصر تابناک و فضیلت انسانی

من عید سعید مولود معظم حضرت زهرا - سلام الله علیها - را به همه شما خانمها و زنها تمام کشورهای اسلامی تبریک عرض می‌کنم و از خداوند تعالی مسألت دارم که همه زنها محترمه را در راهی که خدای تبارک و تعالی مقرر فرموده است، همان راه را بروند و به مقاصد عالیة اسلامی برسند. برای زنها کمال افتخار است که روز تولد حضرت صدیقه را روز زن قرار داده‌اند، افتخار است و مسئولیت. (6)

64/12/11

* * *

اصولاً رسول اکرم (ص) و ائمه (ع) -طبق روایاتی که داریم قبل از این‌عالم، انواری بوده‌اند¹ در ظل عرش؛ و در انعقاد نطفه و «طینت» از بقیة مردم امتیاز داشته‌اند، و مقاماتی دارند الی ماشاءالله. چنانکه در «روایات معراج» جبرئیل عرض می‌کند: تَوَدَّوْتُ اَنْمَلَهُ، لاَ اَخْرَفْتُ² (هرگاه کمی نزدیکتر می‌شدم، سوخته بودم). یا این فرمایش که اِنَّ تَنَا مَعَ اللهِ ِ حالات لا تَسَعُهُ مَلَكٌ مُّقَرَّبٌ وَ لا نَبِيٌّ مُّزْسَلٌ³ (ما با خدا حالاتی داریم که نه فرشته مقرب آن را می‌تواند داشته باشد و نه پیامبر مرسل). این جزء اصول مذهب ماست که ائمه (ع) چنین مقاماتی دارند، قبل از آنکه موضوع حکومت در میان باشد. چنانکه به حسب روایات این مقامات معنوی برای حضرت زهرا -سلام الله علیها هم هست. با اینکه آن حضرت نه حاکم است و نه قاضی و نه خلیفه. این مقامات سوای وظیفه حکومت است. لذا وقتی می‌گوییم حضرت زهرا -علیها السلام قاضی و خلیفه نیست، لازم‌ه‌اش این نیست که مثلاً من و

مقامات معنوی حضرت
زهرا علیها السلام

¹ ((بحار الانوار؛ ج 25، ص 101-103.

² ((همان؛ ج 18، ص 382، «تاریخ النبی»، «باب اثبات المعراج»، ح 85.

³ ((علامه مجلسی، محمدباقر؛ الاربعین؛ ص 177، شرح حدیث 15.

شماست؛ یا بر ما برتری معنوی ندارد. (7)

* * *

دلالت بر آنچه احتمال دادیم از حقیقت لیلۃ القدر می‌کند حدیث شریف طولانی که در تفسیر برهان از کافی شریف نقل فرموده و در آن حدیث است که نصرانی گفت به حضرت موسی بن جعفر که تفسیر باطن حم * و الکتاب المبین * إنا أنزلناه فی لیلۃ مبارکة إنا کنا منذرین * فیها یفرق کُلُّ أمرٍ حکیم¹ چیست، فرمود: «أما «حم» محمد - صلی الله علیه و آله است. و أما «کتاب مبین» امیرالمؤمنین علی است. و أما «اللیلۃ» فاطمه علیها السلام - است». (8)²

مصدق قرآنی

* * *

و از جمله تعقیبات شریفه، تسبیحات صدیقه طاهره - سلام الله علیها است که رسول خدا - صلی الله علیه و آله به آن معظمه تعلیم فرمود. و آن افضل تعقیبات³ است. در حدیث است که اگر چیزی افضل از آن بود، رسول خدا - صلی الله علیه و آله - آن را به فاطمه - علیها السلام عطا می‌فرمود. (9)

فضیلت تسبیحات صدیقه طاهره

* * *

¹ «حم، سوگند به کتاب روشن، ما آن را در شبی مبارک فرستادیم، همانا ما بیم‌دهنده بوده‌ایم، در آن شب هر امر استوار (غیرقابل زیادت و نقصان) تفصیل و تبیین می‌شود»؛ (دخان / 4-1).

² «اصول کافی؛ ج 2، ص 326، «کتاب الحجّة»، «باب مولد التّبی (ص)»، ح 4.

³ «فروع کافی؛ ج 3، ص 343، «کتاب الصّلوّة»، «باب التعقیب بعد الصّلوّة و الدّعاء»، ح 14.

شخصیت ملکوتی حضرت زهرا علیها السلام

تمام ابعادی که برای زن متصور است و برای يك انسان متصور است در فاطمه زهرا سلام الله علیها - جلوه کرده و بوده است. يك زن معمولی نبوده است؛ يك زن روحانی، يك زن ملکوتی، يك انسان به تمام معنا انسان، تمام نسخه انسانیت، تمام حقیقت زن، تمام حقیقت انسان. او زن معمولی نیست؛ او موجود ملکوتی است که در عالم به صورت انسان ظاهر شده است؛ بلکه موجود الهی جبروتی در صورت يك زن ظاهر شده است. پس، فردا¹ روز زن است. تمام هویت‌های کمالی که در انسان متصور است و در زن تصور دارد - تمام - در این زن است. و فردا همچو زنی متولد می‌شود؛ زنی که تمام خاصه‌های انبیا در اوست. زنی که اگر مرد بود، نبی بود؛ زنی که اگر مرد بود، به جای رسول الله بود. پس، فردا روز زن است؛ تمام حیثیت زن و تمام شخصیت زن فردا موجود شد. معنویات، جلوه‌های ملکوتی، جلوه‌های الهی، جلوه‌های جبروتی، جلوه‌های مُلکی و ناسوتی - همه - در این موجود مجتمع است. انسانی است به تمام معنا انسان؛ زنی است به تمام معنا زن. از برای زن ابعاد مختلفی است؛ چنانچه برای مرد، و برای انسان. این صورت طبیعی نازلترین مرتبه انسان است و نازلترین مرتبه زن است و نازلترین مرتبه مرد است؛ لکن از همین مرتبه نازل، حرکت به سوی کمال است. انسان، موجود متحرك است؛ از مرتبه طبیعت تا مرتبه غیب، تا فنا در الوهیت. برای صدیقه طاهره این مسائل، این معانی حاصل است. از مرتبه طبیعت شروع کرده است، حرکت کرده است؛ حرکت معنوی؛ با قدرت الهی، با دست غیبی، با تربیت رسول الله - صلی الله علیه و آله و سلم - مراحل را طی کرده است تا رسیده است به مرتبه‌ای که دست همه از او کوتاه

يك انسان
به تمام معنا

¹((58/2/27 مصادف با بیستم جمادی‌الثانی 399 ه . ق.

است. پس، فردا تمام جلوۀ زن تحقق پیدا کرده است؛ و زن به تمام معنا متحقق است. فردا روز زن است. (10)

58/2/26

* * *

فاطمه زهرا - سلام الله علیهاست. زنی که افتخار خاندان وحی [است] و چون خورشیدی بر تارک اسلام عزیز می درخشد. زنی که فضایل او همطراز فضایل بی نهایت پیغمبر اکرم و خاندان عصمت و طهارت بود. زنی که هر کسی با هر بینش درباره او گفتاری دارد و از عهده ستایش او بر نیامده - که احادیثی که از خاندان وحی رسیده به اندازه فهم مستمعان بوده - و دریا را در کوزه ای نتوان گنجاند، و دیگران هر چه گفته اند به مقدار فهم خود بوده، نه به اندازه مرتبت او. پس اولی آنکه از این وادی شگفت در گذریم. (11)

**فضایل او
همطراز فضایل نبی**

59/2/15

* * *

من راجع به حضرت صدیقه - سلام الله علیها - خودم را قاصر می دانم که ذکر می بکنم، فقط اکتفا می کنم به يك روایت که در کافی¹ شریفه است و با سند معتبر نقل شده است و آن روایت این است که حضرت صادق - سلام الله علیه - می فرماید: فاطمه - سلام الله علیها - بعد از پدرش 75 روز زنده بودند در این دنیا، بودند و حزن و شدت برایشان غلبه داشت و جبرئیل امین می آمد خدمت ایشان و به ایشان تعزیت عرض می کرد و مسائلی از آینده نقل می کرد. ظاهر روایت این است که در این 75 روز مرادهاى بسوده است؛ یعنی، رفت و آمد جبرئیل زیاد

**نزول جبرئیل بر حضرت
زهرا علیها السلام**

¹((اصول کافی؛ ج 2، ص 355.

بوده است و گمان ندارم که غیر از طبقه اول از انبیای عظام درباره کسی این طور وارد شده باشد که در ظرف 75 روز جبرئیل امین رفت و آمد داشته است و مسائل را در آتیه‌ای که واقع می‌شده است، مسائل را ذکر کرده است و آنچه که به ذریه او می‌رسیده است در آتیه، ذکر کرده است و حضرت امیر هم آنها را نوشته است، کاتب وحی بوده است حضرت امیر، همان طوری که کاتب وحی رسول خدا بوده است -والبته آن وحی به معنای آوردن احکام، تمام شد به رفتن رسول اکرم کاتب وحی حضرت صدیقه در این 75 روز بوده است. مسأله آمدن جبرئیل برای کسی يك مسأله ساده نیست. خیال نشود که جبرئیل برای هر کسی می‌آید و امکان دارد بیاید، این يك تناسب لازم است بین روح آن کسی که جبرئیل می‌خواهد بیاید و مقام جبرئیل که روح اعظم است، چه ما قائل بشویم به اینکه قضیه تنزیل، تنزل جبرئیل، به واسطه روح اعظم خود این ولی است یا پیغمبر است. او تنزیل می‌دهد او را و وارد می‌کند تا مرتبه پایین یا بگوئیم که خیر، حق تعالی او را مأمور می‌کند که برو و این مسائل را بگو. چه آن قسم بگوئیم که بعضی اهل نظر می‌گویند و چه این قسم بگوئیم که بعضی اهل ظاهر می‌گویند، تا تناسب ما بین روح این کسی که جبرئیل می‌آید پیش او و بین جبرئیل که روح اعظم است نباشد، امکان ندارد این معنا و این تناسب بین جبرئیل که روح اعظم است و انبیای درجه اول بوده است مثل رسول خدا و موسی و عیسی و ابراهیم و امثال اینها، بین همه کس نبوده است، بعد از این هم بین کسی دیگر نشده است. حتی درباره ائمه هم من ندیده‌ام که وارد شده باشد این طور که جبرئیل بر آنها نازل شده باشد، فقط این است که برای حضرت زهرا - سلام الله علیها - است که آنکه من دیده‌ام که جبرئیل به طور مکرر در این 75 روز وارد می‌شده و مسائل آتیه‌ای که بر ذریه او می‌گذشته است، آن

مسائل را می‌گفته است و حضرت امیر هم ثبت می‌کرده است. و شاید یکی از مسائلی که گفته است، راجع به مسائلی است که در عهد ذریه بلند پایه او حضرت صاحب - سلام الله علیه - است، برای او ذکر کرده است که مسائل ایران جزو آن مسائل باشد، ما نمی‌دانیم، ممکن است. در هر صورت من این شرافت و فضیلت را از همه فضایی که برای حضرت زهرا ذکر کرده‌اند - با اینکه آنها هم فضایل بزرگی است - این فضیلت را من بالاتر از همه می‌دانم که برای غیر انبیا - علیهم السلام - آن هم نه همه انبیا، برای طبقه بالای انبیا - علیهم السلام - و بعضی از اولیایی که در رتبه آنها هست، برای کس دیگر حاصل نشده. و با این تعبیری که مراد داشته است جبرئیل در این هفتاد و چند روز، برای هیچ کس تاکنون واقع نشده و این از فضایی است که از مختصات حضرت صدیقه - سلام الله علیها - است. (12)

64/12/11

* * *

قلم و بیان من عاجز است که مقاومت عظیم و گسترده میلیونها مسلمان شیفته خدمت و ایثار و شهادت را در این کشور صاحب‌الزمان - ارواحنا فداه - ترسیم نماید، و از حماسه‌ها و رشادتها و خیرات و برکات فرزندان معنوی کوثر، حضرت فاطمه زهرا - سلام الله علیها - سخن بگوید؛ که همه اینها از هنر اسلام و اهل بیت و از برکات پیروی امام عاشورا سرچشمه گرفته است. (13)

65/11/16

* * *

خیرات و برکات معنوی
کوثر

ما مفتخریم که ادعیه حیاتبخش که او را «قرآن صاعد» می‌خوانند از

ائمه معصومین ما است. ما به «مناجات شعبانیه» امامان و «دعای عرفات» حسین بن علی - علیهما السلام - و «صحیفه سجادیه» این زبور آل محمد و «صحیفه فاطمیه» که کتاب الهام شده از جانب خداوند تعالی به زهرا مرضیه است از ما است. (14)

68/3/15

* * *

خانه حضرت زهرا علیها السلام و برکات آن

حضرت امیر - سلام الله علیه - که خلیفه مسلمین بود، خلیفه یک مملکتی که شاید ده مقابل مملکت ایران بود، از حجاز تا مصر، آفریقا، کذا [و] یک مقدار هم از اروپا، این خلیفه الهی وقتی توی جمعیت بود مثل همه ما که نشسته ایم با هم، این هم¹ زیر پایش نبود، همین بود که یک پوست داشتند - به حسب نقل - یک پوست داشتند که شب خودش و حضرت فاطمه رویش می خوابیدند، و روز روی همین پوست علوفه شترش را می ریخت. پیغمبر هم همین شیوه را داشت. اسلام این است. (15)

58/4/13

* * *

مکتبی که می رفت با کجروبهای تغالیه جاهلیت و برنامه های حساب شده احیای ملیگرایی و عربیت با شعار «لَا خَبْرَ جَاءَ وَلَا وَحْيٌ نَزَلَ»² محو و نابود شود، و از حکومت عدل اسلامی یک رژیم شاهنشاهی بسازد و اسلام و وحی را به انزوا کشاند؛ که ناگه

سادگی خانه فاطمه
علیها السلام

عصارة وحی الهی

¹ اشاره حضرت امام به زیرانداز ساده اقامتگاه خودشان در قم است.

² اشاره به بیتهای از شعر منسوب به یزید بن معاویه که اساس وحی و نبوت را انکار می کرد.

شخصیت عظیمی که از عصاره وحی الهی تغذیه و در خاندان سید رُسل محمد مصطفی و سید اولیا علی مرتضی، تربیت و در دامن صدیقه طاهره، بزرگ شده بود قیام کرد و با فداکاری بی نظیر و نهضت الهی خود، واقعه بزرگی را به وجود آورد که کاخ ستمکاران را فرو ریخت و مکتب اسلام را نجات بخشید. (16)

59/3/26

* * *

این خانه کوچک فاطمه - سلام الله علیها - و این افرادی که در آن خانه تربیت شدند که به حسب عدد، چهار - پنج نفر بودند و به حسب واقع، تمام قدرت حق تعالی را تجلی دادند، خدمتهایی کردند که ما را و شما را و همه بشر را به اعجاب درآورده است. (17)

60/12/18

* * *

خانه کوچک فاطمه
علیها السلام، تجلی
قدرت حق تعالی

زنی که در حجره ای کوچک و محقر، انسانهایی تربیت کرد که نورشان از بسیط خاک تا آن سوی افلاک و از عالم ملک تا آن سوی ملکوت اعلی می درخشد. صلوات و سلام خداوند تعالی بر این حجره محقر که جلوه گاه نور عظمت الهی و پرورشگاه زبدگان اولاد آدم است. (18)

61/1/25

* * *

حجره محقر فاطمه
علیها السلام، پرورشگاه
زبدگان

ما یک کوخ چهار - پنج نفری در صدر اسلام داشتیم، و آن کوخ فاطمه زهرا - سلام الله علیها است. از این کوخها¹ هم محقرتر بوده لکن

¹ اشاره حضرت امام به خانه و اتاق محقر محل سکونت خودشان است.

برکات این چی است؟ برکات این کوخ چندنفری آن قدر است که عالم را پر کرده است از نورانیت و بسیار راه دارد تا انسان به آن برکات برسد. این کوخ نشینان در کوخ محقر، در ناحیه معنویات آن قدر در مرتبه بالا بودند که دست ملکوتیها هم به آن نمی‌رسد؛ و در جنبه‌های تربیتی آن قدر بوده است که هرچه انسان می‌بیند برکات در بلاد مسلمین هست و خصوصاً در مثل بلاد ماها، اینها از برکت آنهاست. (19)

62/1/1

* * *

روایتی که در تفسیر برهان از حضرت باقر نقل کند؛ و این روایت چون روایت شریفی است و به معارف چندی اشاره فرموده و از اسرار مهمه‌ای کشف فرموده، ما تیمناً عین آن حدیث را ذکر می‌کنیم:

قال رحمه الله، و عن الشيخ ابي جعفر الطوسي، عن رجاله، عن عبدالله بن عجلان السكوني، قال سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: بيت علي و فاطمة حجرة رسول الله - صلى الله عليه و آله و سقفت بيوتهم عرش رب العالمين. و في قعر بيوتهم فرجة مكشوفة الى العرش معراج الوحي؛ و الملائكة تنزل عليهم بالوحي صباحاً و مساءً و كل ساعة و طرفة عين. و الملائكة لا ينقطع فوخمهم: فوخ ينزل، و فوخ يصعد، و ان الله تبارك و تعالى كشف لابراهيم عليه السلام عن السموات حتى ابصر العرش؛ و زاد الله في قوة ناظره. و ان الله زاد في قوة ناظر محمد و علي و فاطمة و الحسن و الحسين عليهم السلام و كانوا يبصرون العرش و لا يجدون لبيوتهم سقفاً غير العرش؛ فبيوتهم مسقفة بعرش الرحمن. و معارج الملائكة و الروح فيها باذن ربهم من كل امرٍ سلام. قال، قلت: من كل امرٍ سلام؟ قال: بكل امرٍ. فقلت: هذا التنزيل؟ قال: نعم. (20)¹

عظمت خانه فاطمه
علیها السلام

¹ «صاحب تفسیر برهان رحمه الله گفته است از شیخ ابو جعفر طوسی - از رجال او - از عبدالله بن عجلان سکونی روایت شده که گفت شنیدم امام باقر - علیه السلام - می‌فرماید: "خانه علی و فاطمه حجره رسول الله - صلى الله عليه و آله - است و سقفت خانه‌شان عرش رب العالمین؛ و در انتهای خانه‌هاشان شکافی است که از آن تا عرش، پرده از معراج وحی برداشته شده؛ و ملائکه صبح و شام و هر ساعتی و هر لحظه با وحی بر آنان نازل می‌شوند و رشته فوخ ملائکه فرود آینده قطع نمی‌شود؛ گروهی فرود می‌آیند و دسته‌ای بالا می‌روند. همانا خداوند تبارک و تعالی برای ابراهیم از آسمانها پرده برداشت تا آنکه عرش را دید و خدا به قوت دیده او افزود؛ و همانا خداوند بر قوت دیده محمد، علی، فاطمه، حسن و حسین - علیهم السلام - نیز بیفزود چنانکه عرش را مشاهده می‌کردند و جز عرش سرپوشی برای خانه‌هایشان نمی‌دیدند؛ خانه‌هاشان به عرش رحمان مسقف است و معارجهای ملائکه و روح در خانه‌های ایشان است، به اذن پروردگارشان من كل امرٍ سلام." راوی می‌گوید پرسیدم: "من كل امرٍ سلام؟" فرمود: "بكل امرٍ." عرض کردم: "این چنین نازل شده؟" فرمود: "آری." «تفسیر برهان؛ ج 4، ص 487.

سیره حضرت فاطمه علیها السلام

ما باید سرمشق از این خاندان بگیریم: بانوان ما از بانوانشان و مردان ما از مردانشان، بلکه همه از همه آنها. آنها زندگی خودشان را وقف کردند از برای طرفداری مظلومین و احیای سنت الهی. ما باید تبعیت کنیم و زندگی خود را برای آنها قرار بدهیم. کسی که تاریخ اسلام را می‌داند، می‌داند که این خاندان هر یکی‌شان مثل يك انسان کامل، بلکه بالاتر، يك انسان الهی - روحانی، برای ملتها و مستضعفین قیام کردند در مقابل کسانی که می‌خواستند مستضعفین را از بین ببرند. (21)

58/1/22

* * *

الگو حضرت زهرا سلام‌الله علیها - است. الگو پیغمبر اسلام است. ما وقتی مملکتان اسلامی است، وقتی می‌توانیم ادعا کنیم که جمهوری اسلامی داریم، که تمام این معانی که در اسلام است تحقق پیدا بکند. (22)

58/3/8

* * *

سرمشق گرفتن
از خوی فاطمه
علیها السلام

الگو بودن حضرت زهرا
علیها السلام

خطبه فاطمه زهرا - سلام الله علیها - در مقابل حکومت و قیام امیرالمؤمنین و صبر امیرالمؤمنین در مدت بیست و چند سال و در عین حال کمک کاری به حکومت موجود و بعد هم فداکاری در راه اسلام و فداکاری دو فرزند عزیزش، امام مجتبی که يك خدمت بسیار بزرگ و دولت جابر اموی را با آن خدمت رسوا فرمود و خدمت بزرگ برادر ارجمندش حضرت سیدالشهدا، چیزهایی بود که همه می دانید و می دانیم. و با اینکه عده کم و اسباب و ابزار جنگ پیش آنها کم بود، لکن روح الهی و روح ایمان آنها را آنطور کرد که بر همه ستمکاران عصر خودشان غلبه پیدا کردند و اسلام را زنده کردند و برای ما و شما برادرهای عزیز الگو شدند که ما از کمی عده و کمی عده و کمی ابزار جنگ در مقابل تمام قدرتهایی که امروز با ما به جنگ برخاسته اند، مقاومت کنیم، و همان طوری که اولیای ما علیهم السلام نشان دادند که در مقابل مستکبران گاهی با تبلیغ و گاهی با اسلحه باید ایستاد و مستکبران را باید به جای خودشان نشانند، ما هم الگوی آنها را، تبعیت از آنها را می پذیریم. (23)

60/12/18

* * *

کوشش کنید در تهذیب اخلاق و در وادار کردن دوستانتان به تهذیب اخلاق. کوشش کنید که در مقابل آن جنایاتی که بر شما وارد شد عکس العمل نشان بدهید، در حفظ همه حیثیاتی که حیثیت بزرگ زن است، آن طوری که زن فرید، حضرت زهرا سلام الله علیها بود، همه باید به او اقتدا کنید و کنیم و همه باید دستورمان را از اسلام به وسیله او و فرزندان او بگیریم، و همان طوری که او بوده است، باشید. و در علم و تقوا کوشش کنید که علم به هیچ کس انحصار ندارد، علم مال

یادگیری دستورات اسلام
از او
و فرزندانش

همه است، تقوا مال همه است. و کوشش برای رسیدن به علم و تقوا وظیفه همه ماست و همه شماست. (24)

63/12/22

* * *

اگر شما زنها هم و زنهای ما هم همه، کشور ما همه، پذیرفتند که امروز روز زن است؛ یعنی روز تولد حضرت زهرا که آن کمال و آن وضعیت را دارد، پذیرفتید که روز زن است، به عهده شما مسائل بزرگی [خواهد آمد]؛ از قبیل مجاهده، که حضرت مجاهده داشته است، حضرت به اندازه خودش که در این ظرف کوتاه مجاهده داشته است، مخاطبه داشته است با حکومتهای وقت، محاکمه می کرده است حکومتهای وقت را، شما باید اقتدا به او بکنید تا پذیرفته باشید که این روز، روز زن است؛ یعنی، روز تولد این حضرت روز زن است. زهد و تقوا و همه چیزهایی که داشته است و عفاف که او داشته است و همه چیز، شما باید اگر پذیرا شدید، آنها را تبعیت کنید و اگر تبعیت نکردید، بدانید که شما داخل در روز زن نیستید، هر کس نپذیرفت، این در روز زن وارد نشده است و در این شرافت وارد نشده است. (25)

64/12/11

* * *

با کمال تأسف و تأثر روز گذشته¹ از صدای جمهوری اسلامی مطلبی در مورد الگوی زن پخش گردیده است که انسان شرم دارد بازگو نماید. فردی که این مطلب را پخش کرده است _____ تعزیر _____

افتدا به حضرت زهرا
علیها السلام

¹((هشتم بهمن ماه سال 1367 ه . ش.

واخراج می‌گردد، و دست اندرکاران آن تعزیر خواهند شد. در صورتی که ثابت شود قصد توهین در کار بوده است، بلاشک فرد توهین کننده محکوم به اعدام است. اگر بار دیگر از اینگونه قضایات تکرار گردد، موجب تنبیه و توبیخ و مجازات شدید و جدی مسئولین بالای صدا و سیما خواهد شد. البته در تمامی زمینه‌ها قوه قضاییه اقدام می‌نماید. (26)

67/11/9

* * *

ما برای اینکه وحدت امت اسلام را تأمین کنیم، برای اینکه وطن اسلام را از تصرف و نفوذ استعمارگران و دولتهای دست نشانده آنها خارج و آزاد کنیم، راهی نداریم جز اینکه تشکیل حکومت بدهیم. چون به منظور تحقق وحدت و آزادی ملت‌های مسلمان بایستی حکومت‌های ظالم و دست نشانده را سرنگون کنیم؛ و پس از آن حکومت عادلانه اسلامی را که در خدمت مردم است به وجود آوریم. تشکیل حکومت برای حفظ نظام و وحدت مسلمین است؛ چنانکه حضرت زهرا - سلام الله علیها در خطبه خود می‌فرماید که امامت برای حفظ نظام و تبدیل افتراق مسلمین به اتحاد است.¹ (27)

خطبه حضرت زهرا
علیها السلام درباره
امامت

* * *

حضرت خدیجه علیها السلام

پیغمبر اکرم (ص) وقتی که به رسالت مبعوث شد، و شروع به تبلیغ

¹ ((«طاعتنا نظاماً لِلْمِلَّةِ وَ إِمَامَتَنَا لَمَّا لِلْفُرْقَةِ»؛ شرح ابن ابی‌الحدید؛ ج 16، ص 211.

کرد، يك طفل هشت ساله (حضرت امير «ع») و يك زن چهل ساله (حضرت خديجه) به او ايمان آوردند، جز اين دو نفر كسى را نداشت. و همه مى‌دانند كه چقدر آن حضرت را اذيت كردند و كارشكنيها و مخالفتها نمودند. ليكن مايوس نشد، و نفرمود كسى ندارم. ايستادگى كرد؛ و با قدرت روحى و عزمى قوى از «هيچ» رسالت را به اينجا رسانيد كه امروز¹ هفتصد ميليون جمعيت تحت لوای او هستند. (28)

**ايمان آوردن خديجه به
پيغمبر**

* * *

رسول اكرم - صلى الله عليه و آله و سلم - اول كه مأمور شد، خودش تنها - مأمور شد: **فَمَّا نَذَرَ²** نهضت كن و مردم را دعوت كن. دعوت، ابتدائاً از خود حضرت شروع شد. آن روز كه اعلام نبوت فرمود، يك زن و يك بچه به او ايمان آورد؛ لكن استقامت - كه لازمه رهبرى انبيای گرام است - به طور كامل در رسول اكرم بود: **وَاسْتَقَمَ كَمَا أَمَرَ³**؛ نهضت كن و استقامت كن. (29)

**خديجه، اولين بانوى
مسلمان**

58/2/21

* * *

ما همه مى‌دانيم كه گراني امروز سرسام‌آور است، و يك دسته‌اي از آن رنج مى‌برند. اما در مقابل آن رنجهايى كه خود پيغمبر و همسر بزرگ عزيزش حضرت خديجه در آن چند سال بردند، كه مشك را از قرارى كه نقل مى‌كنند، مشك را مى‌گذاشتند توى آب و مى‌مكيدند براى اينكه، از آن چربى، مثلاً از آن چيزى كه در مشك هست به آنها برسد.

رنجهاي همسر پيامبر

¹((سال 1348 ه . ش.

²((مدثر / 2.

³((اشاره به آيه 112 سوره هود.

وقتی که آنها برای اسلام اینطوری عمل کردند و اینطور مقاومت کردند در مقابل دشمنهای اسلام، شما هم که ملت و امت همان بزرگوار هستید نباید از اینکه فلان چیز کم است، آنی که کم است ارزاق که نیست ارزاق که کم نیست، آنی که کم است آن وضع آرایشی است که آنها می‌خواستند، یک دسته می‌خواستند باشد، آنها دیگر ان‌شاءالله نیست و باید از بین هم برود. (30)

62/3/14

* * *

حضرت زینب علیها السلام

فردا روز زن است. روز زنی است که عالم به او افتخار دارد؛ روز زنی است که دخترش در مقابل حکومت‌های جبار ایستاد و آن خطبه را خواند و آن حرف‌ها را زد که همه می‌دانید؛ زنی که در مقابل يك جباری ایستاد - که اگر مردها نفس می‌کشیدند همه را می‌کشتند - و نترسید و ایستاد و محکوم کرد حکومت را، یزید را محکوم کرد. به یزید فرمود تو قابل آدم نیستی، تو انسان نیستی. زن يك همچو مقامی باید داشته باشد. زنهای عصر ما بحمدالله شبیه به همانها هستند. ایستادند در مقابل جبار با مشیت گره کرده؛ بچه‌ها در آغوششان، و به نهضت کمک کردند. (31)

58/2/26

* * *

سیدالشهدا و اصحاب او و اهل بیت او آموختند تکلیف را: فداکاری در میدان، تبلیغ در خارج میدان. همان مقداری که فداکاری حضرت

ایستادگی
در مقابل جباران

ارزش پیش خدای تبارک و تعالی دارد و در پیشبرد نهضت حسین - سلام الله علیه - کمک کرده است، خطبه‌های حضرت سجاد و حضرت زینب هم به همان مقدار یا قریب آن مقدار تأثیر داشته است.

آنها به ما فهماندند که در مقابل جائز، در مقابل حکومت جور، نباید زنها بترسند و نباید مردها بترسند. در مقابل یزید، حضرت زینب - سلام الله علیها - ایستاد و آن را همچو تحقیر کرد که بنی‌امیه در عمرشان همچو تحقیری نشنیده بودند، و صحبت‌هایی که در بین راه و در کوفه و در شام و اینها کردند و منبری که حضرت سجاد - سلام الله علیه - رفت و واضح کرد به اینکه قضیه، قضیه‌ی مقابله‌ی غیر حق با حق نیست؛ یعنی، ما را بد معرفی کرده‌اند؛ سیدالشهدا را می‌خواستند معرفی کنند که یک آدمی است که در مقابل حکومت وقت، خلیفه‌ی رسول الله ایستاده است. حضرت سجاد این مطلب را در حضور جمع فاش کرد و حضرت زینب هم. (32)

61/7/25

* * *

کیفیت مبارزه را، کیفیت اینکه مبارزه بین يك جمعیت کم با جمعیت زیاد باید چطور باشد، کیفیت اینکه قیام در مقابل يك حکومت قلدری که همه جا را در دست دارد، با يك عده‌ی معدود باید چطور باشد، اینها چیزهایی است که حضرت سیدالشهدا به ملت آموخته است و اهل بیت بزرگوار او و فرزند عالی‌مقدار او هم فهماند که بعد از اینکه آن مصیبت واقع شد، باید چه کرد. باید تسلیم شد؟ باید تخفیف در مجاهده قائل شد؟ یا باید همانطوری که زینب - سلام الله علیها - در دنباله‌ی آن مصیبت بزرگی که نُصَرَ عَنْهُ اَمَّاتُ¹ ایستاد و در مقابل ل کف

مقاومت حضرت زینب
علیها السلام
در برابر مصایب

⁽¹⁾ ((مصیبت‌های دیگر در کنار آن کوچکند.

و در مقابل زندقه صحبت کرد و هر جا موقع شد، مطلب را بیان کرد و حضرت علی بن الحسین -سلام الله علیه - با آن حال نگاهت، آنطوری که شایسته است تبلیغ کرد. (33)

61/7/25

* * *

شما ملاحظه کنید که بهترین خلق الله در عصر خودش، حضرت سیدالشهدا - سلام الله علیه - و بهترین جوانان بنی هاشم و اصحاب او شهید شدند و از این دنیا رفتند با شهادت، لکن وقتی که در آن مجلس پلید یزید صحبت می شود، حضرت زینب - سلام الله علیها - قسم می خورد که ما رأینا إلا خمیلاً¹ رفتن يك انسان کامل، شهادت يك انسان کامل در نظر اولیای خدا جمیل است، نه برای اینکه جنگ کرده و کشته شده، برای اینکه جنگ برای خدا بوده است، قیام برای خدا بوده است. (34)

65/11/21

* * *

ما مکرر دیدیم که زنان بزرگواری زینب گونه - علیها سلام الله - فریاد می زنند که فرزندان خود را از دست داده و در راه خدای تعالی و اسلام عزیز از همه چیز خود گذشته و مفتخرند به این امر؛ و می دانند آنچه به دست آورده اند بالاتر از جنات نعیم است، چه رسد به متاع ناچیز دنیا. (35)

68/3/15

* * *

بیان تعبیر:
«ما جز زیبایی
چیزی ندیدیم»

زینب گونه بودن

¹((آنچه در کربلا) دیدیم جز پیشامدی زیبا نبود.

حضرت مریم علیها السلام

در قرآن کریم آیاتی هست که دلالت کند بر آنکه اشخاصی که پیغمبر نبودند، ملائکه بلکه جبرئیل را دیدند و با او سخن گفتند. ما نمونه‌ای از آن را اینجا یاد می‌کنیم که رسوایی این یاهوگویان روشن شود.

سوره آل عمران (آیه 42) وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ - یعنی چون ملائکه گفتند به مریم که خدا تو را برگزیده و پاکیزه کرده و فضیلت داده بر زنهای جهان، پس از آن خدای تعالی حکایت مریم را نقل می‌کند از (آیه 40) بسیاری از حالات عیسی مسیح و معجزات او را ملائکه برای مریم نقل می‌کنند و از غیب به او اخبار می‌دهند - و در سوره مریم (آیه 17) می‌گویند فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا وَ قَضِيَةٌ مَّرَاوِدُهُ مَلَائِكَةٌ وَ جِبْرِيْلُ بَا مَرْيَمَ دَر بَسِيَارِي اَز اَيَاتِ قُرْآنِ مَذكُورِ اسْتِ وَ خَبْرَهَائِي كِه اَز غَيْبِ بِه اُو دَادَنَد خِدَاوَنَد نَقْل مِي كُنَد. (36)

* * *

صلوات و سلام خدای بزرگ بر حضرت عیسی بن مریم روح‌الله و پیغمبر عظیم‌الشأن که مردگان را احیا و خفتگان را بیدار فرمود! صلوات و سلام خدای بزرگ بر مادر عظیم‌الشأنش مریم عذرا و صدیقه حورا، که با نفخه الهی چنین فرزند بزرگی را به تشنگان رحمت الهی تسلیم نمود. (37)

57/10/2

* * *

مریم علیها السلام،
برگزیده خدا

مریم عذرا
و صدیقه حورا

حضرت عیسی - سلام الله علیه - که این اشخاصی که تابع او هستند خیال می‌کنند که حضرت عیسی فقط يك معنویاتی می‌گفته است، ایشان هم همین‌طور بوده؛ از اول بنا بوده بر اینکه معارضه کند، آن وقتی که متولد شده، تازه متولد شده است، می‌گوید که من کتاب آوردم. قرآن این را نقل می‌کند که تازه متولد شده بود، وقتی که مادرش به واسطه آن تهمت‌هایی که می‌زدند - یهود برش می‌زدند - ناراحت بود؛ همچو که متولد شد، گفت که نه، غصه نخور اگر کسی آمد پیشت باهات صحبت بکند، تو بگو که من صایم - و صایم بوده لابد - و بروید از آن بچه پرسید. اینها آمدند، حضرت تازه متولد شده بود. آمدند بنا کردند به حضرت مریم حرف‌های نامربوط زدن. حضرت مریم هم اشاره کرد به او که بروید آنجا. گفتند: ما چه جور با این [بچه] تکلم کنیم؟ بعد ایشان شروع کرد که خدا به من کتاب داده است. (38)

صایم بودن حضرت مریم
علیهاالسلام

66/8/19

* * *

فصل دوم: جایگاه و حقوق زن در نظام اسلامی

مقام و کرامت زن در اسلام

حقوق زن در اسلام

نقش زن در بنای جامعه اسلامی

فعالیت‌های زنان در صحنه‌های سیاسی و اجتماعی

تعلیم و تعلم زنان

آزادی زن در نظام اسلامی

حجاب اسلامی

توصیه به حفظ و تداوم نهضت اسلامی

مقام و کرامت زن در اسلام

اسلام می‌خواهد که زن و مرد رشد داشته باشند. اسلام زنها را نجات داده است از آن چیزهایی که در جاهلیت بود. آنقدری که اسلام به زن خدمت کرده، خدا می‌داند به مرد خدمت نکرده؛ آنقدر که به زن خدمت کرده. شما نمی‌دانید که در جاهلیت زن چه بوده و در اسلام چه شده. (39)

57/8/18

* * *

خدمت اسلام به زن

اسلام به زن خدمتی کرده است که در تاریخ همچو سابقه‌ای ندارد. اسلام زن را از توی لجنزارها برداشته آورده شخصیت به او داده. (40)

57/8/18

* * *

شخصیت دادن به زن

سؤال: [تشیع در نظر کشورهای غربی به عنوان عنصری محافظه‌کار در پیشرفت قلمداد شده است. همچنین ما خواسته‌های شیعیان را مبنی بر کناره‌گیری زنان از صحنه زندگی اجتماعی و نیز بازگشت به

قوانین شیعی که می‌خواهد سنت مذهبی مبنای قوانین حکومتی قرار گیرد، همان طوری که در قانون اساسی - که به طور غیر قانونی به صورت از بین رفته درآمده - نیز ذکر شده است، شنیده‌ایم. ما همچنین شنیده‌ایم که تشیع سبک زندگی غربی را برای اینکه با سنت‌های مذهبی توافق ندارد رد می‌کند. آیا ممکن است شما نظر خود را درباره این مسأله بر اساس مذهب تشیع بیان کنید؟

جایگاه رفیع زن
در مکتب تشیع

جواب: تشیع که مکتبی است انقلابی و ادامه اسلام راستین پیامبر(ص) است همچون خود شیعیان، همیشه مورد حملات ناجوانمردانه مستبدین و استعمارگران بوده است. تشیع نه تنها زنان را از صحنه زندگی اجتماعی طرد نمی‌کند، بلکه آنان را در جامعه در جایگاه رفیع انسانی خود قرار می‌دهد. ما پیشرفتهای دنیای غرب را می‌پذیریم، ولی فساد غرب را که خود آنان از آن ناله می‌کنند نه. (41)

57/8/24

* * *

اسلام زنها را دستشان گرفته آورده در قبال مردها نگه داشته؛ در صورتی که در زمانی که پیغمبر اسلام آمد، زنها را هیچ حساب می‌کردند. اسلام زنها را قدرت داده است. (42)

قدرت دادن به زن در
اسلام

57/9/20

* * *

ما می‌خواهیم زن به مقام والای انسانیت خودش باشد نه ملعبه باشد؛ نه ملعبه در دست مردها باشد، در دست ارادل باشد. زن باید در سرنوشت خودش دخالت داشته باشد. (43)

مقام والای زن
در اسلام

57/12/13

اگر زنهای انسان‌ساز از ملتها گرفته بشود، ملتها به شکست و انحطاط مبدل خواهند شد. (44)

57/12/13

* * *

اسلام به شما آنقدر احترام قائل است که برای مردها نیست. اسلام شما را می‌خواهد نجات بدهد؛ اسلام شما را می‌خواهد از این مَلْعَبَه‌ای که اینها می‌خواهند شما را ملعبه قرار بدهند نجات بدهد؛ اسلام می‌خواهد شما را يك انسان کامل تربیت کند. (45)

احترام اسلام
به زنها

57/12/17

* * *

اسلام منت گذاشت بر انسان، زن را از آن مظلومیتی که در جاهلیت داشت بیرون کشید. مرحلهٔ جاهلیت مرحله‌ای بود که زن را مثل حیوانات - بلکه پایینتر از او [می‌شمردند]، زن در جاهلیت مظلوم بود. اسلام زن را از آن لجنزار جاهلیت بیرون کشید. (46)

بیرون آوردن زن
از مظلومیت

58/2/26

* * *

زن انسان است؛ آن هم يك انسان بزرگ. زن مربی جامعه است، از دامن زن انسانها پیدا می‌شوند. مرحلهٔ اول مرد و زن صحیح، از دامن زن است. مربی انسانها زن است. سعادت و شقاوت کشورها بسته به وجود زن است. زن با تربیت صحیح خودش انسان درست می‌کند؛ و با تربیت صحیح خودش کشور را آباد می‌کند. مبدأ همهٔ سعادتها از دامن زن بلند می‌شود. زن مبدأ همهٔ سعادتها

زن، مبدأ سعادتها

58/2/26

* * *

مادرها مبدأ خیراتند و اگر خدای نخواستہ مادری باشد کہ بچه را بد تربیت کند، مبدأ شرورند. (48)

مادر، مبدأ خیر

58/4/26

* * *

زن مظهر تحقق آمال بشر است. زن پرورش‌ده زن و مردان ارجمند است. از دامن زن مرد به معراج می‌رود. دامن زن محل تربیت بزرگ زن و بزرگ مردان است. (49)

زن، مظهر تحقق آمال بشر

58/2/27

* * *

زنها مردان شجاع را در دامن خود بزرگ می‌کنند. قرآن کریم انسان‌ساز است، و زنها نیز انسان‌ساز. وظیفه زنها انسان‌سازی است. اگر زنها انسان‌ساز از ملتها گرفته بشود، ملتها به شکست و انحطاط مبدل خواهند شد، شکست خواهند خورد، منحل خواهند شد. (50)

انسان‌سازی،
وظیفه زن

57/12/13

* * *

مقام زن مقام والاست؛ عالیرتبه هستند. بانوان در اسلام بلندپایه هستند. (51)

مقام بلندپایه زن
در اسلام

57/12/13

اسلام زن را مثل مرد در همه شئون - در همه شئون - همان طوری که مرد در همه شئون دخالت دارد زن هم دخالت دارد. همان طوری که مرد باید از فساد اجتناب کند، زن هم باید از فساد اجتناب کند. زنها نباید ملعبه دست جوانهای هرزه بشوند. زنها نباید مقام خودشان را منحط کنند و خدای ناخواسته بَرَك کرده بیرون بیایند و در انظار مردم فاسد قرار بگیرند. زنها باید انسان باشند. زنها باید تقوا داشته باشند. زنها مقام کرامت دارند. زنها اختیار دارند؛ همان طوری که مردها اختیار دارند.

اجتناب از فساد

خداوند شما را با کرامت خلق کرده است، آزاد خلق کرده است. (52)

57/12/13

* * *

اسلام نظر خاص بر شما بانوان دارد. اسلام در وقتی که ظهور کرد در جزیره العرب، بانوان حیثیت خودشان را پیش مردان از دست داده بودند؛ اسلام آنها را سربلند و سرافراز کرد، اسلام آنها را با مردان مساوی کرد. عنایتی که اسلام به بانوان دارد بیشتر از عنایتی است که بر مردان دارد. (53)

عنایت اسلام به زن

57/12/13

* * *

امروز به برکت نهضت اسلامی، زن عضو مؤثر جامعه تا حدودی مقام خود را یافته است. (54)

59/2/15

* * *

زن عضو مؤثر جامعه

حقوق زن در اسلام

طلاق در صورتی که شرط بشود در ضمن عقد با مرد، وقتی که می‌خواهند عقد کنند، شرط بکنند و در ضمن عقد این شرط بشود که وکیل باشد [زن] در طلاق خودش، یا مطلقاً، یا در شرایطی يك سؤالی پیش آورده است. و آن اینکه این زنهایی که حالا تحت زوجیت هستند چه؟ این ولایت فقیه را اینها مخالفت می‌کنند، در صورتی که نمی‌دانند از شئون فقیه هست که چنانچه يك مردی با زن خودش رفتارش بد و ناسالم باشد، او را اولاً نصیحت کند، و ثانیاً تأدیب کند، و اگر دید نمی‌شود، اجرای طلاق کند.

شما موافقت کنید با این ولایت فقیه. ولایت فقیه برای مسلمین يك هدیه‌ای است که خدای تبارک و تعالی داده است. مِنْ جمله همین معنایی که شما سؤال کردید و طرح کردید که خوب، زنهایی که الآن شوهر دارند چنانچه گرفتاریهایی داشته باشند، چه باید بکنند؟ آنها رجوع می‌کنند به آنجایی که فقیه هست، به مجلسی که در آن فقیه هست، به دادگاهی که در آن فقیه هست؛ و فقیه رسیدگی می‌کند؛ چنانچه صحیح باشد، شوهر را تأدیب می‌کند؛ شوهر را وادار می‌کند به اینکه درست عمل کند. و چنانچه نکرد، طلاق می‌دهد، ولایت دارد برای این امر. اگر دیدید به فساد می‌کشید، يك زندگی به فساد کشیده می‌شود، طلاق می‌دهد. و طلاق اگر چه در دست مرد است، می‌تواند لکن فقیه در جایی که مصلحت اسلام را دید، مصلحت مسلمین را دید، و در جایی که دید نمی‌شود به غیر از این، طلاق بدهد. این ولایت فقیه هست، ولایت فقیه برای شما يك هدیه الهی است. (55)

58/8/9

* * *

رجوع به فقیه جهت رفع گرفتاری

اسلام زنها را در مقابل مردها قرار داده؛ نسبت با آنها تساوی دارند. البته يك احكام خاص به مرد است که مناسب با مرد است؛ يك احكام خاص به زن است، مناسب با زن است. این نه این است که اسلام نسبت به زن و مرد فرقی گذاشته است. (56)

57/9/20

* * *

سؤال: [زنان توده عظیمی از مسلمانان را تشکیل می‌دهند، چه نقشی، چه حقی شما برای زن در نظامی اسلامی قائل هستید؟]
جواب: هم اکنون زنان مسلمان ایران، در مبارزات سیاسی و تظاهرات بر ضد شاه شرکت دارند. به من اطلاع داده‌اند که در شهرهای ایران زنان جلسات سیاسی دارند. در نظام اسلامی، زن همان حقوقی را دارد که مرد دارد، حق تحصیل، حق کار، حق مالکیت، حق رأی دادن، حق رأی گرفتن. در تمام جهاتی که مرد حق دارد، زن هم حق دارد. لکن در مرد هم مواردی است که چیزهایی به دلیل پیدایش مفسد بر او حرام است و هم در زن مواردی هست که به دلیل اینکه مفسده می‌آفریند حرام است. اسلام خواسته است که زن و مرد، حیثیت انسانی‌شان محفوظ باشد. اسلام خواسته است که زن ملعبه دست مرد نباشد. اینکه در خارج منعکس کرده‌اند که در اسلام با زنها، با خشونت رفتار می‌شود، امر غیر صحیحی است و تبلیغات باطلی است که از مغرضین حاصل شده و الا مرد و زن هر دویشان در اسلام اختیارات دارند. اگر اختلافاتی هست برای هر دو هست و آن مربوط به طبیعت آنان است. (57)

57/9/16

* * *

همان‌طوری که حقوق مردها در اسلام مطرح است، حقوق زنها [هم مطرح است]. اسلام به زنها بیشتر عنایت کرده است تا به مردها. اسلام زنها را بیشتر حقوقشان را ملاحظه کرده است تا مردها. این هم [آن] معنا که بعد از این چه خواهد شد: زنها حق رأی دارند - از غرب بالاتر است این مسائلی که برای زنها ما قائل هستیم - حق رأی دادن دارند، حق انتخاب دارند، حق انتخاب شدن دارند. همه اینها هست. تمام معاملاتشان به اختیار خودشان است، و آزاد هستند. اختیار شغل را آزاد هستند. البته در شرق برای مردها يك محدودیت‌هایی هست که آن محدودیتها به صلاح خود مردها هست و آن محدودیتها، یعنی در آنجا‌هایی که مفسده هست برای مرد، از قماربازی جلوگیری می‌کند اسلام، از شرابخواری جلوگیری می‌کند اسلام، از هروئین جلوگیری می‌کند اسلام؛ برای اینکه مفسده دارند. برای همه يك محدودیت‌هایی هست، و محدودیت‌های شرعی و الهی. محدودیت‌هایی است که به صلاح خود جامعه است؛ نه این است که برای جامعه يك چیزی مثلاً نافع بوده است که محدودیت برایش ایجاد کرده‌اند. (58)

ملاحظه حقوق زن در
اسلام

58/1/9

* * *

در قانون هم همه افشار حقوقشان ملاحظه شده است و اقلیت‌های مذهبی، نسوان، دیگر افشار - همه - حقوقشان ملاحظه شده است و هیچ فرقی مابین گروه و گروهی در اسلام نیست؛ فقط به تقوا و به إتقاء عن الله تعالی فرق است. (59)

ملاحظه حقوق همه
افشار در قانون

58/1/12

* * *

برای آنکه اسلام برای زنها حقوق ویژه‌ای قائل است، و سیاهپوستان، که عمری را تحت فشار و ظلم امریکا به سر برده‌اند، و شاید به طور الزام به ایران آمده باشند، نسبت به آنان، در صورتی که جاسوسی آنها ثابت نشده باشد، تخفیف دهید. دانشجویان عزیز،¹ سیاهپوستان و زنانی که جاسوسی آنان معلوم نیست، به وزارت امور خارجه تحویل دهید، که فوراً آنها را از ایران خارج نمایند. ملت شریف ایران اجازه آزادی بقیه را نمی‌دهد. لذا دیگران در بازداشت هستند، تا دولت امریکا به خواست ملت عمل کند. (60)

58/8/26

* * *

زنهایی که می‌خواهند ازدواج کنند، از همان اول می‌توانند اختیاراتی برای خودشان قرار بدهند که نه مخالف شرع باشد و نه مخالف حیثیت خودشان. می‌توانند از اول شرط کنند که اگر چنانچه مرد فساد اخلاق داشت، اگر بد زندگی کرد با زن، اگر بدخلقی کرد با زن، وکیل باشند در طلاق، اسلام برای آنها حق قرار داده است. اسلام اگر محدودیتی برای مردان و زنان قایل شده است همه به صلاح خودتان بوده است. تمام قوانین اسلام، چه آنهایی که توسعه می‌دهد چه آنهایی که تحدید می‌کند، همه بر صلاح خود شماست، برای خود شماست. همان طوری که حق طلاق را با مرد قرار داده است، حق این را قرار داده است که شما در وقت ازدواج شرط کنید با او که اگر چه کردی یا چه کردی، من وکیل باشم در طلاق. و اگر این شرط را کرد دیگر نمی‌تواند او را معزول کند. اگر این ... شرط در ضمن عقد واقع شد نمی‌تواند او را دیگر محدود کند، نمی‌تواند اخلاق بد انجام بدهد. و

¹ ((دانشجویان پیرو خط امام که سفارت امریکا را در روز 13 آبان 1358 تسخیر کردند.

اگر مردی با زن خودش بدرفتاری کرد، در حکومت اسلام او را منع می‌کنند؛ اگر قبول نکرد تعزیر می‌کنند، حد می‌زنند؛ و [باز] اگر قبول نکرد مجتهد طلاق می‌دهد. (61)

57/12/13

* * *

خداوند همان‌طوری که قوانینی برای محدودیت مردها در حدود اینکه فساد بر آنها راه نیابد دارد، در زنها هم دارد. همه برای صلاح شماست. همه قوانین اسلامی برای صلاح جامعه است. (62)

57/12/13

* * *

سؤال: [مشخصاً حقوق زنان در جمهوری اسلامی چه خواهد بود؟ تکلیف مدارس مختلط چه می‌شود؟ مسأله تنظیم توالد و تناسل و سقط جنین چگونه خواهد شد؟]

جواب: از نظر حقوق انسانی، تفاوتی بین زن و مرد نیست. زیرا که هر دو انسانند و زن حق دخالت در سرنوشت خویش را همچون مرد دارد. بله در بعضی از موارد تفاوت‌هایی بین زن و مرد وجود دارد که به حیثیت انسانی آنها ارتباط ندارد. مسائلی که منافات با حیثیت و شرافت زن ندارد آزاد است. سقط جنین از نظر اسلام حرام است. (63)

57/8/21

* * *

سؤال: [مسأله اختیار طلاق به دست مرد، موجب ناراحتی و تشویش خاطر گروهی از زنان مبارز ایران شده است؛ و گمان می‌کنند که دیگر

قوانین اسلام برای صلاح جامعه

عدم تفاوت حقوق انسانی بین زن و مرد

به هیچ وجه حق طلاق ندارند. و از این موضوع افرادی سوءاستفاده کرده و می‌کنند. نظر حضرتعالی راجع به این مسأله چیست؟]

بسم الله الرحمن الرحيم

جواب: برای زنان، شارع مقدس راه سهلی معین فرموده که خودشان زمام طلاق را به دست بگیرند، به این معنا که در ضمن عقد نکاح اگر شرط کنند که وکیل باشند در طلاق، یا بطور مطلق یا به طور مشروط، یعنی اگر مرد بدرفتاری کرد یا مثلاً زن گرفت، زن وکیل باشد که خود را طلاق دهد، در این صورت هیچ اشکالی برای خانمها پیش نمی‌آید، و می‌توانند خود را طلاق دهند. از خداوند تعالی توفیق بانوان را خواستارم. امید است تحت تأثیر مخالفین اسلام و انقلاب اسلامی واقع نشوند، که اسلام برای همه است و برای همه نافع است. (64)

راه سهل طلاق در اسلام

58/8/7

* * *

سؤال: [بفرمایید زن شوهردار چگونه باید تقلید کند و می‌تواند مجتهد دیگری داشته باشد و اگر می‌تواند منافاتی با لزوم اطاعت زن از شوهر دارد یا نه؟]
جواب: زن در تقلید مستقل است ولی در امور زناشویی باید از شوهر اطاعت کند و بدون اجازه شوهر نمی‌تواند از منزل خارج شود. (65)

استقلال زن در تقلید

* * *

سؤال: [در زمان طاغوت دادگاههای به اصطلاح حمایت از خانواده

هنگام طلاق علاوه بر اصل مهریه به خاطر گذشت زمان، پولی را به عنوان اجاره مهریه جبراً از داماد می‌گرفتند اگر مهریه‌ای عین پول باشد و شرعاً نیز وقت وصول مهریه معین نشده باشد آیا جایز است که اجاره مهریه بر اصل مهریه افزوده گردد؟]
جواب: پول اجاره ندارد و گرفتن زیادی حرام است. (66)

* * *

سؤال: [در صورتی که ضمن عقد ازدواج یا عقد لازم دیگر، زوج، زوجه خود را وکیل در طلاق کند این وکالت قابل عزل می‌باشد یا خیر؟]
جواب: اگر به نحو شرط نتیجه¹ شرط شده که زن وکیل باشد، این وکالت قابل عزل نیست. (67)

* * *

نقش زنان در بنای جامعه اسلامی

سؤال: [بازگشت به قوانین قرآن برای زنان، مردم عامی، و در مورد تفریحات - الكل، فیلم و غیره - به چه معنی است؟]
جواب: در نظام اسلامی، زن به عنوان يك انسان می‌تواند مشارکت فعال با مردان در بنای جامعه اسلامی داشته باشد ولی نه به صورت يك شیء. نه او حق دارد خود را به چنین حدی تنزل دهد و نه مردان

¹) یعنی زن در حین اجرای صیغه عقد بگوید: من خودم را به شرط اینکه وکیل بلاعزل در طلاق باشم به زوجیت تو درمی‌آورم و مرد هم قبول کند، چنین شرطی لازم است و اگر مرد قبول کرد وکالت زوجه در طلاق قابل فسخ نیست.

حق دارند که به او چنین بیندیشند. و در مورد آنچه را که به نام تفریحات شناخته شده است، اسلام با هر چیزی که انسان را به پوچی و از خود بیگانه شدن می‌کشانند، مبارزه می‌کند. شرابخواری و میگساری در اسلام ممنوع است. فیلمهای منحرف کننده از اخلاق متعالی انسانی، ممنوع است. (68)

57/8/18

* * *

سؤال: [از نظر اسلامی، زنان تا چه حد مجازند در ساختمان بنای حکومت اسلامی شرکت نمایند؟]

جواب: زنان از نظر اسلام نقش حساسی در بنای جامعه اسلامی دارند و اسلام زن را تا حدی ارتقا می‌دهد که او بتواند مقام انسانی خود را در جامعه باز یابد و از حد شیء بودن بیرون بیاید و متناسب با چنین رشدی، می‌تواند در ساختمان حکومت اسلامی مسئولیتهایی را به عهده بگیرد. (69)

57/8/19

* * *

زنان همچون مردان در ساختن جامعه اسلامی فردا شرکت دارند. آنان از حق رأی دادن و رأی گرفتن برخوردارند. در مبارزات اخیر ایران، زنان ایران نیز سهمی چون مردان دارند. (70)

57/11/3

* * *

زن باید در مقدرات اساسی مملکت دخالت بکند... شما همان طوری

**نقش حساس زن
در بنای جامعه اسلامی**

**مشارکت زنان در ساختن
جامعه**

که تاکنون در نهضتها دخالت داشتید و سهیم بودید در این نهضت و سهیم بودید در این پیروزی، حالا هم باز باید سهیم باشید؛ و هر وقت اقتضا بکند نهضت کنید، قیام کنید. مملکت از خود شماست ان شاء الله... شما باید بسازید مملکت را. (71)

57/12/13

* * *

این آشفتگیها باید به دست ما و شما، به دست ملت و دولت، تنها هیچ کدام نمی‌توانند این کارها را درست بکنند. اگر خانمها خیال کردند که کنار بروند و مردها این کارها را انجام بدهند و یا مردها خیال بکنند کنار بروند و خانمها این کار را انجام بدهند، یا هر دو خیال بکنند دولت انجام بدهد، و یا هر سه خیال کنند روحانیت انجام بدهد، این خیال، خیال صحیحی نیست برای اینکه کارها این قدر آشفته است، گرفتاریها این قدر زیاد است که هر شخصی در هر محلی هست، تکلیفی که دارد این است که آنجا را خوب بسازد. (72)

رفع آشفتگی، تکلیف
همه

58/6/22

* * *

خانمها حق دارند در سیاست دخالت بکنند؛ تکلیفشان است. روحانیون هم حق دارند در سیاست دخالت بکنند، تکلیف آنهاست. دین اسلام يك دین سیاسی است. يك دینی است که همه چیزش سیاست است، حتی عبادتش. (73)

حق دخالت خانمها در
سیاست

58/6/26

* * *

دروود بر شما بانوان معظمّ که با نصیحتهای خودتان می‌خواهید ما را به راه راست وادارید. (74)

59/12/25

* * *

امید آن است که جامعهٔ زنان، از غفلت و خواب مصنوعی که از جانب چپاولگران بر آنان تحمیل شده است، برخیزند و همگان دوش‌به‌دوش هم به داد بازی خوردگان برسند. و زن را به مقام والای خود، هدایت کنند. و امید است که زنان سایر کشورهای اسلامی، از تحول معجزه‌آسایی که برای زنان ایران در اثر انقلاب بزرگ اسلامی حاصل شد، عبرت گرفته و بکوشند تا جامعهٔ خود را اصلاح نمایند و کشورهای خود را به آزادی و استقلال برسانند. (75)

60/2/4

* * *

نقش زنان در عالم از ویژگیهای خاصی برخوردار است. صلاح و فساد يك جامعه از صلاح و فساد زنان در آن جامعه سرچشمه می‌گیرد. زن، یکتا موجودی است که می‌تواند از دامن خود افرادی به جامعه تحویل دهد که از برکاتشان يك جامعه، بلکه جامعه‌ها به استقامت و ارزشهای والای انسانی کشیده شوند و می‌تواند بعکس آن باشد. (76)

61/1/25

* * *

عبرت کشورهای
اسلامی از زنان ایران

ویژگی خاص نقش زنان
در عالم

فعالیت‌های زنان در صحنه‌های سیاسی و اجتماعی

رأی زنان به جمهوری اسلامی

همه شما باید رأی بدهید؛ رأی «جمهوری اسلامی»، نه يك كلمه كم نه يك كلمه زياد. شما هم باید رأی بدهید؛ شما هم فرقی با سایرین ندارید بلکه شما مقدمید بر مردها. (77)

57/12/17

* * *

آنچه لازم است تذکر دهم شرکت زنان مبارز و شجاع سراسر ایران در رفراندوم است. زنانی که در کنار مردان بلکه جلوتر از آنان در پیروزی انقلاب اسلامی نقش اساسی داشته‌اند، توجه داشته باشند که با شرکت فعالانه خود، پیروزی ملت ایران را هر چه بیشتر تضمین کنند. شرکت در این امر برای مرد و زن از وظایف ملی و اسلامی است. (78)

شرکت در رفراندوم

58/1/4

* * *

حق رأی زنان

زنها حق رأی دارند - از غرب بالاتر است این مسائلی که برای زنها ما قائل هستیم - حق رأی دادن دارند، حق انتخاب دارند، حق انتخاب شدن دارند. (79)

58/1/9

* * *

من از خدای بزرگ سلامت و سعادت شما را خواهانم و امیدوارم که دوشادوش مردان در قضیه مجلس مؤسسان و مجلس شورای ملی رأی بدهید تا اینکه جمهوری اسلامی و قانون جمهوری اسلامی و

حق رأی در انتخابات مجلس

مجلس شورای جمهوری اسلامی تأسیس و ما به آنچه که خواهان آن هستیم
برسیم. (80)

58/1/21

* * *

البته شغل برای زن، شغل صحیح برای زن، هیچ مانعی ندارد؛ لکن نه آنطوری
که آنها¹ می‌خواستند. آنها نظرشان به این نبود که زن يك اشتغالی پیدا بکند.
نظرشان به این بود که زن را مثل مردها هم، زنها را و مردها را، از آن مقامی
که دارند منحن کنند، نگذارند يك رشد طبیعی از برای قشر زن پیدا بشود؛ یا يك
رشد طبیعی از برای قشر مرد. (81)

**شغل صحیح
برای زن**

58/2/26

* * *

این از برکات نهضت است که شما بانوان ساحلی را و سایر بانوان محترم ایران
را در مسائل روز، در مسائل سیاسی، وارد کرده است. دستهای جنایتکار، که
مظهرش دست محمدرضا و پدر او بود، همه قشرهای ملت را از امور اجتماعی
و سیاسی کنار گذاشته بود. مسائل سیاسی در پیش بانوان اصلاً مطرح نبود.
و پیش برادرها هم مطرح نبود. یا اگر بعضی مطرح می‌کردند، روی همان جریان
سیاست چپاولگری بود. اگر بعض قشرهای به اصطلاح «سیاسی» هم در آن
وقت در مسائل سیاسی وارد می‌شده‌اند، آن سیاستهای دیکته کرده از غرب
برای چپاول کردن شرق بود. (82)

**ورود بانوان به مسائل
سیاسی**

58/4/12

¹ ((رژیم پهلوی.

امروز است که همه قشرها در مسائل خودشان، در مسائل کشورشان، در مسائل سیاسی دولت، دخالت می‌کنند. امروز است که تمام ملت، چه بانوان محترم و چه برادران، در سرنوشت خودشان دخالت می‌کنند. (83)

58/4/12

* * *

زنهای محترمه و خانمهای عزیز، که باید در جاهای چه باشند، همینها در این روستاها رفته‌اند و دارند درو می‌کنند؛ چه می‌کنند. البته دروگر نیستند به آن معنایی که رعیت دروگر [است]؛ اما يك عمل كوچك اينها همچو قدرت می‌دهد به این دروگرها که اگر يك جریب زمین را آن وقت درو می‌کردند، حالا دو جریب زمین درو می‌کنند. وقتی دروگر آمد دید که این خانمهایی که باید زیر سایه بنشینند آمدند توی آفتاب و گرفتند دارند جو را درو می‌کنند و جمع می‌کنند، و اینها قدرتی در نفس آنها پیدا می‌شود. يك ارزشی دارد عمل اینها که قدرت به آنها می‌دهد، و آنها کارشان چند برابر می‌شود. (84)

58/4/30

* * *

ما همه رأی به جمهوری اسلامی دادیم شما هم دادید رأی؛ رأی تنها کافی نیست، رأی همین قدر است که رسماً الآن مملکت ایران رژیمش جمهوری اسلامی است. لکن وقتی به حسب واقع جمهوری اسلامی می‌شود که شما خانمها به وظیفه‌تان عمل کنید. و این آقایان هم به وظیفه‌شان و همه ما خودم _____ ان را وظیفه _____ دار و

ارزش عمل بانوان

انجام وظیفه خانمها

58/6/22

* * *

مهم این است که ما هر کدام وظیفه برای خودمان بدانیم، یعنی من که يك طلبه هستم اینجا برای خودم وظیفه بدانم که آنقدری که می‌توانم خدمت بکنم؛ شما خواهرها هم که در محال خودتان هستید وظیفه بدانید که يك مملکتی را که آشفته است و خراب کردند و از بین بردند؛ خودتان با همتتان این مملکت را بسازید و تربیت کنید. (86)

ساختن مملکت

58/6/29

* * *

خواهرهایی که تاکنون داخل در مسائل روز نبودند داخل بشوند. (87)

58/6/29

* * *

داخل شدن در مسائل
روز

زن باید در سرنوشت خودش دخالت داشته باشد. زنها در جمهوری اسلام رأی باید بدهند. همان طوری که مردان حق رأی دارند زنها حق رأی دارند. (88)

57/12/13

* * *

داشتن حق رأی در
جمهوری اسلامی

امروز زنان در جمهوری اسلامی، همدوش مردان در تلاش سازندگی خود و کشور هستند. (89)

59/2/15

تلاش در سازندگی
کشور

من باز برمی‌گردم سراغ شما خواهران و عزیزان، که توجه داشته باشید در این محیطی که هستیید رعایت احکام اسلام را بکنید. مملکت اسلامی است. جمهوری اسلامی است. باید در همه شئونش تحول حاصل بشود. (90)

59/2/23

* * *

این بانوان را کی بسیج کرده که در همه شئون کشور دخالت می‌کنند و دخالت بجایی هم می‌کنند؟ اینها را کسی [دعوت نکرده]، اینها را خدا دعوت کرده است. اینها لبیک برای خدا دارند می‌گویند. (91)

59/4/21

* * *

امروز باید خانمها وظایف اجتماعی خودشان را و وظایف دینی خودشان را عمل بکنند و عفت عمومی را حفظ بکنند و روی آن عفت عمومی کارهای اجتماعی و سیاسی را انجام بدهند. (92)

59/6/19

* * *

من امیدوارم که انشاءالله این نهضت به پیروزی منتهی باشد و شما انشاءالله همه‌تان موفق باشید و مؤید و مجالس خود را باز هر چه شکوهمندتر در همه جا توسعه بدهید که زنها بیدار بشوند و آن مسائل سابق [نباشد]، آن ملعبه‌هایی که بود و آن آرایش‌هایی که بود، آن مسائلی که شما می‌دانید چقدر به اقتصاد ما صدمه وارد می‌کرد و چقدر به عفت عمومی ضرر می‌رساند. زنها امروز باید همان طوری

لبیک برای خدا

عمل به وظایف دینی

تعلیم و تعلم صحیح

که مردها - یعنی مردهای درست، نه مردهایی که ... دیدند - در مسائل واردند، آنها در مسائل وارد باشند و تعلیم و تعلم صحیح داشته باشند و دخالت صحیح در امور بکنند و انشاءالله موفق و مؤید باشند. (93)

59/6/19

* * *

باید همه زنها و همه مردها در مسائل اجتماعی، در مسائل سیاسی وارد باشند و ناظر باشند. هم به مجلس ناظر باشند، هم به کارهای دولت ناظر باشند، اظهار نظر بکنند. (94)

59/6/19

* * *

يك کار بسیار بزرگی که ارشاد يك ملت است، و بیشتر ارشاد نصف يك ملت است که بانوان باشند، این کار مشکلات زیاد دارد. تصمیم به این کار،¹ خودش يك کار مهمی است شما تصمیم بعد گرفتید، بعد از تصمیم، هیچ به خودتان تزلزل و سستی راه ندهید. (95)

59/11/18

* * *

شما بانوان هم که مشغول يك عمل اسلامی - انسانی² شدید، جازم باشید به اینکه چون برای خدا دارید این کار را ادامه می‌دهید موفق خواهید شد. (96)

59/11/18

* * *

اظهار نظر در مسائل
اجتماعی و سیاسی

ارشاد ملت

انجام عمل
اسلامی - انسانی

¹ و 2. اشاره به انتشار مجله اطلاعات بانوان.

امروز ما می‌بینیم که بانوان محترم ایران در سرتاسر کشور يك عضو مفید و يك جمعیت متعهد معتقد هستند که به کشور خودشان خدمت می‌کنند و پشتوانه هستند از برای این کشور و من امیدوارم که تمام جهات اسلامی را در نظر بگیرند و با اسلحه ایمان و تعهد به اسلام، این پیروزی را به پیش ببرند و پشتوانه این انقلاب باشند. (97)

60/3/2

* * *

به زن و مرد و آن کسی که به حد رأی دادن قانونی رسیده واجب است این مسأله که در پای صندوقهای تعیین رئیس جمهور حاضر بشوند و رأی بدهند. چنانچه سستی بکنید، کسانی که می‌خواهند این کشور را به باد فنا بدهند، ممکن است پیروز بشوند. باید همه شما، همه ما، زن و مرد، هر مکلف همان طور که باید نماز بخواند، همان طور باید سرنوشت خودش را تعیین کند. (98)

60/4/11

* * *

به زن و مرد سفارش می‌کنم که هر کس به حد قانونی رسیده است، در این مجلس، در این انتخاب شرکت کند و افرادی که پیشنهاد می‌شود و انتخاب شده است؛ یعنی، پیشنهاد شده است، هر يك را که خواستند، به او رأی بدهند، لکن شرکت کنند. (99)

61/9/6

* * *

در هر جای ایران که انسان نگاه می‌کند، بانوان آنجا مشغول فعالیت

اسلامی، دینی و حتی فعالیت سیاسی هستند، با حفظ عفافشان، با حفظ شرفشان.¹ آنها¹ در طول این مدت که رها بودند در بین مردم، جز فساد ایجاد نکردند. و این بانوان در این مدت کم، آن قدر فعالیت کردند که شما نمونه‌اش را در قم ملاحظه می‌کنید، و از این نمونه در شهرهای دیگری هم هست. (100)

61/12/22

* * *

آنهایی که کارشکنی² می‌کنند اگر مسلمان هستند، این خدمت بزرگی که این خانمها و این بانوان دارند می‌کنند و پیش خدا خدمت شایسته است، از معاصی کبیره است که کارشکنی در این موضوع بکنند. و اگر چنانچه آنها هستند که پایبند به اسلام نیستند و می‌خواهند هرزگی بکنند، فصل هرزگی گذشت. دیگر به شما اجازه نمی‌دهند بانوان ایران که کارهایی که سابق می‌کردید این کارها را اعاده بدهید. و من باید از همه شماها تشکر کنم. و البته شماها بحمدالله مشغول فعالیت دینی هستید و بینش سیاسی هم در بین شماها هست و در بین بانوان ایران، هم بینش دینی هست و هم بینش سیاسی، و از آن چیزی که شما را باز می‌داشت از اینکه فعالیت سیاسی و دینی بکنید آن موانع مرتفع شد. و امیدوارم بزودی شما به يك پایه‌ای برسید که هر کدامتان بتوانید عده‌ای را تربیت کنید. (101)

61/12/22

* * *

خدمت شایسته

¹ ((زنان فاسد دوران طاغوت.

² ((اشاره به کسانی که به بهانه‌های مختلف با فعالیتهای اجتماعی زنان مخالفت می‌کردند.

شما باید در همه صحنه‌ها و میدانها آن قدری که اسلام اجازه داده وارد باشید. مثل انتخابات که امروز عملی است که باید انجام بگیرد و صحبت روز است در ایران، خانمها همان طوری که مردها فعالیت می‌کنند برای انتخابات، خانمها هم باید فعالیت بکنند برای اینکه فرقی ما بین شما و دیگران در سرنوشتتان نیست. سرنوشت ایران، سرنوشت همه است. یعنی آن قدری که اسلام خدمت به شما کرد، به مردها آن قدر خدمت نکرد. اسلام، شما را حفظ کرد و شما متقابلاً اسلام را حفظ بکنید. حفظ اسلام به این است که این انتخابات که می‌خواهد مجلس دوم را متحقق کند، بدانید که انتخابات از اموری است که در سرنوشت شما و در سرنوشت ما نقش مهم دارد، و بالاترین نقش است، و این انتخابات است که همه امور کشور را چه در داخل و چه در خارج باید بگذرانند. ولهذا باید شما خانمها يك نقش بسیار فعال داشته باشید که خدای نخواستہ، مجلس يك مجلسی نشود که به واسطه ورود بعض عناصر غیرصالح بتدریج کشانده بشود به طرف شرق یا به غرب، و همان بشود که در زمان سابق بود و همان بگذرد بر ما و شما که در زمان سابق می‌گذشت. (102)

**نقش بسیار فعال خانمها
در انتخابات**

63/1/19

* * *

همان طوری که مردها باید در امور سیاسی دخالت کنند و جامعه خودشان را حفظ کنند، زنها هم باید دخالت کنند و جامعه را حفظ کنند. زنها هم باید در فعالیتهای اجتماعی و سیاسی همدوش مردها باشند، البته با حفظ آن چیزی که اسلام فرموده است، که بحمدالله امروز در ایران جاری است. (103)

**حضور در فعالیتهای
اجتماعی**

63/1/19

ما مفتخریم که بانوان و زنان پیر و جوان و خرد و کلان در صحنه‌های فرهنگی و اقتصادی و نظامی حاضر، و همدوش مردان یا بهتر از آنان در راه تعالی اسلام و مقاصد قرآن کریم فعالیت دارند. (104)

68/3/15

* * *

تعلیم و تعلم زنان

امکان رسیدن به رتبه
اجتهاد

سؤال: [آیا زن می‌تواند به مقام اجتهاد برسد یا خیر؟ لطفاً توضیح دهید.]
جواب: امکان رسیدن به رتبه اجتهاد برای زن هم هست ولی نمی‌تواند مرجع تقلید برای دیگران باشد. (105)

* * *

زن و مرد قم نمونه‌اند در علم و در عمل. زن و مرد ایران نمونه‌اند در علم و در عمل. (106)

58/2/27

* * *

نمونه بودن
در علم و عمل

اگر شما در محلی هستید که در آنجا مثلاً باید تعلیم و تربیت خانم کوچولوها را بکنید، باید خوب تربیت کنید. اگر در جایی هستید که در آنجا تبلیغ باید بکنید، باید تبلیغاتتان، تبلیغات صحیح باشد و هر قشری در هر جا هست، باید همان پستی را که دارد خوب عمل بکند. (107)

58/6/22

تبلیغات صحیح

یکی از آثار بزرگ این نهضت این تحولی است که حاصل شده است برای همه‌تان، برای خانمها، برای برادرها، برای خواهرها، حاصل شده است. و آن احساس وظیفه است که ما همه وظیفه داریم، در مملکتان وظیفه آموزش داریم؛ آموزش چیزهایی که به دردشان می‌خورد در دین و در دنیا. (108)

58/6/26

* * *

لازم است تمام بیسوادان برای یادگیری و تمام خواهران و برادران باسواد برای یاد دادن بپاخیزند، و وزارت آموزش و پرورش با تمام امکانات بپاخیزد و از قرطاسبازی و تشریفات اداری بپرهیزد. برادران و خواهران ایمانی، برای رفع این نقیصه درد آور بسیج شوید و ریشه این نقص را از بُن بر کنید. تعلیم و تعلم، عبادتی است که خداوند تبارک و تعالی ما را بر آن دعوت فرموده است. ائمه جماعات شهرستانها و روستاها مردم را دعوت نمایند و در مساجد و تکایا، باسوادان نوشتن و خواندن را به خواهران و برادران خود یاد بدهند و منتظر اقدامات دولت نباشند، و در منازل شخصی، اعضای بیسواد را تعلیم کنند و بیسوادان از این امر سرپیچی نکنند. (109)

58/10/7

* * *

زنان شیردل و متعهد، همدوش مردان عزیز به ساختن ایران عزیز پرداخته؛ چنانکه به ساختن خود در علم و فرهنگ پرداخته‌اند. و شما شهر و روستایی را نمی‌یابید جز آنکه در آنها جمعیت‌هایی

برپای نهضت
سوادآموزی

تشکیل جمعیت‌های
فرهنگی و علمی

فرهنگی و علمی از زنه‌های متعهد و بانوان اسلامی ارجمند به وجود آمده است. (110)

59/2/15

* * *

من امیدوارم که معلّمین در هر جا هستند، خواهران و برادران معلّم، خواهران و برادران دانشجو، خواهران و برادران عالم، خودشان را دانشجو بدانند و معلّم. معلّم آنها را به راه راست هدایت انبیا دعوت کند و آنها هم به راه راست هدایت انبیا سفر کنند. (111)

دعوت به راه راست

59/6/9

* * *

پیرمرد و پیرزن هم می‌توانند آموزش ببینند، می‌توانند تحصیل کنند، مایوس از خودشان نباشند. (112)

حق تحصیل

59/10/6

* * *

من امیدوارم که خواهران و برادرانی که در مدرسه عالی شهید مطهری - رحمه الله - هستند و مشغول تحصیل و تبلیغ هستند توجه داشته باشند که مدرسه به اسم شهیدی است که برای اسلام مفید بود و نوشته‌های او و گفتار او مربی جوانان ما هست، و باید باشد. شما خواهرها و برادرها که در این مدرسه هستید برنامه‌تان را آنطور تنظیم کنید که از بین شما مطهری‌ها، یا يك مطهری، پیدا بشود. عزمتان جزم این معنا باشد، و توجهتان به خدا و اعمالتان خالص برای خدای تبارك و تعالی. جدیت کنید که در آن مدرسه که هستید تحصیل کنید.

تهذیب اسلامی

و بالاتر از تحصیل، تهذیب اخلاق [است]. اسلامی باشید و علوم اسلامی را با نفوس اسلامی تکمیل کنید. در کنار تحصیل جدی در احکام اسلام و معارف اسلامی، تهذیب اسلامی داشته باشید. (113)

59/12/10

* * *

درود بی پایان بر زنان متعهدی که اکنون در سراسر کشور، به تربیت نوباوگان و تعلیم بیسوادان و تدریس علوم انسانی و آموزش فرهنگ غنی قرآنی اشتغال دارند. (114)

60/2/4

* * *

زنها که بکلی خارج بودند از همه چیز جامعه، هرگز حتی نمی توانستند راه پیدا بکنند، بحمدالله در این سالهای اخیر، آنها هم وارد شدند و به طور شایسته با حفظ موازین شرعی وارد شدند و خودشان کلاسهای دارند و - عرض کنم - تبلیغات دارند. (115)

60/10/22

* * *

بحمدالله امروز آن بندهایی که به عقاید ما بسته شده بود رها شد. امروز تمام فشرهای ملت مشغول تربیت و تعلیم هستند. بانوان مشغول هستند. الآن بانوان جزو طلاب علوم دینی در قم و در جای دیگر هستند، و خودشان در هر جا هستند مشغول تربیت و تعلیم هستند، و این يك امری است که در این انقلاب تحقق پیدا کرد. آن وقت همچو محصور کرده بودند که برای بانوان هیچ حق قائل نبودند

آموزش فرهنگ غنی قرآن

حضور در عرصه های جامعه

فعالیت در عرصه تعلیم و تربیت

که حتی در يك مجمع ده نفری وارد بشوند و مسأله علمی بگویند یا مسأله عقیدتی بگویند. امروز اینها می‌توانند با همهٔ حفظ جهات اسلام در همه جای کشور تبلیغات بکنند، بلکه در خارج از کشور هم. ما بسیار عقب افتاده بودیم در این امور، و امروز باید تلافی کنیم، باید نقیصه‌ها را رفع بکنیم. (116)

62/6/15

* * *

من از خدای تبارك و تعالی، توفیق شما بانوان و خواهران را می‌خواهم که هم در علم کوشا باشید، و هم در عمل و هم در تهذیب اخلاق. همان طوری که علم تنها فایده ندارد، و تهذیب تنها کورکورانه فایده ندارد. علم و تهذیب نفس است که انسان را به مقام انسانیت می‌رساند. و من از خدای تبارك و تعالی خواستارم که شما بانوان را موفق کند و سایر خواهران که در سطح ایران هستند، و همین طور برادران را موفق کند، که این دوجناح را که جناح علم و عمل باشد، توأم با اخلاق اسلامی به پیش ببرد و اسلام در ایران پیاده بشود به آن طوری که خدای تبارك و تعالی می‌خواهد. (117)

63/1/19

* * *

حالا طوری شده است که خانمها همدوش با سایر برادران در تحصیل علم و عرفان و فلسفه و تمام شعب علم و انشاءالله صنعت، فعالیت می‌کنند. آن وقت می‌گفتند که نیمی از جمعیت ایران که در پرده هستند دیگر کاری ازشان نمی‌آید. نه اینکه می‌خواستند کاری ازشان بیاید، برای اینکه مردها را هم آنها محروم کردند از کارهای فعال، بلکه

آرزوی موفقیت بانوان

فعالیت در حوزه‌ها

می‌خواستند که اینها را وارد کنند در جامعه به آن ترتیبی که خود آنها و رفقا و همراهان آنها بودند و به فساد بکشند جامعه را، و خداوند خواست که موفق نشدند. و شما بانوان امروز موجب افتخار هستید که همان طوری که برادران شما در حوزه‌ها مشغول تحصیل و تدریس و سایر کارهای اسلامی هستند، شماها هم با آنها هستید و امیدوارم فعالیت‌ها باشید. و البته باید شما توجه بکنید و عکس عمل آن چیزی که در رژیم سابق گذشت، شما عمل کنید. آنها اخلاق اسلامی را می‌خواستند ببرند و به جای او اخلاق اروپایی بنشانند. شما عکس عمل او را کنید که بعضی از این گولخورده‌هایی که باز در ایران ممکن است پیدا بشوند، تحت تأثیر شما واقع بشوند و آنها هم به طریقه شما عمل بکنند. (118)

63/1/19

* * *

از آنجا که علوم مطلقاً، خصوصاً علوم اسلامی، اختصاص به قشری دون قشری ندارد، و بانوان محترم ایران در طول انقلاب ثابت نمودند که همدوش مردان می‌توانند حتی در فعالیتهای اجتماعی و سیاسی خدمتهای ارزشمندی به اسلام و مسلمانان نمایند و در تربیت و تعلیم جامعه بزرگوار بانوان پیشتاز باشند، و اکنون بحمدالله تعالی مؤسسه‌ای¹ در شهر مقدس قم، شهر علم و جهاد، برای تعلیم و تربیت بانوان محترم در دست ساختمان است، و امید است با کوشش علمای اعلام و مدرسین حوزه علمی قم - دامت برکاتهم - این مقصد اسلامی جامعه عمل پوشد و در رشد فکری و شکوفا شدن دانش اسلامی بانوان قدم مؤثری باشد، لهذا حضرات حجج اسلام، آقایان: حاج شیخ‌علی

پیشتازی در تربیت
و تعلیم جامعه

¹ ((حوزه علمیة جامعة الزهراء.

مشکینی و موسوی اردبیلی و حاج شیخ احمد جنتی و حاج شیخ محمد فاضل و حاج شیخ محمد علی شرعی و شیخ محمدرضا توسلی و حاج شیخ حسن صانعی - دامت افاضاتهم - را به عنوان هیأت مؤسس این مکتب خواهران تعیین نمودم، تا برای تعیین هیأت مدیره و تنظیم اساسنامه و تعیین نام مکتب و سایر امور مؤسسه اقدامات مقتضی را بنمایند. امید است با تأیید خداوند متعال و دعای حضرت بقیةالله - ارواحنا لمقدمه الفداء این مؤسسه بتواند خدمت ارزنده‌ای به جامعه بانوان مسلمان و انقلابی ایران بنماید. (119)

63/5/31

* * *

و شما بحمدالله زحمت کشیدید، رنج بردید و در همه مراحل پایداری کردید، و بانوان ایران در همه جا فعالیت کردند، چه فعالیت‌های فرهنگی و چه فعالیت‌های اقتصادی، که قشر کثیری از آنها در کشاورزی دخالت دارند، و قشر کثیری از آنها در صنعت دخالت دارند و قشر کثیری در فرهنگ و ادب و علم و هنر. و همه اینها پیش خدای تبارک و تعالی مشکور است، و شماها مورد عنایت حق تعالی انشاءالله هستید، و مادامی که به این تعهد باقی باشید، خدای تبارک و تعالی شما را نصرت می‌کند. (120)

رنج و زحمت بانوان

63/12/22

* * *

در علم و تقوا کوشش کنید که علم به هیچ کس انحصار ندارد، علم مال همه است، تقوا مال همه است. و کوشش برای رسیدن به علم و تقوا وظیفه همه ماست و همه شماسست.

و من امیدوارم که دستگاہها با شما کمک کنند و آن چیزی که احتیاج به آن دارید در هر امری از امور و در فرهنگتان و در تعلیم و تعلمتان وسیله را برای شما به طور شایسته فراهم کنند. و امیدواریم که شما در همه چیز موفق و مؤید باشید، و همان طوری که بانوان ایران جانیشان را، جوانانشان را، وقتشان را وقف اسلام کردند و اسلام را به اینجا رساندند. و امیدواریم که از این به بعد هم از این بالاتر بشود، و مطمئن باشید که تا شماها در صحنه هستید و شماها متعهد به اسلام هستید و جوان می‌دهید و جوان تربیت می‌کنید، این اسلام به پیش برود، و انشاءالله با خوبی و خوشی و قطع دست اعدای دین از این کشور و همه کشورهای اسلامی. و من امیدوارم که خانمهای مسلمین در هر جا هستند اقتدا کنند به شما عزیزان که کوشش دارید برای اینکه ارزش زن را هر چه بیشتر بالا ببرید، و آن ظلمی که به شما در آن زمان شد، با کوشش خودتان از او جبران کنید. (121)

63/12/22

* * *

آزادی زنان در نظام اسلامی

سؤال: [شاه شما را مخالف با تمدن قلمداد می‌کند؛ شما نیز همین اتهام را به شاه برمی‌گردانید و این مطلب لزوماً قانع کننده نیست. لطفاً ممکن است موضع و موقع خود را راجع به سه موضوع اصلی ایران بیان بفرمایید: اصلاحات ارضی، صنعتی کردن مملکت، و زنان]

جواب: ... در خصوص زنان، اسلام هیچ‌گاه مخالف آزادی آنان نبوده است، برعکس اسلام با مفهوم زن به عنوان شیء مخالفت کرده است و شرافت و حیثیت او را به وی باز داده است. زن مساوی مرد است.

زن مساوی مرد است

زن مانند مرد آزاد است که سرنوشت و فعالیت‌های خود را انتخاب کند؛ اما رژیم شاه است که با غرق کردن آنها در امور خلاف اخلاق، می‌کوشد تا مانع آن شود که زنان آزاد باشند. اسلام شدیداً معترض به این امر است. رژیم آزادی زن را البته نظیر آزادی مرد از میان برده و پایمال ساخته است. زنان مانند مردان زندانهای ایران را پر کرده‌اند. در اینجا است که آزادی آنها در معرض تهدید و در خطر قرار گرفته است. ما می‌خواهیم که زنان را از فساد، که آنان را تهدید می‌کند، آزاد سازیم. (122)

57/2/4

* * *

سؤال: [در مورد مسائل اجتماعی، حضرت آیت‌الله حضور زنان را در دانشگاه و یا کار کردن آنان در جامعه چگونه می‌بینید؟ آیا برای آنها شما محدودیتهایی قائل می‌شوید که الآن در جامعه کنونی وجود ندارد. و نظر حضرت‌تعالی در مورد کنترل موالید و تحصیل زنان و مردان در دانشگاه به صورت مخلوط چیست؟]

جواب: زنان در جامعه اسلامی آزادند و از رفتن آنان به دانشگاه و ادارات و مجلسین به هیچ وجه جلوگیری نمی‌شود. از چیزی که جلوگیری می‌شود فساد اخلاقی است که زن و مرد نسبت به آن مساوی هستند و برای هر دو حرام است. راجع به موالید، تابع آن است که حکومت چه تصمیمی بگیرد. (123)

57/9/16

* * *

زن و مرد همه آزادند در اینکه دانشگاه بروند؛ آزادند در اینکه عرض

آزادی زنان در جامعه
اسلامی

می‌کنم رأی بدهند، رأی بگیرند. آنی که مخالفند، این است که اینطوری که اینها¹ زن را می‌خواهند بار بیاورند که يك ملعبه‌ای در دست مردها باشد، به قول شاه: «زن خوب است فریبا باشد!» ما می‌خواهیم این کلمه را بگیریم، این غلط را بگیریم. ما می‌خواهیم زن آدم باشد مثل سایر آدمها، انسان باشد مثل سایر انسانها، آزاد باشد مثل سایر آزادها. (124)

57/9/20

* * *

سؤال: [در صورت پیروزی جنبشستان و تأسیس دولت اسلامی، توسعه و پیشرفت اجتماعی مخصوصاً پیشرفت زنان را چگونه می‌بینید؟ و آیا تعدد زوجات را مجاز خواهید دانست و اجازه خواهید داد یا نه؟]
جواب: زنها آزادند، همان طوری که مردها آزادند. ما طبق قانون اسلام عمل می‌کنیم. (125)

آزادی زن،
طبق قانون اسلام

57/9/21

* * *

این افرادی را که شما به عنوان حقوقدان می‌دانید همیشه زنان ما را گمراه کرده‌اند. امروز² زنان آزاده ما زندانها را پر کرده‌اند و این حقوقدانان همیشه پای جنایتهای شاه را امضا کرده‌اند. کدام يك از این دو آزادند و آزاده؟ (126)

57/10/7

گمراه کردن زنان به نام
آزادی

⁽¹⁾ رژیم پهلوی.

⁽²⁾ دوران حکومت شاه.

سؤال: [در جامعه ایران چه تغییراتی را شما در موقعیت زن، مورد نیاز حس می‌کنید؟ و به نظر شما دولت اسلامی چگونه شرایط زنان را تغییر خواهد داد؟ مثل اشتغال به کارهای دولتی و کار کردن در حرفه‌های مختلف مانند پزشکی، مهندسی و غیره و نیز شرایطی چون طلاق، سقط جنین، حق مسافرت و پوشیدن اجباری چادر.]

جواب: تبلیغات سوء شاه و کسانی که با پول شاه خریده شده‌اند، چنان موضوع آزادی زن را برای مردم مشتبه کرده‌اند که خیال می‌کنند فقط اسلام آمده است که زن را خانه‌نشین کند. چرا با درس خواندن زن مخالف باشیم؟ چرا با کار کردن زن مخالف باشیم؟ چرا زن نتواند کارهای دولتی انجام دهد؟ چرا با مسافرت کردن زن مخالفت کنیم؟ زن، چون مرد در تمام اینها آزاد است. زن هرگز با مرد فرقی ندارد. آری در اسلام زن باید حجاب داشته باشد، ولی لازم نیست که چادر باشد. بلکه زن می‌تواند هر لباسی را که حجابش را به وجود آورد اختیار کند. ما نمی‌توانیم و اسلام نمی‌خواهد که زن به عنوان يك شیء و يك عروسك در دست ما باشد. اسلام می‌خواهد شخصیت زن را حفظ کند و از او انسانی جدی و کارآمد بسازد. ما هرگز اجازه نمی‌دهیم تا زنان فقط شیئی برای مردان و آلت هوسرانی باشند. اسلام سقط جنین را حرام می‌داند و زن در ضمن عقد ازدواج می‌تواند حق طلاق را برای خودش به وجود آورد. احترام و آزادی‌ای که اسلام به زن داده است، هیچ قانونی و مکتبی نداده است. (127)

حفظ شخصیت زن در
اسلام

57/10/7

* * *

سؤال: [بسیاری از زنانی که در ایران به سطحی از آزادی و تحصیل رسیده‌اند، ترس این را دارند که به يك رژیم مذهبی مرتجع بازگشت

داده شوند. شما برای اطمینان خاطر آنان چه می‌گویید؟
جواب: اسلام به زنان آزادی داده است و این دولت و شاه است که آزادی را از
آنان سلب کرده است و آنان را از هر جهت به بند کشیده است. (128)

57/10/15

* * *

سؤال: [آیا حکومت اسلامی حکومتی قهراگرا نیست؟ شاه می‌خواهد یک
کشور مدرن برقرار کند؛ کشورهای عربی نیز به دنبال پیشرفت هستند؛ ولی
اسلام با رفم و تغییرات اجتماعی مثل آزادی زنان مخالف است. نظر شما در
این باره چیست؟]

جواب: دولت شاه با رشد اجتماعی ما مخالف بود و تمام آزادی و استقلال
کشور ما را از دست داده بود. دولت اسلامی قهراگرا نیست و با همه مظاهر
تمدن موافق است مگر آنچه که به آسایش ملت لطمه وارد آورد و با عفت
عمومی ملت منافات داشته باشد. اسلام با آزادی زن نه تنها موافق است بلکه
خود پایه‌گذار آزادی زن در تمام ابعاد وجودی زن است. (129)

57/10/20

* * *

سؤال: [سیاست دولت جمهوری اسلامی در مورد آزادی زنان، پیکار با
بیسوادی و سینماها چه خواهد بود؟]

جواب: شاه‌کار مثبتی در ایران انجام نداده است. جبران خرابیهای او تا مدتها
طول خواهد کشید. شاه نه آزادی به زنان داده است و نه به مردان. ما به همه
آزادی خواهیم داد. سینماها در رژیم شاه در خدمت

موافقت اسلام
با آزادی زن

اعطای آزادی
به همه

فساد بودند در حالی که در جمهوری آینده در خدمت صلاح ملت خواهند بود. ما مبارزه با بیسوادی را به نحو احسن اجرا خواهیم کرد. (130)

57/10/21

* * *

سؤال: [نقش زن در حکومت اسلامی آینده چیست؟]

جواب: زنان آزاد هستند در بسیاری از امور شرکت کنند؛ آزادی به معنای واقعی نه آنطور که شاه می‌خواست. زنان ما عده‌ای زندانند و آنهایی که در بیرون زندانند باز عده‌ی کثیرِ قریب به اتفاق در تظاهرات و مبارزات شرکت دارند. ولی دسته‌ای ناچیز آزادند - البته نه آنطور که شاه می‌خواهد، که ما حتماً با آن آزادی مخالف هستیم. (131)

آزادی واقعی

57/10/25

* * *

سؤال: [موقعیت و نقش زنان در دولت آینده شما چگونه خواهد بود؟]

جواب: موقعیت يك انسان صحیح و يك شخصیت آزاد؛ برخلاف این زمانها که بر ما گذشت که نه زنهایمان آزاد بودند و نه مردانمان. ملتی که زن و مردش آزاد نبود و در خفقان بود از زیر این بار بیرون آمدند و از این به بعد زنها و مردها آزادند. ولی اگر چنانچه بخواهند کارهای خلاف عفت بکنند و یا خلاف مصلحت مملکت بکنند، البته از آنها جلوگیری خواهد شد. (132)

جلوگیری از آزادی
مخالف عفت
و مصلحت

57/10/26

* * *

سؤال: [نقش زنان در حکومت اسلامی چگونه خواهد بود؟ آیا مثلاً در امور کشور هم شرکت خواهند داشت؟ برای مثال وکیل و وزیر خواهند شد - البته اگر استعداد و لیاقتی نشان دهند؟]

جواب: در مورد اینگونه مسائل، حکومت اسلامی تکالیف را معین می‌کند. و الآن وقت اظهارنظر در این زمینه‌ها نیست. زنان همچون مردان در ساختن جامعه اسلامی فردا شرکت دارند. آنان از حق رأی دادن و رأی گرفتن برخوردارند. در مبارزات اخیر ایران، زنان ایران نیز سهمی چون مردان دارند. ما همه‌گونه آزادی را به زن خواهیم داد. البته جلوی فساد را می‌گیریم و در این مورد دیگر بین زن و مرد فرقی نیست. (133)

57/11/3

* * *

سؤال: [یکی از خبرنگاران زن: چون مرا به عنوان يك زن پذیرفته‌اید، این نشان‌دهنده این است که نهضت ما يك نهضت مترقی است؛ اگر چه دیگران سعی کردند نشان دهند که عقب مانده است. فکر می‌کنید به نظر شما آیا زنان ما باید حتماً حجاب داشته باشند؟ مثلاً چیزی روی سر داشته باشند یا نه؟]

جواب: اینکه من شما را پذیرفته‌ام، من شما را نپذیرفته‌ام! شما آمده‌اید اینجا و من نمی‌دانستم که شما می‌خواهید بیایید اینجا! و این هم دلیل بر این نیست که اسلام مترقی است که به مجرد اینکه شما آمدید اینجا، اسلام مترقی است. مترقی هم به این معنی نیست که بعضی زنها یا مردهای ما خیال کرده‌اند. ترقی به کمالات انسانی و نفسانی است، و با اثر بودن افراد در ملت و مملکت است نه اینکه سینما بروند و دانش بروند. و اینها ترقیاتی است که برای شما درسه است

اعطای همه‌گونه آزادی
به زن

آزادی در کارهای صحیح

کرده‌اند و شما را به عقب رانده‌اند؛ و باید بعداً جبران کنیم. شما آزادی‌د در کارهای صحیح. در دانشگاه بروید و هر کاری را که صحیح است بکنید؛ و همه ملت در این زمینه‌ها آزادند. اما اگر بخواهند کاری خلاف عفت بکنند و یا مضر به حال ملت - خلاف ملیت - بکنند، جلوگیری می‌شود؛ و این، دلیل بر متری بودن است. (134)

57/11/3

* * *

اختناق در اسلام نیست؛ آزادی است در اسلام برای همه طبقات: برای زن، برای مرد، برای سفید، برای سیاه، برای همه. مردم از این به بعد باید از خودشان بترسند نه از حکومت؛ از خودشان بترسند که نبادا خلاف بکنند. (135)

58/11/12

* * *

اسلام شما را آزاد کرده است؛ اسلام مرد و زن را آزاد فرموده است و همه آزادانه باید رأی بدهید. (136)

58/1/17

* * *

شما امروز آزاد هستید. همه برادران و خواهران ما امروز آزادند. و آزادانه انتقاد می‌کنند از دولت. انتقاد می‌کنند از هر چیزی که بر خلاف مسیرشان باشد. و تقاضا می‌کنند مسائل اساسی را از دولت. این نهضت شما را آزاد کرد، و از آن بندهایی که بر ملت بود، و از آن قید و بندها شما را آزاد کرد. الان آزادانه در اینجـا مـجتمـع هـسـتـید، و آزادانه

آزادی برای همه طبقات

رأی آزادانه

دخالت در سرنوشت
خود

مسائل سیاسی و اجتماعی محل احتیاج ملت را طرح می‌کنید. شما بانوان، بانوان چند سال پیش از این نیستید. برادران برادران چند سال پیش از این نیستند. شما امروز خودتان در سرنوشت خودتان دخالت می‌کنید، خودتان مسائل سیاسی را طرح می‌کنید، و از دولت می‌خواهید. این معنای آزادی است. (137)

58/4/12

* * *

این آزادی که الآن برای ملت ما هست، برای زن، برای مرد، برای نویسنده‌ها، این آزادی آزادی است در کلیه اموری که این امور به نفع خود شما هست. شما آزادید بیایید بیرون مطالبتان را بگویید؛ انتقاد از دولت بکنید؛ انتقاد از هرکس که پایش را کج گذاشت بکنید. هیچ کس نیست که به شما بگوید چرا. بروید در جهاد سازندگی؛ با ملت خودتان بروید و همراهی کنید آزادید، می‌روید می‌کنید. تمام چیزهایی که در رشد انسان، در رشد خواهرها و برادرها، و این کودکان عزیز، دخالت دارد، اینها همه آزاد هستند.

آزادی در جهت کمک به
رشد انسان

آنی که اسلام جلوییش را گرفته و آزاد نیست؛ قماربازی است که تباہ می‌کند ملت را؛ شرابخواری است که تباہ می‌کند ملت را؛ انواع فحشایی که در زمان این مرد جنایتکار بود و فراهم کرده بودند اسبابش را. اینهاست که در اسلام ممنوع است. (138)

58/7/8

* * *

سؤال: [در حکومت آینده، آزادی زنان چگونه خواهد بود؟ آیا اینها باید مدارس را رها کرده و به منازل بروند، یا اینکه برایشان امکان

خواهد داشت به تحصیلات خود ادامه دهند؟]
جواب: این حرفهایی که راجع به زنان و یا مسائل دیگر شنیده‌اید، اینها هم تبلیغات شاه و اشخاص مغرض است. زنها آزاد هستند و در تحصیل هم آزاد هستند، در کارهای دیگر هم آزادند، همان‌طور که مردها آزادند. حالا است که نه زن آزاد است و نه مرد، (139)

57/8/22

* * *

سؤال: [حضرت آیت‌الله، در ازای آزادی اسرای زن و سیاهانی که دستور فرمودید، شما چه انتظاری از دولت امریکا دارید؟]

جواب: ما آزادی زنها را و آزادی سیاهها را برای این قائل شدیم که زنها در اسلام يك احترام ویژه دارند و سیاهپوستان هم تحت فشار امریکا بودند و ظلم بر آنها شده است، و آنها را ما آن طور مقصر نمی‌دانیم. بلکه آنها شاید تحت فشار بودند که اینجا آمدند. ولهذا ما برای امثال امر اسلام و خدا این عمل را کردیم. و انتظاری از آقای کارتر¹ نداریم و پاداشی نمی‌خواهیم.

احترام ویژه برای زن در اسلام

تمام مطلب ما این است که کارتر، این خیانتکار را به ما پس بدهد. و شخص مجرمی که بر يك مملکتی به يك ملتی جرم کرده است، در تمام قوانین دنیا این است که باید پس داده بشود به خود آن مملکت. و ایشان برخلاف تمام موازین عقلی و عقلائی عمل می‌کند. (140)

58/8/27

* * *

¹) جیمی کارتر، رئیس جمهور اسبق امریکا.

سؤال: [حضرت امام، در نوفل لوشاتو^۱ شما وعده کردید که نه تنها آزادیها حفظ می‌شوند، بلکه تعمیم نیز می‌یابند. در صورتی که بعد از پیروزی انقلاب دیدیم که تظاهراتی بر ضد زنان شد و اقلیتهای قومی مثل کردها تحت فشار قرار گرفتند و روزنامه‌ها و احزاب سیاسی ممنوع شد. آیا ممکن است این تناقضهای ظاهری را برای ما روشن بفرمایید؟]

جواب: ... زنهایی که تظاهر کرده‌اند همان زنهایی بودند که از تتمه آن مسائل بودند. آنهایی بودند که شاه آنها را به عنوان «آزاد زنان» به میدان آورده بود و آنها را به تباهی کشیده بود. آنها هم چون از این وضعی که آن تباهیها آن آزادیهایی که آنها می‌خواستند، می‌خواستند که با جوانها آزاد باشند که هر کاری می‌خواهند بکنند و می‌خواستند با تباهیها هماغوش باشند. می‌خواستند کارهای برخلاف عفت بکنند. و می‌دیدند که اسلام با کارهای خلاف عفت، با کارهایی که مملکت را به تباهی می‌کشد و ملت را به عقب می‌راند موافق نیست. آنها بودند که آمدند در خیابانها و با آن صورتهایی که مردم دیدند تظاهر کردند. و الا جلوی آزادی هرگز گرفته نشده است و نمی‌شود و مردم آزادند. الا آنجایی که بخواهند تباهی بکنند و بخواهند ملت را به عقب برانند، (141)

آزادی آری،
توطئه نه

58/9/5

* * *

امروز زنان در جمهوری اسلامی، همدوش مردان در تلاش سازندگی خود و کشور هستند و این است معنای آزاد زنان و آزاد مردان. نه آنچه در زمان شاه مخلوع گفته می‌شود، کوه آزادی آنان در

زنان همدوش با مردان
در تلاش سازندگی

^(۱) دهکده‌ای در نزدیک شهر پاریس که حضرت امام در آنجا اقامت داشتند.

حبس و اختناق و آزار و شکنجه بود. (142)

59/2/15

* * *

از جوانان، دختران و پسران، می‌خواهم که استقلال و آزادی و ارزشهای انسانی را، ولو با تحمل زحمت و رنج، فدای تجملات و عشرتها و بی بند و باریها و حضور در مراکز فحشا که از طرف غرب و عمال بی‌وطن به شما عرضه می‌شود نکنند. (143)

68/3/15

* * *

حفظ آزادی و استقلال و
ارزشهای انسانی

حجاب اسلامی

سؤال 1: [اگر خانمی با لباس محفوظ مثل مانتوی گشاد و شلوار و روسری یا مقنعه بزرگ نماز بخواند درست است یا خیر؟]
سؤال 2: [اگر خانمی در منزل با چادر کلفت و بلند ولی زیر چادر بی‌آستین و بی‌جوراب باشد نمازش باطل است یا خیر؟]
جواب 1: اشکال ندارد.
جواب 2: نماز باطل نیست. (144)

لباس محفوظ

* * *

سؤال: [در حال نگاه کردن به فیلمهای تلویزیونی که گاهی زنهای بی‌حجاب نیز دارد و گوش دادن به صدای تاری که نواخته می‌شود چه صورت دارد؟]

حرام بودن موسیقی
مطرب

جواب: نظر به فیلم اجنبیه که صاحبش را نمی‌شناسد و ریبه و فساد در آن نیست اشکال ندارد و موسیقی مطرب حرام است و صداهای مشکوک مانع ندارد. (145)

* * *

سؤال: [زنی هستم که شغلم آرایشگر و مخصوص بانوان مسلمان و باحجاب در محیطی محفوظ می‌باشد، خواهشمند است نظر مبارکتان را در مورد درآمد حاصله اعلام فرمایید؟]
جواب: در فرض سؤال اشکال ندارد و درآمد حاصله حلال است. (146)

درآمد حلال

سؤال: [حضرت آیت‌الله به مدت طولانی از سیاستهای شاه انتقاد کرده‌اند، در چه حدودی سیاستهای خود ایشان نسبت به موارد زیر، با سیاستهای شاه فرق خواهد کرد؟
الف) اجتماعی: آیا قوانین اسلامی به مورد اجرا گذارده می‌شود؟ و چه فرقی در زندگی روزمره نسبت به قوانین حاضر پیش خواهد آمد؟ در تحت لوای حکومت اسلامی، آیا حضرت آیت‌الله می‌توانند به طور دقیقتر این مفهوم را شرح دهند که آیا زنها قادر خواهند بود به طور آزادانه بین حجاب و لباس غربی حق انتخاب داشته باشند؟ آیا سینماها می‌توانند به وجود خود ادامه دهند؟ اگر آری، چگونه فیلمها انتخاب خواهند شد؟ آیا مشروبات الکلی ممنوع خواهد شد؟ در آخر آیا ایران، يك عربستان سعودی یا لیبی دیگر خواهد شد؟...]
جواب: الف) اجرای حدود در اسلام، موکول به تحقق شرایط و

آزادی زن در پوششش با رعایت موازین

مقدمات بسیار است و باید جهات بسیاری را از روی کمال عدالت و توجه به اینکه اسلام در کلیت خود اجرا گردد، در نظر گرفت. اگر این امور در نظر گرفته شوند، ملاحظه خواهد شد که مقررات اسلامی کمتر از هر مقررات دیگری خشونت‌آمیز است. زنان در انتخاب فعالیت و سرنوشت و همچنین پوشش خود با رعایت موازین آزادند. و تجربه کنونی فعالیت‌های ضد رژیم شاه نشان داده است که زنان بیش از پیش آزادی خود را در پوششی که اسلام می‌گوید یافته‌اند. ما با سینماهایی که برنامه‌های آنها فاسد کننده اخلاق جوانان و مخرب فرهنگ اسلامی باشد مخالفیم. اما با برنامه‌هایی که تربیت کننده و به نفع رشد سالم اخلاقی و علمی جامعه باشد موافق هستیم. مشروبات الکلی و الکلسم و سایر مخدرات که مضرّ به حال جامعه می‌باشند، جلوگیری خواهد شد. حکومت جمهوری اسلامی مورد نظر ما، با هیچ‌یک از رژیم‌های مزبور (عربستان سعودی و لیبی) منطبق نخواهد بود. (147)

57/8/10

* * *

سؤال: [برخی از رسوم اسلامی مانند حجاب اجباری رها شده است. آیا در جمهوری اسلامی از نو اجباری خواهد شد؟]
جواب: حجاب به معنای متداول میان ما، که اسمش حجاب اسلامی است، با آزادی مخالفتی ندارد؛ اسلام با آنچه خلاف عفت است مخالفت دارد. و ما آنان را دعوت می‌کنیم که به حجاب اسلامی روآورند. و زنان شجاع ما دیگر از بلاهایی که غرب به عنوان تمدن به سرشان آورده است به ستوه آمده‌اند و به اسلام پناهنده شده‌اند. (148)

57/11/7

مخالفت اسلام
با خلاف عفت

در اسلام زن باید حجاب داشته باشد، ولی لازم نیست که چادر باشد. بلکه زن می‌تواند هر لباسی را که حجابش را به وجود آورد اختیار کند. (149)

57/10/7

* * *

در وزارتخانه‌های اسلامی نباید زنهای لخت بیایند؛ زن‌ها بروند اما با حجاب باشند. مانعی ندارد بروند؛ اما کار نکنند، لکن با حجاب شرعی باشند، با حفظ جهات شرعی باشند. (150)

57/12/15

* * *

سؤال: [این چادر، آیا صحیح است که این زن‌ها خود را در زیر چادر مخفی کنند؟ این زن‌ها در انقلاب شرکت کردند. کشته دادند. زندان رفتند. مبارزه کردند، این چادر هم يك رسم از قدیم مانده‌ای است. حالا دیگر دنیا هم عوض شده. حالا این صحیح است که مثلاً اینها خودشان را مخفی کنند؟]
جواب: اولاً اینکه این يك اختیاری است برای آنها، خودشان اختیار کردند. شما چه حقی دارید که اختیار را از دستشان بگیرید؟ ما اعلام می‌کنیم به زن‌ها که هر کس چادر می‌خواهد یا هر کس پوشش اسلامی، بیاید بیرون. از 35 میلیون جمعیت ما 33 میلیون بیرون می‌آید. شما چه حقی دارید که جلو اینها را بگیرید؟ این چه دیکتاتوری است که شما نسبت به زن‌ها دارید؟ و ثانیاً اینکه ما يك پوشش خاصی را نمی‌گوییم. برای حدود زنهایی که به سن و سال شما¹ رسیده‌اند هیچ

¹) خانم اوریانا فالاجی، خبرنگار معروف ایتالیایی.

چیزی نیست. ما زنهای جوانی که وقتی ایشان آرایش می‌کنند و می‌آیند، يك فوج را دنبال خودشان می‌کشند، اینها را داریم جلوشان را می‌گیریم. شما هم دلتان نسوزد. (151)

58/7/2

* * *

[امام خمینی رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران در پاسخ استعمال در مورد تعرض عده‌ای از افراد ناآگاه و احیاناً ضدانقلاب، به بانوان بی‌حجاب دستوری به این شرح صادر فرمودند:]
ممکن است تعرض به زنها در خیابان و کوچه و بازار، از ناحیه منحرفین و مخالفین انقلاب باشد. از این جهت، کسی حق تعرض ندارد و اینگونه دخالتها برای مسلمانها حرام است، و باید پلیس و کمیته‌ها از اینگونه جریانات جلوگیری کنند. (152)

منع تعرض به زنان

59/4/13

* * *

آن ارزشی که امروز در کشورهای اسلامی و خصوصاً در کشور ایران پیدا شده است، این است که در رژیم سابق شأن و مرتبت؛ عبارت از آرایش مهووع و لباسهای کذا و منزلگاههای کذا بود؛ و امروز ارزش، ارزش انسانی است، ارزش اخلاقی است، ارزش انسانی است به واسطه همین تحول در قشر بانوان، دیگر آنهایی که با آرایشهای فاسد و لباسهای فاخر می‌خواستند فخرفروشی کنند در بین جامعه نسوان ما محکوم‌اند و خجالت زده‌اند. آن روز، بانوان اسلامی ما خجلت می‌کشیدند که با لباس اسلامی و لباسی که در آن مراعات شده باش...

ارزش انسانی بانوان

[ظاهر بشوند] طبقات ضعیف هم اگر این کار را می‌کردند، خجالت می‌کشیدند در بین قشرهای فاسد و مرفّه بروند، امروز امر به عکس است؛ آن اشخاصی که دارای آن‌طور کارهای فاسد و آرایش فاسد و خودنماییهای مُفسِد بودند، آنها احساس شرم می‌کنند در بین شما. (153)

59/12/25

* * *

البته باید توجه داشته باشید که حجابی که اسلام قرار داده است، برای حفظ آن ارزشهای شماست. هرچه را که خدا دستور فرموده است چه برای زن و چه برای مرد - برای این است که، آن ارزشهای واقعی که اینها دارند و ممکن است به واسطهٔ وسوسه‌های شیطنی یا دستهای فاسد استعمار و عمال استعمار پایمال می‌شدند اینها، این ارزشها زنده بشود. (154)

63/12/22

* * *

حجاب جهت حفظ
ارزشها

سؤال: [...] 1. پخش برنامه‌های تلویزیونی که در آنها برحسب موضوع زنانی ایفای نقش می‌نمایند که ضوابط کامل پوشش اسلامی در حد چهره و گردن و موی سر را رعایت ننموده‌اند.

2. پخش برنامه‌های ورزشی نظیر کشتی و فوتیال که در آن قسمتی از بدن مردان ورزشکار پوشیده نیست.

3. نگاه کردن به برنامه‌های فوق‌الذکر که از تلویزیون پخش می‌شود...

[... محمد هاشمی¹]

¹) رئیس وقت صدا و سیما جمهوری اسلامی.

جواب: نظر نمودن به این قبیل فیلمها و نمایشنامه‌ها هیچ‌یک اشکال شرعی ندارد و بسیاری از آنها آموزنده است و پخش آنها نیز اشکالی ندارد. و همین‌طور فیلمهای ورزشی و آهنگها اکثراً بی‌اشکال است. گاهی خلاف به طور نادر دیده می‌شود، که باید بیشتر مواظبت کرد. لکن دو نکته باید مراعات شود: اول آنکه کسانی که گریم می‌کنند باید محرم باشند و اجنبی حرام است چنین کاری را انجام دهد. دوم آنکه بینندگان از روی شهوت نظر نکنند. (155)

66/9/30

* * *

احتمالاً قضیه مبارزه با حجاب زنان مسلمان در فضای آموزشی، حرکتی انحرافی برای کم‌رنگ کردن جلوه عظیم دفاع جهان اسلام از رسول اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - می‌باشد. گر چه خود این واقعه هم از دردهایی است که ملت‌های اسلامی گرفتار آن شده‌اند که چگونه در دنیای به اصطلاح آزاد، الزام‌زنان و دختران مسلمان به رفع حجاب عین دموکراسی است و فقط ما که گفته‌ایم کسی که به پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم - توهین کند و اجماع فقهای مسلمین فتوا به اعدام آن می‌دهند، خلاف آزادی است! راستی چرا دنیا در برابر کسی که اجازه ندهد تا دختران مسلمان به دلخواه خود با پوشش اسلامی در دانشگاهها درس بخوانند یا تدریس کنند، ساکت نشسته است؟ جز این است که تفسیر و تأویل آزادی و استفاده از آن در اختیار کسانی است که با اساس آزادی مقدس مخالفند؟ امروز خداوند ما را مسئول کرده است، نباید غفلت نمود. امروز با جمود و سکون و سکوت باید مبارزه کرد و شور و حال حرکت انقلاب را پا برجا داشت. (156)

68/1/2

تفسیر آزادی،
توسط مخالفان آزادی

توصیه به حفظ و تداوم نهضت اسلامی

امروز از قبل از پیروزی و رسیدن به اوج نهضت، احتیاج به ملت ایران، احتیاج به وحدت کلمه، احتیاج به بانوان معظم، احتیاج به «چهارمردان»¹ بیشتر است. امروز است که دستهای جنایتکار و خیانتکار، آنهایی که منافع خودشان را در خطر می‌بینند، دستهای آنها در کار است که نگذارند این نهضت شکوفایی پیدا کند. امروز است که باید این خیانتها را و این دستهای خائن را قطع کرد. امروز است که آنهایی که تفرقه‌افکنی می‌کنند و می‌خواهند با بهانه‌ها بین صفوف مسلمین جدایی بیندازند، دست آنها را باید قطع کرد. بانوان معظم ما باید قطع کنند دست خائنین را؛ مردان نیرومند ما باید قطع کنند دست خائنین را؛ روحانیین - در هر جا که هستند - با هوشیاری باید دست این خائنین را قطع کنند و حیلۀ آنها را خنثی کنند. (157)

قطع يد خائنين

58/2/5

* * *

باید شما خانمها، شما برادران، شما خواهران، بیدار باشید! باید ملت ایران بیدار باشد! نگذارید خون شهدای ما هدر برود. نگذارید خون جوانان ما پایمال شود، پایمال اغراض شخصیه؛ اغراض شخصیه را به دور بریزید. دستهای خیانتکار، گروههای مختلف درست نکند. (158)

جلوگیری از هدر رفتن خون شهدا

58/2/5

* * *

تکلیف همه ما، چه شما بانوان محترم و چه سایر ملت - همه، بانوان و

¹) یکی از محلات شهر قم که مردم آن در مبارزه علیه رژیم شاه نقش چشمگیر داشتند.

برادران و خواهران و همه - این است که در يك همچو مقطعی که ما واقع شده‌ایم از تاریخ، که ما سر دو راهی الآن واقع شده‌ایم، دو راهی، یکی پیروزی نهایی یکی خدای نخواستہ شکست و برگشت به حالهای اول، تکلیف همه ملت این است که همان طوری که این نهضت را با وحدت کلمه و وحدت مقصد که همه مقصدشان اسلام بود، همه با هم فریاد اسلام می‌زدند، حالا هم همان را حفظ بکنند؛ اجتماعات خودشان را حفظ بکنند؛ مساجد را پر بکنند از جمعیتها. جاهایی که اجتماعات عمومی می‌شود و در جای اجتماعات عمومی، اجتماع بکنند و مطالب را، آن مطالبی که مقصدشان است و آن اینکه همه احکام اسلام در ایران جاری بشود، اینها را باز در نظر بگیرند. (159)

58/4/11

* * *

همه این خواهرهای محترم، و شما برادرها و همه ایران، همه با هم الآن باید توجه به همین مسیری داشته باشیم که نهضتمان در راه هست. این نهضت را باید همه زنده نگه دارید تا این مسائل بگذرد. (160)

58/4/17

* * *

الآن این امانتی که در دست ماست، همه ما - چه نیروهای انتظامی، و چه ملت، چه خانمها و چه برادران - همه موظفیم در حفظ این امانتی که از جانب خداست. این امانت اسلام است؛ قرآن است. (161)

58/6/11

تکلیف در راستای حفظ اجتماعات

زنده نگهداشتن نهضت

حفظ امانت

همه باید با هم دست به هم بدهیم. نه مرد تنها، خانمها هم همین‌طور. طبقه واحد نه، همه طبقات باید دست به هم بدهند تا يك خرابه‌ای که برایشان گذاشتند آباد کنند و زندگی‌شان را در آنجا اداره کنند. (162)

58/10/19

* * *

برادرهای من! خواهرهای من! توجه بکنید که مسئولیت داریم امروز، مسئولیت‌های بزرگ داریم ما. اگر این نهضتی که تا اینجا رسیده و این انقلابی که تا اینجا رسیده است و يك جمهوری اسلامی در مملکت ما تحقق پیدا کرده است، اگر این از دست ما برود همه ما مسئولیم. (163)

همه مسئولند

59/10/29

* * *

فصل سوم: نقش خانواده و زنان در تربیت انسانها

توجه جدی اسلام به همه ابعاد زندگی خانوادگی

اهمیت نقش مادران در تربیت صحیح فرزندان

اهمیت و شرافت مادری

اثرات منفی جدا کردن فرزندان از دامن مادر

اهمیت خانواده و وظایف آن در جلوگیری از انحراف فرزندان

توصیه به حسن رفتار با اعضای خانواده

توجه جدی اسلام به همه ابعاد زندگی خانوادگی

احکام شرع حاوی قوانین و مقررات متنوعی است که يك نظام کلی اجتماعی را می‌سازد. در این نظام حقوقی هرچه بشر نیاز دارد فراهم آمده است: از طرز معاشرت با همسایه و اولاد و عشیره و قوم و خویش و همشهری و امور خصوصی و زندگی زناشویی گرفته تا مقررات مربوط به جنگ و صلح و مراوده با سایر ملل، از قوانین جزایی تا حقوق تجارت و صنعت و کشاورزی. برای قبل از انجام نکاح و انعقاد نطفه قانون دارد و دستور می‌دهد که نکاح چگونه صورت بگیرد، و خوراك انسان در آن هنگام یا موقع انعقاد نطفه چه باشد، در دوره شیرخوارگی چه وظایفی بر عهده پدر و مادر است، و بچه چگونه باید تربیت شود، و سلوک مرد و زن با همدیگر و با فرزندان چگونه باشد. برای همه این مراحل دستور و قانون دارد تا انسان تربیت کند. (164)

تنوع قوانین و مقررات
شرع

* * *

و از جمله اموری که موجب اختلاف رغبت می شود مراعات نمودن

آداب نکاح و دستورات همبستر شدن و وقت‌هایی که برای هم بستری است و نیز دستوراتی که در دوران حمل و ایام شیرخوارگی و انتخاب همسر و انتخاب زنی که می‌خواهد پستان در دهان طفل بگذارد؛ و دیگر دستورات که همه اینها در مزاج جسم و روح طفل دخالت کامل دارد همان گونه که محیط تربیت و شخص مربی و معلم و رفیق و معاشر و علومی که به تحصیل آن می‌پردازد؛ و دیگر چیزها که شماره کامل آن مشکل و هم موجب تطویل است تأثیرات عجیب و غریبی است که پاره ای از آنها مشهود است. (165)

تأثیرات مراعات آداب

* * *

اسلام از قبل از تولد انسان شالودهٔ حیات فردی را ریخته است تا آن وقت که در عائله زندگی می‌کند، شالودهٔ اجتماع عائله‌ای را ریخته است و تکلیف معین فرموده است تا آن وقت که در تعلیم وارد می‌شود، تا آن وقت که در اجتماع وارد می‌شود، تا آن وقت که روابطش با سایر ممالک و سایر دولت و سایر ملل هست. تمام اینها برنامه دارد، تمام اینها تکلیف دارد در شرع مطهر. (166)

برنامه کامل شرع

44/8/23

* * *

تربیت‌های اخلاقی می‌کند اسلام. در مرتبهٔ معاشرتش هم که هست، با هرکس معاشر باشد، حکم دارد اسلام. خودش - فی‌نفسه - احکام دارد، خودش با عیالش احکام دارد، خودش با اولادش احکام دارد، خودش با همسایه‌اش احکام دارد، خودش با هم محله‌اش و جارش احکام دارد. با هم مملکتش احکام دارد، با همدینش احکام دارد، با

جامعیت احکام اسلام

مخالفین از دینش احکام دارد، تا بعد از موت. از قبل از اینکه اصلاً تولدی در کار باشد و قبل از زواج احکام دارد تا زواج، و تا حمل و تا تولد و تا تربیت در بچگی و تربیت بزرگتر و تا حد بلوغ و تا حد جوانی و تا حد پیری و تا مردن و در قبر و مابعد القبر. (167)

56/7/6

* * *

روابط دیگری هست و احکام دیگری هست که این احکام [نیز] راجع به افراد است. و کیفیت، از اولی که متولد نشده است يك فرد؛ يك احکامی برای توطئه تولد يك فرد صحیح، سالم، مهذب. و در حالی که ازدواج حاصل می‌شود بین شوهر و زن؛ و قبل از ازدواج برای انتخاب همسر؛ و در زمان ازدواج و در زمان معاشرت زوجین با هم؛ در زمان حمل؛ در زمان شیر دادن بچه؛ زمانی که بچه در دامن مادر باید تربیت بشود؛ زمانی که بچه در پیش معلمهای اول باید تربیت بشوند - تمام اینها در اسلام حکم دارد و برای تربیت يك بشر قوانین دارد. (168)

57/8/18

* * *

اسلام يك صورتش حکومت است؛ يك ورقش باب حکومت است و باب سیاسات است، يك طرف دیگرش باب ساختن این انسان است از حیث معنویات که به خودش کار دارد؛ تو باید در اعتقادات چه باشی، در اخلاق چه باشی، در آداب عملی چه باشی، باید چه باشد. اینطور چیزها را اسلام کار دارد به همه. اینها را سایر دول و اجتماعات کاری به اینها ندارند. یعنی هیچ دولتی نمی‌آید به شما بگوید که شما

جامعیت قوانین بشری
در اسلام

جامعیت آداب اسلامی

توی خانه‌تان وقتی که هستید فلان کار را نباید بکنید. به آن کار ندارد. او باطن خانه‌اش هر کاری می‌خواهد بکند. اما اسلام توی خانه‌تَنهایی شما باشید با شما کار دارد؛ یعنی می‌گوید باید چه جور باشد. اخلاقات چه جور باشد؛ ادراکات عقلیت چه جور باشد؛ اعمال، خودت با بچه‌ات باید چه جور آدابی داشته باشی؛ بچه با پدرش چه جور باشد؛ پدر با فرزندش چه باشد؛ بچه با مادرش چطور باشد؛ مادر با فرزندش چطور باشد؛ برادر با برادرش چطور باشد؛ همه این‌ها با هم چطور باشند؛ این‌ها با خانواده دیگر چطور باشند - تمام اینها را آداب دارد اسلام برایش و نظر دارد به آنها. (169)

57/8/20

* * *

اسلام هم يك دینی است مال همه. یعنی آمده است که همه بشر را به این صورتی که می‌خواهد درآورد، به يك صورت عادلانه درآورد. به صورتی که يك بشر به بشر دیگر يك قطره - به قدر يك سر سوزن تعدی نکند؛ يك بشر با بچه خودش تعدی نکند، با زن خودش تعدی نکند، يك زن با شوهر خودش تعدی نکند، دو تا برادر با هم تعدی نکنند، اینها با رفقای دیگرشان تعدی نکنند. می‌خواهد يك انسان عادل به تمام معنا که انسان باشد، هم عقلیتش عقلیت انسان باشد، هم نفسیتش نفسیت انسان باشد، هم ظاهرش ظاهر انسان و مؤدب به آداب انسانی باشد، می‌خواهد این مطلب را اجرا بکند. (170)

57/8/20

* * *

ما يك همچو مکتبی می‌خواهیم که انسانها را از اول که دارد بار

اسلام
دین همه

می‌آورد، رو به رشد کمال انسانی دارد می‌برد. شما ملاحظه کنید در عالم يك همچو مکتبی پیدا می‌کنید که برای درست کردن يك انسان از قبل از اینکه پدر و مادرش ازدواج بکنند فعالیت بکند، دستور بدهد؟ تمام مکاتبی که در عالم هست به این آدمی که حالا دارد راه می‌رود توی [جامعه] و به رشد رسیده، با آنها کار دارد. اسلام قبل از اینکه ازدواج بشود بین دو نفر، به او می‌گوید چه جور آدمی انتخاب کن؛ به او می‌گوید چه جور شوهری انتخاب کن. چه جورش را آنجا می‌گوید. چرا؟ برای اینکه این شوهر و زن مبدأ يك فرد است یا فردها، اسلام می‌خواهد این فرد را که به جامعه می‌خواهد تحویل بدهد صالح تحویل بدهد. قبل از اینکه اینها ازدواج کنند زن چه جور باید باشد، شوهر چه جور باید باشد، اخلاقش چه باشد، اعمالش چه باشد، او اخلاقش چه باشد، اعمالش؛ در چه خانواده‌ای تربیت شده باشد. بعد از اینکه ازدواج شد چه جور معامله کنند این دو نفر با هم؛ بعد از آنکه برای حمل پیدا شدند چه آدابی هست؛ برای زمان حمل چه آدابی هست، برای زاییدن چه آدابی هست، برای بچه‌داری چه آدابی هست. همه اینها برای این است که این موجودی که می‌خواهد از این دو موجود حاصل بشود، این يك موجود صالح در این جمعیت پیدا بشود تا صلاحیت در همه عالم پیدا بشود. اسلام این کار است اسلام انسان می‌خواهد درست کند و از قبل از اینکه ازدواج بشود شروع کرده است؛ از آنجا شروع کرده است، دستور داده است که چه کن، چه کن، چه کن؛ تا آنجایی که بچه به دنیا آمده؛ زمان شیر خوردن باید چه بکند، بعد در دامن پدر و مادر باید با این چه جور عمل بکنند، بعد در این مکتبخانه‌های کوچک - در این دبستانها - چه باید بکنند بعد در دبیرستانها، و معلمها چه جور اشخاصی باید باشند، مربی اطفال چه اشخاصی باید باشند. بعد که رسید به آنجایی که مستقل شد،

خودش با خودش سر و کار دارد که چه جور باید باشی، چه اعمالی باید بکنی، چه اعمالی باید نکنی. این برای این است که می‌خواهد يك افرادی در يك جامعه‌ای پیدا بشوند همه صالح باشند، صحیح باشند. (171)

57/10/10

* * *

شما وقتی اسلام را ملاحظه می‌کنید، به حسب ابعاد انسانیت [می‌بینید] طرح دارد، قانون دارد. از قبل از اینکه انسان به این دنیا بیاید، قبل از اینکه پدر و مادر انسان ازدواج کند، طرح دارد برای اینکه این بذر را خوب تربیت کند. طرح دارد اسلام: زن را چه جور انتخاب کنید، شوهر را چه جور انتخاب کنید، در وقتی که ازدواج می‌کنید چه وضع باشد، با چه آداب باشد، در وقت لقاح چه آداب باشد، در وقت حمل چه آداب باشد. مثل زارعی که يك تخم زراعت را می‌کارد و مواظبت می‌کند که زمین خوب باشد، آب سالم باشد، به موقع برسد، سایر تربیتهای تربیتهای نباتی باشد که درست تربیت بشود، اسلام [هم] برای تربیت انسان از قبل ازدواج پدر و مادر شروع کرده است. زمین را يك زمین سالم مُطَهَّر می‌خواهد باشد؛ زوج را يك زوج سالم صحیح انسان صفت انتخاب بکند؛ بعد هم آداب دیگر تا وقتی که متولد می‌شود؛ و آداب رضاع و آداب حمل و رضاع و تربیت در دامن مادر و تربیت در پیش پدر و تربیتهای بعدی که دنبال این می‌آید. هیچ يك از قوانین بشر تکفل این امر را ندارد؛ این امر مختص به قوانین انبیاست. (172)

57/11/14

* * *

قوانین اسلام
بر حسب ابعاد
انسانیت

شما بدانید که اسلام همه چیز دارد. یعنی از قبل از اینکه ازدواج واقع بشود بین مرد و زن، تا آن وقتی که توی قبر می‌رود آثار دارد، احکام دارد، دستور دارد. همه دستوره‌های مترقی. همه دستورهایی که برای سعادت انسان، چه در این دنیا چه در آن دنیا، مفید است. (173)

57/11/29

* * *

اسلام يك رژيم است، يك رژيم سياسی است. منتها ساير رژيمها از بسياری از امور غافل بودند، و اسلام از هيچ چيز غافل نيست. يعنی اسلام انسان را تربيت می‌کند به همه ابعادی که انسان دارد: بعد مادی دارد راجع به بعد مادی تصرفاتی دارد، بعد معنوی دارد راجع به معنویات صحبت دارد. بالاتر از آن دارد؛ بالاتر از اين صحبت دارد: يعنی از آن وقتی که ازدواج حاصل نشده بين پدر و مادر، اسلام برای ساختن انسان دستور دارد چه زنی را انتخاب کند، چه مردی را آن زن انتخاب کند، وضع اخلاقی‌اش چه جور باشد، وضع دیانتش چه جور باشد. يك نفر زارع وقتی می‌خواهد يك زراعتی بکند و يك تخمی را در يك زمینی کشت بکند، اين زمین را باید ملاحظه بکند، آن چیزهایی که موجب تربیت این است باید ملاحظه بکند، اين چیزهایی که وقتی ظهور پیدا کرد، باید آنها را ملاحظه کند که چه چیز مفید با این است، چه چیزهایی مخالف با این است، از آن رد بکند؛ باید همین طور مواظبت کند تا وقتی که رشد کرد و به ثمر رسید.

اسلام از هيچ چيز
غافل نيست

اسلام همین معامله را با افراد انسان کرده است. يعنی معامله يك نفر زارع که می‌خواهد يك کشتی بکند و می‌خواهد از آن استفاده بکند. از قبل از اینکه کشت بشود دستور دارد پدر و مادر چه جور باید باشند، يعنی ازدواج چه جور باید باشد. اين برای اين است که ملاحظه

عاقبت این امر را کرده است که اگر [یکی از] پدر و مادر مثلاً اخلاقش فاسد باشد، اعمالش اعمال غیر انسانی باشد، این بچه‌هایی که پیدا می‌شود به واسطه وراثتی که هست در کار اینها هم در او تأثیر دارد؛ و لهذا مثل يك كشتكار بسیار دقیق، بسیار دلسوز، اسلام به نوع انسان مراعات کرده است. و از آن اول تا زمانی که ازدواج می‌شود؛ ازدواج که شد، چه تربیتی در ازدواج است. بعد در قضیه لقاح چه جور آداب؛ آداب بسیار در آنجا هست. بعد در زمان حمل آداب بسیار در آنجا هست. بعد در زمان - عرض می‌کنم - رضاع آداب بسیاری در آنجا هست. بعد در دامن مادر آدابی هست. بعد در ظل پدر آدابی هست. بعد در مدرسه آدابی هست. بعد در اجتماع آدابی هست. این بچه را از آن وقتی که باز به دنیا نیامده مراعات کرده تا برسد به مرتبه عالی. و برای همه اینها دستور دارد. و سایر رژیم‌های عالم، سایر دولتهایی که در عالم هست، به اینها اصلش کاری ندارد. آنها فقط يك کاری دارند و آن این است که این اجتماع مثلاً به نفع خودشان يك آرامشی پیدا کند تا چپاول کنند مردم را! یا آنی هم که بسیار خوب و عادل است کاری به این مسائل ندارد؛ فقط راجع به این [کار] دارد که مسائل اجتماعی خودش را مثلاً يك قدری تصحیح بکند. اما بچه باید چه جور باشد تا آخر، تربیت باید چه جور باشد تا آخر، زمان حمل و زمان رضاع، اصلاً مطرح نیست در سایر رژیمها.

اسلام يك همچو چیزی است که وقتی که انسان بزرگ شد، معاشرت خودش با برادرش، معاشرت خودش با پدر و مادرش، معاشرت پدر و مادر با پسر، معاشرت ایندوتا با همسایه‌ها، معاشرت اینها با همشهریها، معاشرت اینها با همدینها، اینها با خارجیها، همه اینها در اسلام هست. و اسلام حکومتی است که يك جنبه‌اش حکومت سیاسی است، و يك جنبه‌اش حکومت معنوی. یعنی دو

طرف دارد انسان، دو وضع دارد انسان، دو رو دارد انسان: يك روى مادى [كه] اسلام در اين روى مادى در همه جهاتش احكام دارد؛ يك روى معنوى، كه اصلاً مطرح نيست در رژيمها كه انسان را تربيتهاى معنوى و تهذيبى بكنند تا برسد به مرتبه‌اى كه ديگر هيچ كس نمى‌داند الا الله. تا آنجا اسلام همين طور كشيده دست مردم را گرفته و برده است تا برساند به ملكوت اعلا. ساير رژيمها اينطور نيستند. (174)

57/11/30

* * *

اديان به همه ابعاد بشر كار دارند، انسان خودش از قبل از اينكه بچه متولد بشود، ازدواج چه جور بايد باشد ...؛ شرايط ازدواج چيست؛ چه زنى را بايد انتخاب كرد؛ زن چه مردى را بايد انتخاب بكنند. براى اينكه خوب، اين ازدواج‌كشتمى است براى پيدا شدن يك بشر. قبل از اينكه اصلاً ازدواجى باشد، پيش‌بينى اينكه اين بچه وقتى كه به دنيا مى‌آيد به طورى باشد كه سلامت باشد و سلامت نفس داشته باشد؛ و لهذا توجه به اين نيز قبل از ازدواج شده است: شرايط ازدواج؛ با چه شرايطى؛ بعد در حال حمل. قبل از حمل، در حالى كه مى‌خواهد اين لقاح واقع بشود با چه شرايطى بايد باشد و چه احكامى بايد داشته باشد؛ وقتى كه بچه حمل است، مادر چه چيزهايى خوب است بخورد؛ از چه چيزهايى خوب است پرهيز كند؛ چه جور باشد زندگى او. در وقت حمل چه چيزها بايد باشد، بعد از اينكه به دنيا آمد بچه، آن كسى كه مى‌خواهد شير بدهد بچه را چه جور باشد، اگر بخواهند يك شيردهى و دايه‌اى براى او بگيرند چه جور شير بدهد به بچه؛ چه اوقاى باشد؛ با چه شرايطى باشد. در دامن مادر، مادر چه جور با اين معاشرت داشته باشد. و بعد از اينكه از دامن مادر بيرون آيد، پسر و دختر

توجه ادیان به همه
ابعاد بشر

چه جور باید باشد؛ عائله چه جور باشند برای تربیت این بچه؛ معلم چه جور باشد. در جامعه که می‌آید، در جامعه چه جور وضعی داشته باشد. تمام اینها برای این است که این انسان که در خارج می‌خواهد تحقق پیدا کند، يك انسان مهذب باشد. (175)

58/2/24

* * *

اسلام به همه چیز کار دارد. اسلام قبل از اینکه ازدواج بکند، نقشه آن بچه‌ای که شما می‌خواهید بعد از ازدواج آن بچه را تولید کنید، نقشه را قبل از ازدواج شما ریخته است: چه جور زنی انتخاب کن، چه جور مردی انتخاب کن، مرد چه جور باید باشد، زن چه جور باید باشد. برای این است که این انسان مثل يك نباتی می‌ماند که باید رشد بکند؛ مثل يك نفر کشاورز که وقتی تخمکاری می‌کند باید زمین را ببیند چه جور زمینی است، کود را ببیند چه جور کودی است - عرض می‌کنم - آب چه وقت لازم دارد کذا، انسان هم يك همچو موجودی است. از قبل از اینکه کشت بشود، زمینش را ملاحظه می‌کند که این زمین چه جور زمینی باید باشد، آنکه می‌خواهد کشت بکند چه جور باشد. بعد از اینکه ازدواج واقع شد، زمان تلقیح چه جور باید باشد. همه ابعاد را می‌خواهد، انسان می‌خواهد درست کند. (176)

58/2/31

* * *

قوانین اسلام آن قبل از اینکه شما ازدواج کنید، برای ازدواجتان ترتیب درست کرده برای اینکه این ازدواج طریق این است که آدم درست بشود با آن، از آنجا شروع کرده است. شما حالا می‌خواهید

درست کردن همه
ابعاد انسان

ازدواج کنید، هیچ قانونی در عالم کار به این ندارد که شما می‌خواهید ازدواج کنید چه جوری بکنید. شما ثبت کنید، در اداره‌ای که باید آنها ازدواج را ثبت کنند [ثبت بکنید، باقی آن به خودتان مربوط است. اسلام از قبل از اینکه شما ازدواج کنید، تصرف کرده، توجه کرده، که این ازدواج مبدأ يك بچه است. این بچه باید درست بار بیاید. نظیر يك کشاورز بسیار عطوفت دار به اینکه کشاورزی‌اش خوب بشود، از اول زمین را يك زمین صالحی درست می‌کند؛ آب را يك آب صالحی درست می‌کند؛ کشت را و تخم را يك تخم صالحی درست می‌کند.

اسلام انسان‌ساز است؛ می‌خواهد انسان درست کند. از قبل از اینکه شما ازدواج کنید. به زن گفته است چه مردی را انتخاب کن. به مرد گفته چه زنی را انتخاب کن؛ چه ادبی داشته باشد، و همین‌طور حال ازدواج را؛ بعد از ازدواج را؛ حال عرض می‌کنم که چه را؛ بعد از آن را؛ حال حمل را؛ بعد از آن را؛ بچه‌داری را؛ عرض می‌کنم، همه اینها. برای اینکه اسلام انسان می‌خواهد درست کند. از آن اولی که می‌خواهد بنای يك اولادی بشود، اسلام در آن تصرف دارد. آنی که همه، همه قوانین دنیا از آن غفلت دارند، هیچ توجه به آن ندارند، اسلام به آن توجه دارد. اسلام می‌خواهد کاری بکند که شما در داخل صندوقخانه هم هیچ کاری نکنید برخلاف قوانین عالم، قوانین دیگر چه کار دارند به باطن، توی خانه‌ات هر کاری می‌خواهی بکن. به من چرا، شما نیا بیرون و نظم را به هم بزن، هر کاری می‌خواهی بکن. اسلام این جور نیست. اسلام می‌خواهد انسان درست کند. این انسان را جوری می‌کند که توی صندوقخانه و پشت در هم، همان باشد که توی خیابان است؛ نه اینکه توی صندوقخانه هر کاری می‌خواهد بکند، توی خیابان نکند. توی صندوقخانه هم ایمن آدم بایستد هم انسان آدمی

باشد که توی خیابان است؛ توی مجامع است. اسلام انسان می‌خواهد درست کند؛ انسانی که در همه حالات انسان باشد. (177)

58/3/20

* * *

هیچ مکتبی در عالم غیر از مکتب انبیا کاری به این ندارند که تو چه زنی انتخاب کن، وصلت کنی، زن چه مردی را انتخاب کند. به آنها چه ربط دارد، کار به این ندارند؛ هیچ ابدأ در قوانینشان این نیست که چه زنی انتخاب کن و چه مردی انتخاب کن. هیچ در قوانینشان نیست که ایام حمل بچه، مادر چه کارهایی را بکند، ایامی که بچه را شیر می‌خواهد بدهد چه کار بکند؛ ایامی که بچه در دامن مادرش است، مادرش چه وظیفه‌ای دارد؛ آن وقتی که تحت تربیت پدرش هست پدر چه. ابدأ به این کارها قوانین مادی و طبیعی و رژیم‌های غیر انبیا، هیچ کاری به اینها ندارند. آنها فقط وقتی که انسان، انسانی شد که آمد توی جامعه، جلوی مفسده‌هایی که اینها می‌خواهند، آن مفسده‌هایی که مضر به نظم باشد و الا مفسدی که عیش و نوش و عشرت باشد، هیچ کاری به آن ندارند، بلکه دامن هم به آن می‌زنند. کاری به اینکه بخواهند يك انسان بسازند، آدم درست کنند، هیچ کاری به این ندارند. در نظر آنها انسان با حیوان فرقی همین مقدار است که در طبیعت این بیشتر پیشرفت دارد. حیوان نمی‌تواند طیاره درست کند، انسان می‌تواند؛ حیوان طیب نمی‌تواند بشود، انسان می‌تواند؛ اما حدود، حدود طبیعت است. آنکه به همه چیز کار دارد، آنکه انسان را از قبل از ازدواج، قبل از اینکه بخواهد ازدواج کند، دنبال این است که آن چیزی که از این ازدواج می‌خواهد حاصل بشود باید يك آدم صحیح باشد، انسان باید باشد، قبل از اینکه شما ازدواج کنید. دستور

درست کردن انسان
صحیح

دارد چه زنی را انتخاب کن، چه مردی را انتخاب کن. چرا اینها دستور دارند؟ برای اینکه همان طوری که يك زارع، يك دهقان وقتی که می‌خواهد يك مزرعه‌ای را بسازد، اول نظر می‌کند که زمین چه جور زمینی است، يك زمین صالح انتخاب می‌کند، آن تخمی را که می‌خواهد بکارد چه جور تخمی است، يك تخم گندم صالحی انتخاب می‌کند؛ چی لازم دارد برای تربیت، تمام اینها را در نظر دارد تا اینکه این مزرعه را آباد کند و يك منفعتی از آن ببرد. اسلام در انسان این نظر را داشته است که آن زوجی که انتخاب می‌شود چه جور باشد تا از این زوج يك انسان صحیح پیدا بشود. آن زنی که انتخاب می‌کند چه جور زنی باشد تا از این دو نفر زوجین يك انسان پیدا بشود؛ بعد هم به چه آدابی باید باشد. روی چه آدبی این ازدواج باید باشد، بعد هم در چه حالی باید تلقیح بشود و چه آدابی دارد، بعد هم در ایام حمل چه ادب‌هایی هست، بعد هم در ایام شیر دادن چه ادب‌هایی هست؛ همه اینها برای این است که این مکتب‌های توحیدی که بالاترینش اسلام است، آمده‌اند برای اینکه انسان درست کنند. (178)

58/4/13

* * *

بیایند ببینند که اسلام چه می‌گوید. و از اولی که بشر می‌خواهد ازدواج کند همراهش هست که این بچه‌ای که می‌خواهد از این بشر تولید بشود، يك بچه خوبی باشد، بعد هم در دامن مادرش اینطور، بعد هم در دبستانش اینطور، بالا و پایین تا آخر. اسلام می‌خواهد شما را هدایت کند به يك راه راستی. (179)

59/4/12

* * *

هدایت به راه راست

اهمیت نقش مادران در تربیت صحیح فرزندان

مواظب باشید که اعمالتان اعمال صالح باشد، قیامتتان برای خدا باشد، اعمالتان برای خدا باشد. هر کدام بچه دارید تربیت کنید، تربیت الهی بکنید. (180)

57/11/19

* * *

اعمال صالح

مردان بر ملتها حق دارند و زنها حق بیشتر دارند. زنها مردان شجاع را در دامن خود بزرگ می‌کنند. قرآن کریم انسان‌ساز است، و زنها نیز انسان‌ساز. (181)

57/12/13

* * *

زن انسان ساز است

اسلام می‌خواهد شما را يك انسان کامل تربیت کند که در دامن شما انسانهای کامل تربیت بشود. (182)

57/12/17

* * *

تربیت انسان کامل

مردها در دامن شما بزرگ شدند؛ شما تربیت کننده مردها هستید. قدر خودتان را بدانید. اسلام قدر شما را می‌داند. (183)

57/12/17

* * *

قدر دانستن بانوان

شماها به اسلام خدمت کردید، و بعد از این هم انشاءالله خدمت

می‌کنید. شماها مردان و زنان شیر در ایران تربیت می‌کنید. دامن شما دامن عصمت و عفت و عظمت است. شماها موظف هستید که اولاد خودتان را خوب تربیت کنید؛ اسلامی تربیت کنید، انسانی تربیت کنید، مجاهد تربیت کنید. ما با مجاهده شما و همه طبقات، این نهضت را تا اینجا پیش بردیم و «جمهوری اسلامی» را اعلام کردیم. (184)

58/1/17

* * *

از شماست که مردان و زنان بزرگ تربیت می‌شود. در دامن شما مردان و بانوان بزرگ تربیت می‌شود. شماها عزیز ملت هستید؛ پشتوانه ملت هستید. شماها در تحصیل کوشش کنید که برای فضایل اخلاقی، فضایل اعمالی مجهز شوید. شما برای آتیه مملکت ما جوانان نیرومند تربیت کنید. دامن شما يك مدرسه‌ای است که در آن باید جوانان بزرگ تربیت بشود. شما فضایل تحصیل کنید تا کودکان شما در دامن شما به تربیت برسند. (185)

58/1/21

* * *

اسلام از شما این معنا را می‌خواهد که بچه‌های خودتان را در دامنهای خودتان مهذب کنید؛ و دامن خودتان را منور کنید به نور این بچه‌های اسلامی که اینها فرزندان اسلامند و بعد از این، مقدرات اسلام و مملکت خودتان به دست آنهاست. (186)

58/2/20

* * *

بانوان، عزیز ملتند

مهذب کردن بچه‌ها

شما از اول که این بچه‌ها در دامن شما بزرگ می‌شوند، مسئول افعال و اعمال آنها هم شما هستید. همان طوری که اگر يك بچه خوب تربیت کنید ممکن است که سعادت يك ملت را همان يك بچه تأمین کند، اگر يك بچه بد هم - خدای نخواستہ - در دامن شما بزرگ بشود، ممکن است که يك فساد در جامعه پیدا بشود. گمان نکنید که يك بچه است؛ يك بچه گاهی وقتها در جامعه، وقتی که وارد شد، در رأس جامعه واقع می‌شود... این ممکن است که بعدها يك جامعه را به فساد بکشد. (187)

58/2/24

* * *

از دامن شما خانمها باید شروع بشود. از دامن شما باید این مطلب شروع بشود که بچه‌ها را تربیت کنید، يك تربیت صحیح اسلامی. به اینکه خودتان [وقتی] بچه در دامنانتان هست، همراهتان هست، همه چشم و گوشش به فعل و قول شماست، از شما دروغ نشنود بعد دروغگو درآید از کار. اگر این دید مادر دروغ می‌گوید، بعد هم دید پدر دروغ می‌گوید، این دروغگو می‌شود. اگر دید مادر آدم صحیحی است، پدر آدم صحیحی است، این صحیح بار می‌آید. (188)

58/2/24

* * *

برنامه طویل‌المدت ملت ما، برنامه دراز مدت ملت ما این است که بچه‌های خودشان را، اینهایی که در تحت تربیت آنهاست، معلمهای ما، مادرهای بچه‌های ما، پدرهای بچه‌های ما، معلمهای بچه‌های ما، استادها بچه‌های ما، نویسندگان برای بچه‌های ما، گویندگان برای بچه‌های ما، اینها معنویات را به این ملت بفهمانند؛

تأثیر افعال مادران
بر بچه‌ها

آشنا کردن بچه‌ها
با معنویت

آشنا کنند آنها را با معنویات. (189)

58/3/2

* * *

کمکهای بانوان ارزشش چند برابر کمکهای مردان است. خداوند شما را حفظ کند، و شما را برای تربیت انسانها، که شغل انبیا است ... حفظ کند. سلام بر همه شما و رحمت بر همه شما. (190)

ارزش کمک بانوان

58/3/5

* * *

بانوان محترم! مسئولید همه؛ مسئولیم همه. شما مسئول تربیت اولاد هستید؛ شما مسئولید که در دامنهای خودتان اولاد متقی بار بیاورید، تربیت کنید، به جامعه تحویل بدهید. همه مسئول هستیم که اولاد را تربیت کنیم؛ لکن در دامن شما بهتر تربیت می‌شوند. دامن مادر بهترین مکتبی است از برای اولاد. (191)

دامن مادر، بهترین
مکتب برای اولاد

58/3/5

* * *

شما خانمها به طوری که حالا خودتان می‌گویید معلم هستید؛ دو شغل شریف دارید. شما خانمها دو تا شغل بسیار شریف دارید. یکی شغل تربیت فرزند، که این از همه شغلها بالاتر است. يك فرزند خوب شما اگر به جامعه تحویل بدهید، برای شما بهتر است از همه عالم. اگر يك انسان شما تربیت کنید، برای شما به قدری شرافت دارد که من نمی‌توانم بیان کنم. پس شما يك شغل‌تان این است که بچه‌های خوب تربیت کنید. دامن مادرها دامن‌ی است که «انسان» از آن باید

شریف بودن شغل
مادران

درست بشود. یعنی اول مرتبه تربیت، تربیت بچه است در دامن مادر؛ و برای اینکه علاقه بچه به مادر بیشتر از همه علایق هست و هیچ علاقه‌ای بالاتر از علاقه مادری و فرزندی نیست. بچه‌ها از مادر بهتر [مسائل] را اخذ می‌کنند. آنقدری که تحت تأثیر مادر هستند، تحت تأثیر پدر نیستند، تحت تأثیر معلم نیستند، تحت تأثیر استاد نیستند. (192)

58/3/21

* * *

باید این تربیت‌های طاغوتی متحول بشود به تربیت‌های انسانی - اسلامی. و امید است که از دامن مادرها شروع بشود، و به دانشگاه و بالاتر ختم بشود و مدارس ما هم همین‌طور. سعادت يك ملت به این است که سران آن ملت، کسانی که مقدرات آن ملت به دستشان است، مزگی باشند؛ تزکیه شده باشند. (193)

58/4/27

* * *

دامن مادر بزرگترین مدرسه‌ای است که بچه در آنجا تربیت می‌شود. آنچه که بچه از مادر می‌شنود غیر از آن چیزی است که از معلم می‌شنود. بچه از مادر بهتر می‌شنود تا از معلم. در دامن مادر بهتر تربیت می‌شود تا در جوار پدر؛ تا در جوار معلم. [این] يك وظیفه انسانی است، يك وظیفه الهی است، يك امر شریف است؛ انسان درست کردن است. (194)

58/5/27

* * *

تحول تربیت طاغوتی
به تربیت انسانی

دامن مادر، بزرگترین
مدرسه

شما خواهان، آنی که مُتَكفِّل بچه‌هاست، توجه کنند که بچه‌ها را تربیت انسانی بکنند. و آنکه متکفل يك جمعیتی است، آن جمعیت را دعوت به راه خدا و صراط مستقیم بکند. این راه مستقیم الهی است که می‌تواند انسان را از نقص رو به کمال ببرد و از ظلمات به نور برساند. (195)

58/7/20

* * *

رحمت واسعة خداوند بر آن مادران و پدرانی که شما شجاعان نبرد در میدان کارزار و مجاهدان با نفس در شبهای نورانی را در دامن پاکشان تربیت نمودند. (196)

61/1/2

* * *

تربیت مجاهدان

رحمت خداوند بر این دامنهای پاکی که پروراننده این جوانان شیردل می‌باشند. (197)

62/11/19

* * *

تربیت جوانان شیردل

اهمیت و شرافت مادری

حقوق بسیار مادرها را نمی‌توان شمرد و نمی‌توان به حق ادا کرد. يك شبِ مادر نسبت به فرزندش از سالها عمر پدر متعهد ارزنده‌تر است. تجسّم عطوفت و رحمت در دیدگان نورانی مادر، بارقه رحمت و عطوفت ربّ العالمین است. خداوند تبارك و

بهشت زیر قدمهای
مادران

تعالی قلب و جان مادران را با نور رحمت ربوبیت خود آمیخته آن گونه که وصف آن را کس نتوان کرد و به شناخت کسی جز مادران درنیاید و این رحمت لایزال است که مادران را تحمّلی چون عرش در مقابل رنجها و زحمتهای از حال استقرار نطفه در رحم و طول حمل و وقت زاییدن و از نوزادی تا به آخر، مرحمت فرموده؛ رنجهایی که پدران يك شب آن را تحمّل نکنند و از آن عاجز هستند. اینکه در حدیث آمده است که «بهشت زیر قدمهای مادران است»¹ يك حقیقت است و اینکه با این تعبیر لطیف آمده است برای بزرگی عظمت آن است و هوشیاری به فرزندان است که سعادت و جنت را در زیر قدم آنان و خاک پای مبارك آنان جستجو کنید و حرمت آنان را نزدیک حرمت حق تعالی نگهدارید و رضا و خشنودی پروردگار سبحان را در رضا و خشنودی مادران جستجو کنید. (198)

61/2/8

* * *

اسلام برای ساختن انسان آمده است. کتاب آسمانی اسلام که آن قرآن مجید است، کتاب تربیت انسان است؛ انسان را به همه ابعادی که دارد، به بُعد روحانی و به بُعد جسمانی، بُعدهای سیاسی، اجتماعی، فرهنگی - همه بُعدها - بُعد نظامی؛ این اسلام آمده است که به ما راه تربیت را نشان بدهد. ما هم باید به تبع اسلام تربیت کنیم جوانان خودمان را، تربیت کنیم بانوان خودمان را. بانوان ما تربیت کنند اطفال خودشان را در دامن خودشان؛ وقتی که بزرگ شدند، تربیت کنند آنها را تا برسند به آن وقتی که برومند شوند و برای اسلام و برای انسانیت

تربیت اطفال برای
اسلام

¹) قال رسول الله (ص): «الجنة تحت اقدام الأمهات»؛ کنز العمال؛ ج 4539.

58/1/22

* * *

زنان از نظر اسلام نقش حساسی در بنای جامعه اسلامی دارند و اسلام زن را تا حدی ارتقا می‌دهد که او بتواند مقام انسانی خود را در جامعه باز یابد و از حد شیء بودن بیرون بیاید و متناسب با چنین رشدی، می‌تواند در ساختمان حکومت اسلامی مسئولیتهایی را به عهده بگیرد. (200)

نقش حساس زن در
بنای جامعه اسلامی

57/8/19

* * *

شما خانمها ارزش دارید در پیشگاه خدا انشاءالله. تهذیب کنید بچه‌های خودتان را؛ تربیت کنید، تربیتهای اسلامی. (201)

ارزش خانمها در
پیشگاه خدا

58/2/20

* * *

در مادری‌تان باید بچه‌ها را تهذیب کنید؛ در معلمی‌تان هم باید تهذیب کنید؛ يك افراد صحیح تحویل جامعه بدهید، يك جامعه را صحیح کنید. و اگر خدای نخواستہ عکس این معنا باشد، وزر آنها هم به عهده شما می‌آید. همان طوری که هر کار خوبی که اینها بکنند چون شما مبدأ این کار خوب بودید - برای شما هم خوبی دارد، اجر و ثواب دارد، اگر خدای نخواستہ يك قنشر فاسدی شما تحویل جامعه بدهید، آنها بروند فسادکاری بکنند، این دودش به چشم شما هم می‌رود. (202)

مادران
مبدأ کار خوب

58/2/24

شما خانمها شرف مادری دارید، که در این شرف از مردها جلو هستید؛ و مسئولیت تربیت بچه در دامن خودتان دارید. اول مدرسه‌ای که بچه دارد، دامن مادر است. مادر خوب، بچه خوب تربیت می‌کند؛ و خدای نخواستہ، اگر مادر منحرف باشد، بچه از همان توی دامن مادر، منحرف بیرون می‌آید. و چون بچه‌ها آن علاقه‌ای که به مادر دارند به هیچ کس ندارند، و در دامن مادر که هستند تمام ... آرزوهایی که دارند خلاصه می‌شود در مادر و همه چیز را در مادر می‌بینند، حرف مادر، خلق مادر، عمل مادر، در بچه‌ها اثر دارد. لامحاله يك بچه در دامن مادر - که اول کلاس است - این دامن اگر يك دامن طاهر پاکیزه مهذب باشد، بچه از همین اول که دارد رشد می‌کند، با آن اخلاق صحیح و با آن تهذیب نفس و با آن عمل خوب رشد می‌کند. بچه وقتی در دامن مادرش هست، می‌بیند مادر اخلاق خوش دارد، اعمال صحیح دارد، گفتار خوش دارد، این بچه از همان جا اعمالش و گفتارش به تقلید از مادر - که از همه تقلیدها بالاتر است - و به تزریق مادر - که از همه تزریقها مؤثرتر است - تربیت می‌شود. (203)

58/2/24

* * *

برنامه طویل‌المدت برای شما جوانها، برای شما خانمها، برای همه، این است که اگر شماها يك انسان مذهبی باشید مقاصد اسلامی را پیش می‌برید. اگر این خانمها بچه‌های مهذب بار بیاورند، بچه‌های اسلامی بار بیاورند، شما هم دینتان و هم دنیاتان محفوظ است. اگر خدای نخواستہ در دامن اینها بچه غیر مهذب، بچه غیر اسلامی پیدا بشود، و در کفالت شما جوانها بچه‌های غیر اسلامی، بچه‌های غیر

به بارآوردن بچه‌های
مهذب

مذهب پیدا بشوند، و در دبستانهای ما که بچه‌ها مان می‌روند مذهب و مؤدب به آداب اسلامی نباشند، در دبیرستانهای ما که جوانهای ما می‌روند تهذیب در کار نباشد، ادب اسلامی در کار نباشد و در دانشگاه، اسلامی نباشد و از علوم اسلام و از احکام اسلام خبری نباشد، رو به زوالیم. یعنی هم اسلام به باد می‌رود و هم کشور. (204)

58/3/2

* * *

این مادر که بچه در دامن او بزرگ می‌شود بزرگترین مسئولیت را دارد؛ و شریفترین شغل را دارد؛ شغل بچه‌داری. شریفترین شغل در عالم بزرگ کردن يك بچه است، و تحویل دادن يك انسان است به جامعه. این همان بود که خدای تبارك و تعالی در طول تاریخ برایش انبیا فرستاد، در طول تاریخ از آدم تا خاتم. انبیا آمدند انسان درست کنند. (205)

58/3/2

* * *

مادری که بچه‌اش گرفتاری دارد و می‌خواهد نجاتش بدهد، آنقدری که الطاف این مادر او را آرام می‌کند، مداوا آنقدر در او تأثیر ندارد، این الآن احتیاج به این دارد که روحش آرام بشود. مادر روح این را آرامش می‌دهد. (206)

58/3/5

* * *

شما می‌توانید بچه‌هایی را تربیت کنید که حفاظت از انبیا بکنند؛

**بزرگ کردن بچه،
شریف‌ترین شغل**

مادر، روح آرامش

حفاظت از آمال انبیا بکنند. شما هم خود حافظ باید باشید و هم نگهبان درست کنید. نگهبان، اولاد شما هستند؛ آنها را تربیت کنید. خانه‌های شما باید خانه تربیت اولاد باشد. منزل علماست منزل شما؛ و منزل تربیت علمی، تربیت دینی، تهذیب اخلاق. توجه به سرنوشت اینها بر عهده پدران است و بر عهده مادرها. (207)

58/3/5

* * *

خانمهای محترم! خودتان را تهذیب کنید؛ و کودکان خودتان را تهذیب کنید. کودکان خودتان را اسلامی بار بیاورید، که در اسلام همه چیز است. خودتان در پناه اسلام و به اخلاق اسلامی متخلق بشوید، که همه چیز در اسلام است. آقایان محترم! خانمهای محترمتان! ندای اسلام را لبیک بگویید. اسلام برای تأمین علف نیامده است! اسلام برای تأمین معنویات آمده است. همه‌اش فریاد از مادیات نباشد؛ برخلاف مسلك اسلام است. معنویات اگر تحقق پیدا کرد، مادیات معنوی می‌شود و به دنبالش هست. اسلام مادیات را به تبع معنویات قبول دارد؛ مادیات را مستقلاً قبول ندارد. اساس معنویات است. يك کشور با معنویاتش کشور است. (208)

58/3/8

* * *

بچه‌هایتان [را] در دامن‌تان تربیت اسلامی، تربیت انسانی بکنید تا وقتی تحویل می‌دهید شما این بچه را به دبستان، يك بچه صحیح، اخلاق خوب، آداب خوب؛ آنطور تحویل بدهید. (209)

58/3/21

متخلق شدن به اخلاق
اسلامی

تربیت
اسلامی - انسانی

باید توجه داشته باشید که این بچه‌هایی که پیش شما تربیت می‌شوند تربیت دینی بشوند، تربیت اخلاقی بشوند. اگر يك بچه متدین را شما تحویل جامعه بدهید، يكوقت می‌بینید همین يك بچه متدین متعهد يك جامعه را اصلاح می‌کند. يك فرد ممكن است يك جامعه را اصلاح بکند؛ بنابراین، اگر خدای نخواستہ این بچه از دامن شما درست از کار در نیاید، از تحت تربیت شما که معلم هستید درست از کار در نیاید، ممكن است يك بچه يك جامعه را فاسد بکند، و شما مسئول باشید.

شما از آن طرف [اگر] يك فرد را تربیت صحیح بکنید، آنقدر شرافت دارید که همان شرافت انبیا است. از این طرف، اگر خدای نخواستہ تربیتتان نسبت به بچه‌هایی که توی دامتتان هست، یا بعداً که بچه‌هایی که تحت تربیت شما هستند، اگر خدای نخواستہ فاسد تربیت بشوند، ممكن است که يك جامعه را فاسد کنند. (210)

58/3/21

* * *

شما بانوان که در این نهضت شرکت داشتید، و خداوند شما را حفظ کند، از این به بعد هم در این نهضت شرکت کنید و این نهضت را به پیش ببرید. و مهم شما این است که اولادها را خوب تربیت کنید. بانوان را آنطور اینها می‌خواستند باشند که بچه‌هایشان از آنها جدا باشد، بانوان را بکشند به ادارات؛ نه برای اینکه اداره درست بشود؛ یکی اینکه ادارات را فاسد بکنند، یکی اینکه بچه‌ها را از دامن مادر جدا بکنند؛ و بچه‌ها از اول که در دامن مادر نباشند عقده پیدا می‌کنند و اکثر مفاسد از این عقده‌هایی است که بچه‌ها پیدا می‌کنند. شما بچه‌های خودتان را خوب حفظ کنید، بچه‌های خودتان را خوب

تربیت کنید. این بچه‌ها هستند که کشوری را نجات می‌دهند. در دامن شما اینها اسلامی بار بیایند، در دامن شما اینها با فضیلت بار بیایند، با ایمان بار بیایند، تا در این مملکت بتوانند خدمت بکنند. خداوند همه شما را ان شاء الله سعادت مند کند؛ و همه شما را برای مملکت خودتان مفید قرار بدهد. (211)

58/4/10

* * *

در مادری‌تان باید بچه‌ها را تهذیب کنید؛ در معلمی‌تان هم باید تهذیب کنید؛ يك افراد صحیح تحویل جامعه بدهید، يك جامعه را صحیح کنید. (212)

58/2/24

* * *

انبیا آمده‌اند که انسان درست کنند، انبیا مأمورند که افراد را - افرادی که بشر هستند و از همین با حیوانات فرق ندارند - آمده‌اند که اینها را انسان کنند؛ تزکیه کنند، مزکی کنند؛ پاکیزه کنند. شغل انبیا همین است و باید شغل مادرها همین باشد نسبت به بچه‌هایی که در دامنشان هست. بچه‌ها را از آن اول که در دامنشان هست تزکیه کنند. آنها با اخلاق خوب، با اعمال خوب در آنجا بچه‌ها بهتر تربیت می‌شوند. در دامن مادر، بچه‌ها بهتر تربیت می‌شوند تا در پیش استاد. آن علاقه‌ای که بچه به مادر دارد به هیچ کس ندارد. و آن چیزی که در بچگی از مادر می‌شنود یا می‌بیند، آن نقش می‌بندد در قلبش؛ و تا آخر همراهیش هست. مادرها باید توجه به این معنا بکنند که این بچه‌ها را خوب تربیت کنند، مزکی تربیت کنند؛ يك مدرسه علمانی - ایمانی باشد

تربیت دینی - اخلاقی
بچه‌ها

دامن مادر، مدرسه
علمی - ایمانی

دامن‌هایشان، و این يك مطلب بسیار بزرگی است که از مادرها می‌آید. و از کس دیگر نمی‌آید. آنقدری که بچه از مادر چیز می‌شنود از پدر نمی‌شنود. آنقدری که اخلاق مادر تأثیر دارد در بچه کوچولوی نورس و به او منتقل می‌شود از دیگران نمی‌شود. (213)

58/4/26

* * *

يك مادر ممکن است که بچه را تربیت کند و خوب تربیت کند، و آن يك بچه يك امت را نجات بدهد و ممکن است که بد تربیت کند و موجب هلاکت يك امت بشود. (214)

58/4/26

* * *

نجات يك امت، در گرو
تربیت خوب

چنانچه از دامن مادر که شروع شد خوب شروع شد، بچه را خوب تربیت کردند، آنکه تحویل داد به دبستان دبستان خوب تربیت کرد. آنکه تحویل داد به دبیرستان آنجا هم همین‌طور، آنکه به دانشگاه یا به مدارس علمی دیگر آنها هم خوب، یکوقت در يك برهه از زمان می‌بینید که جوانها همه خوب از کار در می‌آیند؛ يك مملکت را به خوبی می‌کشند. (215)

58/4/26

* * *

دامن مادر، شروعی
خوب برای تربیت

يك انسان درست، ممکن است يك عالم را تربیت بکند. يك انسان غیر سالم و يك انسان فاسد، عالم را به فساد می‌کشد. فساد و صلاح از دامنهای شما و از تربیت‌های شما و از مدارس می‌آید که شما در آنجا اشتغال

تربیت انسان درست

دارید، از آنجا شروع می‌شود. (216)

58/5/27

* * *

این بچه کوچولو هم از حالا تربیت می‌شود، يك تربیت صحیح، و اگر چنانچه خدای
نخواستہ يك خلافی در او باشد، آن بچه‌ها که کوچکند از اول تربیت، تربیت فاسد
می‌شوند. و این هم به عهده شماسست. (217)

تربیت صحیح

58/7/12

* * *

نقش زن در جامعه بالاتر از نقش مرد است؛ برای اینکه بانوان علاوه بر اینکه
خودشان يك قشر فعال در همه ابعاد هستند، قشرهای فعال را در دامن خودشان
تربیت می‌کنند. خدمت مادر به جامعه از خدمت معلم بالاتر است، و از خدمت همه
کس بالاتر است. و این امری است که انبیا می‌خواستند. می‌خواستند که بانوان
قشری باشند که آنها تربیت کنند جامعه را، و شیر زنان و شیر مردانی به جامعه
تقدیم کنند. (218)

خدمت مادر
بالاترین خدمتها

59/12/25

* * *

شما مادران خوبی برای اطفال باشید؛ و ناصحان خوبی برای جامعه؛ و زحمتکشان
خوبی برای مستمندان، و هستید بحمدالله. (219)

مادران ناصحان خوب
جامعه

59/12/25

* * *

بانوان ایران در این نهضت و انقلاب سهم بیشتری از مردان دارند و امروز هم که در پشت جبهه‌ها مشغول فعالیت هستند، سهم آنها بیشتر از دیگران است و در تربیتی که اشتغال دارند، چه تربیت کودکانشان و چه تربیت خردسالانشان و چه تربیتهایی که در کلاسها و جاهای دیگر مجالس دارند، باز سهم بزرگی در این انقلاب دارند. (220)

**سهم بیشتر بانوان در
نهضت انقلاب**

60/3/2

* * *

بانوان محترم ایران ثابت کردند که دستخوش اینطور توطئه‌ها نشده‌اند و نمی‌شوند و ثابت کردند که در دژ محکم عفت و عصمت هستند و جوانان صحیح و نیرومند و دختران عفیف و متعهد به این کشور تسلیم خواهند کرد و هیچ گاه در آن راههایی که قدرتهای بزرگ برای تباه کردن این کشور پیش پای آنها گذاشته بود، نخواهند رفت. (221)

**قرار گرفتن در دژ محکم
عفت و عصمت**

60/3/2

* * *

چگونه سخن توان گفت؟ در اقدام شریف مادران بزرگواری که در دامنه‌های مطهر خود چنین فرزندی را برای اسلام تربیت کرده‌اند، چه می‌توان نثار کرد؟ (222)

**تربیت در دامنه‌های
مطهر**

63/6/5

* * *

بانوان ایران جانیشان را، جوانانشان را، وقتشان را وقف اسلام کردند و اسلام را به اینجا رساندند. و امیدواریم که از این به بعد هم از این

**وقف اسلام کردن جان
و جوانانشان**

بالا تر بشود، و مطمئن باشید که تا شماها در صحنه هستید و شماها متعهد به اسلام هستید و جوان می‌دهید و جوان تربیت می‌کنید، این اسلام به پیش برود. (223)

63/12/22

* * *

اثرات منفی جدا کردن فرزندان از دامن مادر

اینها می‌خواستند که این طبقه [را] هم با زور و با فشار نابود کنند. آن مآثری که اینها دارند، آن خدمت‌هایی که این قشر می‌توانند به ملت بکنند، آن خدمت‌های ارزنده‌ای که بانوان ما عهده‌دار آن هستند، از دستشان گرفته بشود؛ و نگذارند اینها آن خدمت اصیلی که باید بکنند و آن تربیت بچه‌ها، که بعدها مقدرات مملکت به دست آنهاست، اینها نگذارند که این خدمت انجام بگیرد؛ مبادا بچه‌ها در دامن اینها تقوا پیدا بکنند؛ در دامن اینها تربیت اسلامی بشوند؛ تربیت ملی بشوند؛ و بعد در دبستانها که آمدند و بعد در دبیرستانها که رفتند، نتوانند آنها با تبلیغاتی که آنجا می‌کنند و استادهایی که از خودشان آنجا می‌گذارند و مبلغینی که در آنجا دارند نتوانند اینها را برگردانند.

از این جهت، نقشه این بود که این بانوان را از آن مقام اصیل بزرگی که دارند کنار بزنند، و به خیال خودشان نیمی از این جمعیت ایران را آزاد کنند! (224)

58/2/26

* * *

البته شغل برای زن، شغل صحیح برای زن، هیچ مانعی ندارد؛ لکن نه

توطئه در جهت
مخدوش کردن خدمات
ارزنده مادران

آنطوری که آنها می‌خواستند. آنها نظرشان به این نبود که زن يك اشتغالی پیدا بکند. نظرشان به این بود که زن را مثل مردها هم، زنها را و مردها را، از آن مقامی که دارند منحط کنند، نگذارند يك رشد طبیعی از برای قشر زن پیدا بشود؛ یا يك رشد طبیعی از برای قشر مرد. نگذارند بچه‌های ما تربیت صحیح بشوند. و لهذا از آن اول جلوییش را گرفتند. دامن بانوان که مرکز تربیت اطفال است بسیاری‌اش از این [موهبت] محروم شد. بعد در دبستانها بچه‌ها رفتند، آنجا هم با تبلیغات سوئی، با کتابهای منحرفی، آنها را منحرف کردند. بعد در دانشگاه که رفتند، عمال خود آنها گذاشتند رشد صحیح بکنند. گذاشتند دانشمندان صحیح تربیت بشود. اشخاص ملی صحیح، اشخاص اسلامی صحیح، تربیت بشود. (225)

58/2/26

* * *

شغل مادری؛ که مع‌الأسف اجانب این شغل را پیش ما مبتذل کردند؛ و مادرهای بچه‌های ما را از بچه‌ها جدا کردند، نه همه، مقداری را؛ این شغل بزرگ را مبتذل کردند که از دامن این مادر، بچه - بچه صحیح بیرون نیاید. و بعد که به دبستان می‌رود و بعد که تحت حمایت پدر می‌آید، پدر را هم يك کاری بکنند که توجهش به بچه نباشد؛ تربیت نکند. بعد هم در دبستان؛ بعد هم در دبیرستان؛ بعد هم در همه جای دیگر؛ در بالاتر از این. اینها می‌خواهند که انسان در این کشورها نباشد. اگر انسان در این کشورها باشد، دست آنها کوتاه خواهد شد. می‌خواهند مسلمان صحیح مؤمن، مؤمن بالله، آنکه شهادت را فوز می‌داند، در این مملکت نباشد. (226)

58/3/2

مبتذل کردن شغل
بزرگ مادری

مع‌الأسف در آن حکومت طاغوتی این شغل را می‌خواستند از این مادرها بگیرند. تبلیغ کردند به اینکه زن چرا بچه‌داری بکند... این شغل شریف را منحطش کردند در نظر مادرها؛ برای اینکه می‌خواستند که مادرها از بچه‌ها جدا بشوند، بچه‌ها را ببرند در پرورشگاهها بزرگ کنند؛ مادرها هم علی‌فدحه برونند يك کارهایی که آنها دلشان می‌خواهد بکنند و بچه در پرورشگاه وقتی که بزرگ بشود، يك بچه‌ای که در دامن مادر بزرگ بشود نیست؛ عقده پیدا می‌کند. وقتی بچه در پرورشگاه و بدون مادر با اجنبی بخواهد سر و کار داشته باشد و محبت مادر از سر او کم بشود، این بچه عقده پیدا می‌کند. بسیاری از این مفسده‌هایی که در جامعه واقع می‌شود، از این بچه‌هایی هستند که عقده دارند؛ از این انسانهایی هستند که عقده دارند. مبدأ يك عقده بزرگ، این جدا کردن بچه از مادر است. محبت مادری لازم دارد بچه. بنابراین، این شغل که شغل انبیا است و انبیا هم آمدند برای اینکه انسان درست کنند، این شغل اول شما هست؛ در اول تربیت بچه. (227)

58/3/21

* * *

در این طول سلطنت، اینها کوشش کردند که مادرها را از بچه‌ها جدا کنند. به مادرها تزریق کردند که بچه‌داری چیزی نیست، شما توی ادارات بروید. جدا کردند این بچه‌های معصوم را که باید تربیت بشوند از دامنهای مادر و بردند در پرورشگاهها و جاهای دیگر و اشخاص اجنبی، اشخاص غیر رحیم، آنها را تربیت می‌کردند، تربیت فاسد. بچه‌ایی که از مادرش جدا شد پیش هر که باشد عقده پیدا می‌کند، عقده که پیدا کرد، مبدأ بسیاری از مفاسد می‌شود. بسیاری از

منحط کردن شغل
شریف مادری

جدا کردن بچه‌ها از
مادرها

این قتل‌هایی که واقع می‌شود روی عقده‌هایی است که پیدا می‌شود، و عقده‌ها بسیاری‌اش از این پیدا می‌شود که مادر از اولاد جدا می‌شود. (228)

58/4/26

* * *

بچه‌هایی که از دامن مادر جدا شده‌اند و در پرورشگاهها رفتند اینها چون پیش اجنبی هستند و محبت مادر ندیده‌اند، عقده پیدا می‌کنند. این عقده‌ها منشأ همهٔ مفاسدی است، یا اکثر مفاسدی است، که در بشر حاصل می‌شود. این جنگ‌هایی که پیدا می‌شود از عقده‌هایی است که در قلوب این خونخوارها هست. این دزدیها، این خیانتها، اینها اکثراً از عقده‌هایی است که در انسان هست. بچه‌های شما را اگر از شما جدا کردند، به واسطهٔ نداشتن محبت مادر، عقده پیدا می‌کنند؛ به فساد کشیده می‌شوند. مأمورند اینها، مأمور بودند این دستگاه به اینکه بچه‌های ما را به فساد بکشند؛ از آن اول نگذارند در يك دامن محبت بزرگ بشود، تربیت بشود تا عقده پیدا بشود. بعد هم زبردست معلم‌هایی که خودشان تعیین کردند، و بعد هم در دانشگاهی که خودشان تأسیس کردند، از این پایین تا آن بالا فساد؛ «اخراج من النور الی الظلمات»¹، نگذاشتن اینکه يك تربیت انسانی پیدا بشود. (229)

58/5/27

* * *

اینها نمی‌خواهند انسان پیدا بشود، از این جهت ، اینقدر تربیت اولاد را پیش مادر مبتذل کردند؛ و اینقدر تبلیغات کردند که حتی خود

عقده‌ها منشأ مفاسد

¹)) اشاره به قسمتی از آیه 257 سورهٔ بقره.

مادرها هم شاید باور کردند. مادرها، این بچه‌های عزیز را، آنهایی که تحت تأثیر اینها واقع شدند، این بچه‌های عزیز را به پرورشگاهها فرستادند و از دامنه‌های خودشان جدا کردند، و در آنجا تربیت‌های شیطانی شدند. (230)

58/5/27

* * *

شما مسئول هستید. مسئولیت بزرگ است. يك انسان درست، ممکن است يك عالم را تربیت بکند. يك انسان غیر سالم و يك انسان فاسد، عالم را به فساد می‌کشد. فساد و صلاح از دامنه‌های شما و از تربیت‌های شما و از مدارسی که شما در آنجا اشتغال دارید، از آنجا شروع می‌شود. (231)

58/5/27

* * *

برای خانمها يك مطلب بالاتر است. و آن مطلب، تربیت اولاد است. شما گمان نکنید که اینها که همیشه از مادر بودن و از اولاد داشتن و از تربیت اولاد داشتن، اینها تکذیب می‌کنند و مطلب را يك مطلب خیلی سستی می‌گیرند و مطلب را يك مطلب بسیار پایینی می‌گیرند اینها غرض صحیح دارند. اینها می‌خواهند از این دامن که بچه خوب می‌خواهد در آن تربیت بشود بچه‌ها را از این دامنه دور کنند. بچه‌ها را از همان اول به پرورشگاهها بفرستند، زیردست دیگران، زیردست اجانب بچه‌ها را تربیت کنند. آنها می‌خواهند انسان درست نشود. دامنه‌های شما دامنه‌هایی است که انسان درست می‌کند. اینها می‌خواهند بچه‌های شما را از اینجا نگذارند با شما باشند و نگذارند انسان

مسئولیت بزرگ تربیت

تربیت اولاد بالاترین
مطلب

* * *

اهمیت خانواده و وظایف آن در جلوگیری از انحراف فرزندان

روح مکرم رسول اکرم و ائمه هدی - صلی الله علیه و آله و علیهم اجمعین - در اضطراب و وحشت است که مبادا برگهای درخت نبوت و ولایت ریخته شود و خزان گردد. حضرت می فرماید: *تَنَاقَحُوا تَنَاسَلُوا، فَاتَى أَبَاهِي بِكُمْ الْأُمَمَ وَ لَوْ بِالسَّقَطِ¹* یعنی «زناشویی کنید تا فرزند آورید؛ پس همانا من فخر می کنم به واسطه شما به امتهای دیگر گرچه به بچه ساقط شده». (233)

فخر پیامبر

* * *

خانواده شما باید مدرسه باشد، تعلیم احکام اسلام، تهذیب اخلاق نونهالان. شما باید نونهالان مهذب تحویل معلمان بدهید و معلمان باید آنها را بیشتر تهذیب کنند. (234)

تهذیب اخلاق نونهالان

* * *

این دعوت به ازدواج، اینقدر تعریف از ازدواج برای اینکه هم ازدواج

¹) در مستدرک الوسائل («کتاب النکاح»، باب اول ابواب مقدمات النکاح، ح 17) بدون «ولو بالسقط» آمده، اما در تفسیر ابوالفتوح رازی (سوره نور، آیه 32) «تَنَاقَحُوا تَكْتَبُوا فَاتَى أَبَاهِي بِكُمْ الْأُمَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَوْ بِالسَّقَطِ».

بشود، هم انحراف نباشد. از این شهوات مطلق، از این مراکز فساد و فحشا، انبیا جلوگیری می‌کنند، نه از اصل شهوت. اصل شهوت طبیعی است و باید هم کار خودش را انجام بدهد، اما حدود دارد. اگر تربیت و تعلیم آن طوری که انبیا و تحت تربیت انبیاست تحقق پیدا بکند، انسان هم صحیح می‌شود و روی يك نظمی تحقق پیدا می‌کند و این آكل و مأكول و این تعدييات و این تجاوزها و این اختلافهای طبقاتی پیدا نمی‌شود؛ و هم آن طرف - که عمده آن طرف است - آن حیات جاویدی که آخر ندارد تأمین می‌شود. (235)

دعوت به ازدواج جهت
جلوگیری از انحراف

58/4/16

* * *

وقتی در يك جامعه‌ای سلامت حکمفرما باشد افراد خود به خود سالم بار می‌آیند. يك خانواده‌ای که همه‌شان اشخاص خوب هستند بچه‌هاشان سالم بار می‌آیند، مگر باز وارد بشوند در يك جامعه فاسد که آنها فاسدشان بکنند، و الاً طبعاً این طوری است. بچه‌های کوچک نفسشان مستعد از برای این است که، نقش بگیرد یا از طرف فساد یا از طرف صلاح. اگر يك جامعه صالح بود، بچه‌هایش هم صالح بار می‌آیند. اگر فاسد بود، بچه‌ها هم فاسد بار می‌آیند. (236)

جامعه سالم، بچه‌های
سالم

59/4/10

* * *

شما خانواده‌هایی بودید که در دامن شما این جوانهای برومند تربیت شده‌اند که فداکاری کردند برای اسلام. (237)

تربیت جوانان برومند در
دامن خانواده

59/9/27

* * *

ملت ما يك قدری در حال این افراد تفکر کند. پدر و مادرهای این جوانهای گول خورده، این دخترهای گول خورده، این پسرهای گول خورده، تفکر کنند و آنها را هدایت کنند. ما خیر شما را می‌خواهیم. (238)

60/4/1

* * *

من کراراً به این مادرها و پدرها و به این جوانهای گول خورده نصیحت کردم که اولاد خودتان را نصیحت کنید، اولاد خودتان را بازدارید از اینکه آلت دست جنایت‌کاران بشوند. (239)

نصیحت اولاد

60/4/8

* * *

پدر و مادرها توجه کنند بچه‌هایشان را که چه می‌کنند و چه می‌گذرد، این دختر بیچاره را نگذارند که در دام اینها¹ بیفتد، این پسر بیچاره را نگذارند که در دام اینها بیفتد، خودشان آنها را نصیحت کنند و اگر نصیحت پذیر نیستند معرفی کنند. (240)

توجه به بچه‌ها

60/5/19

* * *

نقش خانواده و خصوص مادر در نونهالان و پدر در نوجوانان بسیار حساس است؛ و اگر فرزندان در دامن مادران و حمایت پدران متعهد به طور شایسته و با آموزش صحیح تربیت شده و به مدارس فرستاده شوند، کار معلمان نیز آسانتر خواهد بود. اساساً تربیت از دامن پنهان

حساسیت نقش خانواده

¹) اشاره به جوانانی که ادعاهای دروغین گروهکهای منحرف آنان را فریب داده است.

مادر و جوار پدر شروع می‌شود و با تربیت اسلامی و صحیح آنان استقلال و آزادی و تعهد به مصالح کشور پایه‌ریزی می‌شود. (241)

60/6/31

* * *

پدران و مادران این کودکان معصوم و جوانان بی‌تجربه¹ کوشش کنند و جوانان و عزیزان خود را از این مهلکه که دنیا و آخرت آنان را تباہ می‌کند نجات دهند. و ملت مبارز و متعهد با هوشیاری و پشتکار، جوانان و نونهالان را که سرمایه و مخازن ارزشمند کشورند از شر این منحرفین امریکایی² نجات دهند. (242)

60/6/31

* * *

تلاش در جهت نجات
جوانان از تباہی

مادران و پدران متعهد از رفت و آمدهای فرزندانیشان سخت مراقبت نمایند و آنان را زیر نظر بگیرند تا خدای ناکرده صید منافقان امریکایی و منحرفان روسی نگردند، و وضع درسی آنان را دنبال کنند، چرا که نقش مادران و پدران در حفظ فرزندانیشان در سنین دبستان و دبیرستان بسیار مهم و ارزشمند است.

باید توجه داشته باشند که فرزندانیشان در سنینی هستند که با يك شعار گمراه‌کننده فریب می‌خورند و خدای ناکرده به راهی قدم می‌گذارند که جلوگیری از آن از هیچ کس ساخته نیست. مادران و پدران توجه داشته باشند که آنان از همه کس مؤثرتر برای نجات فرزندانیشان از گرداب جهل و فساد می‌باشند. به همین جهت، دلسوزانه و متعهدانه با

مراقبت از فرزندان

¹ اشاره به جوانانی که ادعاهای دروغین گروهکهای منحرف آنان را فریب داده است.

² اشاره به گروهکهای منحرف و ضد انقلاب.

اساتید فرزندان‌شان در تماس باشند و آنان را در این مهم یاری دهند و از آنان یاری گیرند. امیدوارم این نونهالان، استقلال فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و نظامی فردای ما را تأمین کنند، و ما را از شر ابرقدرتها نجات دهند و پایه‌گذاران جهان سوم راستین گردند. (243)

61/7/1

* * *

توصیه به حسن رفتار با اعضای خانواده

مادران گرچه همه نمونه‌اند لکن بعضی آنان از ویژگیهای خاصی برخوردارند و من در طول زندگی با مادر محترم تو و خاطراتی که از او - در شبهایی که با اطفال خود می‌گذرانند و در روزها نیز - دارم، او را دارای این ویژگیها یافتم. اینک به تو ای فرزند¹ و به سایر فرزندانم وصیت می‌کنم که کوشش کنید در خدمت به او و در تحصیل رضایت او پس از مرگ من، همان‌گونه که او را از شماها راضی می‌بینم در حال زندگی و پس از من بیشتر در خدمتش بکوشید. (244)

61/2/8

* * *

و آخرین وصیتم به احمد آن است که فرزندان خود را خوب تربیت کند و از کودکی با اسلام عزیز آشنا کند و مادر محترم مهربان‌شان را مراعات کند و خدمتگزار همه فامیل و همه متعلقان خود باشد. سلام خداوند بر همه صالحان، و از همه اقربا، خصوصاً فرزندانم تمنا دارم که مرا از تقصیر و قصوری که دربارهٔ آنان کردم و اگر ظلمی نمودم،

نمونه بودن مادران

تربیت خوب فرزندان

¹ منظور، مرحوم حاج سید احمد خمینی است.

بیخشد و از خداوند برایم طلب مغفرت و رحمت کنند، إِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛ و از خداوند مَنان عاجزانه می‌خواهم که بستگان مرا در راه سعادت و استقامت توفیق مرحمت فرماید و آنان را به رحمت واسعة خود غریق نماید. (245)

61/2/8

* * *

و به احمد، پسرمر وصیت می‌کنم که با ارحام و اقرباء خود خصوصاً خواهران و برادر و خواهرزادگان، با مهر و محبت و صلح و صفا و ایثار و مراعات رفتار کند. و به همه فرزندانم وصیت می‌کنم که با هم يك دل و يك جهت باشند و با مهر و صفا رفتار نمایند و همه در راه خداوند و بندگان محروم او قدم بردارند که خیر و عافیت دنیا و آخرت در آن است. و به نور چشمی، حسین¹ وصیت می‌کنم که از اشتغال به تحصیل علوم شرعیه غفلت نکند و استعدادی را که خداوند به او مرحمت فرموده ضایع نکند و با مادر و خواهر خود با مهر و صفا عمل کند و دنیا را سبک شمارد و در جوانی راه مستقیم عبودیت را پیش گیرد. (246)

مراعات در رفتار

61/2/8

* * *

آنچه لازم است تذکر دهم، علاوه بر آنکه به جمیع خویشاوندان و بستگان پس از ابلاغ سلام سفارش کنید به صبر جمیل و عدم فزع، به هیچ وجه تشبث نکنید. خداوند تعالی آنچه مقدر فرموده واقع خواهد شد. آنچه لازم است به شما² تذکر

حسن رفتار با مادران و
خواهران

¹) منظور، سید حسین خمینی، فرزند مرحوم حاج سید مصطفی خمینی است.

²) خطاب به فرزندان مرحوم حاج سید مصطفی خمینی.

رضای خداوند تعالی و رضای مرا می‌خواهی، با مادر و خواهران و برادر و بستگان مطلقاً حُسن رفتار نمایند. همه محتاج به حُسن سلوک شما هستند. تقاضا می‌کنم به همه خوش‌رفتاری نمایید. وقت حرکت گفته شد که اگر میل دارید خانواده بیایند مانع ندارد، اینجا هم تکرار شد. لکن با کمال میلی که به ملاقات همه دارم رضای نیستم بیایند و بیایید، زیرا به شماها و ایشان¹ بد می‌گذرد در محل غربت². برای من وسایل راحت فراهم خواهد شد، ان شاء الله تعالی. (247)

43/8/13

* * *

لازم است در موضوع مادر و خواهرها و احمد³ و بستگان به شما تأکید کنم، رضای خداوند و رضای من در حُسن سلوک با آنهاست. مادر خیلی احتیاج به خدمت دارد، باید از هر حیث مادی و معنوی رضایت او را به دست آورید، نگذارید نگرانی پیدا کند، راحتی او را فراهم کنید. (248)

43/8/19

* * *

لازم به تذکر نیست که باید با مادر و متعلقین با کمال مهربانی و عطف رفتار نمایید، مخصوصاً خدمت کنید به مادر که رضای خدای تعالی در آن است. (249)

43/8/23

رضای خدا در حُسن
سلوک با مادر

مهربانی و عطف با
مادر

¹) منظور، همسر حضرت امام است.

²) شهر بورسای ترکیه، محل تبعید حضرت امام.

³) منظور، مرحوم حاج سید احمد خمینی است.

فصل چهارم: نقش زنان در پیروزی انقلاب اسلامی

تحول زنان در انقلاب اسلامی

پیشقدم بودن زنان در نهضت
حضور شجاعانه زنان در تظاهرات
کمکهای مالی زنان به مستضعفین

تحول زنان در انقلاب اسلامی

يك تحول روحی؛ يك تحول فکری، با اراده مصمم. از بچه‌های كوچك تا مردهای بزرگ، از دخترهای كوچك تا خانمهای بزرگ، همه اقشار، با هم قیام کردند و استقامت کردند آن تَقُومُوا لِلَّهِ؛¹ قیام برای خدا، جمعاً و فرداً. (250)

58/2/21

* * *

ملتی که چك و چك می‌کرد در معاملاتش برای زیاد شدن و کم شدن در يك برهه از زمان - همچو انسانی رفتار می‌کرد با اهل ملت خودش و همچو تحول برایش حاصل شده بود که یکی از آقایان می‌گفت که دیدم يك زنی ... در آن تظاهرات - آن وقت که تظاهر می‌کردند - يك زنی يك کاسه‌ای دستش است، پول در آن است. گفتم لابد مثلاً فقیر است؛ تا رسیدم به او ... دیدم می‌گوید که امروز تعطیل است و اینهایی که دارند می‌روند ممکن است بعضی‌شان بخواهند تلفن کنند؛ پول هم که حالا نمی‌توانند پیدا کنند، من اینها را گذاشتم

قیام بانوان،
تحولی بزرگ

تحول در بانوان

¹ ((سبأ / 46.

برای تلفن. این يك امر کوچکی است ولی خیلی بزرگ است این. يك تحولی است که عظمتش خیلی زیاد است. (251)

58/3/8

* * *

این يك تحولی بود که بشر نمی‌توانست این تحول را درست کند. این تحول الهی بود. یعنی «مقلب القلوب» این کار را کرد. قلبها را از آن وحشت بیرون آورد. از آن وحشتی که از این رژیمها همه داشتند. از آن وحشت بیرون آورد؛ و به جای آن تصمیم امر شجاعت نشانند، به طوری که زنها، بچه‌ها مردها [به خیابانها ریختند] کی سابقه داشت که زن در مبارزه بیاید؛ مقابل توپ و تانک بیاید. این يك تحول روحی بود که خدای تبارک و تعالی در این ملت این تحول را ایجاد فرمود. و مادامی که ما این تحول را حفظ بکنیم و نهضت را به همان طور که تا حالا آمده است حفظش بکنیم، برای ما پیروزی هست. (252)

تحول الهی

58/3/27

* * *

این تحول که در ایران پیدا شد، تحول همه جانبه، تحول فکری، تحول روحی، تحوله‌ای دیگر، اینها اعجاز بود که خدای تبارک و تعالی نصیب شما ملت کرد در این زمان. امروز من می‌بینم گوینده شما بانوان ساحلی، سخنگوی شما بانوان ساحلی،¹ مسائلی را طرح می‌کند مسائل روز است؛ مسائل سیاسی روز است؛ مسائل اجتماعی روز است. همان طور که بانوان دیگر، در مراکز، در سایر محال ایران، مسائلی که امروز طرح می‌کنند مسائل روز است؛ مسائل

تحول روحی

¹ اشاره به گروهی از زنان ساکن مناطق ساحلی جنوب ایران که با حضرت امام دیدار داشتند.

سیاسی و اجتماعی است. و این تحول به برکت این نهضت اسلامی پیدا شد. و من امید این را دارم که این تحول باقی بماند. و شما بانوان و شما برادران و سایر برادران و خواهران ما جدیت کنید که حفظ کنید این تحول روحی را. دخالت کنید در مسائل سیاسی خودتان، در مسائل اجتماعی خودتان. (253)

58/4/12

* * *

وقتی کشاورز دید که خانمها از خانهها پاشده‌اند، از اروپا، اینجا هم همین طور، از دانشگاهها و از دانشکده‌ها و از مراکز تحصیل جوانها ریختند، زن و مرد - در تلویزیون دیشب هم نشان داد این را - من دیدم ریخته‌اند اینجا و دارند کمک می‌کنند به اینها، در روحیه این کشاورزها چه قدر این تاثیر دارد؛ چه قدر اینها را آقا می‌کند که می‌بینند خدمه اینها عبارت از دکتر است و مهندس؛ آمدند کمک کار هستند. این ارزشش خیلی است. شما هم که الان می‌گویید ما مه‌پاییم، این يك تحولی است که خدا این تحول را پیدا کرده. قلب شما پیشتر اصلاً دنبال این مسأله نبود؛ حالا آمده. کی آورده این را؟ مقلب القلوب خداست. (254)

تأثیر حرکت خانمها

58/4/30

* * *

خواهرهای ما که اشتغال به مسائل دیگر داشتند، الان همدوش با برادرها و مقدم بر آنها به سرنوشت ملت و به سرنوشت کشور خودشان فکر می‌کنند؛ طرح می‌دهند، فکر می‌کنند؛ انتقاد می‌کنند. این

همدوش بودن خواهران
با برادران

تحوّلی است که خدای تبارک و تعالی - که مقلّب القلوب است - ایجاد کرد. (255)
58/4/30

* * *

خانمهایی که در قبل وضعشان يك نحو دیگری بود و رژیم¹ آنها را به يك مسائل دیگری مشغول کرده بود، متحوّل شدند به کسانی که در مقابل رژیم ایستادند و با برادرها همدوش بلکه مقدّم در این نهضت شرکت کردند و این تحولات، تحولات اعجازآمیز بود. از آن طرف، تحول دیگری پیدا شد: امروز يك دسته از جوانها، زن و مرد، از اروپا آمدند پیش من و گفتند ما آمدیم برای اینکه در روستاها برویم و به مردم خدمت بکنیم. جوانهایی که سابق در مسائل دیگر فکر می کردند امروز در این جور مسائل فکر می کنند. می آیند، از اروپا می آیند، از خارج می آیند، زن و مردشان می آید برای اینکه در روستاها بروند و کمک کنند به روستاییها. چنانچه از داخل، از دانشگاه، طبیب، مهندس، خانمها، همه می روند در این روستاها و کمک می کنند. این حس تعاون يك حسی است که - يك تحوّل است - که اعجاز آمیز است و آنچه که هست خدای تبارک و تعالی انجام داده است. (256)

58/4/30

* * *

من امیدوارم که این تحوّل که حاصل شده است از برای همه یعنی هم خانمها و خواهرهای محترم ما و هم برادرهای محترم ما احساس

مقدم بودن بانوان
در نهضت

¹((رژیم شاهنشاهی.

وظیفه کردند. این احساس وظیفه بود که همه‌تان را آورد در خیابانها با فریاد، دشمن خودتان را بیرون کردید. این دخالت مستقیم شما در سیاست بود. (257)

58/6/26

* * *

من دلخوشم به اینکه يك همچو تحولی در ایران، در همه قشرها، شده است. الآن در همین قضیه جهاد سازندگی، خوب انسان می‌بیند که از همه‌جا اشخاصی که هم تحصیلکرده‌اند، خصوصاً خانمها، اینها - همین امروز هم در يك مصاحبه‌ای که بود من گوش کردم - دیدم که می‌گویند که ما از اول آفتاب می‌رویم سراغ کار تا غروب. این يك مسأله‌ای است که يك تحولی است پیدا شده است، یعنی همه با اشتیاق و احساس اینکه باید برای مردم کار بکنیم مشغولند و مسلماً در شما هم همین معنا هست. (258)

58/6/25

* * *

اینها تا کنون به چشمشان نخورده بود که يك دسته از خانمهایی که در شهرستان زندگی کرده‌اند، بروند توی این جمعیتهایی که دارند درو می‌کنند همراه آنان درو بکنند، همچو چیزی به چشمشان نخورده بود، به خیالشان نمی‌آمد، حالا وقتی که می‌بینند يك همچو حس انسانی پیدا شده است و این در سایه اسلام پیدا شده و قدرتهای ظاهری نمی‌تواند يك همچو تحولی را بدهد، تحول اسلامی و انسانی است، این آنها را همچو دلخوش می‌کند، که کارهایشان و قدرتشان را چند مقابل می‌کند. بنابراین يك تحول انسانی و تحول روحانی حاصل

تحول در جهت کار برای مردم

تحول اسلامی و انسانی در بانوان

شده است که این موجب طمأنینهٔ انسان است؛ موجب اطمینان است. (259)
58/6/25

* * *

همین جوانهایی که آن وقت کشیده می‌شدند طرف شمیران¹ و آن قضایای شمیران، حالا کشیده می‌شوند طرف جاهایی که جهادسازندگی است. همین، همین جوانها. همان زنهایی که آن وقت - هیچ - بی‌تفاوت بودند راجع به کشور خودشان، راجع به همه چیز، همین‌ها هم وارد شدند در میدان و دیدیم که خوب هم می‌توانند انجام وظیفه بکنند. (260)

انجام وظیفه بانوان

58/6/28

* * *

من در جامعهٔ زنها يك جور تحول عجیبی می‌بینم که بیشتر از تحولی است که در مردها پیدا شده، و آن قدری که این جامعهٔ محترم به اسلام خدمت کردند در این زمان، بیشتر از آن مقداری است که مردها خدمت کردند. (261)

خدمت بیشتر بانوان

58/10/10

* * *

نهضت اسلامی به برکت اسلام چنان تحولی در نفوس زن و مرد جامعه به وجود آورده که ره صد ساله را یکشنبه طی نموده است. و شما ملت شریف دیدید که زنهای محترم متعهد ایند اینان، پیشاپیش

شکست سد عظیم
شاهنشاهی

¹ منطقه شمال شهر تهران.

مردان به میدان رفته و سد عظیم شاهنشاهی را در هم شکستند و ما و همه مرهون
قیام و اقدام آنان هستیم. (262)

59/2/15

* * *

در آن تحول همه‌تان، تقریباً همهٔ آنهایی که در میدان وارد بودند؛ زنها، مردها، بچه‌ها،
بزرگها، زنها با بچه‌های کوچکی که در آغوششان بود، در آن حال هیچ ابداً شبههٔ
شیطانی نبود، هیچ آمال شیطانی تو آن نبود. آن حالتان را یاد بیاورید؛ آن حالی که
بالای پشت بامها می‌رفتید و الله اکبر می‌گفتید، و شیاطین در اطراف بودند که شما را
نشانه بگیرند. در خیابانها می‌ریختید و مقابله می‌کردید با آنهایی که از خدا
نمی‌ترسیدند و شما را زیر تانک می‌خواستند بگیرند. آن حالتان را یاد بیاورید. آن حال،
حالی است که ولیّ شما خدا بود؛ یعنی همه چیزتان الهی بود، همهٔ حرکت، حرکت
الهی بود، شماها یدالله بودید در آن وقت، و این جماعت، این جماعت‌هایی که با هم
یکصدا فعالیت می‌کردند، اینها یدالله بودند؛ بِدِ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ¹ آن حال را یادتان باشد،
همان حال را حفظش کنید. (263)

یدالله بودن

59/3/6

* * *

اگر این نهضت و انقلاب اسلامی هیچ نداشت جز این تحولی که در بانوان و در جوانان
ما پیدا شد؛ این يك امری بود که کافی بود برای کشور ما. (264)

59/12/25

برکت انقلاب برای بانوان

¹ «دست خدا به همراه جماعت است».

اینجانب به زنان پرافتخار ایران، مباحث می‌کنم که تحولی آنچنان در آنان پیدا شد که نقش شیطانی بیش از پنجاه سال کوشش نقاشان خارجی و وابستگان بی‌شرافت آنان، از شعرای هرزه گرفته تا نویسندگان و دستگام‌های تبلیغاتی مزدور را نقش بر آب نمودند، و اثبات کردند که زنان ارزشمند مسلمان دچار گمراهی نشده و با این توطئه‌های شوم غرب و غربزدگان آسیب نخواهد پذیرفت. هر چند در طول سلطنت غاصبانۀ پهلوی با آن بوق و کرناهای تبلیغاتی، بجز مشتی زنان مرفه طاغوتی و وابستگان ساواکی و سرسپردگان آنان دیگر قشرهای میلیونی زنان متعهد که اساس ملت مسلماند، در دام فریب دلباختگان به غرب نیفتاده و با عمل خود در طول پنجاه سال سیاه با روی سفید نزد خدا و خلق شجاعانه مقاومت نموده‌اند. لکن در این تحول الهی اخیر، امید کوردلانی را که قبله‌گاه خود را غرب می‌دانستند و اکنون هم می‌دانند، به طور قاطع و برای همیشه قطع نموده‌اند. (265)

60/2/4

* * *

آنچه که در ایران بزرگتر از هر چیز بود، تحولی است که در بانوان ایران حاصل شد. (266)

60/3/2

* * *

بانوان ما را که البته يك حدودی‌شان را به راه غیر صحیح هدایت کرده بودند و می‌رفت که باز بیشتر بشود، خداوند به ما عنایت فرمود و نجات داد از آن چیزهایی که به دست استکبار و به دست اشخاصی که

مباحث به زنان پرافتخار
ایران

تحول بزرگ در بانوان
ایران

نجات ایران

نوکر استکبار بودند. خدای تبارک و تعالی ما را از آنها نجات داد، بانوان ما را نجات داد که امروز بانوان ما به طوری غرق در نعمت خدا هستند و خودشان هم شاید از آن نعمتهای بزرگ الهی غافل باشند که حدی ندارد. (267)

62/1/1

* * *

آن تحولی که در جوانهای ما پیدا شده است که از کاباره‌ها کشیده شده‌اند به میدان جنگ با کفار، از مراکز فساد کشیده شدند به مراکز صلاح و دعا و نیایش، بانوان ما که آن طور با آنها ظلم شده بود امروز در سرتاسر کشور مشغول تعلیم و تعلم هستند و مشغول جهاد هستند فی سبیل الله. (268)

62/5/25

* * *

بانوان و تعلیم و تعلم

این، اسلام که در ایران زنده شد، آن خدمتی را که به بانوان کرده است و خواهد کرد ارزشش به اندازه‌ای است که نمی‌توانیم ما توصیف کنیم. اگر نبود این انقلاب و نبود این تغییر و تحولی که در ایران واقع شده بود، بعد از چند سال دیگر اثری از اخلاق اسلامی در ایران نبود. (269)

63/1/19

* * *

خدمت اسلام به بانوان

در طایفه نسوان شما ملاحظه کنید آن وقت چه خبر بود، حالا چه خبر است. زنهای ما حالا مکتبی شده‌اند. (270)

64/6/5

زنان مکتبی

آیا زنها در ایران دیگر کنار رفتند بکلی، یا همدوش مردها در کارهای سازنده داخلند؟ شما¹ می‌خواهید که زنها این جا هم بی‌بند و بار باشند؟ هر جور می‌خواهند باشند؟ این بر خلاف آن تحولی است که در خود زنها پیدا شده، بر خلاف آن تحولی است که در کشور ما بر ملت ما پیدا شده است. (271)

64/11/22

* * *

پیشقدم بودن زنان در نهضت

شما بانوان اثبات کردید که در صف جلو هستید. شما اثبات کردید که مقدم بر مردها هستید. مردها از شما الهام گرفتند. مردهای ایران از مخدرات ایران، از بانوان ایران عبرت گرفتند و تعلیم گرفتند. و مردان قم هم از شما بانوان عزیز عبرت گرفتند و تعلیم گرفتند. شما در صف جلو نهضت هستید. (272)

57/12/17

* * *

آنها در صف اول واقع هستند برای اینکه مردها هم از آنها شجاع شدند، از مجاهدات آنها تشجیع شدند. (273)

58/1/17

* * *

عبرت گرفتن مردان از
بانوان

در صف اول بودن

شما بانوان در ایران ثابت کردید که در پیشاپیش این نهضت قدم

¹)) اشاره به غرب‌زدگان مدعیان آزادی زن.

برداشتید. شما سهم بزرگی در این نهضت اسلامی ما دارید. شما در آتیه برای مملکت ما پشتوانه هستید. (274)

58/1/21

* * *

خداوند نگهدار همه شما باشد. این پیروزی را ما از بانوان داریم قبل از اینکه از مردها داشته باشیم. بانوان محترم ما در صف جلو واقع بودند. (275)

پیروزی مدیون بانوان

58/1/24

* * *

بانوان عزیز ما اسباب این شدند که مردها هم جرأت و شجاعت پیدا کنند. ما مرهون زحمات شما خانمها هستیم و همیشه دعا به همه و همه ملت و شماها می‌کنیم. (276)

مرهون زحمات خانمها

58/1/24

* * *

من از شما بانوان محترم که همدوش برادران خودتان - بلکه در صف جلو - در این نهضت بودید تشکر می‌کنم، و من امیدوارم که باز شما در صف مقدم باشید و این نهضت را به آخر برسانید که حکومت اسلامی ان‌شاءالله تأسیس بشود و تمام اقشار ملت - تمام مستضعفین - به حقوق حقه خودشان برسند. خداوند شماها را حفظ کند و برای اسلام و مسلمین نگه دارد. (277)

در صف مقدم بودن

58/2/4

* * *

نام بزرگ ملت ایران در عالم به رشد سیاسی ثبت شد. نام بزرگ قم در بین ملت ایران به رشد سیاسی و فعالیت و جانفشانی در تاریخ ثبت شد. نام بزرگ «چهارمردان»¹ در فداکاری و جان نثاری در تاریخ عالم ثبت شد. نام بزرگ بانوان ایران ثبت شد. نام بزرگ بانوان قم ثبت شد. نام بزرگ بانوان «چهارمردان» ثبت شد. بانوان قم و بانوان «چهارمردان»، پیشرو این نهضت اسلامی بودند؛ رشد سیاسی خودشان را اثبات کردند؛ نهضت را راهنمایی کردند. شما رهبران نهضت هستید. بانوان، رهبر نهضت ما هستید، ما دنباله آنها هستیم. من شما را به رهبری قبول دارم و خدمتگزار شمایم. (278)

58/2/5

* * *

ما نهضت خودمان را مرهون زنها می‌دانیم. مردها به تبع زنها در خیابانها می‌ریختند. تشویق می‌کردند زنها مردان را. خودشان در صفهای جلو بودند. زن يك همچو موجودی است که می‌تواند يك قدرت شیطانی را بشکند. (279)

58/2/26

* * *

با هم باشید همه‌تان. همه با هم باشید. شما يك نصیب زیادی در این نهضت دارید. می‌شود گفت که بانوان این نهضت را پیش بردند؛ برای اینکه بانوان ریختند توی خیابانها. در صورتی که بانوان بنا بر این نبود که بریزند در خیابانها، ریختند توی خیابانها. مردها اگر یک سسستی هم

شکستن قدرت شیطانی

پیش بردن نهضت

¹ اشاره به محله معروف قم که ساکنین آن در جریان مبارزات علیه رژیم شاه نقش چشمگیری داشتند.

احتمال می‌رفت در آنها باشد، همین معنا آنها را شجاع کرد. مرد وقتی دید زنها آمده‌اند مشغول يك عملی هستند، مردها شجاع می‌شوند. شما بودید که این پیروزی را نصیب اسلام کردید، و شما سهم زیادی در این پیروزی دارید، این سهم را نگه دارید. (280)

58/3/11

* * *

من از شما بانوان محترم تشکر می‌کنم که از راه دور آمدید و با من ملاقات کردید. من دعا به شما می‌کنم. خداوند شما را سعادت‌مند کند. و تشکر می‌کنم که در این نهضت پیشقدم بودید. بانوان ایران در این نهضت پیشقدم بودند؛ و مثل بانوان صدر اسلام بودند. نهضت ما به واسطه آنها به پیش رفت؛ و امیدوارم که این نهضت به واسطه شما به پیش برود. (281)

پیشقدم بودن بانوان

58/3/28

* * *

خانمها، که تشریف آورده‌اند اینجا و خیلی هم در این مسائل سهیم و شریک هستند، در این نهضت سهیم هستند، شریک هستند بلکه باید گفت که اینها پیشقدم هستند. (282)

سهیم بودن بانوان در نهضت

58/4/11

* * *

ما رهین منت بانوان بیشتر از جوانهای مردشان هستیم. بانوان در ایران بسیار حظّ وافر داشتند؛ یعنی بانوان که بیرون می‌آمدند، مردم تهییج می‌شدند؛ دو مقابل، چند مقابل می‌شد قدرت مردم، در عین حالی که

رهین منت بانوان

58/6/2

* * *

من امیدوارم که شما بانوان که همیشه در این نهضت پیشقدم بودید و هدایت کردید تقریباً شما بانوان دیگران را و دیگران نظر به اینکه شماها پیشقدم شدید، بیشتر قوت پیدا کردند، انشاءالله موفق باشید؛ سلامت باشید؛ سعادت‌مند باشید و همین طور که تا حالا با وحدت کلمه و قدرت و قوه ایمان تا اینجا رسیدید، از اینجا به بعد هم قدم به قدم، که احتیاج دارد اسلام به وجود همه، همه ملت قدم به قدم پیش برویم، تا انشاءالله تمام مطالب موافق اسلام عمل بشود. سلام بر همه‌تان. (284)

قدم گذاشتن در راه
اسلام

58/6/22

* * *

آمدن شما خانمها به خیابانها و میدانهای مبارزه موجب این شد که مردها هم قوه پیدا بکنند، تقویت بشوند؛ روحیه آنها هم با آمدن شما تقویت بشود. شما سهم بزرگی در این نهضت دارید لکن در نیمه راه هستیم. (285)

سهم بزرگ بانوان در
نهضت

58/6/22

* * *

باید تشکر کنیم از خانمها که در این نهضت يك قدم راسخی داشتند، و يك كمك بزرگی به ملت کردند. این خانمها بودند که وقتی که به خیابانها و کوچه‌ها ریختند و فریاد زدند، تشییع کردند، تشییع کردند، تشییع کردند، تشییع کردند، تشییع کردند

قدرتمند کردن مردان

کردند مردها را و قدرتهای آنها را چند مقابل کردند. و لهذا شما علاوه بر اینکه خودتان را قدرتمند کردید، دیگران را هم قدرتمند کردید. (286)

58/7/17

* * *

در این جهاد سازندگی که گاهی وقتها می بینیم خانمها هم رفتند و مشغول شدند، خوب، البته از خانمها ساخته نیست که مثل يك رعیتی، مثل يك اشخاصی که ورزیده اند در آن امور کار کنند، لکن همان رفتنشان در بین این رعایا و بین این کشاورزان، همان رفتن و اشتغال پیدا کردن به همان مقداری که می توانند، این باعث این می شود که قدرت آنها چند مقابل می شود. وقتی آنها ببینند که از شهرها خانمهای محصل، خانمهای محترم، آمدند و در دهات مشغول کمك هستند به برادرهای خودشان، قدرت آنها چند مقابل می شود. و این يك عمل بسیار ارزنده ای است. ولو عمل خودش به حسب حجمش كوچك باشد، لکن حجم معنویش خیلی زیاد است. (287)

58/7/17

* * *

شما خواهان در این نهضت سهم بسزایی داشتید؛ و در همه جا کمك کردید و پیشوا بودید نسبت به مردها؛ و موجب قدرت شدید نسبت به آنها. از این جهت هم تشکر می کنم. (288)

58/7/20

* * *

اشتغال
در جهاد سازندگی

کمك به نهضت

این همه زحمت کشیدید شماها. خداوند همه‌تان را حفظ کند. و این همه زن و مرد این کشور و خصوصاً این خانمها که در صف اول بودند، در این نهضت. و آن قدر زحمت کشیدند برای اینکه اسلام تحقق پیدا بکند. همه نظرشان به این بود که يك جمهوری اسلامی، يك عدل الهی پیدا بشود. (289)

58/9/25

* * *

خدمت مردها هم بسیارش مرهون خدمت زن‌هاست. در مردها يك حسی است که اگر ببینند زنها بیرون آمدند از خانه‌ها برای يك مقصدی، اگر قوه‌شان یکی باشد، ده تا می‌شود، و در مملکت ما این طور شد که بانوان همدوش بلکه جلوتر از مردها از خانه‌ها بیرون آمدند و در این راه اسلامی زحمت کشیدند و رنج دیدند. جوان دادند، شوهر دادند، برادر دادند، معذک رنج کشیدند و عمل کردند، پشتیبانی از اسلام کردند. و مردها هم بسیاری به تبع زنها این کار را کردند. (290)

58/10/10

* * *

این نهضت از نفس توده مردم، از نفس توده زن و مرد مردم بلند شد و به همان طور که مردها وارد میدان بودند بانوان محترم هم وارد بودند، بلکه حظ اینها و زحمات اینها بیشتر از مردها باید گفت بود؛ برای اینکه وقتی که بانوان می‌آیند در میدان، قوه مردها دو چندان می‌شود یا ده چندان می‌شود. مردها نمی‌توانند ببینند که خانمها در میدان آمده‌اند و آنها کنار بروند. (291)

59/4/21

خانمها برای اینکه يك چیزی مثلاً دستشان بیاید یا يك فرض کنید که صاحب منصب بشوند نمی آیند بیرون، خودشان و بچه هایشان را به کشتن بدهند. این اسلام و قرآن است که خانمها را آورده است بیرون و همدوش مردها بلکه جلوتر از مردها وارد در صحنه سیاست کرده. (292)

59/4/21

* * *

يك همچو واقعه ای که در ایران واقع شد این عمقش را باید این اشخاص که نظر دارند بفهمند قضیه چیست؟ در چه موقع بود در طول این پنجاه سالی که خوب، بسیاری یادشان هست یا ده - بیست سالی که همه تان یا اکثرتان یادتان هست، چه وقت بود که همان طوری که مردها وارد در میدان نبرد بودند، زنها هم وارد بودند؛ زنها هم جلو می افتادند. (293)

حضور در میدان نبرد

59/4/21

* * *

ملتی که بانوانش در صف مقدم برای پیشبرد مقاصد اسلامی هست آسیب نخواهد دید. (294)

بانوان در صف مقدم

59/5/26

* * *

من از شما بانوان محترم¹ که از راه دور آمدید، از نزدیک سرحدات امید تشکر می کنم. و من امیدوارم که همان طور که تا حالا مصمم

مصمم بودن بانوان

¹ اشاره به حضور گروهی از زنان استان کرمانشاه که به ملاقات حضرت امام آمده بودند.

بودید که جمهوری اسلامی را به ثمر برسانید، از حالا به بعد هم این تصمیم را داشته باشید و با صفوف فشرده جلوی مردها در پیشبرد اهداف اسلامی اقدام کنید. (295)
59/5/28

* * *

نقش زنها بالاتر از مردها اگر نبود، کمتر نبود. آنان در میدانها حاضر شدند و به واسطه حضور آنها در میدانها، مردها اگر قوتشان کم بود، زیاد شد، و اگر قوی بودند دوچندان شد. و آنچه که خود شما شاهد بودید در این نهضت اسلامی و انقلاب اسلامی حاضراست، در این انقلاب اسلامی نقش شما بانوان از نقش مردها بالاتر بود. یعنی شما هم خودتان فعالیت می کردید و هم مردها را به فعالیت می کشانید. بنابراین افتخاری که شما ایجاد کردید قابل تقدیر فراوان است. (296)

63/1/19

* * *

چنانچه يك عده از زن وارد بشوند در -فرض کنید - يك محلی که محل جنگ است، علاوه بر اینکه خودشان جنگ می کنند، مردها را که يك احساسی دارند نسبت به زنها، حساسیت دارند نسبت به زنها، مردها را قوه شان را دو چندان می کنند. این طور نیست که اینها اگر -فرض کنید - بروند دفاع کنند، فقط خودشان دفاع کرده اند؛ خیر، دفاع کرده اند، خودشان دفاع کرده اند و دیگران هم به دفاع وارد کرده اند. مرد حساس است نسبت به زن، مرد اگر صد نفر مرد را ببیند که می کشند، ممکن است خیلی [ناراحت نشود، اما اگر يك زن را ببیند

افتخار بودن نقش بانوان

پیشقدم شدن بانوان
موجب حرکت مردان

که بی‌احترامی می‌کنند حساسیت دارد ولو اجنبی باشند آن زن، هیچ کار هم به او نداشته باشد، این يك حساسیتی است که مردها دارند. بنابراین، پیشقدم شدن شما در همهٔ مسائل من جمله مسائل دفاع، مسائل جهاد، مسائل کمک کردن به جبهه‌ها، مسائل وارد شدن در هر طریقه‌ای، اسباب این می‌شود که مردها هم بیشتر وارد بشوند، مردها هم قویتر بشوند. (297)

64/12/11

* * *

ما بسیاری از موفقیتها را مرهون خدمتهای شما بانوان می‌دانیم. شما هستید که علاوه بر آنکه خودتان فعالیت می‌کنید، فعالیت را در مردها مضاعف می‌کنید. و شما بودید که در زمان طاغوت تحت رنج و شکنجهٔ روحی واقع شدید و بحمدالله با قدرت خودتان و تعهد خودتان آن قدرت شیطانی غرا [را] از صفحهٔ روزگار بیرون کردید و نگذاشتید که آن خیالهایی که آنها در سر خودشان و در خاطر خودشان پخته بودند، آن خیالها به نتیجه برسد. و خدا می‌داند که اگر نبود این نهضت، و نبود کوشش ملت ایران از زن و مرد و جوان و پیر و بزرگ و کوچک، این ملت همه چیزش را از دست داده بود و می‌داد. (298)

موفقیتها مرهون خدمات
بانوان

63/12/22

* * *

حضور شجاعانه زنان در تظاهرات

من به همهٔ افشار ملت خصوصاً بانوان که سهمی بسزا در این نهضت

مقدس دارند و داشتند علاقه متواضعانه دارم و بانوان را در این نهضت پیشقدم می‌دانم؛ و کرارا گفته‌ام که بانوان حق بیشتری بر اسلام دارند؛ و خصوص بانوان جنوب شهر تهران، انگیزه قیام اسلامی هستند، و راهنمای سایر اقشار. (299)

58/2/2

* * *

هیچ اشکالی نیست که بعد از اینکه ملتها بیدار شدند و بعد از آنکه حتی زنها قیام کردند بر ضد دولت و بر ضد این جباران، يك همچو ملتی پیروز می‌شوند ان شاءالله. (300)

قیام زنها

دی 1356

* * *

ملتی که حتی بانوان محترمه‌اش با تظاهرات محجوبانه بیزاری خود را از رژیم شاه اعلام می‌کنند، پیروز است. (301)

تظاهرات بانوان

56/11/2

* * *

شما مردان و زنان تاریخ باید پایداری در راه کوبیدن ستمکاران و دفاع از حق را به جهانیان و نسلهای آینده ثابت کنید. (302)

پایداری در راه کوبیدن ستمکاران

57/7/14

* * *

شما در چه تاریخی چنین دیده‌اید؟ امروز زنها شیردل، طفل خود را در آغوش کشیده و به میدان مسلسل و تانک دژخیمان رژیم

فداکاری زنان

می‌روند. در کدام تاریخ چنین مردانگی و فداکاری از زنان ثبت شده است؟(303)
57/7/20

* * *

سؤال: [مشارکت فعال زنان در انقلاب چه معنایی دارد؟]

جواب: زندانهای شاه از زنان شیردل و شجاع مملو است. در تظاهرات خیابانی زنان ما، بچه‌های خردسال خود را به سینه فشرده، بدون ترس از تانک و توپ و مسلسل، به میدان مبارزه آمده‌اند. جلسات سیاسی‌ای که زنان در شهرهای مختلف ایران، برپا می‌کنند کم نیست، آنان نقش بسیار ارزنده‌ای را در مبارزات ما ایفا کرده‌اند. مادران شجاع فرزندان اسلام، خاطره‌جانبازی و رشادت زنان قهرمان را در طول تاریخ زنده کرده‌اند. در چه تاریخی این چنین زنانی را سراغ دارید و در چه کشوری؟(304)

57/8/20

* * *

شما سرنیزه‌ها را گذاشتید طرف مردم ولی مردم آمده‌اند سینه‌هایشان را سپر کردند در مقابل سرنیزه‌های شما! بچه‌ها هم آمدند، زنها هم آمدند. زنها این بچه‌های کوچکشان را بغل کردند آمدند در صف مردم.(305)

57/9/18

روز سکوت نیست، روز فعالیت است. هر کس در هر منصبی که هست، در هر مقامی که هست نباید ساکت باشد. این فریادی که اینها

نقش ارزنده بانوان در
مبارزات

حضور در صفوف مردم

فریاد بانوان

می‌زنند -زنها را شما ببینید چه فریاد می‌زنند، مردها چه فریاد می‌زنند اینها پشتوانه شما هستند «شَكَرَ اللهُ سَعْيَهُمْ». اگر اینها نبودند ما هیچ قدمی بر نمی‌داشتیم؛ اینها ایند که ما را وادار می‌کنند به قدم برداشتن. (306)

57/11/13

* * *

مردان ما مرهون شجاعت‌های شما زنهای شیردل هستند. (307)

57/12/13

* * *

مردان مرهون شجاعت
زنان

من از همه، خصوصاً از این بانوان محترم که همیشه جانفشانی کردند و نهضت ما را به ثمر رساندند و می‌رسانند، تشکر می‌کنم. خداوند همه شما را عزت، و اسلام را عظمت عنایت فرماید. (308)

58/2/5

* * *

جانفشانی بانوان

این معجزه است که خانمها را در مقابل تانک و توپ، در مقابل مسلسلها، در مقابل توپها و تانکها برقرار کرد و از هیچ چیز نهراسیدید. این نور قرآن و اسلام است که در دل‌های شما و در قلوب همه ملت ایران جلوه کرده است. این نور ایمان است که شما خانمها هم از شهادت نمی‌هراسید. (309)

58/2/16

* * *

نهراسیدن از دشمن

از خواهران عزیز که در اینجا اجتماع کرده‌اند و با تظاهر خودشان پشتیبانی از نهضت می‌کنند متشکرم. خداوند شما را حفظ کند و برای اسلام نگه دارد. شما سهم بزرگی در این نهضت دارید و داشته‌اید. این نهضت را شماها باید به ثمر برسانید و می‌رسانید. (310)

58/2/16

* * *

من از شما تشکر می‌کنم از اینکه در نهضت ما کوتاهی نکردید و همدوش با مردها قیام کردید، و از اینکه کمک به مستمندان نمودید. (311)

کمک به مستمندان

58/2/20

* * *

شما خانمها، خانمهای همه ایران - و خصوص خانمهای قم - در این نهضت سهیم هستید و در مبارزات ما علیه استبداد و استعمار همدوش با مردها کمک کردید. خداوند شما را حفظ کند. (312)

مبارزه علیه استبداد و
استعمار

58/2/20

* * *

ما دیدیم که عضو فعالی که کار از او می‌آید، آنکه در این نهضت خدمت کرد، شماها بودید. شما بودید که با همین وضعی که الآن اینجا حضور دارید¹ با همین وضع در خیابانها ریختید و به نهضت ما کمک کردید. (313)

کمک به نهضت

58/2/26

¹ اشاره به خانمهای محجبه‌ای که به ملاقات حضرت امام آمده بودند.

شما دیدید، ما دیدیم، که زن در این نهضت چه کرد. تاریخ دیده است که چه زنهایی در دنیا بوده است، و زن چیست. تاریخ دور است؛ ما خود دیدیم که چه زنهایی تربیت کرده است اسلام، چه زنهایی در این عصر اخیر قیام کردند، و آنها که قیام کرده‌اند همین زنه‌های محجوبهٔ جنوب شهر و قم و سایر بلاد اسلامی بود. آنها که به تربیت آریامهری تربیت شدند ابدأ در این امور دخالت نداشتند. آنها تربیت‌های فاسد شده بودند؛ از تربیت‌های اسلامی آنها را دور نگه داشتند. اینهایی که تربیت اسلامی داشتند خون دادند، کشته دادند، به خیابانها ریختند، نهضت را پیروز کردند. (314)

58/2/26

* * *

زنهای عصر ما بحمدالله شبیه به همانها¹ هستند. ایستادند در مقابل جبار با مشتم گره کرده؛ بچه‌ها در آغوششان، و به نهضت کمک کردند. (315)

58/2/26

* * *

زنها هم بچه‌هایشان را بغل می‌کردند می‌آمدند بیرون [...].
آنکه رمز بود این بود که همه با هم بودند، و همه هم فریادشان این بود که ما این رژیم فاسد را نمی‌خواهیم و ما یک جمهوری اسلامی می‌خواهیم. (316)

58/2/31

* * *

¹ ((اشاره به زنهایی مثل حضرت زینب علیها السلام که در مقابل جنایتکاری مثل یزید ایستاد و از حق دفاع کرد.

اینهایی که در خیابانها ریختند و با صدای «الله اکبر» و با مشت فشرده و با ایمان، اعتنا به قدرتهای شیطانی نکردند همین زنهای محترم و مردهای عزیز محترم بودند که از طبقه محروم در آن رژیم بودند. اینها بودند که توانستند این قدرت شیطانی را بشکنند و این سد را خرد کنند و اینها هستند که از این به بعد باز تکلیف دارند؛ یعنی همه تکلیف داریم. (317)

58/3/3

* * *

شما زحمت کشیدید، زن و مرد زحمت کشید، به خیابانها ریخت، جورها کشید، خونها داد که اسلام را زنده کند؛ برای اسلام خون داد، برای شهادت داوطلب شد. آنکه می‌خواست ملت ما، آنکه به او رای داد ملت ما، «جمهوری اسلامی» بود. اسلام مورد نظر بود. (318)

خون دادن برای اسلام

58/3/4

* * *

بانوان هم [در] همین معنا شریکند که در وقتی که همه خطرها بود، هم شما در خیابانها رفتید، هم آن بانوان محترمه. و هیچ کس هم شما را الزام نکرده بود که بیاید بریزید در خیابان، یا بروید پشت بامها «الله اکبر» بگویید و مورد اصابت گلوله مثلاً شاید واقع بشوید. این قدرت ایمان بود که شما را به خیابانها کشید و بانوان را به خیابانها. و ارزش عمل همین است. (319)

ارزش عمل بانوان

58/3/28

* * *

ای جوانهایی که در مقابل توپ و تانک رفتید، ای خواهرهایی که جوانهای خودتان را از دست دادید و خودتان هم در بین مردم تظاهر کردید و الله اکبر گفتید! حفظ کنید خودتان را. نهضت خودتان را حفظ کنید. ننشینید دیگران برای شما کار نکنند. اینها برای شما کار نمیکنند. همان طور که اجانب کار نمیکنند، اینها هم کار نمیکنند. (320)

58/8/8

* * *

آن روزی که ملت ما در خیابانها ریختند، از بانوان محترمه و جوانهای محترم، ببینیم اینها چه میخواستند. آنکه خواستند شده است یا نشده است؟ آنهایی که میخواستند، آنکه از سرتاسر کشور فریادش در خیابان و در کوچهها و در مدارس و در همه جا بلند بود این بود که «استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی». این سه تا کلمه بر سر زبان همه بود. (321)

«استقلال، آزادی...»
شعار بانوان

58/8/16

* * *

رحمت خدا بر شما شیردلانی که به همت والای شما اسلام از قید اسارت بیگانه بیرون آمد! سلام خدای تبارک و تعالی بر ملت ایران، بانوان آنها و مردان آنها! شما بانوان شجاع دوشادوش مردان پیروزی را برای اسلام بیمه کردید. من از تمام زنهای ایران، تمام بانوان ایران و از بانوان قم تشکر می کنم. خداوند از شما راضی باشد. امام عصر از شما دلخوش باشد. شما با بچه های کوچک خودتان در خیابانها آمدید و از اسلام پشتیبانی کردید. من اخبار قم و سایر بلاد را

بیرون آمدن اسلام
از قید اسارت بیگانگان

می‌شنیدم؛ من اخبار «چهارمردان»¹ را می‌شنیدم. من در خودم غرور احساس می‌کنم برای این شجاعتها. (322)

57/12/13

* * *

ملت ما عاشق اسلام بود که در همهٔ اطراف با دست تهی سینه‌های خودشان را سپر کردند، جوانهای خودشان را بردند در میدان، زنها و مردها رفتند و مبارزه کردند و پیروز شدند. (323)

59/2/29

* * *

به عشق اسلام مبارزه کردن

زنها هم بچه‌های کوچکشان را به آغوش می‌کشیدند و اگر دو تا بود یکی‌اش هم دستش را می‌گرفتند و وارد می‌شدند در تظاهرات و در مقابل این توپ و تانک و امثال اینها. چه وقت در ایران شماها و ما یادمان هست که اینطور انسجام باشد بین گروههای مختلف ملت، و اینطور در امور کشوری و سیاسی همه حضور داشته باشند؟ اگر یکوقتی يك قصه‌ای هم در کشور واقع می‌شد حتی مردها هم، يك محلهٔ تهران اصلاً، مطلع از این چیزها نمی‌شدند؛ خانمها هم بی‌تفاوت بودند، مردم هم بی‌تفاوت بودند، آنها هم که مطلع می‌شدند بی‌تفاوت بودند. این حضوری که الآن تمام قشرهای ملت دارند این حضور هیچ وقت نبوده است. همهٔ افراد ملت الآن در مسائل سیاسی و مسائل اجتماعی حاضرند و خودشان را موظف می‌دانند؛ اگر يك مطالبی واقع بشود که برخلاف موازین باشد، اینطور نیست که بی‌تفاوت باشند، مردم کار نداشته باشند، خانمها هم مشغول کار

حضور و انسجام در صحنه

¹ ((اشاره به محلهٔ معروف قم که ساکنین آن در جریان مبارزات علیه رژیم شاه نقش چشمگیری داشتند.

دیگری باشند. خیر، این جور نیست. حالا شما خانمها که خداوند تأییدتان کند و شما پاسدارها که خداوند همه‌تان را تأیید کند با هم حاضرید در صحنه. (324)

59/4/21

* * *

شما بانوان محترم برای خدا قیام کردید و برای خدا در این قیام پایدار هستید و آسیب نخواهید دید.

قیام برای خدا

هرچه می‌توانید این صفهای خودتان را فشرده‌تر کنید و انقلاب را حفظ کنید و به پیش بروید. (325)

59/5/26

* * *

آیا بانوان ما امروز با بانوانِ زمان «اعلیحضرت» یکی است؟ ما اسمش را تغییر داده‌ایم؟!¹ جمهوری اسلامی فقط يك اسمی است بی محتوا؟ مردها همان مردها و زن‌ها هم همان زن‌ها، و همه چیزش همان چیز؟ آیا زنهای زمان طاغوت، آنها که در تلویزیون پیدا می‌شدند، آنهایی که در خیابانها پخش بودند همانها هستند اینها؟! یا آنها به جهنم رفتند، بانوان ما مثل مردان شجاع و مثل شیران شجاع بیرون آمدند، و جمهوری اسلامی را به دست خود و برادرهایشان اقامه کردند؟ [پس] محتوا همان نیست و لفظ عوض شده باشد؛ یعنی الآن در خیابانهای ما همه اینهایی که در خیابان هستند از همان عروسکهای زمان سابق است، ما لفظش را عوض کرده‌ایم؟! یا نه، محتوا _____ و ا _____

غیرقابل مقایسه بودن
خانمها با زمان شاه

¹ اشاره به بعضی پندارهای غلط که مدعی بودند صرف‌نظر از پاره‌ای ظواهر، محتوای نظام جمهوری اسلامی با رژیم شاه تفاوت نکرده است.

59/11/27

* * *

چه افتخاری بالاتر از اینکه زنان بزرگوار ما در مقابل رژیم ستمکار سابق، و پس از سرکوبی آن، در مقابل ابر قدرتها و وابستگان آنان در صف اول ایستادگی و مقاومت از خود نشان داده‌اند که در هیچ عصری چنین مقاومتی و چنین شجاعتی از مردان ثبت نشده است. (327)

ایستادگی و مقاومت

61/1/25

* * *

شك نیست که توده‌های زنان مذهبی، خصوصاً محرومان جامعه مقاومت نمودند، ولی برای استعمارگران خائن در بسیاری از قشرهای مرفه و عشرت‌طلب توفیق حاصل شد و اینان بازار را برای اربابان گرم کردند. و اکنون نیز که با عنایت خداوند متعال و فعالیت ملت عظیم‌الشأن بویژه بانوان و زنان شیردل، دست ستمکاران کوتاه شده است، هنوز اقلیتی ناچیز به کارهای جاهلانۀ خود ادامه می‌دهند؛ و امید است ان‌شاءالله تعالی آنان هم از حیل‌های شیاطین بزرگ و کوچک آگاه شده و از دم فریب آنان برهند. (328)

کوتاه کردن دست
ستمکاران

61/1/25

* * *

کمک‌های مالی زنان به مستضعفین

زنان ایران، هم مجاهدات انسانی عظیم کرده‌اند و هم مجاهدات مالی.

این طبقه محترم زنها که در جنوب تهران و در شهر قم و در سایر شهرها هستند، همین خانمهای محجبه، همینها که مظهر عفاف هستند، در نهضت پیشقدم بودند و در ایثار مال هم پیشقدم. ایثار کردند جواهرات و طلاهایی که دارند، برای مستضعفین، عمده در این امور آن قصد پاک است. خداوند چند آیه برای چند قرص نان که حضرت امیر - سلام الله علیه - و عائله اش صدقه دادند، ... چند آیه نازل فرمود. این آیات برای قرص نان نیست، این آیات برای اخلاص، برای آنکه برای خدا بود. ارزش اعمال به معنویات اعمال است. خواهرهای ما که در عصر نهضت شرکت داشتند ارزش اعمال آنها بیشتر بود از ارزش اعمال مردها، آنها با پرده‌های عفاف بیرون آمدند و با پرده عفاف با مردان هم‌صدا شدند و پیروزی را تحصیل کردند و حالا هم با قصد خالص آنچه که در ایام عمر تهیه کردند برای مستمندان دادند. این ارزش دارد، متمکنین اگر میلیونها بدهند، به قدر ارزش این نیست. (329)

مجاهدان عظیم

58/2/27

* * *

زنها پولهایشان را دادند، زر و جواهراتشان را، اقشار مختلف و زیادی از خانمها آمده‌اند آن چیزهایی که در عمرشان ذخیره کرده‌اند، حالا برای این مستضعفین دارند می‌دهند که خانه بسازند. (330)

58/2/31

* * *

اهدای جواهرات

خداوند شما مؤمنات را حفظ کند که در نهضت اسلامی حظ کافی داشتید، و الآن هم برای مستمندان کمک کردید؛ و کمکهای شما بسیار

ارزش کمکهای بانوان

با ارزش است. کمکهای بانوان ارزشش چند برابر کمکهای مردان است. خداوند شما را حفظ کند. (331)

58/3/5

* * *

این زنهای اطراف شهر قم و زنهای جنوب تهران و زنهای جنوب همهٔ شهرستانها. جنوب به معنای اینکه شما¹ می‌گویید اینها پایین هستند. اینها حقوق بشر را می‌دانند و عمل می‌کنند. اینها طلاهایشان که ذخیرهٔ يك پنجاه سال، بیست سال، سی‌سالشان بود آمدند برای مستمندان دادند. شما چه کردید؟ شماها چه کردید؟ (332)

58/3/15

* * *

عمل به حقوق بشر

¹ اشاره به غربزده‌ها و عناصر ضد انقلاب.

فصل پنجم: زنان و دفاع مقدس

وجوب دفاع از اسلام و مملکت اسلامی بر زنان

آموزش نظامی زنان
شرکت زنان در میدان جنگ
فداکاری زنان در دفاع مقدس
شهادت و روحیه شهادت‌طلبی زنان
نقش زنان در پشت جبهه و پشتیبانی رزمندگان

وجوب دفاع از اسلام و مملکت اسلامی بر زنان

سؤال: [وظیفه زنان مسلمان در امر جهاد حق علیه باطل چیست؟]
جواب: جهاد بر زنها واجب نیست ولی... دفاع بر هر شخصی در حدود توانایی و امکانات واجب است. (333)

وجوب دفاع
در حد توان

* * *

خواهران و برادران عزیز! در هر کشوری که هستید از حیثیت اسلامی و ملی خود دفاع کنید؛ و بی پروا در مقابل دشمنان خود، یعنی امریکا و صهیونیسم بین المللی و ابرقدرتهای شرق و غرب، بدون هیچ ملاحظه‌ای، از ملتها و کشورهای اسلامی دفاع کنید؛ و مظالم دشمنان اسلام را برملا کنید. (334)

58/7/7

* * *

اگر یکوقت خدای نخواستہ، یک هجومی به مملکت اسلامی بشود، باید همه مردم، یعنی مرد و زن مسأله دفاع دیگر اینطور نیست که

دفاع از مملکت و
کشورهای اسلامی

همه باید دفاع کنند

تکلیف مال مرد باشد، تکلیف مال يك دسته‌ای باشد، همه باید بروند و دفاع بکنند از مملکت خودشان. (335)

58/10/5

* * *

من از برادران و خواهران کردستانی می‌خواهم که برادرانه با سایر برادران مسلمان خود و در کنار هم از کشور خود دفاع کنید. (336)

59/1/12

* * *

دفاع از کشور

ما الآن که با قدرتهای بزرگ دنیا مواجه هستیم، حال دفاعی داریم. یعنی ما مدافع از آن چیزهایی که نهضت ما، قیام ما برای ما هدیه آورده است، و از اهداف اسلامی و از کشور اسلامی خودمان و از تمام چیزهایی که مربوط به اسلام و مربوط به کشور است در حال دفاع هستیم، و در حال دفاع، بسیج باید عمومی باشد. یعنی قضیه جهاد يك قضیه است، قضیه دفاع قضیه دیگر. قضیه جهاد يك شرایطی دارد. برای اشخاص خاصی هست. برای گروه معینی هست با شرایطی. لکن قضیه دفاع عمومی است. مرد، زن، بزرگ، کوچک، پیر، جوان همان طوری که عقل انسان هم آن حکم می‌کند که اگر کسی هجوم آورد برای منزل يك کسی، اهالی آن منزل، هر يك که هست دفاع می‌کنند از خودشان. چنانچه هجوم آورد کسی به شهر يك کسی، اهالی شهر برای حفظ جهات خودشان دفاع می‌کنند. دیگر اینجا هیچ شرطی نیست. همه دفاع باید بکنند. و اگر به کشور ما، کشور اسلامی ما هجوم بکنند و بخواهند تعدی بکنند، تجاوز بکنند، بر همه افراد مملکت، بر همه افراد کشور، چه زن، چه مرد، کوچ

و خوب دفاع بر همه

بزرگ اینجا دیگر شرطی نیست، بر همه واجب است که دفاع کنند. و لهذا حال دفاع فرق دارد با حال جهاد. حال جهاد شرایط دارد، حال دفاع شرطی ندارد. باید دفاع بکنند. حتی يك پیرمردی هم که خیلی کار از او نمی‌آید باید شرکت کند در دفاع. آنقدر که می‌تواند دفاع کند. (337)

59/1/28

* * *

برادرهای من، خواهرهای من، ما در يك موقعیتی واقع هستیم که باید هوشیارانه با آن مواجه باشیم. ما با يك ابرقدرتی در طرف غرب و يك ابرقدرتی در طرف شرق مواجه هستیم، که هر دوی آنها می‌خواهند ما را ببلعند. ما به خواست خدای تبارک و تعالی و همت برادرها و خواهرهای ایمانی ایران در مقابل همه آنها با کمال قاطعیت ایستادیم، و اجازه نخواهیم داد که هیچ قدرتی با ما مواجهه کند، و تصرف در مقدرات ما کند. و شما هیچ از این قدرتهای بزرگ نترسید که شما در پناه خدا هستید و قدرتها همه فانی هستند در مقابل قدرت خدای تبارک و تعالی. (338)

ایستادگی با کمال
قاطعیت

59/2/28

* * *

مرد و زن این کشور همه پاسدار اسلام هستند. مسأله، مسأله عقیده است نه مسأله، مسأله مادیت و به دست آوردن يك چیزی تا اینکه بیاید بگویند که خوب، وقتی نمی‌شود دیگر برویم کنار. خیر، مسأله عقیده است، دفاع از اسلام [است] تا آن آخر فردی که زنده است باید دفاع بکند. یا 35 میلیون جمعیت باید از بین بروند؛ [بنابراین]

دفاع از اسلام، مسأله
عقیده است

[کشوری دیگر نیست تا اینکه کودتایی باشد و هرگز نخواهد اینطور شد. اینها اشتباه دارند، نمی‌فهمند. (339)]

59/4/21

* * *

ای عشایر غیور دجله و فرات و ای رزمندگان و سلحشوران! بپاخیزید و از اسلام دفاع کنید و قرآن و احکام آن را حفظ کنید که بر تمام مسلمین، چه زن و چه مرد، دفاع از اسلام و قرآن کریم واجب است. (340)

59/7/12

* * *

ما وظیفه داریم که این اسلامی که الآن به ما رسیده حفظش کنیم تا آن فرد آخری هم که - خدای نخواسته - کشته می‌شود، موظف برای حفظ اسلام، برای دفاع از ملت، دفاع از کیان اسلامی، دفاع از کشور اسلامی تا آن آخر زن و مرد، بچه و بزرگ مکلف‌اند که دفاع کنند. مسأله دفاع يك امر عمومی است برای همه؛ هر کس قدرت دارد دفاع کند. به هر مقدار که قدرت دارد دفاع کند از کشور اسلام، باید دفاع کند. (341)

60/5/27

* * *

وقتی کشور اسلام مورد تهدید دشمنهای اسلام است، دفاع از کشور اسلام و نوامیس مسلمین بر همه ما، بر تمام ما واجب است؛ با همه کوشش واجب است. وقتی يك همچو مطلبی پیش آمد و شما هم بحمدالله، همه کشور ما، هم زن و مردش آماده برای این مسأله هستند،

دفاع از اسلام و قرآن، بر همه واجب است

دفاع يك امر عمومی

آمادگی برای دفاع

دیگر خوف این نیست که از پاریس يك دسته راه بیفتند بیایند چه بکنند یا از يك جای دیگر می‌خواهند بیایند چه؛ نه این خوفی نیست. يك دفعه هم تجربه‌اش را کردند و صدام را رها کردند تا پرید به ایران و سیلی‌اش را هم خورد. (342)

60/5/27

* * *

من امیدوارم که شما¹... هم در میدان تحصیل که یکی از امور مهمه است مجاهده کنید و هم در میدان دفاع از اسلام، این از مهماتی است که بر هر مردی، بر هر زنی، بر هر کوچک و بزرگی جزء واجبات است. دفاع از اسلام، دفاع از کشور اسلامی، احدی از علمای اسلام، احدی از اشخاصی که در اسلام زندگی کرده‌اند و مسلم هستند، در این جهت خلاف ندارند که این واجب است. آن چیزی که محل حرف است، محل صحبت است، قضیه جهاد اولی است، آن بر زن واجب نیست، اما دفاع از حریم خودش، از کشور خودش، از زندگی خودش، از مال خودش و از اسلام، دفاع بر همه واجب است. (343)

64/12/11

* * *

چنانچه - خدای نخواستہ - يك وقت دفاع عمومی واجب شد بر همه؛ یعنی، همه ما بی‌استثنا، هر کس قدرت دارد بی‌استثنا، دفاع بر او واجب شد، مهیا باشید از برای دفاع. و البته سنگر علم هم يك سنگر دفاعی است، دفاع از همه فرهنگ اسلام. شما می‌دانید که فرهنگ اسلام در این مدت مظلوم بود، در این مدت چند صد سال، بلکه

دفاع از اسلام،
زن و مرد نمی‌شناسد

حضور بانوان
در صحنه‌ها

¹)) بانوان.

بعد از پیغمبر - سلام الله عليه - تا برسد به حالا، فرهنگ اسلام مظلوم بود، احکام اسلام مظلوم بودند و این فرهنگ را باید زنده کرد. و شما خانمها همان طوری که آقایان مشغول هستند، همان طوری که مردها در جبهه علمی و فرهنگی مشغول هستند، شما هم باید مشغول باشید. و من امیدوارم که خداوند به همه شما توفیق عنایت کند و در این سنگر هم پیشروی کنید و دعا کنید که آنهایی که در جبههها مشغول به دفاع از کشور خودشان و از اسلام هستند، آنها هم انشاءالله، پیروز باشند. و همه شما انشاءالله مؤید و موفق و سالم و سلامت باشید. (344)

64/12/11

* * *

مسأله، مسأله يك حكومت نیست، مسأله، مسأله يك جنبه نیست، مسأله، مسأله اسلام است. مسأله اسلام؛ یعنی، بر زن و مرد این کشور واجب است که دفاع کنند، هرکس به اندازه‌ای که تواند باید دفاع بکند و این دفاع را باید تعقیب بکنیم تا انشاءالله، به پیروزیهایی که خدای تبارک و تعالی می‌خواهد، برسیم. (345)

65/4/28

* * *

مسأله اسلام
بر زن و مرد واجب است

آموزش نظامی زنان

سؤال: [دختری هستم که علاقه دارم به خاطر خدمت به انقلاب در سپاه پاسداران وارد شوم ولی پدرم موافقت نمی‌کند، خواهشمندم حکم شرعی را بیان فرمایید.]

پاسدار شدن خانمها منع
شرعی ندارد

جواب: پاسدار شدن خواهران هم با مراعات وظایف شرعیه مانع ندارد، ولی شما مراعات رضایت پدرتان را بکنید. (346)
زنان همان طور که قبلاً گفتم می‌توانند در ارتش باشند. آنچه اسلام با آن مخالف است و آن را حرام می‌داند فساد است، چه از طرف زن باشد و چه از طرف مرد فرقی نمی‌کند. (347)

**حضور بانوان
در ارتش**

57/10/7

* * *

من از آنچه تاکنون به همت مردان و زنان با شرف و رزمنده شده است، امید آن دارم که در بسیج همه جانبه آموزش نظامی و عقیدتی و اخلاقی و فرهنگی با تأیید خداوند متعال موفق شوند، و دوره تعلیمات و تمرینهای عملی نظامی و پارتیزانی و چریکی را شایسته، و به طوری که سزاوار يك ملت اسلامی به پاخاسته است، به پایان رسانند. (348)

**آموزش همه جانبه در
بسیج**

58/12/1

* * *

[ملت عزیز ما] امروز بحمدالله تعالی جوانان رزمنده از خواهران و برادران دارد که با تعلیمات نظامی در سرتاسر کشور قدرت تفکر را از دشمنان ایران و اسلام سلب و با اعتماد به قدرت الهی و فداکاری در راه اسلام بر همه مشکلات و همه قدرتهای شیطان غلبه خواهد کرد. (349)

**سلب قدرت تفکر
از دشمنان**

59/6/16

* * *

اگر دفاع بر همه واجب شد، مقدمات دفاع هم باید عمل بشود، از آن

جمله قضیه اینکه ترتیب نظامی بودن، یادگرفتن انواع نظامی بودن را برای آنهایی که ممکن است. این طور نیست که واجب باشد بر ما که دفاع کنیم و ندانیم چه جور دفاع کنیم، باید بدانیم چه جور دفاع می‌کنیم. البته در آن محیطی که شما تعلیم نظامی می‌بینید باید محیط آزاد، محیط صحیح باشد، محیط اسلامی باشد، همه جهات عفاف محفوظ باشد، همه جهات اسلامی محفوظ باشد. (350)

64/12/11

* * *

ما مفتخریم که بانوان و زنان پیر و جوان و خرد و کلان در صحنه‌های فرهنگی و اقتصادی و نظامی حاضر، و همدوش مردان یا بهتر از آنان در راه تعالی اسلام و مقاصد قرآن کریم فعالیت دارند؛ و آنان که توان جنگ دارند، در آموزش نظامی که برای دفاع از اسلام و کشور اسلامی از واجبات مهم است شرکت، و از محرومیت‌هایی که توطئه دشمنان و ناآشنایی دوستان از احکام اسلام و قرآن بر آنها بلکه بر اسلام و مسلمانان تحمیل نمودند، شجاعانه و متعهدانه خود را رها کرده و از قید خرافاتی که دشمنان برای منافع خود به دست نادانان و بعضی آخوندهای بی‌اطلاع از مصالح مسلمین به وجود آورده بودند، خارج نموده‌اند. (351)

68/3/15

* * *

شرکت زنان در میدان جنگ

سؤال: [رفتن دختران امدادگر که وجودشان در جبهه جنگ مفید

است اگر پدر و مادر راضی نباشند چه حکمی دارد؟]
جواب: اگر موجب اذیت پدر و مادر است رضایت ایشان را تحصیل کنند. (352)

* * *

اینها می‌ترسانند شما را از حکومت اسلامی. می‌گویند اگر حکومت اسلامی باشد
زنها را می‌کنند توی يك اتاقی درش را قفل می‌کنند تا آخر، تا آخر اینها توی این اتاق
باقی باشند. زنها در صدر اول اسلام جنگ می‌رفتند! در لشکرها در طول جنگ بودند
برای مداوای زخمها. (353)

57/8/17

* * *

**شرکت زنان در جنگهای
صدر اسلام**

این حرفها و این شعرها و این چیزهایی که در خارج درست کردند، اینها خوف این
است که یقوت خدای نخواستہ بعض جوانهای ما هم به اشتباه بیفتند که مبادا يك
همچو چیزی بشود؛ مبادا یقوتی اسلام بیاید در خانه را روی زنها ببندند، قفلش کنند
که دیگر بیرون نیا از خانه! زنها در صدر اسلام توی میدانها می‌رفتند. در همین جنگهای
اسلامی توی میدانها می‌رفتند برای پرستاری این چیزها، اینهایی که کشته
می‌شدند آنجا. زنها در مَحْفَظَه بمانند؟! چه کسی همچو چیزی به شما گفته است
که باید اینطور باشد؟... آزادند مثل مردها. (354)

57/8/18

* * *

**حضور زنان صدر اسلام
در میدان**

این تبلیغات که اگر اسلام پیدا شد، مثلاً دیگر زنها باید بروند توی خانه‌ها بنشینند يك قفلی هم درش بزنند بیرون نیایند! این چه حرف غلطی است که به اسلام نسبت می‌دهند. صدر اسلام زنها توی لشکرها هم بودند؛ توی میدانهای جنگ هم می‌رفتند. (355)

57/9/20

* * *

بانوان از صدر اسلام - در صدر اسلام - با مردان در جنگها هم شرکت داشته‌اند. مقام زن مقام والاست؛ عالیرتبه هستند. بانوان در اسلام بلندپایه هستند. ما می‌بینیم و دیدیم که زنها، بانوان محترمت هم‌دوش مردان بلکه جلو مردان در صف قتال ایستادند. بچه‌های خودشان را از دست دادند، جوانان خودشان را از دست دادند، و شجاعانه مقاومت کردند. (356)

57/12/13

* * *

شما در عرض سربازان اسلام و هم‌دوش با بانوان صدر اسلام هستید. همان طور که بانوان صدر اسلام به اسلام کمک می‌کردند و در نهضتها و در جنگهای اسلام کمک‌کار بودند. (357)

58/2/20

* * *

ملتی که [بانوانش] در میدانهای جنگ با ابرقدرتها و با مواجه شدن با قوای شیطانی قبل از مردها در این میدانها حاضر شده‌اند پیروز خواهد شد. (358)

59/5/26

فداکاری زنان در دفاع مقدس

دروود بر خواهران و برادران مصدوم و معلول که شجاعانه در راه حق و پیروزی، قیام و فداکاری کردند و ملت را در جهان سرفراز کردند. (359)

58/10/9

* * *

به تمامی شما و خواهران و برادرانی که در محیط جنگ به زندگانی دلاورانه خود ادامه می‌دهید و از کشته شدن به دست دشمنان خدا در راه خدا ترسی ندارید و با چنگ و دندان از میهن عزیزتان برای رضای خدا دفاع می‌کنید و موجب دلگرمی رزمندگان اسلام می‌شوید و همه چیز خود را در طبق اخلاص قرار داده‌اید و با فداییهای مکرر صحنه‌های شجاعت و شهامت را در تاریخ سراسر مبارزات بی‌امانتان ثبت نموده و می‌نمایید و با درس فداکاری و رشادت به مستضعفین جهان می‌آموزید که وعده خدا بر حکومت پابرهنگان جهان حق است، به شما که با مبارزات خویش روی ابرقدرتها و قدرتها را سیاه کردید، درود می‌فرستم و در مقابل صبر و استقامتتان خاضع و خاشع. (360)

59/11/1

* * *

پیروز و سرافراز باد نهضت اسلامی زنان معظم ایران. افتخار بر این قشر عظیمی که باحضور ارزشمند و شجاعانه خود در صحنه دفاع از میهن اسلامی و قرآن کریم، انقلاب را پیروز و سرفراز کرده و رسیده و اکتون هم

فداکاری بانوان

خضوع در مقابل صبر و استقامت بانوان

حضور ارزشمند بانوان در صحنه دفاع

* * *

شما می بینید در این جنگی که واقع شده است این مردم چطور فداکاری دارند می کنند، این جوانها و این مادرها و این پدرها چطور دارند فداکاری می کنند. (362)

* * *

فداکاری مادران

مقاومت و فداکاری این زنان بزرگ در جنگ تحمیلی آنقدر اعجاب آمیز است که قلم و بیان از ذکر آن عاجز بلکه شرمسار است .

اینجانب در طول این جنگ صحنه هایی از مادران و خواهران و همسران عزیز از دست داده دیده ام که گمان ندارم در غیر این انقلاب نظیری داشته باشد. و آنچه برای من يك خاطره فراموش نشدنی است - با اینکه تمام صحنه ها چنین است - ازدواج يك دختر جوان با يك پاسدار عزیز است که در جنگ هر دو دست خود را از دست داده و از هر دو چشم آسیب دیده بود. آن دختر شجاع با روحی بزرگ و سرشار از صفا و صمیمیت گفت: «حال که نتوانستم به جبهه بروم، بگذار با این ازدواج دین خود را به انقلاب و به دینم ادا کرده باشم.» عظمت روحانی این صحنه و ارزش انسانی و نغمه های الهی آنان را نویسندگان، شاعران، گویندگان، نقاشان، هنرپیشگان، عارفان، فیلسوفان، فقیهان و هر کس را که شماها فرض کنید، نمی توانند بیان و یا ترسیم کنند. و فداکاری و خداجویی و معنویت این دختر بزرگ را هیچ کس نمی تواند با معیارهای رایج ارزیابی کند. و این روز مبارک،

اعجاب آمیز بودن
فداکاری زنان

روز این زن و این زن‌هاست - که خدایشان برای اسلام و ایران و عظمت آن پایدار
نماید. (363)

61/1/25

* * *

شهادت و روحیه شهادت‌طلبی زنان

این نور قرآن و اسلام است که در دل‌های شما و در قلوب همه ملت ایران جلوه کرده
است. این نور ایمان است که شما خانمها هم از شهادت نمی‌هراسید. (364)

58/2/16

* * *

جوانان ما همه برای شهادت حاضرند. مرد و زن ما برای شهادت حاضرند. (365)

58/2/19

* * *

دسته‌ای از خانمها، محترمان، اینجا بودند، یکی اصرار می‌کرد که شما بگذارید که ما
برویم کردستان. من گفتم آخر شما؟! نه [مشکل] کردستان حل می‌شود، لازم نیست
شما تشریف ببرید. یکی گرفته بود جلوی من، تا آنجا آمد یکیشان دنبال من، که شما
دعا کنید من شهید بشوم. گفتم من دعا می‌کنم که شما ثواب شهید را ببرید و
خدمت کنید. اینها يك تحولاتی است که پیدا شده است. صدر اسلام با يك همچو
روحیه‌ای که شهادت را می‌خواستند. آن طور پیشرفت کردند در نیم

جلوه نور قرآن در قلوب
بانوان

زنان آماده شهادتند

روحیه شهادت‌طلبی
بانوان

قرن تقریباً معموره دنیا را، دنیای متمدن آن وقت را، فتح کردند. (366)

58/6/13

* * *

زنها به من می گویند، بعضی زنها می آیند، که شما دعا کنید ما شهید بشویم. برای کردستان بعضی از زنها می آمدند اینجا می گفتند که شما اجازه بدهید ما برویم کردستان، برویم در آنجا جنگ بکنیم. من گفتم نه، صلاح نیست خود ملت، خود ارتش، کار را انجام می دهد. (367)

آرزوی شهادت

58/7/10

* * *

بعضی از خانمها می آیند می گویند شما دعا کنید ما شهید بشویم. بعضی از برادرها می گویند که دعا کنید ما شهید بشویم - این تحول روحی و فکری که در ملت ما - همه طبقاتش - پیدا شد، و همه هم يك مطلب را دنبال کردند و آن جمهوری اسلامی، این باعث پیروزی شد، برای اینکه حق بود، و حق پیروز است. این را باید حفظ بکنید. (368)

تحول روحی و فکری
طبقات

58/7/10

* * *

من هر وقت بانوان محترم را می بینم که با عزم مصمم و اراده قاطع در راه هدف، حاضر به همه طور زحمت بلکه شهادت هستند مطمئن می شوم که این راه به پیروزی منتهی می شود. (369)

اراده قاطع در راه هدف

58/10/10

* * *

عاشق شهادت

يك عقدی اینجا کردم بین يك جوانی و يك دختری. آن دختر بعد که می‌خواست برود يك کاغذ داد به من. کاغذ را که من خواندم دیدم که خوب، بعد از اینکه، شما دعا کنید که این جوانهای ما چه، چه، چه، آخرش نوشته «من عاشق شهادتم». يك دختری که تازه، دیروز من عقدش کردم می‌نویسد، من عاشق شهادتم. و از این قبیل زیادند. اینها يك تحول انسانی است که خدا ایجاد کرده در شما، قدرش را بدانید چیزی که از ناحیه خدا اهدا شده به شما. (370)

58/10/12

* * *

می‌دانید که جوانهای ما شهادت را می‌خواهند و از ما گاهی وقتها که من ملاقات می‌کنم، گاهی بعضی‌شان قسم می‌دهند، بعضی از خانمها قسم می‌دهند که شما دعا کنید که ما شهید بشویم، و من دعا می‌کنم که آنها ثواب شهید را ببرند و پیروز بشوند. (371)

ثواب شهید

59/1/28

* * *

از آن وقتی که این نهضت شروع شد مکرر هر چند روز يك مرتبه، زنان و مردان می‌آمدند پیش من و اصرار می‌کردند که شما دعا کنید تا ما شهید بشویم. من دعا می‌کنم که شما موفق بشوید و ثواب شهادت را داشته باشید. برای اسلام خدمت کنید. این روحیه موجب پیشرفت است. جدیت کنید که این روحیه محفوظ باشد. (372)

روحیه پیشرفت

59/2/26

* * *

ملتی که شهید در راه اسلام، هم از بانوان دارد و هم از مردها و شهادت را هم بانوان طلب می‌کنند و هم مردها، آسیب نخواهد دید.
ما امیدواریم به این سیل خروشان ملت که در جلوی آنها بانوان محترم که ارزشمندترین قشرهای ملت هستند و برای پیشبرد آمال اسلامی مجاهدت می‌کنند؛ به ملت ایران تبریک عرض می‌کنم. و باک از هیچ قدرتی نداریم؛ برای اینکه يك ملتی که زن و مردش برای جانفشانی حاضرند و طلب شهادت می‌کنند، هیچ قدرتی با آن نمی‌تواند مقابله کند. قدرت شما قدرت الهی است. (373)

59/5/26

* * *

مجاهدت برای پیشبرد
آمال اسلامی

ملتی که تازه عروس و تازه دامادش برای شهادت داوطلبند و خود را برای هر پیشامدی در راه خدا مهیا کرده‌اند از چه می‌ترسند؟ ملتی که شهادت برای او سعادت است پیروز است. ملتی که خود و همه چیز خود را برای اسلام می‌خواهد، پیروزمند است. ما در کشته شدن و کشتن پیروزیم. (374)

59/6/16

* * *

داوطلب شهادت

مردم ما امروز - از زن و مرد، صغیر و کبیر - عازم این هستند که در مقابل تجاوزهایی که تاکنون به آنها شده است و امروز جلوگیری شده است بایستند؛ و جان خودشان را فدای آزادی و استقلال و فدای بیرون رفتن از زیر بار ظلم کنند. و ما از همه ملتها و از همه دولتها این توقع انسانی را داریم. (375)

59/11/22

فداکاری در راه آزادی و
استقلال

درود خداوند بر زنانی که در این انقلاب و در دفاع از میهن، به درجه والای شهادت نایل شده‌اند. (376)

60/2/4

* * *

ملتی که عشق شهادت در دل زن و مرد و کوچک و بزرگش جوش می‌زند و برای شهادت هر یک بر دیگری سبقت می‌گیرد و از شهوات حیوانی و دنیایی گریزان بوده و عالم غیب و رفیق اعلیٰ را باور کرده است، با این خسارات، هر چه بزرگ باشد، از صحنه خارج نمی‌شود. (377)

عشق شهادت

60/11/22

* * *

زنان و مردان و کودکان نمونه‌ای که در زیر بمبارانها و از بستر بیمارستانها سرود شهادت سر می‌دهند و با دست و پای قطع شده بازگشت به جبهه‌های انسان‌ساز را آرزو می‌کنند، فوق آنچه ما تصور می‌کنیم و فلاسفه و عرفا به رشته تحریر در می‌آورند و هنرمندان و نقاشان عرضه می‌کنند، می‌باشند. آنچه آنان با قدمهای علمی و استدلالی و عرفانی یافته‌اند، اینان با قدم عینی به آن رسیده‌اند و آنچه آنان در لابلای کتابها و صحیفه‌ها جستجو کرده‌اند اینان در میدان خون و شهادت در راه حق یافته‌اند. (378)

سرود شهادت

62/6/6

* * *

ملتی که زن و مردش عاشق شهادت هستند و فریاد شهید شدن می‌زنند، يك همچو ملتی دیگر از اینکه فلان چیز کم است، فلان چیز زیاد است، این نمی‌نالد. اقتصادش چطور است، این مال آنهایی است که وابسته به اقتصاد هستند، دل به اقتصاد دادند. آنهایی که دل به خدا دادند، آنها اینطور نیستند که دنبال این باشند که فلان چیز فراوان باشد؛ فلان چیز کم باشد، زیاد باشد، نرخش کم باشد، نرخش زیاد باشد. (379)

64/1/1

* * *

شما می‌آیید نماز جمعه را می‌زنید، نماز جمعه را که می‌زنید خیال می‌کنید ملت ما عقب می‌نشینند! می‌بینید که در نماز جمعه چه کردند. این يك مطلبی است گفتنی، تاریخی، تا کسی نبیند آنجا را، آن منظره را نبیند، باورش نمی‌آید که زن بچه‌اش تو بغلش است، مرد بچه‌اش پهلویش است هیچ حرکت نکند، اینهمه فشار، هیچ حرکت نکند، از آن ور انفجار، آن نامردها، از آنطرف هم آنطور رگباری که ملاحظه کردید همه. مع ذلك همه هم با طمأنینه نشسته‌اند سر جای خودشان و هیچ ابدأ حرکتی نمی‌کنند. و ملت، يك همچو ملت است.¹ (380)

64/1/1

* * *

نقش زنان در پشت جبهه و پشتیبانی رزمندگان

شما در تاریخ نگاه کنید از صدر تاریخ تا آخر، اگر پیدا کردید يك

¹ ((اشاره به حادثه انفجار بمب در نماز جمعه در تاریخ 63/12/24.

جایی را که زنها و زنهای جوانی که حالا باید - فرض کنید که - برونند سراغ جوانی‌شان، و پیرزنش، پیرمردش، پیرزنش، اینطور کوشش کند در اینکه پشتیبانی از ارتشش بکند، پشتیبانی از پاسدارهایش بکند. شما کجا [سراغ دارید]؟ اگر سراغ دارید، بگویید ما هم بفهمیم. کجا شما همچو چیزی دارید که دوش به دوش مردها و پاسدارها و ژاندارمری و ارتش و همه قوای مسلح، دوش به دوش اینها، زنها هم همراهی بکنند؟ (381)

همراه با قوای مسلح

59/8/6

* * *

الآن شما می‌بینید سرتاسر مملکت ما در حال جنگند، دخترهای توی خانه‌هایشان هم در حال جنگند؛ برای جنگیها دارند کار می‌کنند. (382)

آمادگی برای جنگ

59/8/12

* * *

اگر پیدا کردید يك دهی در عراق اینجوری كمك کرده باشد به اینها،¹ اینها به زور البته می‌گیرند، غارت می‌کنند، به زور می‌گیرند. اما اگر پیدا کردید يك ده را در تمام کشور عراق که جوانهایش، زنهایش، برای اینها نان بپزند و - نمی‌دانم - بسته بندی کنند! ندارند اینها.

بی‌نظیر بودن بانوان در مسیر خدمت

يك همچو ملتی از کی می‌ترسد؟! چرا باید بترسد؟! (383)

59/8/12

* * *

الآن که شما در جبهه‌های جنگ هستید و ارتشیهای ما، که خداوند

¹ رژیم بعثی در عراق.

نصرتشان بدهد، در مراکز فعال هستند، الآن کی هست که دارد از آنها پشتیبانی می‌کند؟ آن زنهایی که برای شما نان می‌پزند و آن مردمی که برای شما پول می‌دهند و آن مردمی که برای شما ذخیره می‌دهند و آنقدر چیزها را می‌فرستند. همین مردم مسلمانند. شما ببینید در تلویزیونتان که يك زنی که ده تا تخم‌مرغ آورده، دارد می‌آورد می‌دهد همین را. يك بچه‌ای که ده تومان دارد این را می‌دهد. اینها برای چه اینها را می‌دهند؟ اینها برای اسلام است، برای کشور اسلامی است. (384)

59/8/25

* * *

اگر زمان محمدرضا يك جنگی واقع می‌شد، مثلاً فرض کنید در اهواز واقع می‌شد، در خراسان برایش زنها نان می‌پختند؟! دعا می‌کردند که - ان شاء الله - شکست بخورد. حالا وضع این‌طوری است. در کجای دنیا شما سراغ دارید يك همچو مطلبی. يك همچو پشتیبانی مردم از حکومت، از ارتش. سراغ نداریم ما جایی در این، نظیر نداشته است این، در تاریخ هم نمی‌توانید پیدا بکنید. از بچه‌های کوچکی که ده تومان دارند می‌دهند برای ارتشی که آنجا، قوای مسلح‌های که آنجا کار می‌کنند. با آن پیر زن هشتاد ساله‌ای که چند تا تخم‌مرغ دارد، اینها ارزش دارد. ارزش اینها زیاد است، و ما باید حفظ کنیم این ارزش را. پیروزی مملکت ما برای همین ارزشهاست. این پیروزی قلوب، بالاتر از پیروزی کشور است. (385)

حفظ ارزشها

59/9/15

* * *

تمام ملت ما، نه فقط جوانها و آنهایی که در جبههها هستند، بلکه پیرمردها و پیرزنها و دختر و بچههای نابالغ در صحنه گرفتاریها و در صحنه جنگ حاضرند و همه خود را در جبهه می بینند. (386)

59/12/28

* * *

من وقتی در تلویزیون می بینم این بانوان محترم را که اشتغال دارند به همراهی کردن و پشتیبانی کردن از لشکر و از قوای مسلح ارزشی برای آنها در دلم احساس می کنم که برای کس دیگری نمی توانم این طور ارزش قائل بشوم. کارهایی که آنها می کنند يك کارهایی است که دنبالش توقع اینکه يك مقامی داشته باشند، یا يك پستی را اشغال کنند، یا يك چیزی از مردم خواهش کنند، هیچ این مسائل نیست. بلکه سربازان گمنامی هستند که در جبههها باید گفت مشغول به جهاد هستند. و ما اگر فایده ای از این جمهوری اسلامی نداشتیم الا همین حضور ملت به همه قشرهایش در صحنه و نظارت همه قشرها در امور همه، این يك معجزه ای است که جای دیگر من گمان ندارم تحقق پیدا کرده باشد. و این يك هدیه الهی است که بدون اینکه دستهای بشر در آن دخالت داشته باشند خدای تبارک و تعالی به ما اعطا فرموده است. و ما باید قدر این نعمت را بدانیم؛ و اقتدا کنیم به این زنها و بانوان و بچههای پشت جبهه و آنهایی که در خود شهرهای مخروبه و نیمه مخروبه حاضرند. ماها باید از اینها اخلاق اسلامی و ایمان و توجه به خدا را یاد بگیریم. (387)

59/12/28

* * *

سربازان گمنام

شاید در طول تاریخ هم نظیری برایش نتوانیم پیدا بکنیم که بچه‌های کوچک و جوانهای نیم سال و زنها، پیرزنها، نوجوانها، نودامادها، همه با هم در این جبهه حاضرند و صحنه جنگ، صحنه‌ای است که ملت همه در آن حاضر هستند. (388)

60/1/16

* * *

آنچه که در ایران بزرگتر از هر چیز بود، تحولی است که در بانوان ایران حاصل شد. بانوان ایران در این نهضت و انقلاب سهم بیشتری از مردان دارند و امروز هم که در پشت جبهه‌ها مشغول فعالیت هستند، سهم آنها بیشتر از دیگران است و در تربیتی که اشتغال دارند، چه تربیت کودکانشان و چه تربیت خردسالانشان و چه تربیت‌هایی که در کلاسها و جاهای دیگر مجالس دارند، باز سهم بزرگی در این انقلاب دارند. عواطفی که در بانوان هست مخصوص خودشان است؛ در مردها این عواطف نیست و لهذا، آن چیزی که در پشت جبهه از روی عواطف از بانوان صادر می‌شود، بیشتر و بالاتر و ارزنده‌تر است از آن چیزی که از مردها صادر می‌شود. به موجب عواطفی که بانوان دارند، آنها برای جبهه‌ها کارهای بسیار مفید انجام داده‌اند و انجام می‌دهند. (389)

انجام کارهای مفید

60/3/2

* * *

خدای تبارک و تعالی بر این ملت منت نهاد و این پیروزی را نصیب کشور ما فرمود که به واسطه تعهد بانوان امیدواریم که در آتیه، پشتوانه این ملت و اسلام محکمتر بشود. و با کوششش ما بانوان محترم،

تعهد بانوان

جوانان کشور و کسانی که هم در جبهه [هستند]، بتوانند از عهده جنگ تا پیروزی [بیرون آیند] و هم در داخل و در پشت جبهه‌ها بتوانند به کارهای عمرانی و کارهای دیگری که مفید به حال کشور است قیام کنند. (390)

60/3/2

* * *

امروز همکاری و همیاری مردم بیسابقه است، ما هر روز شاهد زنانی هستیم که ماحصل عمرشان، يك تکه طلا را می‌آورند و در راه خدا و جنگ انفاق می‌کنند. (391)

61/3/4

* * *

درود بر شما شیرمردان و شیرزنانی که با بسیج عشایر و ارسال کمکهای مالی و همکاریهای دیگر، چه در خط مقدم جبهه و چه در پشت جبهه، موجبات دلگرمی رزمندگان دلیر ما را فراهم ساخته و پشتوانه محکمی برای جنگجویان و وسیله‌ای برای کشف و خنثی کردن توطئه‌های دشمنان ما گشته‌اید. (392)

61/3/15

* * *

انصافاً ما رهین منت این توده‌های بزرگواری هستیم که همه چیزشان را می‌دهند و چیزی هم نمی‌خواهند. از آن پیرزن‌ها که آن چیزی که در طول عمرشان تهیه کردند، حالا می‌آیند برای اسلام می‌دهند تا آن اشخاصی که قلکشان را می‌شکنند و پولش را می‌آورند بدهند برای اسلام

رهین منت توده‌های
مردم هستیم

انفاق در راه خدا

کمک و همکاری
با رزمندگان

می‌دهند. من نمی‌توانم توصیف کنم از این ملت و نمی‌توانم تجلیل کنم. ما واگذار می‌کنیم تا خدای تبارك و تعالی به آنها عنایت خاص خودش را اعطا بفرماید. خداوند، همه شما را حفظ کند و در این سنگرها محکم پا برجا نگه دارد. (393)

61/7/25

* * *

من باید تشکر کنم از اهالی قم و از بانوان معظم قم که در يك همچو اوقاتی که ما گرفتار ابرقدرتها و قدرتها فاسد هستیم و ایران از هر طرف مورد حمله آنها هستند، شما بانوان در پشت جبهه، آن فعالیت را می‌کنید که آن سلحشوران در جبهه‌ها، و همان طوری که آنها مشغول فعالیت هستند، شما مشغول فعالیت هستید. يك راه، از راه ساختن خود و جوانهای خود و خانمهای جوان و يك راه، از راه پشتیبانی به آنهایی که در جبهه هستند؛ و این يك امری است که بسیار مورد تشکر است و بسیار ارزنده است و در پیش خدای تبارك و تعالی ارزندگی شایان دارد. (394)

61/12/22

* * *

ملت این مردم کوچه و بازار هستند، این مردم دهات و - نمی‌دانم - قصبات و شهرستانها، اینها هستند که دارند به جنگ کمک می‌کنند و به جبهه‌ها، پشت جبهه‌ها کمک می‌کنند، و بانوانشان و بچه‌هاشان و بزرگ‌هایشان و همه‌شان مشغول خدمت هستند. اینها که خسته نشده‌اند. از چی خسته بشوند؟ از اسلام روبرگردانند؟ (395)

62/5/25

کمک به جنگ
و جبهه

اگر نبود مجاهدات شما و برادران و خواهران بزرگوار شما در جبهه‌ها و پشت جبهه‌ها، که با اخلاص خود عنایات خاص خداوند قادر را جلب نمودید، کدام قدرت و کدام ابزار جنگی می‌توانست جمهوری اسلامی و کشور عزیز شما را از این دریای موج متلاطم، که شرق و غرب و وابستگان به آنان دست به دست هم و بازو به بازوی یکدیگر داده و در پی غرق آن کوشیدند و می‌کوشند، نجات دهد. (396)

63/11/18

* * *

برماست که، با اعتراف به عجز خویش، از رزمندگان عزیزی که با شهادت طلبیها و رشادت‌هایشان از میهن اسلامی خود دفاع نموده و با خون پاک خود چراغ‌هایی فرا راه آزادی تمام ملت‌های دریند برافروختند قدردانی نماییم.

و نیز از مادران و پدران و خواهران و همسران و برادران بزرگواری که در پشت جبهه‌ها با جدیت تمام در دفاع مقدس از اسلام و کشور اسلامی به پشتیبانی از مجاهدان عزیز برخاسته و از هیچ چیز کوتاهی نمی‌کنند، و از تمام ملت بزرگ و متعهد که در تمامی صحنه‌ها حاضرند، تشکر نماییم. (397)

64/6/10

* * *

شما خانمها، شما زنها توجه به این معنا داشته باشید که همان طوری که بر مردها در جبهه لازم است که جلو بروند و پیشقدم باشند، شما هم در خارج، در پشت جبهه باید کمک کنید. (398)

64/12/11

مبلغ بسیار ارزنده‌ای که خانمهای معظم عراقی - که خداوند به آنها هر چه بیشتر توفیق خدمت به اسلام و رزمندگان عزیزی که برای رفع شرّ قدرتها و وابستگان پست آنان، جانفشانی می‌کنند [عنایت فرماید] - واصل شد. از خداوند تعالی سلامت و سعادت همه را خواهانم. (399)

66/9/28

* * *

فصل ششم: جنایات و نقشه‌های استعماری دربارهٔ زنان

خودباختگی و غرب‌گرایی

کشف حجاب

ورود زنان به مجامع و مجالس فرمایشی

ادعای تساوی حقوق زنان

سربازی بردن دختران

اختلاط زن و مرد

تظاهر به آزادی زنان در رژیم طاغوت

خودباختگی و غرب‌گرایی

آنها که زنها را می‌خواهند ملعبهٔ مردان و ملعبهٔ جوانهای فاسد قرار بدهند خیانتکارند. زنها نباید گول بخورند؛ زنها گمان نکنند که این مقام زن است که باید بزک کرده بیرون برود با سر باز و لخت! این مقام زن نیست؛ این عروسک بازی است نه زن. (400)
57/12/13

* * *

اینها تربیت انسانی را از ایران بکلی از بین بردند، و تربیتهای غربی، نه آن هم تربیتهای صحیح غربی، تربیتهای فاسد غربی، در بین ما رواج دادند. و در زمان این پسر شاید بیشتر معنویات از بین رفت. در زمان او ظلم شاید ظهورش، ظاهرش بیشتر بود، بانوان را بیشتر اذیت کردند. سایر مردم را بیشتر اذیت کردند. (401)

58/4/10

* * *

من می‌توانم بگویم که در زمان این پدر و پسر به بانوان ما بیشتر ظلم

ملعبه قرار دادن زن

رواج تربیت فاسد غربی

شد تا به سایر اقشار. شما شاید اکثراً یادتان نباشد که در زمان رضاشاه با بانوان چه کردند اینها. چه مصیبت‌هایی به بار آوردند با اسم اینکه می‌خواهیم ایران را به نظیر اروپا مثلاً بکنیم، ایران را متجدد بکنیم، نصف از جمعیت ایران را می‌خواهیم در جامعه بیاوریم. با بانوان نمی‌دانید چه کردند اینها. (402)

58/4/10

* * *

تبلیغات کردند که شما خانمها را از آن حیثیتی که دارید ببندازند. از شما بگیرند حیثیت خودتان را، شما را غربی کنند، آرایشها از غرب باید بیاید، مُدّها از غرب باید وارد بشود، هر روز مُد تغییر که بکند شما هم تغییرش بدهید! همه چیزهای شما از غرب وارد می‌شد. تبلیغات بود دیگر، همه هم عادت کرده بودند. اگر امروز يك چیزی می‌آمد و می‌گفتند در مثلاً انگلستان يك همچو چیزی شده است، فوراً اینجا همه اینها را باید کنار بگذارند، آن پیش بیاید؛ آن مُد پیش بیاید! چند مرتبه [برای] پیراهنی که می‌خواستند برای فرح درست کنند - برای تاجگذاری گمانم بود - چند مرتبه طراحها با طیاره‌ها رفت و آمد کردند و چه قدر - الآن من یادم نیست - خرج این شد، برای اینکه يك پیراهن را درست بکنند! آن وقت خوشمزه این بود که در یکی از گفته‌هایش این بود که ما بچه‌هایمان را لباس این را به آن کوچیکه می‌پوشانیم! این در روزنامه‌ها بود. این آدمی که سه مرتبه طیاره باید برود و برگردد تا این طرح را درست بکند و چقدر صد و پنجاه هزار تومان - نمی‌دانم چقدر بود - که برای طرح يك پیراهن درست می‌کنند، می‌خواهند چه بکنند! می‌خواهند شما را خواب کنند. (403)

58/6/12

از بین بردن حیثیت
خانمها

تا این خانمها - شما را نمی‌گویم. شما توده هستید، آن خانمها را می‌گویم - تا اینها توجهشان به این است که فلان چیز باید، فلان مد [باید] از غرب به اینجا بیاید، فلان زینت باید از آنجا به اینجا سرایت بکند، تا یک چیزی آنجا پیدا می‌شود اینجا هم تقلید می‌کنند، تا از این تقلید بیرون نیاید، نه می‌توانید آدم باشید؛ و نه می‌توانید مستقل باشید. اگر بخواهید مستقل باشید، اگر بخواهید شما را به اینکه یک ملتی هستید بشناسند و بشوید یک ملت، از این تقلید غرب باید دست بردارید. تا در این تقلید هستید، آرزوی استقلال را نکنید. (404)

58/6/17

* * *

تمام چیزهایی هم که وسیله قرار داده بودند برای اینکه جوانهای ما را تباه کنند، همه اینها سوغاتهای غرب بود. یعنی بنابراین بود که وسایلی تهیه بکنند که هم زنها و هم مردها را تباه بکنند، نگذارند یک رشد انسانی پیدا بکنند. (405)

58/6/22

* * *

قلمهای مسموم خطا کار و گفتار گویندگان بی‌فرهنگ در این نیم قرن سیاه اسارت‌بار عصر ننگین پهلوی، زن را به منزله کالایی خواستند درآورند و آنان را که آسیب‌پذیر بودند به مراکز کشیدند که قلم را یارای ذکر آن نیست. هر کس بخواهد شمه‌ای از آن جنایات مطلع شود، به روزنامه‌ها و مجله‌ها و شعرهای اوباش و اراذل زمان رضاخان از روزگار تباه کشف حجاب الزامی به بعد مراجعه کند و از مجالس و محافل و مراکز فساد آن زمان سراغ بگردد. رویشان سیاه و

جنایت به اسم آزادمردان
و آزادزان

شکسته باد قلمهای روشنفرانه آنان. و گمان نشود که آن جنایات با اسم «آزاد زنان و آزاد مردان» بدون نقشه جهانخواران و جنایتکاران بین‌المللی بود. (406)

59/2/15

* * *

یکی از امور دیگری هم که باز من گفته‌ام این است که ما را جوری بار آورده بودند که یا باید فرنگی مآب باشیم یا هیچی. يك نفر جوان، يك نفر خانم اگر سرتاپایش فرنگی مآب است، این معلوم می‌شود خیلی عالی مقام است و چنانچه مثل سایر مسلمانهاست، این خیلی عقب‌افتاده است. عقب افتادگی و جلو رفتن را به این می‌دانستند که فرنگی مآب باشد؛ یعنی، فرض کنید فرم لباسش چه جور باشد، فرم کفشش چه جور باشد، یا - مثلاً - هرچه که از خارج می‌آید صرف بکند. مصرفی بار آوردند ما را، برای همین جهت، ما را مصرفی بار آورده‌اند. (407)

ترویج فرنگی مآبی

60/12/17

* * *

کسانی که آن زمان را به یاد دارند می‌دانند این خائن تبهکار با دستکاری عمال بی‌وطنش با اینان چه کردند و برای پیروزی هر چه سریعتر نقشه‌هایشان چه راههایی را برای انحراف و مصرفی نمودن و به فساد کشاندن بانوان مظلوم در پیش گرفتند. کافی است نسل حاضر که آن روزگار سیاه را درک نکرده‌اند به کتابها، شعرها، نوشته‌ها، نمایشنامه‌ها، تصنیفها، روزنامه‌ها، مجله‌ها و مراکز فحشا و قمارخانه‌ها و شرابفروشیها و سینماها - که همه یادگار آن عصر

خیانت به زنان به اسم
زن مترقی

بودند بنگرند و یا از آنان که دیده‌اند بپرسند و نیز سؤال کنند که نسبت به زن، این قشر انسان‌پرور و آموزگار، چه ظلمها و خیانت‌هایی در ظاهر فریبنده‌ای به اسم زن مترقی روا داشتند. (408)

61/1/25

* * *

وقتی در قشر توده‌های مردم نگاه می‌کردی، در بین زن و مرد [در] هر دو طایفه، ارزش به لباس بود و به طرز پوشیدن لباس و دوختن لباس و آرایش. هر که بهتر لباس می‌پوشید و شیک‌تر بود در لباس، ارزشش پیش مردم بیشتر بود. و هر زنی که آرایشش به طرز اروپایی بود و لباسش از آنجا الهام می‌گرفت، این پیش زنها هم ارزشش زیادت‌تر بود، البته پیش اکثر. ارزشها همه به امور مادی بود. (409)

61/10/5

* * *

ما را در طول تاریخ نه چندان دور خصوصاً، و در سده‌های اخیر از هر پیشرفتی محروم کرده‌اند و دولتمردان خائن و دودمان پهلوی خصوصاً، و مراکز تبلیغاتی علیه دستاوردهای خودی و نیز خود کوچک‌دیدنها و یا ناچیزدیدنها، ما را از هر فعالیت برای پیشرفت محروم کرد. وارد کردن کالاها از هر قماش و سرگرم کردن بانوان و مردان خصوصاً طبقه جوان، به اقسام اجناس وارداتی از قبیل ابزار آرایش و تزئینات و تجملات و بازیهای کودکانه و به مسابقه کشاندن خانواده‌ها و مصرفی بار آوردن هر چه بیشتر، که خود داستانهای غم‌انگیز دارد، و سرگرم کردن و به تباهی کشاندن جوانها که عضو فعال هستند با فراهم آوردن مراکز فحشا و عشرتکده‌ها، و دهها از این

امور مادی،
مبنای ارزشها

محروم کردن از پیشرفت

* * *

کشف حجاب

روحانی می‌گوید این کشف حجاب ننگین یا نهضت با سرنیزه برای کشور ضررهای مادی و معنوی دارد و به قانون خدا و پیغمبر حرام است روحانی می‌گوید این کلاه لگنی پس ماندهٔ اجانب، ننگ کشور اسلام است و استقلال ما را لکه‌دار می‌کند و به قانون خدا حرام است. (411)

**مخالفت روحانیت با
کشف حجاب**

* * *

آنان که تمدن و تعالی مملکت را به لخت شدن زنها در خیابانها می‌دانند و به گفتهٔ بیخردانهٔ خودشان با کشف حجاب نصف جمعیت مملکت کارگر می‌شود (لکن چه کاری همه می‌دانید و می‌دانیم) حاضر نیستند مملکت با طرز معقولانه و در زیر قانون خدا و عقل اداره شود. (412)

مخالفت با قانون خدا

* * *

ما می‌گوییم دولتی که برخلاف قانون کشور و قانون عدل، يك گروه دیوان آدمخوار را به نام پاسبان شهربانی در هر شهر و ده به جان زنهاى عقیف بی‌جرم مسلمانان بریزد و حجاب عفت را بست را بـ_____ زور

سرنیزه از سر آنها برباید و به غارت و چپاول ببرد و محترمت بی‌سرپرست را در زیر لگد و چکمه خورد کند و بچه‌های مظلوم آنان را سقط کند، این دولت، دولت ظالمانه و اعانت بر آن عدیل کفر است. ما حکومت دیکتاتوری را ظالمانه و عمال آن را ظالم و ستمکار می‌دانیم شماها در این سخن حرفی دارید بزنید تا رسوایی بیش از این شود.

**برداشتن حجاب
با زور سرنیزه**

تودهٔ مظلوم ایران الآن هم چشم ندارند عمال دیکتاتوری آن روز را که با زنها و اطفال مظلوم آنها آنطور سلوک کرده و آن بی‌آبرویی و ستمکاریها را کردند ببینند و هر کس آنها را محترم بداند از شرف و انصاف بویی ندارد؛ آن روزنامه‌هایی که از اعمال ظالمانه دیکتاتور گریزیا که خانمانسوزترین آن، کشف حجاب زنهایست طرفداری می‌کنند کمک کار به اصول وحشیانهٔ دیکتاتوری می‌کنند و باید اوراق آنها را در میدانها آتش زد. (413)

* * *

وقتی مردم می‌بینند به جای آنکه پاسبان حفظ آسایش آنها را بکند با چکمه و سرنیزه با زنهای مظلوم آنها برای کشف حجاب یا راه انداختن فحشای عمومی و با خود آنها برای گذاشتن کلاه لگنی شرم‌آور آنطور سلوک کردند باز توقع دارید مالیات را حقوق حقهٔ دولت بدانند. (414)

**راه انداختن
فحشای عمومی**

* * *

این حیوانهای شهوتران که می‌خواهند با نام ترقی کشور با دخترهای

جوان مردم به رقص و عیش و نوش بپردازند باز دست از این کشف حجاب ننگین که عفت و درستی عضو جوان حساس ما را به باد داد و از خیانت‌های بزرگ رضاخان به این کشور بود بر نمی‌دارند غافل از آنکه با خواست خدا به همین زودی دینداران با مشیت آهین مغز بیخرد آنها را پریشان خواهند کرد و اساس شهوترانی آنها را به سرشان خراب خواهند نمود. (415)

* * *

پس کو آن نیکبختیها که نصیب این کشور تاکنون شده است. آری از همه نیکبختیها يك کلاه لگنی نیم خورده دیگران و يك کشف حجاب عفت سوز خانمان به هم زن و چندین خیابان عریض و طویل با رفتن منابع ثروت و فضایل اخلاق، نصیب این کشور شده است. شما از همین خوشبختیها انگاره دیگر خوشبختیهای خود را بگیرید. (416)

* * *

شما ببینید بیست و چند سال است از این کشف حجاب مفتضح گذشته است؛ حساب کنید چه کرده‌اید؟ زنها را وارد کردید در ادارات؛ ببینید در هر اداره‌ای که وارد شدند، آن اداره فلج شد. (417)

41/9/11

* * *

چرا جشن «هفده دی»¹ را آزاد می‌گذارند؟ اینها وسیله منفوریت

کشف حجاب عفت سوز

کشف حجاب مفتضح

¹ اشاره به مراسمی است که به مناسبت سالروز 17 دی سال 1314، یعنی روز اعلام کشف حجاب توسط رضاخان برگزار می‌گردید.

است؛ منفور نکنید سلطان مملکت را. ما نصیحت می‌کنیم این هفده دی را به وجود نیاورید. ما مفاسد را می‌دانیم؛ حفظ کنید این مملکت را. ترقیات مملکت به هفده دی نیست. (418)

41/9/11

* * *

خدا می‌داند که به این ملت ایران چه گذشت در این کشف حجاب. حجاب انسانیت را پاره کردند اینها. خدا می‌داند که چه مخدراتی را اینها هتک کردند و چه اشخاصی را هتک کردند. علما را وادار کردند با سرنیزه که با زنهایشان در مجالس جشن، يك همچو جشنی که با خون دل مردم با گریه تمام می‌شد، [شرکت کنند]. مردم دیگر هم به همین ترتیب. دسته دسته اینها را دعوت می‌کردند و الزام می‌کردند که با زنهایشان باید جشن بگیرد. «آزادی زن» این بود که الزام می‌کردند، اجبار می‌کردند با سرنیزه و پلیس مردم محترم را، بازرگانهای محترم را، علما را، اصناف را، به اسم اینکه خودشان جشن گرفتند. در بعضی از جشنها، به اصطلاح خودشان، اینقدر گریه کردند مردم که اینها از آن جشن شاید اگر حیایی داشتند پشیمان می‌شدند. (419)

دی 1356

* * *

مگر می‌شود يك نفر مسلمان باشد و با این ستور، [با] کشف حجاب مبتذل موافق باشد؟ زنهای ایران هم قیام کردند بر ضدش و تودهنی به او زدند که ما نمی‌خواهیم اینطور چیز را، ما باید آزاد باشیم. و این مردك می‌گوید آزادی لکن - باید حتماً - آزادی ام - با - ی - د - ح - تم - اً - ب - د - و - ن

جنایت و خیانت بی‌حد و
اندازه شاه

برداشتن چادر
و روسری به نام آزادی

چادر و بدون روسری توی مدارس بروید! این آزادی است؟! (420)

56/11/29

* * *

امروز روز 17 دی است. من یادم است، شاید این آقا هم یادشان باشد؛ هرکس سنش به سن ماهاست یادشان است که 17 دی چه شرارتی کرد این آدم؛ چقدر به این ملت فشار آورد، چه اختناقی ایجاد کرد، چه محترمانی را هتک کرد، چقدر سقط جنین شد در 17 دی و این اطراف 17 دی، چقدر مأموران این و دژخیمان این به مردم تعدی کردند و به زنها تعدی کردند و زنها را از توی خانه‌ها بیرون کشیدند. این مال پدر شما که من نمی‌توانم شرحش را بدهم. آن کارهایی که او کرده است نمی‌شود شرحش را داد. این در آن عالم معلوم می‌شود، [در] این عالم نمی‌توانیم ما بفهمیم؛ نمی‌توانیم بفهمیم چه جانوری بود. (421)

جنايات رژيم
در 17 دی

57/10/17

* * *

شما نمی‌دانید که با بانوان قم چه کردند اینها. يك رئیس نظمی بود - که نمی‌دانم حالا هست یا از بین رفته است - که انطور با بانوان عمل می‌کرد که - از قراری که گفتند - يك روز دماغش خون آمده بود و نشسته بود، خون دماغش داشت می‌چکید؛ چشمش افتاد به يك زنی که چادر دارد یا روسری دارد؛ اعتنا به خون نکرد و پرید به او! اینطور با [مردم] عمل می‌کردند. و شما شاهدید که در این آخر اینها با این ملت چه کردند؛ چه کشتارهایی در تمام شهرستانها کردند؛ در خود قم چه مصیبت‌هایی به بار آوردند. (422)

مصیبت در قم

58/1/8

در شهرها، در دهات، در قصبات، اطلاعاتی که گفتنی نیست. ... بانوان ما اطلاعاتی داشتند که روی تاریخ را سیاه کرده است. نمی‌دانید چه قضایایی در اینجا واقع شده است. در همین قم - مرکز روحانیت - نمی‌دانید چه بساطی اینها درست کردند و زنها را چطور بیرون آوردند که بروند جشن بگیرند! با زور بروند جشن برای کشف حجاب بگیرند. (423)

58/2/1

* * *

اساس بر این بود که انحراف درست کنند. اساس بر اصلاحات نبود. اساس این بود که نگذارند يك مملکتی رشد بکند. و لهذا از آن می‌فهمیم که آن کشف حجابی که رضا خان به تبع ترکیه و به تبع غرب و به [واسطه] مأموریتی که داشت، [انجام داد] برخلاف مصلحت مملکت ما بود. (424)

کشف حجاب به تبعیت از ترکیه و غرب

58/2/26

* * *

شما باید بدانید که همه اهالی مملکت ما تحت فشار بود. آن روز؛ آن وقت که به اسم «کشف حجاب» و برای کشاندن ملت به تباهی آن سابقی¹ اقدام کرد، در همین قم شاید از جاهای دیگر بیشتر فشار آورد. در تهران همین طور. در همه جا. (425)

تحت فشار قرار دادن مردم

58/3/23

* * *

¹ ((رضاشاه پهلوی.

**کشف حجاب موجب
مصیبت مردم**

چیزهایی که موجب نارضایتی مردم بود انجام می‌داد. مثل قضیه کشف حجاب. کشف حجاب شما نمی‌دانید آن وقت چه مصیبتی برای مردم بود. نمی‌دانید چه کرد و مأمورها چه کردند با مردم و با زنها، که اسباب نارضایتی عموم مردم بود، منتها قدرت زیاد شده بود، مردم هم هدایت نمی‌شدند با يك مثلاً قدرتهایی از این جهت نمی‌توانستند کاری بکنند، لکن عقده‌ها زیاد بود. (426)

58/3/6

* * *

بانوان را الزام کردند به اینکه در مجالس کذایی که داشتند حاضر بشوند. مردها با زنهایشان، با دخترهایشان، در آن مجلسهای فاسد، الزام داشتند که حاضر بشوند. حتی در قم، در قم که مرکز روحانیت بود، در قم هم این مسائل بود؛ و در همه شهرستانها. (427)

**الزام کردن خانمها
به فساد**

58/4/10

* * *

شاید بسیاری را یادتان نباشد که من یادم است که اینها در زمان رضاخان به اسم اتحاد شکل، به اسم کشف حجاب، چه کارها کردند، چه پرده‌ها دریدند از این مملکت. چه زورگوییها کردند و چه بچه‌ها سقط شد در اثر حمله‌هایی که اینها می‌کردند به زنها که چادر را از سرشان بکشند. (428)

**اعمال خشونت در
مسأله کشف حجاب**

58/8/14

* * *

همان سال آخری بود که 15 خرداد بعدش پیش آمد - من شنیدم که زنها می‌خواهند بروند سر قبر رضاشاه و راجع به همین قضیه کشف حجاب تظاهرات بکنند. رؤسای اداراتی که در قم بود، پیش من آمدند، گفتم که شما هر کدام به وزارتخانه خودتان اطلاع بدهید که اگر این کار را بکنید من به ملت می‌گویم که عزا بگیرند برای روزی که قتل عام کردید در مسجد گوهرشاد، اینها اطلاع دادند و از این منصرف شدند. در هر صورت آن وضعی که آنها درست کرده بودند درست برخلاف موازینی بود که ملت ما باید انجام بدهد. (429)

59/6/19

* * *

قضیه کشف حجاب يك مطلبی نبود که اینها می‌خواستند زنها را، مثلاً ده میلیون زن را بیاورند در جامعه وارد کنند. اینها يك دستوراتی بود که اینها می‌گرفتند از خارج و برای اسارت ما اجرا می‌کردند.

قضیه‌ها، شاید شما هیچ کدامتان یادتان نباشد که آن وقت چه کردند، کوچک بودید. اما من تلخی این کشف حجابی که اینها کردند و اسمشان را بعداً «آزاد زنان و آزاد مردان» پسر رضاخان گذاشت، من تلخی‌اش باز در دایره‌ام هست. شما نمی‌دانید چه کردند با این زنهاى محترمه و چه کردند با همه قشرها. الزام می‌کردند هم تجار را، هم کسبه جزء را، هم روحانیت را، هر جا زورشان می‌رسید به اینکه مجلس بگیرد و زنهاى آن را بیاورید در مجلس، بیاورید در مجلس عمومی، آن وقت اگر اینها تخلف می‌کردند، کتک دنبالش بود، حرف دنبالش بود، همه چیزها و حرفها بود. و اینها می‌خواستند زن را وسیله قرار بدهند از برای اینکه سرگرمی حاصل شود برای جوانها و در

کارهای اساسی اصلاً وارد نشود. طرقهای مختلفی اینها داشتند برای اینکه این جوانهای ما را، این دانشگاهیهای ما را، همه این فشرها را نگذارند به فکر خودشان بیفتند و به فکر مملکتشان بیفتند. از آن طرف همین مسأله کشف حجاب با آن فضاحتی که اینها کردند و با آن رفتاری که با زنهای محترمه کردند و با آن رفتاری که با روحانیون کردند در این مسائل که حتی به مرحوم آقای کاشانی آمدند تکلیف کردند که شما باید وارد بشوید در این مجلس، فرمودند که شما باید مجلس بگیرید، ایشان گفته بودند ... را که فرمودند: گفته بودند آن مامورها، که از بالاها گفته‌اند. گفته بودند من هم همان را می‌گویم، حتی به اینها هم آمده بودند پیشنهاد کرده بودند. دیگر در شهرستانها، در دهات و همه جا حتی در قم، يك فضاحتی در قم در آوردند که قابل ذکر نیست. و این هم برای این بود که این جوانها را، جوانهای غافل، زن و مرد را وارد کنند در میدان و سرگرمشان کنند به هم و از اساس مسائل اینها غافل باشند. همچو مراکز فحشایی که اینها درست کردند که از تهران تا آخر تجریش صدها مراکزی بود که مال عشرتکده و امثال ذلك بود، همه اینها دیدید که زنانه بود. لهذا، جوانهای ما، ملت ما اصلاً دیگر توجه به مسائل اساسی که باید بکنند نداشت. نه مردش، نه زنش. (430)

59/6/19

* * *

نقشه این بود که با توطئه کشف حجاب مفتضح در زمان قُلدرِ نافهم، رضاخان، این فشر عزیز را که جامعه را باید بسازند تبدیل کنند به يك فشری که فاسد کنند جامعه را. و این نقشه نه اختصاص به شما بانوان داشت؛ بلکه جوانان و مردان را همین‌طور بکشانند به مراکز فساد، و آن‌طور که می‌خواهند آنها را تربیت کنند که چنانچه کشورش _____ ان _____ ه

کشف حجاب، توطئه به
فساد کشاندن جامعه

* * *

شمایی¹ که می‌گویید زمان رضاشاه بهتر از حالا بود، در زمان رضاشاه، شما چه وضعی داشتید؟ نه شما، مرحوم شیخ ما - رضوان الله علیه - چه حالی داشت؟ در يك قضیه‌ای، که شاید قضیه کشف حجاب بود، مرحوم شیخ - رحمه الله - مرحوم آقا شیخ عبدالکریم² - رضوان الله علیه - يك کاغذی به رضاشاه نوشت و راجع به این معنا تذکری داد. جواب نداد. نخست‌وزیر گفت: به عرض اعلیحضرت رسید، ایشان گفتند: شما خوب است که مشغول کار خودتان باشید. (432)

وضع ناگوار در زمان رضا
شاه

61/1/1

* * *

شاید من بهتر از دیگران مشکلاتی که بر این مملکت در طول سلطنت این پدر و پسر گذشت شاهد بوده‌ام، و به اندازه من کمتر کسی از باب اینکه عمرش وفا نکرده است، شاهد این مسائل بود.

اکثر شما خانمها آن زمان را یاد ندارید و شاید در بین شما بسیار کم باشد که آن زمان اسفبار را یاد داشته باشد. در آن زمان به اسم اینکه می‌خواهیم نیمی از جمعیت ایران را فعال کنیم، آن شقی جنایتکار دست به يك جنایت زد و آن جنایت کشف حجاب بود؛ و به جای اینکه نیمی از جمعیت ایران را فعال کند آن نیم دیگری هم که نیمه مردان بود به طور بسیار زیادی از فعالیت انداختند و این عروسک‌هایی

از بین بردن تمدن بزرگ
اسلام

¹ اشاره به سخنان پاره‌ای افراد ساده‌لوح که به بهانه وجود بعضی نارساییها، اساس نظام جمهوری اسلامی را مورد تردید قرار داده بودند.

² مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی، مؤسس حوزه علمیه قم.

که درست کردند و در همهٔ ادارات جا دادند و در همهٔ خیابانها راه انداختند، آنهایی که در ادارات بودند، سایر افرادی که در ادارات بودند را هم از کارهای خودشان بازداشتند و آنهایی که در خیابانها رها بودند، جوانهای ما را به فساد کشاندند و فعالیت جوانهای ما را از دست آنها گرفتند. به اصطلاح خودشان می‌خواستند که تمدن شرق را وارد ایران کنند، و با آن وضعی که درست کردند، تمدن بزرگ اسلامی را هم از بین بردند. (433)

61/12/22

* * *

در رژیم طاغوتی پهلوی آن ظلمی که به بانوان محترم ایران شد، به مردها آن ظلم نشد. بانوانی که مقید بودند به اینکه بر طبق اسلام عمل کنند و موافق آنچه که اسلام امر کرده است زی خودشان را قرار بدهند، در آن رژیم در زمان رضاشاه به وضعی و در زمان محمدرضا به وضع دیگر. زمان رضاشاه، که من یادم است و خوب است که شماها یادتان نیست، آنچه بر بانوان گذشت قابل توصیف نیست. آن ظلمی که بر این قشر از ملت در آن دوران گذشت نمی‌شود بیان کرد. آن فشاری که بر اینها وارد شد و آن مصیبتها که اینها تحمل کردند در زمان آن شاه فاسد نمی‌شود گفت که چه اندازه بود. در زمان محمدرضا آن عصر و آن وضع تبدیل شد به يك وضع دیگری که عمق جنایت زیادتر بوده از زمان او. او با قلدري و فشار و زدن و گرفتن و چادر پاره کردن و دست به گیسهای زنها گرفتن و کشاندن و اینها گذراند، و این اساساً خلاف عفت زنها قیام کرد. یعنی بر خلاف همه چیز ایران، یکیش هم زنها ایران بودند که اینها با يك وضع خاصی و با يك توطئهٔ خاصی اینها را می‌خواستند که به فساد بکشند و عفت را

برداشتن
عفت از جامعه

جامعه ما بر دارند. و بحمدالله بانوان ایران مقاومت کردند و جز يك دسته‌ای که جزء دار و دسته خود آنها بودند و غریزده بودند و با رژیم او مناسب بودند، سایر خواهرها مقاومت کردند. (434)

63/1/19

* * *

قیام برای نفس است که چادر عفت را از سر زنهای عفیف مسلمان برداشت و الآن¹ هم این امر خلاف دین و قانون درمملکت جاری است و کسی بر علیه آن سخنی نمی‌گوید. (435)

23/2/15

* * *

آن وقت به طوری تبلیغ شده بود که زن جرئت نمی‌کرد که به این صورتی که باید درآید، درآید، مخفی درمی‌آمدند. آنهایی که می‌خواستند حفظ خودشان را، یا از خانه در نمی‌آمدند، یا شبی، يك وقتی مخفیانه از این ور به جای دیگر می‌رفتند، و هکذا همه جهاتی که ما ملاحظه می‌کنیم. (436)

64/6/5

* * *

ورود زنان به مجامع و مجالس فرمایشی

دیدیم که از اولی که این دولت² بیسواد و بی‌حیثیت روی کار آمد، از

برداشتن چادر عفت از
سر زنهای مسلمان

محبوس کردن خانمها در
خانه‌ها

¹ ((اشاره به زمان نگارش اعلامیه یعنی سال 1363 قمری مصادف با 1325 شمسی است.

² ((اشاره به دولت و کابینه امیراسدالله علم است.

اول اسلام را هدف قرار داد: در روزنامه‌ها با قلم درشت نوشتند که بانوان را حق دخالت در انتخابات داده‌اند، لکن شیطنت بود؛ برای انعطاف نظر عامه مردم به آن موضوع بود که نظرشان به الغای اسلام و الغای قرآن، درست نیفتد؛ و لهذا، در اولی که اینجا ما متوجه شدیم و اجتماع شد و آقایان مجتمع شدند با هم برای علاج کار، توجه ما در دفعه اول منعطف شد به همان قضیه؛ بعد که مطالعه کردیم دیدیم آقا، قضیه، قضیه بانوان نیست، این يك امر کوچکی است؛ قضیه معارضه با اسلام است. (437)

42/2/12

* * *

پس از اهدای تحیت و دعا، به طوری که در روزنامه‌ها منتشر است، دولت در انجمنهای ایالتی و ولایتی، «اسلام» را در رأی‌دهندگان و منتخبین شرط نکرده؛ و به زنها حق رأی داده است. و این امر موجب نگرانی علمای اعلام و سایر طبقات مسلمین است. بر خاطر همایونی مکشوف است که صلاح مملکت در حفظ احکام دین مبین اسلام و آرامش قلوب است. مستدعی است امر فرماید مطالبی را که مخالف دیانت مقدسه و مذهب رسمی مملکت است از برنامه‌های دولتی و حزبی حذف نمایند تا موجب دعاگویی ملت مسلمان شود. (438)

نگرانی علما
از لایحه انجمنهای ایالتی
و ولایتی

41/7/17

* * *

تهران - جناب آقای اسدالله علم، نخست‌وزیر ایران
در تعطیل طولانی مجلسین دیده می‌شود که دولت اقداماتی را در نظر دارد که مخالف شرع اقدس، و مباین صریح قانون اساسی است.

مطمئن باشید تخلف از قوانین اسلام و قانون اساسی و قوانین موضوعهٔ مجلس شورا برای شخص جنابعالی و دولت ایجاد مسئولیت شدید در پیشگاه مقدس خداوند قادر قاهر و نزد ملت مسلمان و قانون خواهد کرد. ورود زنها به مجلسین و انجمنهای ایالتی و ولایتی و شهرداری مخالف [است با] قوانین محکم اسلام¹ که تشخیص آن، به نص قانون اساسی، محول به علمای اعلام و مراجع فتواست، و برای دیگران حق دخالت نیست. و فقهای اسلام و مراجع مسلمین به حرمت آن فتوا داده و می‌دهند. در این صورت، حق رأی دادن به زنها و انتخاب آنها در همهٔ مراحل، مخالف نص اصل دوم از متمم قانون اساسی است. و نیز قانون مجلس شورا، مصوب و موثق ربیع‌الثانی 1325 قمری، حق انتخاب شدن و انتخاب کردن را در انجمنهای ایالتی و ولایتی و شهرداری از زنها سلب کرده است. مراجعه کنید به مواد هفت و نه قانون انجمنهای ایالتی و ولایتی، و پانزده و هفده قانون انجمن بلدیه (شهرداری). در این صورت، چنین حقی به آنها دادن، تخلف از قانون است. و نیز الغای شرط «اسلام» در انتخاب‌کننده و انتخاب‌شونده، که در قانون مذکور قید کرده، و تبدیل قسم به قرآن مجید را به «کتاب آسمانی» تخلف از قانون مذکور است؛ و خطرهای بزرگی برای اسلام و استقلال مملکت دارد که یا غفلتاً یا خدای نخواستہ عمداً اقدام به این امر شده است. اکنون که اعلیحضرت درخواست علمای اعلام را به دولت ارجاع فرموده‌اند و مسئولیت به دولت شما متوجه است، انتظار می‌رود به تبعیت از قوانین محکم اسلام و قوانین مملکتی، اصلاح این امر را به اسرع

**هشدار امام به شاه
درباره انجمنهای ایالتی و
ولایتی**

¹ روشن است که نظر حضرت امام در خصوص حرمت ورود زنان به مجلس در رژیم شاه با توجه به مفسده‌ها و شرایط سیاسی - اجتماعی آن دوران مطرح شده است؛ والا همچنان که مواضع مکرر امام در این مجموعه نشان می‌دهد ایشان اصل حضور زنان در فعالیتهای سیاسی - اجتماعی را نه تنها حرام نمی‌دانستند بلکه توصیه می‌فرمودند.

وقت نمایید، و مراقبت کنید که نظایر آن تکرار نشود. و اگر ابهامی در نظر جنابعالی است مشرف به آستانه قم شوید تا هرگونه ابهامی حضوراً رفع شود، و مطالبی که به صلاح مملکت است و نوشتنی نیست تذکر داده شود. در خاتمه یادآور می‌شود که علمای اعلام ایران و اعتبار مقدسه و سایر مسلمین، در امور مخالفه با شرع مطاع، ساکت نخواهند ماند و به حول و قوه خداوند تعالی امور مخالفه با اسلام رسمیت نخواهد پیدا کرد. (439)

41/7/28

* * *

بسم الله الرحمن الرحيم

ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم

چون دولت آقای علم با شنابردگی عجیبی، بدون تفکر در اصول قانون اساسی و در لوازم مطالبی که اظهار کرده‌اند، زنها را در انتخاب شدن و انتخاب کردن به صورت تصویبنامه حق دخالت داده، لازم شد به ملت مسلمان تذکراتی داده شود که بدانند مسلمین ایران در چه شرایطی و با چه دولتهایی ادامه زندگی می‌دهند. لهذا توجه عمومی را به مطالب ذیل جلب می‌نماید:

1. آقای وزیر کشور در طرحی که تقدیم آقای نخست‌وزیر کرده‌اند می‌نویسند: «به طوری که استحضار دارند در مقدمه قانون اساسی صریحاً مقرر است که هر يك از افراد اهالی مملکت در تصویب و نظارت امور عمومی، محق و سهیم می‌باشند. و به موجب اصل دوم قانون اساسی، مجلس شورای ملی نماینده قاطبه اهالی مملکت ایران است که در امور معاش و سیاسی وطن خود مشارکت

مخالفت شدید امام با
انجمنهای ایالتی و
ولایتی

دارند. بنابراین محروم ماندن طبقهٔ نسوان از شرکت در انتخابات، نه تنها در قانون اساسی و متمم آن مجوزی ندارد بلکه با توجه به جملهٔ «افراد اهالی مملکت» در مقدمهٔ قانون اساسی و با توجه به جملهٔ «قاطبهٔ اهالی مملکت» مذکور در اصل دوم، مغایر آن نیز می‌باشد. و هیأت دولت تصویب نموده‌اند که بند اول مادهٔ دهم و بند دوم مادهٔ سیزدهم قانون انتخابات مجلس شورا، و همچنین قید کلمهٔ «ذکور» از مادهٔ ششم و مادهٔ نهم قانون انتخابات مجلس سنا حذف شود. و وزارت کشور را مکلف کرده‌اند که پس از افتتاح مجلسین، مجوز قانونی این تصویبنامه را تحصیل نمایند». لازم است اشکالاتی که به این چند جمله است بیان شود:

الف) اگر سهامی بودن زنها در انتخابات، به طوری که آقای وزیر کشور مدعی است و از هیأت دولت نیز ظاهر می‌شود، موافق قانون اساسی است، تصویب هیأت دولت بيمورد است؛ و درست مثل آن است که شرکت مردان را در انتخابات تصویب کند. و اگر تصویب صحیح است، معلوم می‌شود به نظر هیأت دولت شرکت نسوان مخالف قانون اساسی است.

ب) اگر سهامی نبودن زنها به عقیدهٔ آنها مغایر قانون اساسی است، مکلف کردن هیأت دولت، آقای وزیر کشور را که پس از افتتاح مجلسین مجوز قانونی تصویبنامه را تحصیل نماید، بی‌اساس است. و اگر مجوز قانونی می‌خواهد، معلوم می‌شود به نظر دولت شرکت زنها مغایر قانون اساسی است. آیا بهتر نبود که هیأت دولت با قدری فکر و تأمل تصویبنامه صادر می‌کرد که این تناقض‌گوییهای واضح رخ ندهد؟

2. مقدمهٔ قانون اساسی غیر قانون اساسی است بلکه کلام شاه وقت است و رسمیت قانونی ندارد. و آقای وزیر کشور آن را بدون

تأمل، یا برای اغفال، مورد استدلال قرار داده‌اند. لکن بهتر بود تا آخر این مقدمه را مطالعه کنند که واضح شود نسوان حق مداخله در انتخابات ندارند. زیرا در همان مقدمه است: «اینک که مجلس شورای ملی بر طبق نیت مقدسه ما افتتاح شده است»؛ پس اگر شرکت نسوان منظور بوده چطور ممکن است مجلس را بدون شرکت زنها «بر طبق نیت مقدسه» افتتاح نمایند؟ این عبارت صریح است به اینکه دوره اول مجلس طبق نیت شاه بوده، و زنها در آن شرکت نداشته‌اند. پس معلوم می‌شود که برای زنان حق نبوده است.

3. از بیان سابق معلوم می‌شود مراد از «قابطه اهالی مملکت»، که در اصل دوم است، آن نیست که هیأت وزیران فهمیده‌اند بلکه مراد آن است که وکیل تهران وکیل همه ملت است، و وکیل قم نیز وکیل همه ملت است، نه وکیل حوزه انتخابیه خود. چنانچه در اصل سی‌ام متمم قانون اساسی به آن تصریح شده است. و دلیل بر این مدعا آنکه بیشتر از ده طبقه حق رأی ندارند، با آنکه جزء قابطه اهالی مملکت هستند. پس باید تصدیق کنند که یا محروم کردن این طبقات مخالف قانون اساسی است، و یا شرکت نسوان مخالف است.

4. فرضاً که در تفسیر این اصل خلافی باشد، به موجب اصل بیست و هفتم از متمم قانون اساسی، شرح و تفسیر قوانین از مختصات مجلس شورای ملی است و آقایان وزرا حق تفسیر ندارند.

5. به نظر هیأت دولت که طایفه نسوان و سایر محرومین به موجب قانون اساسی حق شرکت در انتخابات دارند، از صدر مشروطیت تاکنون تمام دوره‌های مجلس شورا برخلاف قانون اساسی تشکیل شده و قانونیت نداشته است، زیرا که طایفه نسوان و بیش از ده طبقه دیگر در قانون انتخابات از دخالت محروم شده‌اند؛ و این مخالف با قانون اساسی بوده است! در این صورت مفسد بسیاری لازم می‌آید

که ذیلاً تشریح می‌شود:

الف) کلیه قوانین جاریه در مملکت، از اول مشروطه تاکنون، لغو و بی‌اثر بوده و باید باطل و غیرقانونی اعلام شود.

ب) مجالس مؤسسان که تشکیل شده، به نظر دولت آقای علم، خلاف قانون اساسی و لغو و بی‌اثر بوده؛ و این دعوی بر حسب قانون جرم است، و گوینده آن باید تعقیب شود.

ج) دولت آقای علم و جمیع دولتهایی که از صدر مشروطیت تاکنون تشکیل شده است غیرقانونی است. و دولت غیرقانونی حق صدور تصویب‌نامه و غیره را ندارد بلکه دخالت کردن آن در امر مملکت و خزینه کشور، جرم و موجب تعقیب است.

د) کلیه قراردادهای با دولت خارجه، از قبیل قرارداد نفت و غیر آن، به نظر دولت آقای علم، لغو و باطل و بی‌اثر است و باید به ملت اعلام شود.

6. حذف بند اول ماده دهم و بند دوم ماده سیزدهم قانون انتخابات مجلس شورای ملی، مصوب شوال 1329 هجری قمری، و حذف قید کلمه «ذکور» از ماده ششم و نهم قانون انتخابات مجلس سنا، مصوب 14 اردیبهشت 1339، که به استناد مقدمه قانون اساسی و اصل دوم است، غیرقانونی است و برای دولت چنین حقی نیست؛ زیرا مستنداً چنانچه گفته شد باطل است. به علاوه از برای دولت نیز حق ابطال قانون مصوب در مجلس شورای ملی نیست. و به نص اصل بیست و هشتم متمم قانون اساسی، قوه مجریه از قوه مقننه همیشه ممتاز و منفصل خواهد بود.

آنچه مذکور شد جنبه‌های قانونی تصویب‌نامه غیرقانونی است. این تصویب‌نامه با اصل دوم و اصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی نیز مخالف است. روحانیت، با هر فشار و مزیقه و اهانتی که دولت بر آن وارد کرده

و درصدد وارد کردن است، تکلیف دینی و وجدانی خود را در این تشخیص داده که مصالح و مفاسد را به دولتها و به جامعهٔ مسلمین گوشزد کند؛ و از نصیحت مشفقانه به زمامداران و اولیای امور خودداری نکند؛ و آنچه را برای این ملت بدبخت ضعیف گرسنه بناست پیشامد کند، و آثار و نشانهٔ آن یکی بعد از دیگری نمایان می‌شود، به جامعهٔ بشر برساند. با این اختناق جانفرسای مطبوعات و سختگیری دستگاه انتظامی، که حتی برای طبع يك ورقهٔ مشتمل بر نصیحت و راهنمایی یا پخش آن اشخاصی به حبس کشیده و مورد اهانت و شکنجه واقع می‌شوند، روحانیت ملاحظه می‌کند که دولت مذهب رسمی کشور را ملعبهٔ خود قرار داده، و در کنفرانسها اجازه می‌دهد که گفته شود قدمهایی برای تساوی حقوق زن و مرد برداشته شده. در صورتی که هر کس به تساوی حقوق زن در ارث و طلاق و مثل اینها، که جزء احکام ضروری اسلام است، معتقد باشد و لغو نماید، اسلام تکلیفش را تعیین کرده است. روحانیت می‌بیند که پایه‌های اقتصادی این مملکت در شرف فروریختن است؛ و بازار این کشور در حکم سقوط است. چنانکه از پرونده‌های مربوط به سفته‌های بی‌محل، که هر روز بر قطرش افزوده می‌شود، این مطلب واضح می‌شود. و همین طور امر زراعت این کشور در معرض سقوط است. به دلیل اینکه در این مملکت، که باید هر استانش زراعت مورد احتیاج تمام مملکت را بدهد، هر چند وقت به عنوان احتمال خشکسالی یا به عنوان دیگری تصویبنامهٔ وارد کردن گندم صادر می‌کنند. بلکه چنانچه گفته می‌شود، اخیراً به صورت آرد می‌آورند که آسیاهای ایران نیز از کار بیفتند. با این وضع رقتبار به جای آنکه دولت درصدد چاره برآید، سر خود و مردم را گرم می‌کند به امثال دخالت زنان در انتخابات، یا اعطای حق زنها، یا وارد نمودن

نیمی از جمعیت ایران را در جامعه. و نظایر این تعبیرات فریبنده، که جز بدبختی و فساد و فحشا چیز دیگری همراه ندارد. آقایان نمی‌دانند که اسلام مراعات بانوان را در تمام جهت بیش از هر کس نموده؛ و احترام به حیثیت اجتماعی و اخلاقی آنها موجب شده است که از این نحو اختلاط مخالف با عفت و تقوای زن جلوگیری کند؛ نه آنکه خدای نخواستہ آنان را مانند محجورین و محکومین قرار داده. مگر فقط علامت عدم محجوریت آن است که در این مجلسها وارد شوند؟! اگر چنین است، باید اول نظام برّی و بحری، و صاحب منصبان و اجزای امنیه و نظمیه، و شاهزادگان بلافصل، و اشخاصی که کمتر از بیست سال دارند، از محجورین و محکومین باشند!

روحانیون تمام این پیشامدها را که اکنون می‌بینید و بعد خواهید دید پیش‌بینی کرده بودند، و با صراحت در اعلامیه‌های دو - سه ماه قبل ذکر نموده‌اند؛ و حالا نیز خطرهای بالاتر و بیشتری را اعلام می‌کنند، و از عواقب امر این جهشهای خلاف شرع و قانون اساسی بر این مملکت و استقلال و اقتصاد و تمام حیثیات آن می‌ترسند؛ و وظیفهٔ خطیر خود را در این شرایط، که همهٔ ملت می‌دانند و می‌بینند، ادا می‌کنند و با صراحت می‌گویند تصویبنامهٔ اخیر دولت راجع به شرکت نسوان در انتخابات از نظر شرع بی‌اعتبار و از نظر قانون اساسی لغو است. و با اختناق مطبوعات و فشارهای قوای انتظامی و جلوگیری از طبع و نشر امثال این نصایح و حقایق، اقدام به نشر آن به مقدار مقدور می‌کنند تا دولتها نگویند ما تصویبنامه صادر کردیم و علما مخالفت نکردند. و به خواست خداوند متعال در موقع خود اقدام برای جلوگیری می‌کنند. ملت ایران نیز با این نحو تصویبنامه‌ها مخالف است؛ به دلیل آنکه در دو - سه ماه قبل که فشار و ارباب قدری کمتر بود، تبعیت خودشان

را از علمای اسلام به وسیله تلگرافات و مکاتیب و طومارها از اطراف و اکناف ایران اعلام نموده، و لغو تصویب نامه غیرقانونی دولت را راجع به انتخابات انجمنهای ایالتی و ولایتی خواستار شدند. و دولت نیز قبول درخواست ملت را کرده و احاله به مجلس نمود. اینک که به وسیله حبس و زجر و اهانت به طبقات مختلفه ملت - از روحانیین و متدینین - تسلط خود را بر ملت احراز نموده، بدون اعتنا به قوانین اسلام و قانون اساسی و قانون انتخابات، دست به کارهایی زده که عاقبت آن برای اسلام و مسلمین خطرناک و وحشت‌آور است. خداوند ان‌شاءالله دولتهای ما را از خواب غفلت بیدار کند، و بر ملت مسلمان و مملکت اسلام ترحم فرماید.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ بَيَّنَّا - صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ - وَغَيْبَةَ وَلِيِّنَا وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا وَقِلَّةَ عَدَدِنَا وَشِدَّةَ الْفِتَنِ بَيْنَنَا وَتَظَاهُرَ الزَّمَانِ عَلَيْنَا. فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاعِنَّا عَلَيَّ ذَلِكَ يَفْتَحْ مِنكَ تُعَجِّلُهُ وَبِضْرٍ تَكْشِفُهُ وَتَصْرٍ تُعِزُّهُ وَسُلْطَانٍ حَقٍّ تُظَهِّرُهُ. فَإِنَّا لِلَّهِ ۖ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ.

مرتضی الحسینی اللمنگرودی، احمد حسینی الزنجانی، محمدحسین طباطبائی، محمد الموسوی الیزدی، محمدرضا الموسوی الگلپایگانی، سید کاظم شریعتمداری، روح‌الله الموسوی الخمینی، هاشم الآملی، مرتضی الحائری. (440)

اسفند 1341

* * *

این «مملکت مترقی»! چه می‌گویی؟ چه می‌گویند شماها؟ مگر باالفاظ می‌شود؟ مگر با چهار تا زن فرستادن [به] مجلس، ترقی حاصل می‌شود؟ مگر مردها که تا حالا بودند ترقی برای شما درست کردند تا زنهایتان ترقی [درست کنند]؟ ما می‌گوییم اینها را فرستادند

در این مراکز جز فساد چیزی نیست. شما بعد تجربه کنید ببینید بعد از ده سال، بیست سال، سی سال دیگر، اینها را بفرستید، به خیال خودتان، ببینید اگر شما جز فساد چیز دیگری دیدید؟ ما با ترقی زنان مخالف نیستیم، با این فحشا مخالفیم، با این کارهای غلط مخالفیم. (441)

43/1/26

* * *

آقایان در کاخهای خود نشسته‌اند می‌گویند «ملت مترقی!»! «ملت مترقی» از گرسنگی می‌میرد؟! امیر اسلام، علی - علیه‌السلام - نان جو می‌خورد. برای مهمانی که به افتخار اربابان خود ترتیب می‌دهند، پانصد هزار تومان، یک میلیون تومان، یا بیشتر خرج کنند و مرتب دم از برنامه «مترقی» می‌زنند! می‌گویند کشور ما در ردیف کشورهای طراز اول است! مگر با رفتن چند زن به مجلس، مملکت مترقی می‌شود. مملکت با برنامه‌های اسرائیل درست نخواهد شد. (442)

پوچ بودن شعار ملت
مترقی

43/1/21

* * *

ادعای تساوی حقوق زنان

دستگاه حاکمه¹ ایران به احکام مقدسه اسلام تجاوز کرد، و به احکام مسلمة قرآن قصد تجاوز دارد. نوامیس مسلمین در شُرْفِ هتک است. و دستگاه جابره با تصویبنامه‌های خلاف شرع و قانون اساسی می‌خواهد زنها عقیف را ننگین و ملت ایران را سرافکنده کند.

¹) رژیم شاهنشاهی.

دستگاه جابره در نظر دارد تساوی حقوق زن و مرد را تصویب و اجرا کند. یعنی احکام ضروریۀ اسلام و قرآن کریم را زیر پا بگذارد، یعنی دخترهای هجده ساله را به نظام اجباری ببرد و به سربازخانه‌ها بکشد، یعنی با زور سرنیزه دخترهای جوان عقیف مسلمانان را به مراکز فحشا ببرد. (443)

43/12/22

* * *

تساوی حقوق مِنْ جَمِيعِ الْجَهَاتِ. تساوی حقوق من جمیع الجہات، پایمال کردن چند تا حکم ضروری اسلام است، نفی کردن چند تا حکم صریح قرآن است. بعدش باز دیدند که مصادف شد با يك ناراحتیها و يك حرفها و يك چیزهایی؛ حاشا کردند؛ وزیرشان يك جا حاشا کرد، امیرشان يك جا حاشا کرد.

در روزنامه‌ها به صراحتِ لهجه نوشتند که بردن بانوان به سربازی، تصویبش در دست تنظیم است؛ لکن بعد از آنکه دیدند که خیلی فضاحت بار آمد [و] مردم ناراحت شدند، همان نوکرهای ارباب، به حَسَبِ واقع هم ناراحت شدند؛ وقتی دیدند [مردم] ناراحت شدند، گفتند: اکاذیب است. پرونده‌سازی خواستند بکنند؛ پرونده‌سازیهای بچگانهٔ مضحك بکنند. (444)

پایمال کردن احکام
ضروری اسلام

42/2/12

* * *

بد شد امسال¹ برای اینکه این مطالب واقع شد؛ و خوب شد برای اینکه شما آقایان زننده کردید اسلام را، ایستادید در مقابل ظلم؛

¹((سال 1341 ه . ش.

ایستادید، اگر نایستاده بودید خدا می‌داند که حالا رفته بودند تا آن آخر. ایستادگی شما اسباب این شد که حاشا کردند مطالبشان را؛ گفتند: «خیر، طلاق به دست مرد است؛ کی ما گفتیم؟» تساوی حقوق این است؟ مردك از «حزب مردم» است. ... که داد زد که «تساوی حقوق من جمیع الجهات» تساوی حقوق من جمیع الجهات، از این طرف می‌گویند؛ از آن طرف می‌گویند: کی ما گفتیم طلاق به دست زن باشد؛ نخیر ارث هم همان طوری است که خدا گفته. از آن طرف هم می‌گویند: کی ما گفتیم زنها بروند به نظام وظیفه. تو روزنامه‌هایتان هست آقا! این روزنامه‌هایی که دیکته می‌کند سازمان امنیت، و می‌نویسند. (445)

42/2/12

* * *

دولت مذهب رسمی کشور را ملعبه خود قرار داده، و در کنفرانسها اجازه می‌دهد که گفته شود قدمهایی برای تساوی حقوق زن و مرد برداشته شده. در صورتی که هر کس به تساوی حقوق زن در ارث و طلاق و مثل اینها، که جزء احکام ضروری اسلام است، معتقد باشد و لغو نماید، اسلام تکلیفش را تعیین کرده است. (446)

اسفند 1341

* * *

لازم است توجه حضرات آقایان را جلب کنم به اعمال گذشته و حاضر دستگاه جبار؛ در گذشته به اسلام و قرآن اهانت کرد و خواست قرآن را در ردیف کتب ضاله قرار دهد. اکنون با اسلام تساوی حقوق،

ایستادگی علما، عامل
عقب‌نشینی رژیم

ملعبه قرار دادن مذهب
رسمی کشور

اهانت به اسلام و قرآن

چندین حکم ضروری اسلام محو می‌شود. اخیراً وزیر دادگستری در طرح خود شرط اسلام و ذکوریت را از شرایط قضات لغو کرده. (447)

اردیبهشت 1342

* * *

دستگاه جبار گمان کرده با زمزمه تساوی حقوق می‌تواند راهی برای پیشرفت مقاصد شوم خود، که آن ضربه نهایی به اسلام است، بازکند. نمی‌داند که در آن صورت مواجه با چه عکس‌العملی خواهد شد. (448)

42/2/12

* * *

لازم است به آقایان محترم تذکر دهم: به طوری که از قراین ظاهر می‌شود دستگاه جبار درصدد تصرف در احکام ضروریه اسلام است؛ بلکه شاید - خدای نخواسته - بخواهند قدمهای بلندتری بردارند. کراراً در نطقهای مبتذلشان تصریح به تساوی حقوق زن و مرد در تمام جهات سیاسی و اجتماعی کرده‌اند که لازمه‌اش تغییر احکامی از قرآن مجید است. و چون با عکس‌العملی از طرف مسلمین مواجه شدند، مژورانه انکار نمودند و عذر بدتر از گناه خواسته‌اند. غافل از آنکه ما آنها را خوب می‌شناسیم، و به گفتار آنها اعتماد نداریم. (449)

42/2/12

* * *

يك حقایقی در کار است. شما آقایان در تقویم دو سال پیش از این یا سه سال پیش از این بهاییها مراجعه کنید؛ در آنجا می‌نویسد: تساوی حقوق زن و مرد، رأی عبدالبهاء است؛ آقایان از او تبعیت می‌کنند.

زدن ضربه نهایی به اسلام

تغییر احکام قرآن

تبعیت از بهاییها

آقای شاه هم نفهمیده می‌رود بالای آنجا، می‌گوید: تساوی حقوق زن و مرد. آقا! این را به تو تزریق کردند که بگویند بهایی هستی، که من بگویم کافر است؛ بیرونت کنند. نکن اینطور. (450)

42/3/13

* * *

شواهدی در دست است که دستگاه جبار، به حکم الزام و خبثت ذاتی، در صدد هدم اسلام است. حمله مسلحانه به مرکز فقاقت و هتک مراجع و فقهای اسلام و حبس و زجر شاگردان مکتب اسلام و اهانت به قرآن کریم و سایر مقدسات مذهبی، نمونه بارز آن است. اعلام به تساوی حقوق زن و مرد از هر جهت، الغای اسلام و رجولیت از منتخب و منتخب و الغای اسلام و رجولیت از شرایط قضات، نمونه ظاهر دیگری است. (451)

هدم اسلام

42/2/16

* * *

از سخط خدای تعالی بهراسید. اگر به واسطه سکوت شماها¹ به اسلام لطمه‌ای وارد آید، نزد خدای تعالی و ملت مسلمان مسئول هستید: إِذَا ظَهَرَتِ الْبِدْعُ فَلِلْعَالِمِ أَنْ يُظَهَرَ عِلْمَهُ، وَإِلَّا فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ² از تساوی حقوق اظهار تنفر کنید؛ و از دخالت زنها در اجتماعی که مستلزم مفسد بیشمار است، ابراز انزجار، و دین خدا را یاری کنید. و بدانید إِنْ تَصُرُّوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يَتَّبِعْ أَقْدَامَكُمْ³ از اخافه و ارعاب سازمانها و دستگاه شهربانی هراسی به خود راه ندهید. آنها نیز مثل شما ملزم و مجبورند؛ و

نهراسیدن و مقاومت کردن

¹ ((علمای اسلام.

² ((اصول کافی؛ ج 1، ص 54، «کتاب فضل العلم».

³ ((محمد / 7.

* * *

سربازی بردن دختران

دخترهای جوان گولخورده را به سربازخانه‌ها نبرید؛ به نوامیس مسلمین خیانت نکنید. آیا این حقیقت تلخ را که قبلاً انکار کردید و گوینده آن را مستحق تعقیب دانستید، حالا هم که عمل کردید انکار می‌کنید؟ آیا فجایع جشن بیست و پنجمین سال را و بی فرهنگیها که در آن کردید منکر هستید؟ (453)

46/1/26

* * *

دخترها را به «سپاه دانش» دعوت یا تشویق می‌کنند. و خودشان تصریح می‌کنند که باید قبلاً به سربازی بروند. و چون مواجه با نفرت عمومی می‌شوند، به انکار برمی‌خیزند. و در مطبوعات تصریح می‌شود که تصویبنامه سربازی دخترها در دست تنظیم است؛ با این‌وصف آن را انکار می‌کنند و به تشبثات مضحك دست می‌زنند. (454)

42/2/12

اختلاط زن و مرد

خوب است وقت یاد گرفتن مسائل و آداب خداپرستی را بسنجید با

خیانت به نوامیس
مسلمین

دست زدن به تشبثات
مضحك

وقتهایی که در مجلسهای سینما و تأثر و رقص و شنای دختر و پسر و امثال آن، که پرده عفت عضو جوان مملکت ما را پاره کرده و روح تقوا و شجاعت را در آنها خفه کرده تا معلوم شود شما چه کارهایی را تلف وقت تشخیص دادید و چه کارهایی را کار می‌دانید. (455)

* * *

مدرسه سپهسالار را که به نام دانشکده معقول و منقول تأسیس کردند، نتیجه معکوس از آن گرفتند؛ محصلین آنجا را که روحانی دوره بعد می‌خواستند بشوند و تهذیب اخلاق و روح نسل آتیه کنند در صف دخترهای برهنه به مشق و رقاصی وادار کردند. اکنون هم مدارس تا به دست دولت و عمال دولت است روزگارش همان وضعیت آسف‌آور است. (456)

وضعیت آسف‌آور

* * *

روحانی می‌گوید این مدرسه‌های مختلط از دخترهای جوان و پسرهای جوان شهوت پرست، عفت و ریشه زندگی و قوه جوانمردی را می‌کشد و برای کشور ضررهای مادی و معنوی دارد و به فرمان خدا حرام است. (457)

مخالفت روحانیت با
مدرسه‌های مختلط

* * *

اسلام مراعات بانوان را در تمام جهت بیش از هر کس نموده؛ و احترام به حیثیت اجتماعی و اخلاقی آنها موجب شده است که از این نحو

مراعات حیثیت بانوان در
تمام جهات

اختلاط مخالف با عفت و تقوای زن جلوگیری کند؛ نه آنکه خدای نخواستہ آنان را مانند محجورین و محکومین قرار دادہ. (458)

اسفند 1341

* * *

اگر نفوذ روحانیین باشد نمی‌گذارد کہ مجلس با سرنیزه درست بشود تا این فضاحت از آن پیدا بشود. اگر نفوذ روحانیین باشد نمی‌گذارد کہ دختر و پسر با ہم در آغوش ہم کشتی بگیرند - چنانچه در شیراز شدہ است! اگر نفوذ روحانیون باشد نمی‌گذارد کہ دخترهای معصوم مردم زیر دست جوانها در مدارس باشند. اگر نفوذ روحانیون باشد نمی‌گذارد کہ زنها را در مدرسهٔ مردها ببرند، مردها را در مدرسهٔ زنها ببرند و فساد راه بیندازند. اگر نفوذ روحانیون باشد توی دهن این دولت می‌زنند! توی دهن این مجلس می‌زنند، و وکلا را از مجلس بیرون می‌کنند. (459)

43/8/4

* * *

هیأت حاکمه به جای اینکه برای اقتصاد ایران، برای جلوگیری از ورشکستگیهای بازرگانان محترم، برای نان و آب فقرا و مستمندان، برای زمستان سیاه بی‌خانمانها، برای پیدا کردن کار برای جوانان فارغ‌التحصیل و سایر طبقات بیچاره، فکری بکند، به کارهای مخرب، مثل آنچه گفته شد و نظایر آن، دست می‌زند؛ از قبیل استخدام زن برای دبیرستانهای پسرانه و مرد برای دبیرستانهای دخترانه، کہ فساد آن بر همه روشن [است] و اصرار به آنکه زنها در دستگاههای دولتی وارد شوند، کہ فساد و بیپوده بودنش بر همه روشن است.

نفوذ روحانیت موجب
تودهنی دولت

ترویج فساد به جای
اقتصاد

اسلام جلوی شهوات را می‌گیرد؛ اسلام نمی‌گذارد که لخت برونند توی این دریاها شنا کنند. پوستشان را می‌کنند! با زنها لخت برونند آنجا، و بعد زنها لخت بیایند توی شهرها! مثل کارهایی که در زمان طاغوت می‌شد. همچو کاری اگر بشود، پوستشان را مردم می‌کنند. مسلمانند مردم. نمی‌گذارند زنها و مردها با هم داخل هم بشوند و توی دریا بریزند و به جان هم بیفتند. «تمدن» اینها این است! اینها از تمدن این را می‌خواهند. اینها از آزادی این را می‌خواهند! آزادی غربی می‌خواهند. و آن این است زن و مرد با هم لخت بشوند و برونند توی دریا [یا] برونند توی - نمی‌دانم - جاهای دیگر شنا کنند! این تمدنی است که آقایان می‌خواهند! این تمدنی است که در رژیم سابق تحمیل بر مملکت ما شد، که بعد از اینکه می‌رفتند زن و مرد در دریا، زنها همان طور لخت و همان طور لخت می‌آمدند توی شهر! مردم هم جرأت نمی‌کردند حرف بزنند. امروز اگر يك همچو چیزی بشود، اینها را ما خواهیم تکلیفشان را معین کرد. و دولت هم معین کرد. البته دولت [به] طوری که وزیر کشور گفتند، گفتند ما جلوییش را گرفتیم. اگر نگیرند، مردم می‌گیرند. مگر مازندرانها می‌گذارند یا رشتیها می‌گذارند که باز کنار دریاشان مثل آن وقت باشد؟ مگر بندر پهلوی‌ای‌ها مرده‌اند که زن و مرد با هم در يك دریا برونند و مشغول عیش و عشرت بشوند! مگر می‌گذارند اینها را؟ تمدنهای اینها این است. آزادی‌ای که آنها می‌خواهند همین. این جور آزادی! برونند قمار بکنند و با هم لخت بشوند و با هم [سـرگرم عـیش و نـوش]

آزادی بی‌بند و باری به
نام تمدن

58/4/7

* * *

الآن باز آن قلم‌هایی که قلم اجیر است و مزد می‌گیرد تا جوانهای ما را منحرف کند الآن هم در کار هستند، نطقها می‌کنند و قلمها را به کار می‌اندازند حتی این مسأله اطراف دریا را که با آن فصاحت انجام می‌گرفت، در بعضی از مطبوعات نوشتند جلوگیری از این «ارتجاع» است! که تمدن عبارت از این است که زن و دختر و پسر با هم در دریا به هم ور بروند، اگر این نباشد ارتجاع است! تمدن این است که هر جوانی که در سینما چند روز برود و دیگر زندگیش همان بشود؛ تمام آمال و آرزویش همان بشود. (462)

تمدن شاهنشاهی

58/4/30

* * *

تابستان است، دریاچه‌ها درست کردند و دریا و اجتماعات جوانها با هم، زن و مرد داخل هم و می‌کشیدند اینها را به اطراف دریا، و برایشان هم همه وسائل را درست می‌کردند. و مُفت و مَجّانی می‌رفتند آنجا و هر کاری دلشان می‌خواست می‌کردند. مسأله این نبود که طبعاً این شده باشد. مسأله این بود که يك برنامه خاص و يك توطئه‌ای در کار بود که نگذارند این جوانها رشد طبیعی خودش را، و انسانی خودش را بکنند؛ سرگرمشان کنند به همین مسائل. (463)

توطئه جهت جلوگیری از
رشد طبیعی جوانها

58/4/30

* * *

موقعی که مردم به دریا رومی آورند، یکی از اموری که آنها دامن به آن می‌زدند همین اختلاطی بود که بین جوانها و زن و مرد بود. و این نه از باب این بود که اینها می‌خواستند به جوانهای ما مثلاً خوش بگذرد، بلکه از باب این بود که اینها را به تباهی بکشند. (464)

58/4/30

* * *

اختلاط زن و مرد در اطراف دریا از همان نقشه‌ها بوده است، باید مردم جدیت کنند خودشان جلو بگیرند. و دستگاہهای انتظامی و حکومتها و اینها جلوگیری نکنند، خود مردم جلوگیری نکنند. رادیو این معنی را تبلیغ کند که نباید این طور بشود، مفاسدش را به آنان بگوید. (465)

جلوگیری از اختلاط زن و
مرد

58/4/30

* * *

این اطراف دریا و آن فضاحت. اطراف دریا را يك مرد - نمی‌دانم، حالا من که نمی‌شناسم - در مجله گفته: جدا بودن زنها از مردها «ارتجاع» است! «تمدن» این است که پسرها و دخترها تو دریا به هم ور برونند! این تمدن است؟! (466)

اختلاط زن و مرد به نام
تمدن

58/4/31

* * *

نمی‌گذارند این آخوندها، زنها و مردها را با هم توی دریا برونند بغلطند! این آخوندها نمی‌گذارند که این جوانهای ما آزاد باشند برونند در مشروبخانه‌ها و در قمارخانه‌ها و فحش

مخالفت روحانیت با
مشروب‌خانه‌ها و
قمارخانه‌ها

58/6/17

* * *

تظاهر به آزادی زنان در رژیم طاغوت

دستگاه جبار¹ که برای احدی از افراد ملت آزادی قائل نیست و سالهاست سلب آزادی از ملت را وسیله مقاصد خود قرار داده، گمان کرده به اسم آزادی بانوان می‌تواند ملت مسلمان را اغفال کند تا مقاصد شوم اسرئیل را اجرا کند. من به شما - ای ملت مسلمان - کراراً اعلام خطر کردم و می‌کنم! (468)

اغفال ملت مسلمان

42/2/12

* * *

مگر مردها آزادند که زنها می‌خواهند آزاد باشند؟ «آزاد مرد» و «آزاد زن» با لفظ درست می‌شود؟ مردها آزادند؟ در این مملکت الآن مردها آزادند؟ در چه چیز آزادند؟ (469)

آزاد مرد و آزاد زن
با لفظ درست نمی‌شود

43/1/26

* * *

در کشوری که مردمش در این پنجاه سال حکومت جائرانه پهلوی روی آزادی ندیده‌اند، دم زدن از آزادی زنها مسخره و اغفال است. (470)

آزادی مسخره

56/11/2

¹) رژیم طاغوت.

رژیم شاه است که با غرق کردن آنها در امور خلاف اخلاق، می‌کوشد تا مانع آن شود که زنان آزاد باشند. اسلام شدیداً معترض به این امر است. رژیم آزادی زن را البته نظیر آزادی مرد از میان برده و پایمال ساخته است. زنان مانند مردان زندانهای ایران را پر کرده‌اند. در اینجا است که آزادی آنها در معرض تهدید و در خطر قرار گرفته است. ما می‌خواهیم که زنان را از فساد، که آنان را تهدید می‌کند، آزادسازیم. (471)

57/2/4

* * *

مع الأسف زن در دو مرحله مظلوم بوده است؛ یکی در جاهلیت. در جاهلیت، زن مظلوم بود، و اسلام منت گذاشت بر انسان، زن را از آن مظلومیتی که در جاهلیت داشت بیرون کشید. مرحله جاهلیت مرحله‌ای بود که زن را مثل حیوانات - بلکه پایینتر از او [می‌شمردند]. زن در جاهلیت مظلوم بود. اسلام زن را از آن لجنزار جاهلیت بیرون کشید. در يك موقع دیگر، در ایران ما، زن مظلوم شد؛ و آن دوره شاه سابق بود و شاه لاحق؛ به اسم اینکه زن را می‌خواهند آزاد کنند ظلم کردند به زن، ظلمها کردند به زن؛ زن را از آن مقام شرافت و عزت که داشت پایین کشیدند. زن را از آن مقام معنویت که داشت شیء کردند به اسم آزادی آزاد زنان و آزاد مردان. آزادی را از زن و مرد سلب کردند. زنها و جوانان ما را فاسد الاخلاق کردند. شاه برای زن این خاصیت را قائل بود که شاه می‌گفت زن باید «فریبا» باشد! البته با آن نظر حیوانی که او داشت؛ با آن نظر جسمانی، مادی، حیوانی پست که او داشت، زن را نظر می‌کرد. باید «فریبا» باشد! از مقام انسانیت، زن را فرو کشید به مرتبه يك حیوان؛ به اسم اینکه برای زن مظلومیت را می‌خواهند

مظلومیت زن

درست کند زن را از مقام خودش پایین آورد. زن را مثل يك عروسك درست کرد. (472)
58/2/26

* * *

شاه از آزادی زنان صحبت می‌کند. آزادی کدام زن؟! در ایران زنان باشخصیت که خواستار حقوق انسانی خود هستند و اکثریت زنان ایرانی را تشکیل می‌دهند، امروز¹ همه علیه شاهند و سرنگونی او را خواستارند و همه آنان امروز می‌دانند که آزادی زن در منطق شاه یعنی به انحطاط کشانیدن زن از مقام انسانی او و در حد يك وسیله با او رفتار کردن. آزادی زن در منطق شاه، یعنی پرکردن زندانها از زنان ایرانی که حاضر نیستند به پستیهای اخلاقی شاهانه تن بدهند. (473)

57/9/24

* * *

زن را در این دوره رضاخان و محمدرضا خان منحل کردند از مقام خودش. مرد را هم منحل کردند. جوانها را هم منحل کردند. مراکز فحشا إلى ماشاء الله برای جوانهای ما درست کردند به اسم «آزادی»، به اسم «پیشرفت»، به اسم «تمدن»! جوانهای ما را به فحشا کشیدند. به اسم آزادی، همه آزادیها را از ماها سلب کردند. آنهایی که زمان رضاخان را درك کرده‌اند می‌دانند چه می‌گویم. آنها دیدند که چه کردند با ما، و چه کردند با زنهای محترم ما. آنها که زمان محمدرضا را درك کردند، آنها هم می‌بینند. با اسمهای فریبنده، با الفاظ بزك کرده مملکت ما را رو به خرابی بردند. بالاتر از همه جوانها را فاسد

به انحطاط کشاندن مقام انسانی زن

منحل کردن مقام زن

¹ ((سال 1357.

کردند. نیروی انسانی ما را به عقب نشانند. زن در زمان محمدرضا و رضا پهلوی عنصر مظلومی بود، و خودش نمی‌داند. آنقدر که ظلم در این دو زمان شد در زمان جاهلیت معلوم نیست شده باشد. آنقدر که انحطاط برای زنها در این قرن شد معلوم نیست که در قرن جاهلیت شده باشد. در هر دو قرن مظلوم بوده‌اند زنها؛ آنوقت اسلام آنها را از اسارت بیرون آورد، و در این زمان هم امیدوارم که اسلام باز دست آنها را بگیرد و از غرقاب ذلتها و مظلومیتها نجات بدهد. (474)

58/2/26

* * *

اینها¹ نمی‌خواستند که بانوان را آزاد کنند؛ برای اینکه مردها هم در زمان اینها آزاد نبودند؛ نه بانوان آزاد بودند، نه مردها. آنها آزادی را در چیزهای دیگر می‌دیدند، که در آن همه‌اش فساد بود. (475)

آزادی در فساد

58/4/10

* * *

آنها مدعی بودند که ما نیمی از جمعیت را آزاد کردیم. با اسم آزادی نیمی از جمعیت، تمام جمعیت را از آزادی محروم کردند! (476)

محروم کردن جمعیت از آزادی

58/4/12

* * *

جوانهای ما، نیروی جوانی ما را از بین بردند، با اسمهای مختلف. با يك اسمای خیلی فریبنده، با يك بساط. ما می‌خواهیم «آزادمردان»، «آزادزنان»! مملکت حالا دیگر همه آزاد شدند! ایــــــــــــــن دهقانـــــــــــــــــــــــا دیگـــــــــــــــــــــــر،

از بین بردن نیروی جوانی

¹ ((سلسله پهلوی.

حالا دهقان است، دیگر رعیت نیست! (477)

58/4/16

* * *

آن آزادی‌ای است که شماها می‌خواهید آن آزادی است که می‌خواهید جوانهای ما را بی‌تفاوت بار بیاورید، هر چه هر جا بشود و هر که هر کاری بکند؛ دولتهای بزرگ، تمام منافع ما را ببرند و آنها مشغول عشرت باشند. عشرتخانه‌ها درست کرده‌اند، بارها درست کردند، سینماها درست کردند، دامن زدند به آن، مخلوط کردند جوانهای زن و مرد را با هم و به فساد کشیدند هر دو را با اسم «آزادی». مملکت ما را بردند، و اینها که آزاد بودند و به آزادی عمل کردند بی‌تفاوت بودند. (478)

58/6/2

* * *

اینکه طرح می‌کردند که بله، ما «آزادزنان و آزادمردان»! ما آزاد کردیم؛ مثلاً پانزده میلیون زن را آزاد کردیم! آن آزادی که آنها می‌خواستند چه بود؟ مردها آزاد بودند تا زنها آزاد باشند؟ آزادمردان و آزادزنان در چی؟ شما آزاد بودید در چی؟ ما آزاد بودیم در چه؟ مردها آزاد بودند؟ بله، در يك چیزهایی آزاد بودند و آنها هم دامن به آن می‌زدند در اینکه يك مراکز فساد درست بکنند. آن زنها که سنخ خودشان هست و آن جوانها که سنخ آنها هستند در آن مراکز فساد، آزاد بودند بروند هر کاری دلشان بخواهد بکنند. در این کنار دریاها، که شماها می‌دانید که چه خبر بود، همان جا آزاد بودند! «آزاد زن» و «آزاد مرد» اینطوری بود! و الا یکی از مطبوعات ما در آن زمان آزاد بود که

از بین بردن مملکت به
نام آزادی

آزادی در ایجاد مراکز
فساد

بگویند؟ یکی از شما آزاد بودید که يك صحبت بکنید؟ اینکه آزاد نبودید. آنی که آنها می‌خواستند آزاد باشند همانی بود که فساد بود و فسادآور بود؛ رنج بود و رنج‌آور بود؛ زحمت بود و زحمت‌آور بود. به باد داد این قشر جوان ما را در این چند سال و از بین برد این قشر را. (479)

58/6/26

* * *

وقتی که ملاحظه می‌کنیم، خانمها را از آن وضعی که سابق می‌خواستند برایشان پیش بیاورند به اسم اینکه «آزادزنان و آزاد مردان» فهمیدند همه‌اش حُقه است و بازی. نه مردها آزاد بودند در زمان ایشان؛ نه زنها، و نه مطبوعات، و نه رادیو، و نه هیچی. آزادی در کار نبود. اسم، صحبتش و تبلیغاتش زیاد بود. آن آزادی هم که آنها می‌خواستند برای مملکت ما - حالا هم بعضی از نویسندگانی ما پیشنهاد همان را دارند! - آن آزادی است که هم جوانهای پسر ما را و هم جوانهای دختر ما را به تباهی می‌کشد. آن آزادی را آنها می‌خواهند. که من از این تعبیر می‌کنم به آزادی وارداتی، «آزادی استعماری»؛ یعنی يك آزادی که در ممالکی که می‌خواهند وابسته به غیر باشد این آزادیها را سوغات می‌آورند. (480)

58/6/26

* * *

روحانیت با ترقی مخالف نیست؛ با ترقی محمدرضایی¹ مخالف است. با این تمدن، «دروازه تمدن» مخالف است. این «دروازه تمدنی»

آزادی وارداتی

¹ محمد رضا شاه.

که همه چیز ما را به باد داد. با این آزادی «آزاد زنان و آزاد مردانی» که ایشان می‌گویند مخالفند؛ نه با آزادی. آزادی سر جای خودش، اما بی‌بند و باری؟ آزادی یعنی هر که دلش می‌خواهد هر کاری بکند! (481)

58/6/26

* * *

آن مقدار از آزادی که برای مملکت ما در این زمانها بود این آزادیهای تباهی‌آور بود. آزادند که شُرْبِ خَمَر کنند! آزادند قمار کنند! آزادند لب دریا زن و مرد با هم بریزند به جان هم! آزادند در این مراکز فساد بروند. اینها آزادند. آنی که آزاد نبود؟ آزاد نیستند که يك قلم بر خلاف آنها و بنا بر مصلحت مملکت بنویسند؛ آزاد نیستند يك کلمه راجع به او¹ بگویند. این «آزاد زنان و آزاد مردان» درست می‌گفت، اما آزادی چی بود؟ آن بود که آنها می‌خواستند، که من از آن تعبیر می‌کنم به «آزادی وارداتی»، «آزادی استعماری». اینها نقشه بوده است. (482)

آزادی استعماری

58/6/28

* * *

در زمان این رژیم که فریاد می‌کردند که «آزادزنان و آزادمردان» چه فعالیتی زنها داشتند؟ فعالیتی که ما از زنها می‌دیدیم این بود که چندتایشان جمع بشوند، با آن وضع فضح، بروند سر قبر رضاخان، آنجا تشکر کنند از اینکه ما را آزاد کردید! چه جور آزاد کرد؟ چه کرد؟ فکر این نیستند که چه آزادی اینها به آنها اعطا کردند، و تا چه اندازه اینها می‌خواستند زنها یا مردها آزاد باشند. بله، آنها يك آزادی را

آزادی فحشا

¹ ((محمدرضا پهلوی، شاه ایران.

می‌خواستند - حالا هم این اشخاصی که قلم دستشان است و بر ضد اسلام و بر ضد روحانیت چیز می‌نویسند همین آزادی را می‌خواهند - و آن آزادی است که دیکته شده است از غرب برای به فساد کشیدن جوانهای ما. زن و مردشان را اینها می‌خواهند که آزاد باشند! زنها برای اینکه در مجالس آن طوری که تشکیل می‌دادند و داشتند بروند آنجا و با آن وضع در حضور چشمهای ناپاک مردها آن وضع را درست کنند. این نحو آزادی می‌خواهند که هم خواهرهای ما را به فساد و تباهی بکشند؛ و هم جوانهای ما، مردهای ما را به تباهی بکشند. اینها می‌خواهند که همه فحشا آزاد باشد. آزادی زمان ایشان، که آزاد زن و آزاد [مرد، کی] توانست راجع به مسائل روز يك کلمه بگوید؟ و کدام مرد توانست که راجع به گرفتاریهایی که ملت ما از دست اجانب و از دست داخلها داشتند يك کلمه بنویسد؟ کدام مطبوعات ما آزاد بودند؟ کجا راديو - تلویزیون آزاد بود؟ و مردم، جوانها، دانشگاهها، و طلاب علوم دینی، کجا آزاد بودند؟ در این پنجاه سال، که من شاهد قضایا بودم، آزادی واقعی مفید برای جامعه مسلوب بود. هیچ نداشتیم؛ یعنی زنها آزاد نبودند که راجع به مسائل جامعه فعالیت بکنند، یا حرف بزنند راجع به گرفتاریهای ملت. راجع به گرفتاریهای ملت به دست شرق و غرب هیچ آزادی نبود. راجع به گرفتاری این ملت از دست دولتهای دست‌نشانده يك کلمه آزاد نبودند که صحبت کنند. (483)

58/7/8

* * *

ما دو قسم آزادی داریم که يك قسم مفیدش در غیر زمان این دو

جنایتکار¹ بود، و در زمان اینها این قسم از آزادی بکلی ممنوع بود. و آن آزادی آنها می‌خواستند که زنها آزاد باشند که هر چوری بَزَك بکنند و بیایند توی خیابانها و با جوانها خدای نخواستہ چه بکنند! آن را آزادی قرار داده بودند. و حالا هم الان آنهاپی که می‌خواهند اسلام نباشد، دلشان برای این آزادی می‌سوزد. (484)

58/7/8

* * *

آنها آزادی را در يك جبهه نگه داشته بودند، و فریاد هم می‌زدند: «آزادزنان و آزادمردان!» همینها مقصودشان بود که اینها آزادند هر کاری می‌خواهند بکنند؛ به هر مرکز فحشایی می‌خواهند بروند. اختناق در يك جبهه دیگر بود؛ برای قلمهایی که اگر می‌خواست کسی يك کلمه راجع به مصالح مملکت بنویسد، راجع به مصالح اسلام بنویسد، اینها آزاد نبود و اختناق بود. (485)

آزادی ایجاد مرکز فحشا

58/8/4

* * *

زنهایی که تظاهر کرده‌اند همان زنهایی بودند که از تتمه آن مسائل بودند. آنهاپی بودند که شاه آنها را به عنوان «آزاد زنان» به میدان آورده بود و آنها را به تباهی کشیده بود. آنها هم چون از این وضعی که آن تباهیها آن آزادیهایی که آنها می‌خواستند، می‌خواستند که با جوانها آزاد باشند که هر کاری می‌خواهند بکنند و می‌خواستند با تباهیها هم‌آغوش باشند. می‌خواستند کارهای برخلاف عفت بکنند. و می‌دیدند که اسلام با کارهای خلاف عفت، با کارهایی که مملکت را به

عمل برخلاف عفت

¹ ((رضاشاه و محمدرضا پهلوی.

تباهی می‌کشد و ملت را به عقب می‌راند موافق نیست. آنها بودند که آمدند در خیابانها و با آن صورتهایی که مردم دیدند تظاهر کردند. (486)

58/9/5

* * *

چه هیاهویی اینها درست کردند برای اینکه «آزادزنان» و «آزادمردان»! چه بساطی خودشان و آن انگلهایی که در مجالس شورای سلطنتی نه ملی و سنا، مأمورهای سازمان امنیت و مأمورهای خود این شاه چه هیاهویی درست کردند، برای اینکه دیگر مملکت ما آزاد شد! آزادزنان و آزادمردان و شما در طول سلطنت این پدر و پسر¹ و خصوصاً پسر که يك پادگار خلفی بود برای آن پدر و از او هم جلو افتاد. شما دیدید در طول تصدی این دو تا جنایتکار، آزادی برای هیچ کس نبود. هیچ کس آزاد نبود که يك کلمه حقی بگوید. آزادی در آن جهت بود که آزاد کنند تا هر فحشایی می‌خواهند ایجاد کنند برای عقب راندن نیروی جوانهای ما. اینها آن قدر که به نیروی انسانی این کشور ضرر زدند به آن ذخایر آن قدر ضرر زدند. انسانها را فلج کردند. جوانهای ما را از بین بردند. جوانهای ما که باید خدمت بکنند به این کشور، کشاندند به يك جاهایی که در آنجاها جز اینکه افکارشان فلج بشود و نتوانند خدمت بکنند به این مملکت، چیز دیگری نبود. تمام مراکز فحشا را اینها درش را باز کردند و با بوق و کرنا ترویج کردند و کمک کردند که این جوانهای ما بروند در این مراکز فحشا و فلج بشوند. همانجا دفن بشود جوانیشان. جوانی این جوانهای ما را از آنها گرفتند. فلجشان کردند. این خواهرهای محترمی که در دام اینها افتادند و در دام ترویجهای آنها افتادند و در

آزادی در جهت عقب
راندن نیروی جوانها

¹ ((رضاشاه و محمدرضا شاه پهلوی.

دام تبلیغات آنها افتادند، از آن وظیفه انسانی‌شان سلب شدند. و ملعبه دست جنایتکاران شدند. برای اشخاصی که غیرتمندند، اشخاصی که خوی انسانی‌شان را از دست ندادند يك تأسف همیشگی هست که این محترمان را اینها چه کردند به اسم آزادی. (487)

58/9/25

* * *

فهارس

فهرست تفصیلی

فهرست مأخذ

فهرست منابع

فصل اول: زنان بزرگ عالم

3	حضرت صدیقه طاهره، فاطمه زهرا <small>علیها السلام</small> ***
3	ولادت حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small> و روز زن ***
3	افتخار عالم ***
3	افتخار خاندان وحی ***
3	نمونه انسان کامل ***
4	والاترین روز ***
4	عنصر تابناک و فضیلت انسانی ***
5	تولد حضرت زهرا <small>علیها السلام</small> افتخاری برای زنها ***
5	مقامات معنوی حضرت زهرا <small>علیها السلام</small> ***
6	مصدق قرآنی ***
6	فضیلت تسبیحات صدیقه طاهره ***
7	شخصیت ملکوتی حضرت زهرا <small>علیها السلام</small> ***
7	یک انسان به تمام معنا ***
8	فضایل او همطراز فضایل نبی ***
8	نزول جبرئیل بر حضرت زهرا <small>علیها السلام</small> ***

10	خیرات و برکات معنوی کوثر***
11	«صحیفه فاطمه» کتاب الهام شده از جانب خدا***
11	خانه حضرت زهرا علیها السلام و برکات آن***
11	سادگی خانه فاطمه علیها السلام***
11	عصاره وحی الهی***
12	خانه کوچک فاطمه علیها السلام، تجلی قدرت حق تعالی***
12	حجره محقر فاطمه علیها السلام، پرورشگاه زیدگان***
13	برکات کوخ فاطمه علیها السلام***
13	عظمت خانه فاطمه علیها السلام***
14	سیره حضرت فاطمه علیها السلام***
14	سرمشق گرفتن از خوی فاطمه علیها السلام***
14	الگو بودن حضرت زهرا علیها السلام***
15	تبعیت از اولیا***
15	یادگیری دستورات اسلام از او و فرزندانش***
16	اقتدا به حضرت زهرا علیها السلام***
17	تأسف و تأثر نسبت به سهل انگاری***
17	خطبه حضرت زهرا علیها السلام درباره امامت***
17	حضرت خدیجه علیها السلام***
18	ایمان آوردن خدیجه به پیغمبر***
18	خدیجه، اولین بانوی مسلمان***
18	رنجهای همسر پیامبر***
19	حضرت زینب علیها السلام***
19	ایستادگی در مقابل جباران***
20	ایستادگی در مقابل یزید***
20	مقاومت حضرت زینب علیها السلام در برابر مصایب***

21	بیان تعبیر: «ما جز زیبایی چیزی ندیدیم»***
21	زینب‌گونه بودن***
22	حضرت مریم علیها السلام***
22	مریم علیها السلام برگزیده خدا***
22	مریم عذرا و صدیقه حورا***
23	صایم بودن حضرت مریم علیها السلام***

فصل دوم: جایگاه و حقوق زن در نظام اسلامی

27	مقام و کرامت زن در اسلام ***
27	خدمت اسلام به زن***
27	شخصیت دادن به زن***
28	جایگاه رفیع زن در مکتب تشیع***
28	قدرت دادن به زن در اسلام***
28	مقام والای زن در اسلام***
29	زن انسان‌ساز***
29	احترام اسلام به زنها***
29	بیرون آوردن زن از مظلومیت***
29	زن، مبدأ سعادت‌ها***
30	مادر، مبدأ خیر***
30	زن، مظهر تحقق آمال بشر***
30	انسان‌سازی، وظیفه زن***
30	مقام بلندپایه زن در اسلام***
31	اجتناب از فساد***
31	عنایت اسلام به زن***
31	زن عضو مؤثر جامعه***

32	حقوق زن در اسلام***
32	رجوع به فقیه جهت رفع گرفتاری***
33	هیچ فرقی بین زن و مرد در اسلام نیست***
33	تساوی حقوق زن و مرد در نظام اسلامی***
34	ملاحظه حقوق زن در اسلام***
34	ملاحظه حقوق همه اقشار در قانون***
35	حقوق ویژه اسلام برای زنها***
35	قوانین اسلام به صلاح زنان***
36	قوانین اسلام برای صلاح جامعه***
36	عدم تفاوت حقوق انسانی بین زن و مرد***
37	راه سهل طلاق در اسلام***
37	استقلال زن در تقلید***
38	جایز نبودن اجاره مهریه***
38	جایز بودن حق وکیل در طلاق***
38	نقش زنان در بنای جامعه اسلامی***
38	مشارکت فعال زنان در جامعه***
39	نقش حساس زن در بنای جامعه اسلامی***
39	مشارکت زنان در ساختن جامعه***
40	حق دخالت زن در مقدرات اساسی مملکت***
40	رفع آشفتگی، تکلیف همه***
40	حق دخالت خانمها در سیاست***
41	نصیحت خانمها***
41	عبرت کشورهای اسلامی از زنان ایران***
41	ویژگی خاص نقش زنان در عالم***
42	فعالتهای زنان در صحنه‌های سیاسی و اجتماعی***

42	رأی زنان به جمهوری اسلامی***
42	شرکت در رفراندوم***
42	حق رأی زنان***
42	حق رأی در انتخابات مجلس***
43	شغل صحیح برای زن***
43	ورود بانوان به مسائل سیاسی***
44	دخالت در سرنوشت خود***
44	ارزش عمل بانوان***
44	انجام وظیفه خانمها***
45	ساختن مملکت***
45	داخل شدن در مسائل روز***
45	داشتن حق رأی در جمهوری اسلامی***
45	تلاش در سازندگی کشور***
46	رعایت احکام اسلام***
46	لیبک برای خدا***
46	عمل به وظایف دینی***
46	تعلیم و تعلم صحیح***
47	اظهار نظر در مسائل اجتماعی و سیاسی***
47	ارشاد ملت***
47	انجام عمل اسلامی - انسانی***
48	پیش بردن پیروزی با اسلحه ایمان و تعهد***
48	حضور در پای صندوقهای رأی***
48	شرکت در انتخابات***
49	فعالیت اسلامی بانوان***
49	خدمت شایسته***

50	نقش بسیار فعال خانمها در انتخابات***
50	حضور در فعالیتهای اجتماعی***
51	حضور در صحنه‌های فرهنگی و اقتصادی***
51	تعلیم و تعلم زنان***
51	امکان رسیدن به رتبهٔ اجتهاد***
51	نمونه بودن در علم و عمل***
51	تبلیغات صحیح***
52	وظیفهٔ آموزشی***
52	برپایی نهضت سوادآموزی***
52	تشکیل جمعیت‌های فرهنگی و علمی***
53	دعوت به راه راست***
53	حق تحصیل***
53	تهذیب اسلامی***
54	آموزش فرهنگ غنی قرآن***
54	حضور در عرصه‌های جامعه***
54	فعالیت در عرصهٔ تعلیم و تربیت***
55	آرزوی موفقیت بانوان***
55	فعالیت در حوزه‌ها***
56	پیشتازی در تربیت و تعلیم جامعه***
57	رنج و زحمت بانوان***
58	کوشش در جهت جبران ظلمهای گذشته***
58	آزادی زنان در نظام اسلامی***
58	زن مساوی مرد است***
59	آزادی زنان در جامعه اسلامی***
60	آزادی فعالیت زن***

60	آزادی زن، طبق قانون اسلام***
60	گمراه کردن زنان به نام آزادی***
61	حفظ شخصیت زن در اسلام***
62	سلب آزادی زن توسط شاه***
62	موافقت اسلام با آزادی زن***
62	اعطای آزادی به همه***
63	آزادی واقعی***
63	جلوگیری از آزادی مخالف عفت و مصلحت***
64	اعطای همه‌گونه آزادی به زن***
64	آزادی در کارهای صحیح***
65	آزادی برای همه طبقات***
65	رای آزادانه***
65	دخالت در سرنوشت خود***
66	آزادی در جهت کمک به رشد انسان***
67	آزادی در تحصیل***
67	احترام ویژه برای زن در اسلام***
68	آزادی آری، توطئه نه***
68	زنان همدوش با مردان در تلاش سازندگی***
69	حفظ آزادی و استقلال و ارزشهای انسانی***
69	حجاب اسلامی***
69	لباس محفوظ***
69	حرام بودن موسیقی مطرب***
70	درآمد حلال***
70	آزادی زن در پوشش با رعایت موازین***
71	مخالفت اسلام با خلاف عفت***

72	آزادی در انتخاب پوشش حجاب***
72	رعایت حجاب شرعی در وزارتخانه‌ها***
72	انتخاب حجاب از روی اختیار***
73	منع تعرض به زنان***
73	ارزش انسانی بانوان***
74	حجاب جهت حفظ ارزشها***
75	عدم اشکال شرعی***
75	تفسیر آزادی، توسط مخالفان آزادی***
76	توصیه به حفظ و تداوم نهضت اسلامی***
76	قطع ید خائنین***
76	جلوگیری از هدر رفتن خون شهدا***
77	تکلیف در راستای حفظ اجتماعات***
77	زنده نگهداشتن نهضت***
77	حفظ امانت***
78	آباد کردن خرابه‌ها***
78	همه مسئولند***

فصل سوم: نقش خانواده و زنان در تربیت انسانها

81	توجه جدی اسلام به همه ابعاد زندگی خانوادگی***
81	تنوع قوانین و مقررات شرع***
82	تأثیرات مراعات آداب***
82	برنامه کامل شرع***
82	جامعیت احکام اسلام***
83	جامعیت قوانین بشری در اسلام***
83	جامعیت آداب اسلامی***

84	اسلام دين همه***
85	رشد كمال انسانى***
86	قوانين اسلام بر حسب ابعاد انسانيت***
87	دستورات مترقى اسلام***
87	اسلام از هيچ چيز غافل نيست***
89	توجه اديان به همه ابعاد بشر***
90	درست كردن همه ابعاد انسان***
91	اسلام انسان ساز است***
92	درست كردن انسان صحيح***
93	هدايت به راه راست***
94	اهميت نقش مادران در تربيت صحيح فرزندان***
94	اعمال صالح***
94	زن انسان ساز است***
94	تربيت انسان كامل***
94	قدر دانستن بانوان***
95	خدمت بانوان به اسلام***
95	بانوان، عزيز ملتند***
95	مهذب كردن بچه ها***
96	مسئوليت افعال و اعمال بچه ها***
96	تأثير افعال مادران بر بچه ها***
96	آشنا كردن بچه ها با معنويت***
97	ارزش كمك بانوان***
97	دامن مادر، بهترين مكتب براي اولاد***
97	شريف بودن شغل مادران***
98	تحول تربيت طاغوتى به تربيت انسانى***

98	دامن مادر، بزرگترین مدرسه***
99	توجه به تربیت انسانی***
99	تربیت مجاهدان***
99	تربیت جوانان شیردل***
99	اهمیت و شرافت مادری***
99	بهشت زیر قدمهای مادران***
100	تربیت اطفال برای اسلام***
101	نقش حساس زن در بنای جامعه اسلامی***
101	ارزش خانمها در پیشگاه خدا***
101	مادران مبدأ کار خوب***
102	شرف مادری***
102	به بارآوردن بچه‌های مهذب***
103	بزرگ کردن بچه، شریف‌ترین شغل***
103	مادر، روح آرامش***
104	تربیت علمی و دینی مادران***
104	متخلق شدن به اخلاق اسلامی***
104	تربیت اسلامی - انسانی***
105	تربیت دینی***
105	تربیت کردن اولاد خوب***
106	تربیت دینی - اخلاقی بچه‌ها***
106	دامن مادر، مدرسه علمی - ایمانی***
107	نجات يك امت، در گرو تربیت خوب***
107	دامن مادر، شروعی خوب برای تربیت***
107	تربیت انسان درست***
108	تربیت صحیح***

108	خدمت مادر بالاترین خدمتها***
108	مادران ناصحان خوب جامعه***
109	سهام بیشتر بانوان در نهضت انقلاب***
109	قرار گرفتن در دژ محکم عفت و عصمت***
109	تربیت در دامنهای مطهر***
109	وقف اسلام کردن جان و جوانانشان***
110	اثرات منفی جدا کردن فرزندان از دامن مادر***
110	توطئه در جهت مخدوش کردن خدمات ارزنده مادران***
111	انحطاط مقام زن***
111	مبتذل کردن شغل بزرگ مادری***
112	منحط کردن شغل شریف مادری***
112	جدا کردن بچه‌ها از مادرها***
113	عقده‌ها منشأ مفاسد***
114	تلاش در جهت تربیت شیطنانی***
114	مسئولیت بزرگ تربیت***
114	تربیت اولاد بالاترین مطلب***
115	اهمیت خانواده و وظایف آن در جلوگیری از انحراف فرزندان***
115	فخر پیامبر***
115	تهذیب اخلاق نونهالان***
116	دعوت به ازدواج جهت جلوگیری از انحراف***
116	جامعه سالم، بچه‌های سالم***
116	تربیت جوانان برومند در دامن خانواده***
117	تفکر در جهت هدایت***
117	نصیحت اولاد***
117	توجه به بچه‌ها***

117	حساسیت نقش خانواده***
118	تلاش در جهت نجات جوانان از تباهی***
118	مراقبت از فرزندان***
119	توصیه به حسن رفتار با اعضای خانواده***
119	نمونه بودن مادران***
119	تربیت خوب فرزندان***
120	مراعات در رفتار***
120	حسن رفتار با مادران و خواهران***
121	رضای خدا در حُسن سلوک با مادر***
121	مهربانی و عطف با مادر***

فصل چهارم: نقش زنان در پیروزی انقلاب اسلامی

125	تحول زنان در انقلاب اسلامی***
125	قیام بانوان، تحولی بزرگ***
125	تحول در بانوان***
126	تحول الهی***
126	تحول روحی***
127	تأثیر حرکت خانمها***
127	همدوش بودن خواهران با برادران***
128	مقدم بودن بانوان در نهضت***
129	تحول در جهت احساس وظیفه***
129	تحول در جهت کار برای مردم***
129	تحول اسلامی و انسانی در بانوان***
130	انجام وظیفه بانوان***
130	خدمت بیشتر بانوان***

130	شکست سد عظیم شاهنشاهی***
131	یدالله بودن***
131	برکت انقلاب برای بانوان***
132	مباهات به زنان پرافتخار ایران***
132	تحول بزرگ در بانوان ایران***
132	نجات ایران***
133	بانوان و تعلیم و تعلم***
133	خدمت اسلام به بانوان***
133	زنان مکتبی***
134	شرکت در کارهای سازندگی***
134	پیشقدم بودن زنان در نهضت***
134	عبرت گرفتن مردان از بانوان***
134	در صف اول بودن***
135	پیشاپیشی در نهضت***
135	پیروزی مدیون بانوان***
135	مرهون زحمات خانمها***
135	در صف مقدم بودن***
136	بانوان، رهبران نهضت***
136	شکستن قدرت شیطان***
136	پیش بردن نهضت***
137	پیشقدم بودن بانوان***
137	سهیم بودن بانوان در نهضت***
137	رهین منت بانوان***
138	قدم گذاشتن در راه اسلام***
138	سهیم بزرگ بانوان در نهضت***

138	قدرتمند کردن مردان***
139	اشتغال در جهاد سازندگی***
139	کمک به نهضت***
140	زحمت در جهت تحقق اسلام***
140	خدمت مردان مرهون خدمت زنان***
140	بلند شدن نهضت از نفس توده مردم***
141	حضور در صحنه برای اسلام و قرآن***
141	حضور در میدان نبرد***
141	بانوان در صف مقدم***
141	مصمم بودن بانوان***
142	افتخار بودن نقش بانوان***
142	پیشقدم شدن بانوان موجب حرکت مردان***
143	موفقیتها مرهون خدمات بانوان***
143	حضور شجاعانه زنان در تظاهرات***
144	حق بیشتر بانوان***
144	قیام زنها***
144	تظاهرات بانوان***
144	پایداری در راه کوییدن ستمکاران***
144	فداکاری زنان***
145	نقش ارزنده بانوان در مبارزات***
145	حضور در صفوف مردم***
145	فریاد بانوان***
146	مردان مرهون شجاعت زنان***
146	جانفشانی بانوان***
146	نهراسیدن از دشمن***

147	سهم بانوان در به ثمر رساندن نهضت***
147	کمک به مستمندان***
147	مبارزه علیه استبداد و استعمار***
147	کمک به نهضت***
148	تربیت اسلامی منشأ پیروزی نهضت***
148	ایستادگی در مقابل جباران***
148	نفی رژیم شاهنشاهی***
149	بی‌اعتنایی به قدرتهای شیطانی***
149	خون دادن برای اسلام***
149	ارزش عمل بانوان***
150	مقاومت در استمرار مبارزه***
150	«استقلال، آزادی...» شعار بانوان***
150	بیرون آمدن اسلام از قید اسارت بیگانگان***
151	به عشق اسلام مبارزه کردن***
151	حضور و انسجام در صحنه***
152	قیام برای خدا***
152	غیرقابل مقایسه بودن خانمها با زمان شاه***
153	ایستادگی و مقاومت***
153	کوتاه کردن دست ستمکاران***
153	کمکهای مالی زنان به مستضعفین***
154	مجاهدات عظیم***
154	اهدای جواهرات***
154	ارزش کمکهای بانوان***
155	عمل به حقوق بشر***

فصل پنجم: زنان و دفاع مقدس

159	وجوب دفاع از اسلام و مملکت اسلامی بر زنان***
159	وجوب دفاع در حد توان***
159	دفاع از ملت و کشورهای اسلامی***
159	همه باید دفاع کنند***
160	دفاع از کشور***
160	وجوب دفاع بر همه***
161	ایستادگی با کمال قاطعیت***
161	دفاع از اسلام، مسأله عقیده است***
162	دفاع از اسلام و قرآن، بر همه واجب است***
162	دفاع يك امر عمومی***
162	آمادگی برای دفاع***
163	دفاع از اسلام، زن و مرد نمی‌شناسد***
163	حضور بانوان در صحنه‌ها***
164	مسأله اسلام بر زن و مرد واجب است***
164	آموزش نظامی زنان***
164	پاسدار شدن خانمها منع شرعی ندارد***
165	حضور بانوان در ارتش***
165	آموزش همه جانبه در بسیج***
165	سلب قدرت تفکر از دشمنان***
166	حفظ جهات اسلام در محیط نظامی***
166	فعالیت بانوان در صحنه‌های متعدد***
166	شرکت زنان در میدان جنگ***
167	تحصیل رضایت پدر و مادر برای رفتن به جبهه***
167	شرکت زنان در جنگهای صدر اسلام***

167	حضور زنان صدر اسلام در میدان ***
168	نسبت دادن حرف غلط به اسلام ***
168	بانوان در اسلام بلندپایه هستند ***
168	بانوان در عرض سربازان اسلام ***
168	حضور بانوان موجب پیروزی ملت ***
169	فداکاری زنان در دفاع مقدس ***
169	فداکاری بانوان ***
169	خضوع در مقابل صبر و استقامت بانوان ***
169	حضور ارزشمند بانوان در صحنه دفاع ***
170	فداکاری مادران ***
170	اعجاب‌آمیز بودن فداکاری زنان ***
171	شهادت و روحیه شهادت‌طلبی زنان ***
171	جلوه نور قرآن در قلوب بانوان ***
171	زنان آماده شهادتند ***
171	روحیه شهادت‌طلبی بانوان ***
172	آرزوی شهادت ***
172	تحول روحی و فکری طبقات ***
172	اراده قاطع در راه هدف ***
173	عاشق شهادت ***
173	ثواب شهید ***
173	روحیه پیشرفت ***
174	مجاهدت برای پیشبرد آمال اسلامی ***
174	داوطلب شهادت ***
174	فداکاری در راه آزادی و استقلال ***
175	نایل شدن به درجه والای شهادت ***

175	عشق شهادت***
175	سرود شهادت***
176	دل دادن به خدا***
176	داشتن طمأنینه***
176	نقش زنان در پشت جبهه و پشتیبانی رزمندگان***
177	همراه با قوای مسلح***
177	آمادگی برای جنگ***
177	بی نظیر بودن بانوان در مسیر خدمت***
178	فعالیت در پشت جبهه***
178	حفظ ارزشها***
179	حضور در صحنه گرفتاریها***
179	سربازان گمنام***
180	حضور همه در صحنه جنگ***
180	انجام کارهای مفید***
180	تعهد بانوان***
181	انفاق در راه خدا***
181	کمک و همکاری با رزمندگان***
181	رهین منت توده‌های مردم هستیم***
182	تشکر از بانوان معظم قم***
182	کمک به جنگ و جبهه***
183	مجاهدات پشت جبهه***
183	پشتیبانی از مجاهدان عزیز دفاع مقدس***
183	کمک در پشت جبهه***
184	کمک خانمهای عراقی***

فصل ششم: جنایات و نقشه‌های استعماری درباره زنان

187	خودباختگی و غرب‌گرایی***
187	ملعبه قرار دادن زن***
187	رواج تربیت فاسد غربی***
188	ظلم به بانوان***
188	از بین بردن حیثیت خانمها***
189	رواج مد غربی***
189	تباه کردن جوانان ایرانی***
189	جنایت به اسم آزادمردان و آزادزنان***
190	ترویج فرنگی مآبی***
190	خیانت به زنان به اسم زن مترقی***
191	امور مادی، مبنای ارزشها***
191	محروم کردن از پیشرفت***
192	کشف حجاب***
192	مخالفت روحانیت با کشف حجاب***
192	مخالفت با قانون خدا***
193	برداشتن حجاب با زور سرنیزه***
193	راه‌انداختن فحشای عمومی***
194	کشف حجاب خیانت بزرگ رضاخان***
194	کشف حجاب عفت سوز***
194	کشف حجاب مفتضح***
195	جشن 17 دی وسیله منفوریت رژیم***
195	جنایت و خیانت بی‌حد و اندازه شاه***
195	برداشتن چادر و روسری به نام آزادی***
196	جنایات رژیم در 17 دی***

196	مصیبت در قم***
197	سیاه کردن روی تاریخ***
197	کشف حجاب به تبعیت از ترکیه و غرب***
197	تحت فشار قرار دادن مردم***
198	کشف حجاب موجب مصیبت مردم***
198	الزام کردن خانمها به فساد***
198	اعمال خشونت در مسأله کشف حجاب***
199	قتل عام در مسجد گوهرشاد***
199	کشف حجاب وسیله‌ای برای اسارت ملت ما***
200	کشف حجاب، توطئه به فساد کشاندن جامعه***
201	وضع ناگوار در زمان رضا شاه***
201	از بین بردن تمدن بزرگ اسلام***
202	برداشتن عفت از جامعه***
203	برداشتن چادر عفت از سر زنهای مسلمان***
203	محبوس کردن خانمها در خانه‌ها***
203	ورود زنان به مجامع و مجالس فرمایشی***
204	معارضه با اسلام***
204	نگرانی علما از لایحه انجمنهای ایالتی و ولایتی***
205	هشدار امام به شاه درباره انجمنهای ایالتی و ولایتی***
206	مخالفت شدید امام با انجمنهای ایالتی و ولایتی***
213	مخالفت با فحشا و کارهای غلط***
213	پوچ بودن شعار ملت مترقی***
213	ادعای تساوی حقوق زنان***
214	تجاوز به احکام اسلام***
214	پایمال کردن احکام ضروری اسلام***

215	ایستادگی علما عامل عقب‌نشینی رژیم***
215	ملعبه قرار دادن مذهب رسمی کشور***
215	اهانت به اسلام و قرآن***
216	زدن ضربه نهایی به اسلام***
216	تغییر احکام قرآن***
216	تبعیت از بهاییها***
217	هذم اسلام***
217	نهراسیدن و مقاومت کردن***
218	سربازی بردن دختران***
218	خیانت به نوامیس مسلمین***
218	دست زدن به تشبثات مضحك***
218	اختلاط زن و مرد***
219	از بین بردن عفت جوانان***
219	وضعیت آسف‌آور***
219	مخالفت روحانیت با مدرسه‌های مختلط***
219	مراعات حیثیت بانوان در تمام جهات***
220	نفوذ روحانیت موجب تودهنی دولت***
220	ترویج فساد به جای اقتصاد***
221	آزادی بی‌بند و باری به نام تمدن***
222	تمدن شاهنشاهی***
222	توطئه جهت جلوگیری از رشد طبیعی جوانها***
223	به تباهی کشاندن جوانان***
223	جلوگیری از اختلاط زن و مرد***
223	اختلاط زن و مرد به نام تمدن***
223	مخالفت روحانیت با مشروب‌خانه‌ها و قمارخانه‌ها***

224	تظاهر به آزادی زنان در رژیم طاغوت***
224	اغفال ملت مسلمان***
224	آزادمرد و آزادزن با لفظ درست نمی‌شود***
224	آزادی مسخره***
225	پایمال ساختن آزادی***
225	مظلومیت زن***
226	به انحطاط کشاندن مقام انسانی زن***
226	منحط کردن مقام زن***
227	آزادی در فساد***
227	محروم کردن جمعیت از آزادی***
227	از بین بردن نیروی جوانی***
228	از بین بردن مملکت به نام آزادی***
228	آزادی در ایجاد مراکز فساد***
229	آزادی وارداتی***
230	مخالفت روحانیت با بی‌بندوباری، نه با ترقی***
230	آزادی استعماری***
230	آزادی فحشا***
232	آزادی غیرمفید***
232	آزادی ایجاد مرکز فحشا***
232	عمل برخلاف عفت***
233	آزادی در جهت عقب راندن نیروی جوانها***

فهرست مآخذ

ردیف	تاریخ	عنوان	عنوان کتاب	جلد	صفحه
1	58/2/26	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	صحیفه امام	7	340
2	59/2/15	پیام به ملت ایران	صحیفه امام	12	274
3	58/2/27	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	صحیفه امام	7	341
4	60/2/4	پیام به ملت ایران	صحیفه امام	14	316
5	61/1/25	پیام به ملت ایران	صحیفه امام	16	192
6	64/12/11	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	صحیفه امام	20	4
7			ولایت فقیه		5453
8			آداب الصلوة		330.329
9			آداب الصلوة		378.377
10	58/2/26	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	صحیفه امام	7	338.337
11	59/2/15	پیام به ملت ایران	صحیفه امام	12	274
12	64/12/11	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	صحیفه امام	20	6.4
13	65/11/16	پیام به ملت ایران	صحیفه امام	20	198
14	68/3/15	وصیتنامه سیاسی - الهی امام خمینی	صحیفه امام	21	397.396

429_428	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان بهداری و بهزیستی آذربایجان شرقی	58/4/13	15
441	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران و پاسداران	59/3/26	16
87	16	صحیفه امام	سخنرانی در جمع رزمندگان اسلام	60/12/18	17
192	16	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	61/1/25	18
373	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مسئولان نظام جمهوری اسلامی	62/1/1	19
330		آداب الصلوة			20
530	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پرسنل نیروی هوایی	58/1/22	21
533	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان تهران و پاسداران دشت مغان	58/3/8	22
8887	16	صحیفه امام	سخنرانی در جمع رزمندگان اسلام	60/12/18	23
184	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	63/12/22	24
7.6	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	64/12/11	25
251	21	صحیفه امام	نامه به مدیرعامل صدا و سیما	67/11/9	26
37_36		ولایت فقیه			27
136		ولایت فقیه			28
244	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع عشایر مَمَسَنی و دانشجویان یزد	58/2/21	29
474_473	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع نمایندگان مجلس و مسئولین بنیاد 15 خرداد	62/3/14	30
340	7	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/2/26	31
5453	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون قم، تهران و آذربایجان	61/7/25	32
56	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون قم، تهران و آذربایجان	61/7/25	33
204	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع میهمانان خارجی	65/11/21	34
398	21	صحیفه امام	وصیتنامه سیاسی - الهی امام خمینی	68/3/15	35
127_126		کشف اسرار			36
272	5	صحیفه امام	پیام تبریک به مسیحیان جهان	57/10/2	37

411	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مسئولین نظام	66/8/19	38
428.427	4	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/8/18	39
428	4	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/8/18	40
508-507	4	صحیفه امام	مصاحبه با روزنامه آلمانی «دنیای سوم»	57/8/24	41
216	5	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/9/20	42
300	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	43
300	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	44
358	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/17	45
338	7	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/2/26	46
339	7	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/2/26	47
136	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن اسلامی بهداری و بهزیستی	58/4/26	48
341	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	58/2/27	49
300	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	50
300	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	51
301.300	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	52
300.299	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	53
275	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/2/15	54
407	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع خانواده‌های شهدای 15 خرداد 42	58/8/9	55
217.216	5	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/9/20	56
189.188	5	صحیفه امام	مصاحبه با نشریه لبنانی «امل»	57/9/16	57
437.436	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مردم	58/1/9	58
462	6	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/1/12	59
54	11	صحیفه امام	پیام به آقای خوتینی‌ها و دانشجویان	58/8/26	60
302.301	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	61

301	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	62
364	4	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/8/21	63
387	10	صحیفه امام	پاسخ استفتاء بانوان	58/8/7	64
13	1	استفتاآت			65
210	2	استفتاآت			66
319	2	استفتاآت			67
414	4	صحیفه امام	مصاحبه با مجله هفتگی «آمستردام نیورووهلند»	57/8/18	68
436	4	صحیفه امام	مصاحبه با نماینده سازمان عضو بین‌الملل	57/8/19	69
520	5	صحیفه امام	مصاحبه با روزنامه‌های «اطلاعات» و «کیهان»	57/11/3	70
301	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	71
500	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی	58/6/22	72
15	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان لنگرود	58/6/26	73
196	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم	59/12/25	74
317	14	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	60/2/4	75
192	16	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	61/1/25	76
358	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/17	77
408	6	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	58/1/4	78
436	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مردم	58/1/9	79
521	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان کاشان	58/1/21	80
332	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مشهد	58/2/26	81
383	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان سواحل جنوب	58/4/12	82
384	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان سواحل جنوب	58/4/12	83
191	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان اروپا و آمریکا	58/4/30	84
499	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی	58/6/22	85
76	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان انجمن اسلامی	58/6/29	86

76	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان عضو انجمن اسلامی	58/6/29	87
300	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	88
275	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/2/15	89
289_288	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پزشکان و پرستاران	59/2/23	90
27	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان شمیران	59/4/21	91
193_192	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ایرانی کنفرانس نیمه دهه زن در کپنهاک	59/6/19	92
193	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ایرانی کنفرانس نیمه دهه زن در کپنهاک	59/6/19	93
193	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ایرانی کنفرانس نیمه دهه زن در کپنهاک	59/6/19	94
60	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان مجله «پویندگان راه زینب»	59/11/18	95
61	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان مجله «پویندگان راه زینب»	59/11/18	96
356_355	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جهاد دانشگاهی اصفهان	60/3/2	97
28	15	صحیفه امام	سخنرانی در جمع خانواده‌های شهدای هفتم تیر	60/4/11	98
113	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان عضو دفتر تحکیم وحدت	61/9/6	99
360	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم و تهران	61/12/22	100
361	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم و تهران	61/12/22	101
403	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای مکتبهای اسلامی قم و مسجد جامع نارمک	63/1/19	102
404_403	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای مکتبهای اسلامی قم و مسجد جامع نارمک	63/1/19	103

397	21	صحیفه امام	وصیتنامه سیاسی - الهی امام خمینی	68/3/15	104
21	1	استفتاآت			105
342	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	58/2/27	106
500	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی	58/6/22	107
18	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان لنگرود	58/6/26	108
447_446	11	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	58/10/7	109
275	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/2/15	110
174	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان پاکستانی و معلمان ایرانی	59/6/9	111
452	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای سمینار نهضت سوادآموزی	59/10/6	112
168	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مردم و کارکنان مدرسه شهید مطهری	59/12/10	113
317	14	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	60/2/4	114
483	15	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ائمه جمعه استان گیلان	60/10/22	115
104	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ستاد انقلاب فرهنگی	62/6/15	116
405	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای مکتبهای اسلامی قم و مسجد جامع نارمک	63/1/19	117
402	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای مکتبهای اسلامی قم و مسجد جامع نارمک	63/1/19	118
17	19	صحیفه امام	حکم تعیین اعضای هیأت مؤسس مکتب خواجهان قم	63/5/31	119
184	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	63/12/22	120
185_184	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	63/12/22	121
370_369	3	صحیفه امام	مصاحبه با لوسین ژرژ	57/2/4	122
183	5	صحیفه امام	مصاحبه با روزنامه «لوس آنجلس تایمز»	57/9/16	123

217	5	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/9/20	124
224	5	صحیفه امام	مصاحبه با روزنامه «صدای لوگزامبورگ»	57/9/21	125
293	5	صحیفه امام	مصاحبه با کروکروف	57/10/7	126
294	5	صحیفه امام	مصاحبه با کروکروف	57/10/7	127
348	5	صحیفه امام	مصاحبه با رادیو - تلویزیون «بی. بی. سی»	57/10/15	128
417	5	صحیفه امام	مصاحبه با رادیو - تلویزیون «لوگزامبورگ»	57/10/20	129
424_423	5	صحیفه امام	مصاحبه با خبرنگاران	57/10/21	130
470	5	صحیفه امام	مصاحبه با خبرنگاران	57/10/25	131
485	5	صحیفه امام	مصاحبه با خبرنگاران خارجی	57/10/26	132
520	5	صحیفه امام	مصاحبه با روزنامه‌های «اطلاعات» و «کیهان»	57/11/3	133
521_520	5	صحیفه امام	مصاحبه با روزنامه‌های «اطلاعات» و «کیهان»	57/11/3	134
463	6	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت	58/1/12	135
501	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان کرمانشاه و دزفول	58/1/17	136
384	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان سواحل جنوب	58/4/12	137
188	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان معلم و دانش‌آموز	58/7/8	138
480	4	صحیفه امام	مصاحبه با خبرنگار آلمانی	57/8/22	139
80_79	11	صحیفه امام	مصاحبه با خبرنگار تلویزیون «سی. بی. اس» آمریکا	58/8/27	140
131_130	11	صحیفه امام	مصاحبه با خبرنگار ژاپنی	58/9/5	141
275	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/2/15	142
417	21	صحیفه امام	وصیتنامه سیاسی - الهی امام خمینی	68/3/15	143
137	1	استفتات			144
18_17	2	استفتات			145
32	2	استفتات			146
247_246	4	صحیفه امام	مصاحبه با خانم الیزابت تارگود	57/8/10	147
541	5	صحیفه امام	مصاحبه با خبرنگار فرانسوی	57/11/7	148

294	5	صحیفه امام	مصاحبه با کروکروفوت	57/10/7	149
329	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون	57/12/15	150
104.103	10	صحیفه امام	حکم به آقای احمد محسنی گرکانی	58/7/2	151
502	12	صحیفه امام	پیام به ملت مسلمانان ایران	59/4/13	152
198.197	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم	59/12/25	153
185	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	63/12/22	154
446.445	20	صحیفه امام	پاسخ استفتاء مسئولان صدا و سیما	66/9/30	155
328	21	صحیفه امام	پیام به مهاجرین جنگ تحمیلی	68/1/2	156
133.132	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/5	157
133	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/5	158
361	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دختران دانشجوی دانشگاه دماوند	58/4/11	159
9	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان شیراز و پزشکان	58/4/17	160
383	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع خانواده خلبانان شهید پایگاه بوشهر	58/6/11	161
92	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اهالی ارومیه و قشرهای مختلف مردم	58/10/19	162
540	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	59/10/29	163
29		ولایت فقیه			164
148		طلب و اراده			165
31	2	صحیفه امام	سخنرانی در جمع علمای نجف	44/8/23	166
220	3	صحیفه امام	هشدار به روحانیون حوزه نجف	56/7/6	167
419	4	صحیفه امام	سخنرانی در جمع جوانان فرانسوی	57/8/18	168
450	4	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/8/20	169
451.450	4	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/8/20	170
328.327	5	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/10/10	171
42.41	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون	57/11/14	172

191	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع نویسندگان	57/11/29	173
201.200	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع معلمان	57/11/30	174
288	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای جامعه کلیمیان ایران	58/2/24	175
415.414	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان	58/2/31	176
81-80	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای شورای آمار ایران	58/3/20	177
414.413	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پاسداران آباده	58/4/13	178
509	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع درجه‌داران نیروی دریایی	59/4/12	179
106	6	صحیفه امام	سخنرانی برای جمعی از معلمان	57/11/19	180
300	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	181
358	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/17	182
358	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/17	183
501	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان کرمانشاه و دزفول	58/1/17	184
521	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان کاشان	58/1/21	185
239	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/20	186
284.283	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع گروهی از بانوان تهران	58/2/24	187
286.285	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع گروهی از بانوان تهران	58/2/24	188
464	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان اهواز	58/3/2	189
505	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان و خانواده‌های فضیله‌ای حوزه علمیه قم	58/3/5	190
504	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان و خانواده‌های فضیله‌ای حوزه علمیه قم	58/3/5	191
90	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی دزفول	58/3/21	192
137	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن اسلامی بهداری و بهزیستی	58/4/26	193
294.293	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع معلمان کشور	58/5/27	194

268-267	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن خیریه بانوان اصفهان	58/7/20	195
142	16	صحیفه امام	پیام به ملت ایران و رزمندگان	61/1/2	196
327-326	18	صحیفه امام	پیام به خانواده‌های شهدا و ایثارگران	62/11/19	197
225	16	صحیفه امام	نامه اخلاقی و عرفانی به آقای سید احمد خمینی	61/2/8	198
531-530	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پرسنل نیروی هوایی	58/1/22	199
436	4	صحیفه امام	مصاحبه با نماینده سازمان عفو بین‌الملل	57/8/19	200
239	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/20	201
286	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع گروهی از بانوان تهران	58/2/24	202
283	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع گروهی از بانوان تهران	58/2/24	203
463	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان اهواز	58/3/2	204
464	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان اهواز	58/3/2	205
502-501	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع تکسینهای پزشکی اورژانس تهران	58/3/5	206
504	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان و خانواده‌های فضلاء حوزه علمیه قم	58/3/5	207
533	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان تهران و پاسداران دشت مغان	58/3/8	208
90	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی دزفول	58/3/21	209
92	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی دزفول	58/3/21	210
355	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اهواز	58/4/10	211
286	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع تعدادی از بانوان تهران، قم و شهبسوار	58/2/24	212
136	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن اسلامی بهداری و بهزیستی	58/4/26	213
136	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن اسلامی بهداری و بهزیستی	58/4/26	214

137	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن اسلامی بهداری و بهزیستی	58/4/26	215
293_292	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع معلمان کشور	58/5/27	216
215	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان سیما جمهوری اسلامی	58/7/12	217
197	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم	59/12/25	218
198	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم	59/12/25	219
355	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جهاد دانشگاهی اصفهان	60/3/2	220
356	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جهاد دانشگاهی اصفهان	60/3/2	221
402	19	صحیفه امام	پیام به رزمندگان	63/6/5	222
185	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	63/12/2	232
332_331	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مشهد	58/2/26	224
333_332	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مشهد	58/2/26	225
465_464	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان اهواز	58/3/2	226
91_90	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی دزفول	58/3/21	227
137_136	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن اسلامی بهداری و بهزیستی	58/4/26	228
293	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع معلمان کشور	58/5/27	229
294	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع معلمان کشور	58/5/27	230
293_292	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع معلمان کشور	58/5/27	231
293	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع معلمان کشور	58/5/27	232
172_171		چهل حدیث			233
162	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	58/2/7	234
517	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مکتب ولی عصر	58/4/16	235
500	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع رؤسای آموزش و پرورش و اعضای انجمن اسلامی وزارت کشور	59/4/10	236

411	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع خانواده شهدای اصفهان	59/9/27	237
484	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	60/4/1	238
525	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ستاد جهاد سازندگی	60/4/8	239
100-99	15	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن اسلامی دانشجویان ایرانی در اروپا	60/5/19	240
245	15	صحیفه امام	پیام به دانشجویان و دانش‌آموزان	60/6/31	241
247	15	صحیفه امام	پیام به دانشجویان و دانش‌آموزان	60/6/31	242
5.4	17	صحیفه امام	پیام به دانشجویان و فرهنگیان	61/7/1	243
226.225	16	صحیفه امام	نامه اخلاقی و عرفانی به آقای سید احمد خمینی	61/2/8	244
226	16	صحیفه امام	نامه اخلاقی و عرفانی به آقای سید احمد خمینی	61/2/8	245
226	16	صحیفه امام	نامه اخلاقی و عرفانی به آقای سید احمد خمینی	61/2/8	246
28	14	صحیفه امام	نامه به آقای سید مصطفی خمینی	43/8/13	247
29	14	صحیفه امام	نامه به آقای سید مصطفی خمینی	43/8/19	248
32	14	صحیفه امام	پیام به آقای سید مصطفی خمینی	43/8/23	249
245	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع عشایر مَمَسَنی و دانشجویان یزد	58/2/21	250
15	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع هیأت قائمیه تهران	58/3/8	251
188	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع جامعه و عاظ تهران	58/3/27	252
384.383	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان سواحل جنوب	58/4/12	253
180	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان بابل	58/4/30	254
196	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع گروه تحقیقات و تبلیغات	58/4/30	255
197	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع گروه تحقیقات و تبلیغات	58/4/30	256
18	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان لنگرود	58/6/26	257
550	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع جمعیت شیر و خورشید	58/6/25	258
551	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع جمعیت شیر و خورشید	58/6/25	259
39	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان آموزش و پرورش	58/6/28	260

509-510	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان	58/10/10	261
275	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/2/15	262
356	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع فرماندهان سپاه پاسداران	59/3/6	263
197	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم	59/12/25	264
317_316	14	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	60/2/4	265
355	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جهاد دانشگاهی اصفهان	60/3/2	266
369	17	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	62/1/1	267
58	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون کاروانهای حج و مسئولان وزارت ارشاد	62/5/25	268
402	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای مکتبهای اسلامی قم و مسجد جامع نارمک	63/1/19	269
352	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای جامعه مدرسین و اساتید دانشگاه	64/6/5	270
484_483	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مسئولان کشور و میهمانان خارجی	64/11/22	271
358	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/17	272
501	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان کرمانشاه و دزفول	58/1/17	273
521	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان کاشان	58/1/21	274
6	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان دختر	58/1/24	275
6	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان دختر	58/1/24	276
114	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان شهر تهران	58/2/4	277
132	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/5	278
339	7	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/2/26	279
45_44	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اهواز، قم و بروجرد	58/3/11	280
207	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مکتب الزهراء و پرسنل سپاه	58/3/28	281
364	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دختران دانشجوی دانشگاه دماوند	58/4/11	282

332	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیهای مقیم کویت	58/6/2	283
498	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان اصفهان	58/6/22	284
499	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی	58/6/22	285
244	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مکتب توحید	58/7/17	286
245_244	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مکتب توحید	58/7/17	287
267	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن خیریه بانوان اصفهان	58/7/20	288
251	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پاسداران	58/9/25	289
510	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان	58/10/10	290
25	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان شمیران	59/4/21	291
26	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان شمیران	59/4/21	292
25	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان شمیران	59/4/21	293
128	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اردبیل	59/5/26	294
144	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان باختران و اعضای بنیاد مستضعفان شیراز	59/5/28	295
403_402	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مکتبهای اسلامی قم و مسجد جامع نارمک	63/1/19	296
8.7	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	64/12/11	297
184_183	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	63/12/22	298
96	7	صحیفه امام	پیام به بانوان جنوب شهر تهران	58/2/2	299
297	3	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون	دی 1356	300
316	3	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	56/11/2	301
481	3	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	57/7/14	302
512	3	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	57/7/20	303
440	4	صحیفه امام	مصاحبه با مجله «القومی العربی»	57/8/20	304
200	5	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/9/18	305

34.33	6	صحیفه امام	سخنرانی در مدرسه علوی	57/11/13	306
299	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	307
134	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/5	308
192	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جنوب تهران	58/2/16	309
193	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جنوب تهران	58/2/16	310
239	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/20	311
239	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/20	312
333	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مشهد	58/2/26	313
339	7	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/2/26	314
340	7	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/2/26	315
403.402	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان	58/2/31	316
475	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پرسنل سپاه و دادگستری	58/3/3	317
485	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان سازمان حمایت از خانواده‌ها	58/3/4	318
208.207	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مکتب الزهرا و پرسنل سپاه	58/3/28	319
402	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای کمیته امداد	58/8/8	320
516-515	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان دانشکده اقتصاد اصفهان	58/8/16	321
299	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	322
308	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع فرماندهان کمیته‌ها	59/2/29	323
26.25	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان شمیران	59/4/21	324
128	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اردبیل	59/5/26	325
130	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	59/11/27	326
194	16	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	61/1/25	327
194.193	16	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	61/1/25	328
342.341	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	58/2/27	329

406	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان	58/2/31	330
505	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان و خانواده‌های فضلاء حوزه علمیه قم	58/3/5	331
59	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون و اقشار مختلف مردم	58/3/15	332
503	1	استفتاآت			333
159	10	صحیفه امام	پیام به مسلمانان ایران و جهان	58/7/7	334
425	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای مؤسسه مبارزه با اعتیاد	58/10/5	335
221	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/1/12	336
240_239	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ستاد بسیج شهرستانها	59/1/28	337
305	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اهالی جماران	59/2/28	338
27_26	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان شمیران	59/4/21	339
255	13	صحیفه امام	پیام به ملت و ارتش عراق	59/7/12	340
112	15	صحیفه امام	سخنرانی در جمع فرماندهان سپاه و معلمان	60/5/27	341
117	15	صحیفه امام	سخنرانی در جمع فرماندهان سپاه و معلمان	60/5/27	342
7	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	64/12/11	343
9	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	64/12/11	344
80	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع فرماندهان ارتش و سپاه	65/4/28	345
503	1	استفتاآت			346
293	5	صحیفه امام	مصاحبه با کرکروفیت	57/10/7	347
159	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	58/12/1	348
188	13	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/6/16	349
7	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	64/12/11	350
398_397	21	صحیفه امام	وصیتنامه سیاسی - الهی امام خمینی	68/3/15	351
499	1	استفتاآت			352
397	4	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/8/17	353

427_426	4	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/8/18	254
216	5	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/9/20	355
300	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	356
239	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	58/2/20	357
128	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اردبیل	59/5/26	358
483	11	صحیفه امام	پیام به جامعهٔ مصدومین و معلولین	58/10/9	359
544	13	صحیفه امام	پیام یازده ماده‌ای به نیروهای مسلح و ملت ایران	59/11/1	360
317	14	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	60/2/4	361
186_185	16	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ائمهٔ جمعهٔ آذربایجان	61/1/24	362
194	16	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	61/1/25	363
192	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جنوب تهران	58/2/16	364
232	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان	58/2/19	365
407	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مسئولان جهاد سازندگی	58/6/13	366
199	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع هیأت دولت	58/7/10	367
204	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای انجمن اسلامی کارکنان مخابرات	58/7/10	368
506	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان	58/10/10	369
534	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان جهاد سازندگی	58/10/12	370
242	12	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ستاد بسیج شهرستانها	59/1/28	371
296	12	صحیفه امام	سخنرانی در حضور فرمانده لشکر 28 کردستان	59/2/26	372
128	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اردبیل	59/5/26	373
187	13	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/6/16	374
82	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع سفیران و وابستگان نظامی کشورهای خارجی	59/11/22	375
317	14	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	60/2/4	376

48	16	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	60/11/22	377
74	18	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	62/6/6	378
197	19	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران و مسلمانان جهان	64/1/1	379
199	19	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران و مسلمانان جهان	64/1/1	380
294	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای هیأت دولت و نمایندگان مجلس	59/8/6	381
309	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان مسلمان پیرو خط امام	59/8/12	382
315	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان مسلمان پیرو خط امام	59/8/12	383
351_350	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع فارغ‌التحصیلان دانشکده افسری	59/8/25	384
387_386	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع استانداران سراسر کشور	59/9/15	385
203	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع نمایندگان مجلس شورای اسلامی	59/12/28	386
204_203	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع نمایندگان مجلس شورای اسلامی	59/12/28	387
264	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم جنوب تهران	60/1/16	388
355	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جهاد دانشگاهی اصفهان	60/3/2	389
356	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جهاد دانشگاهی اصفهان	60/3/2	390
261_260	16	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ائمه جمعه استان کرمان	61/3/4	391
296	16	صحیفه امام	پیام به شرکت‌کنندگان در اردوی عشایری	61/3/15	392
61	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون قم، تهران و آذربایجان	61/7/25	393
360	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم و تهران	61/12/22	394
56	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون کاروانهای حج و مسئولان وزارت ارشاد	62/5/25	395
144	19	صحیفه امام	پیام به خانواده‌های شهدا و ملت ایران	63/11/18	396
359	19	صحیفه امام	پیام به رزمندگان و خانواده‌های شهدا	64/6/10	397
9	20	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان جامعه الزهراء	64/12/11	398

444	20	صحیفه امام	نامه به بانوان عراقی	66/9/28	399
301	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان قم	57/12/13	400
355_354	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اهواز	58/4/10	401
354	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اهواز	58/4/10	402
462	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	58/6/17	403
502-501	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان فرهنگی	58/6/22	404
402	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع خانواده شهدا و بانوان مکتب ولی عصر	58/6/12	405
274	12	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	59/2/15	406
84	16	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان صدا و سیما	60/12/17	407
193	16	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	61/1/25	408
184	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مسئولان نهضت سوادآموزی و هلال احمر	61/10/5	409
416	21	صحیفه امام	وصیتنامه سیاسی - الهی امام خمینی	68/3/15	410
213		کشف اسرار			411
223		کشف اسرار			412
240_239		کشف اسرار			413
250		کشف اسرار			414
283		کشف اسرار			415
292		کشف اسرار			416
18	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع طلاب و اهالی قم	41/9/11	417
17	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع طلاب و اهالی قم	41/9/11	418
300_299	3	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون	1356 دی	419
343	3	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون	56/11/29	420
370_369	5	صحیفه امام	سخنرانی در جمع ایرانیان مقیم خارج	57/10/17	421

422	6	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پزشکان قم	58/1/8	422
764	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع نمایندگان روحانی کُرد	58/2/1	423
333	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان مشهد	58/2/6	242
131-130	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع نمایندگان عشایر خوزستان و ترکمن صحرا	58/3/23	425
509-508	7	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پرسنل شهرداری کاشان	58/3/6	426
354	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اهواز	58/4/10	427
490-489	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان بیمه مرکزی ایران	58/8/14	428
193	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ایرانی کنفرانس نیمه دهه زن در کپنهاک	59/6/19	429
192-191	13	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای ایرانی کنفرانس نیمه دهه زن در کپنهاک	59/6/19	430
196	14	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم	59/12/25	431
137-136	16	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مسئولان نظام	61/1/1	432
359	17	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان «مؤسسه 12 فروردین» قم و تهران	61/12/22	433
402-401	18	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای مکتبهای اسلامی قم و مسجد جامع نارمک	63/1/19	434
22	1	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	23/2/15	435
353	19	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای جامعه مدرسین و اساتید دانشگاه	64/6/5	436
209	1	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون قم	42/2/12	437
78	1	صحیفه امام	تلگراف به محمدرضا پهلوی	41/7/17	438
81-80	1	صحیفه امام	تلگراف به اسدالله علم	41/7/28	439
150-145	1	صحیفه امام	اعلامیه مشترک امام خمینی و مراجع	اسفند 1341	440

305	1	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	43/1/26	441
271	1	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان و طلاب	43/1/21	442
153	1	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	43/12/22	443
210.209	1	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون قم	42/2/12	444
216.215	1	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون قم	42/2/12	445
148	1	صحیفه امام	اعلامیه مشترک امام خمینی و مراجع	اسفند 1341	446
186	1	صحیفه امام	نامه به علمای یزد	اردیبهشت 1342	447
200.199	1	صحیفه امام	پیام به بازرگانان و اصناف همدان	42/2/12	448
199	1	صحیفه امام	پیام به بازرگانان و اصناف همدان	42/2/12	449
247	1	صحیفه امام	سخنرانی در جمع روحانیون و اهالی قم	42/3/13	450
220	1	صحیفه امام	پیام به علمای اعلام و فقهای همدان	42/2/16	451
230	1	صحیفه امام	پیام به روحانیون و ملت مسلمان ایران	42/2/28	452
127	2	صحیفه امام	نامه سرگشاده به امیرعباس هویدا	46/1/26	453
199	1	صحیفه امام	پیام به بازرگانان و اصناف همدان	42/2/12	454
194		کشف اسرار			455
201		کشف اسرار			456
213		کشف اسرار			457
149	1	صحیفه امام	اعلامیه مشترک امام خمینی و مراجع	اسفند 1341	458
418	1	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مردم	43/8/4	459
413	1	صحیفه امام	پیام به روحانیون و ملت ایران	43/8/4	460
339.338	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع طلاب مدرسه فیضیه و مبلغان	58/4/7	461
176	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان بابل	58/4/30	462
175	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دانشجویان بابل	58/4/30	463
200.199	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان رادیو دریا	58/4/30	464

205	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان رادیو دریا	58/4/30	465
210	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اعضای نهضت رادیکال ایران	58/4/31	466
463	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	58/6/17	467
200	1	صحیفه امام	پیام به بازرگانان و اصناف همدمان	42/2/12	468
305	1	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	43/1/26	469
317	3	صحیفه امام	پیام به ملت ایران	56/11/2	470
370	3	صحیفه امام	مصاحبه با لوسین ژرژ	57/2/4	471
339_338	7	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/2/26	472
239	5	صحیفه امام	مصاحبه با خبرگزاری «وفا»	57/9/24	473
340_339	7	صحیفه امام	پیام رادیو - تلویزیونی به ملت ایران	58/2/26	474
354	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان اهواز	58/4/10	475
384	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان سواحل جنوب	58/4/12	476
498	8	صحیفه امام	سخنرانی در جمع مسئولان و کارکنان مجله «خواندنیها»	58/4/16	477
345_344	9	صحیفه امام	سخنرانی در جمع اقشار مختلف مردم	58/6/2	478
19	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان لنگرود	58/6/26	479
5	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع خانواده‌های شهدا	58/6/26	480
7	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع خانواده‌های شهدا	58/6/26	481
38	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع کارکنان آموزش و پرورش	58/6/28	482
185_184	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان معلم و دانش‌آموزان	58/7/8	483
188	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع بانوان معلم و دانش‌آموزان	58/7/8	484
358	10	صحیفه امام	سخنرانی در جمع دبیران انجمن اسلامی آذربایجان شرقی	58/8/4	485
131	11	صحیفه امام	مصاحبه با خبرنگار ژاپنی	58/9/5	486
249_248	11	صحیفه امام	سخنرانی در جمع پاسداران	58/9/25	487

فهرست منابع

- خمینی، روح‌الله؛ *آداب الصلوة*؛ ج 8، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)، 1378.
- استفتاآت* (حضرت آیت الله العظمی امام خمینی «قدس سره»); تهیه و تنظیم دفتر انتشارات اسلامی؛ ج 1، چ 3، تهران: 1375، ج 2، چ 1، تهران: 1372.
- خمینی، روح‌الله؛ *شرح چهل حدیث* (اربعین حدیث)؛ چ 24، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)، 1380.
- خمینی، روح‌الله؛ *تحریر الوسیله*؛ ترجمه علی اسلامی؛ ج 4، چ 1، دفتر انتشارات اسلامی (وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم)، 1369.
- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)؛ *صحیفه امام*؛ ج 22، چ 2، تهران: 1379.
- خمینی، روح‌الله؛ *طلب و اراده*؛ ترجمه و شرح سید احمد فهری؛ مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، 1362.
- خمینی، روح‌الله؛ *کشف اسرار*.
- خمینی، روح‌الله؛ *ولایت فقیه*؛ چ 12، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)، 1381.

